ecommbx

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, *Τετάρτη 5 Ιουνίου 2024 • Ετος 10ο • Αρ. φύλλου 497* | Εβδομαδιαία Οικονομική και Πολιτική Εφημερίδα | www.kathimerini.com.cy/financial | Τιμή: €2,00

ecommbx

Η κλιματική κρίση αιτία για το ράλι τιμών των τροφίμων Σελ. 10

ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ
Βαρύ πλήγμα στην παραγωγή βασικών ειδών διατροφής

ΟΙ ΑΝΗΣΥΧΙΕΣ
Φτωχότερες σοδειές λόγω των υψηλών θερμοκρασιών

ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ
Καταστροφή φυτειών και έλλειψη προϊόντων

Ο ΚΑΦΕΣ
Καταρρακτώδεις βροχές έπνιξαν και τον arabica της Βραζιλίας

Δείκτης & Ογκος του ΧΑΚ

Αλλάζει ο τραπεζικός χάρτης της Κύπρου

Η Eurobank κατέχει το 55,3% της Ελληνικής με βούλα της ΕΚΤ – Θα υποβάλει δημόσια προσφορά για το σύνολο των μετοχών

Νέα δεδομένα στο τραπεζικό τοπίο του τόπου δημιουργεί η εξαγορά από την Eurobank του 55,3% του μετοχικού κεφαλαίου της Ελληνικής Τράπεζας. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα έδωσε ήδη την έγκρισή της και η Eurobank αναμένει εθιμοτυπικά και τις εγκρίσεις από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου και τον έφορο Ασφαλιστικών Εταιρειών. Στο αμέσως επόμενο διάστημα η Eurobank θα υποβάλει δημόσια προσφορά για απόκτηση του συνόλου των υπόλοιπων μετοχών της Ελληνικής Τράπεζας. Μόλις προχωρήσει στη δημόσια πρόταση, θα εκκινήσει και η διαδικασία του λεγόμενου «fairness opinion» ενώπιον του Δ.Σ. της Ελληνικής. Εκεί, ένας ανεξάρτητος σύμβουλος θα εξετάσει την προσφορά της Eurobank και θα αναφέρει αν είναι συμφέρουσα η προσφορά προς τους υπόλοιπους μετόχους να πωλήσουν τις μετοχές τους, ή όχι. Δεν είναι κάτι δεσμευτικό. Μέχρι να γίνει η συγχώνευση οι δύο οντότητες θα «τρέχουν» παράλληλα. Τα φώτα πλέον στρέφονται στο τι θα πράξουν οι υπόλοιποι τρεις μεγάλοι μέτοχοι της Ελληνικής Τράπεζας, η Δήμητρα, η ΕΤΥΚ και η Logicom. **Σελ. 3**

ΕΚΡΗΚΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η Wall Street στρέφει το βλέμμα στην Ινδία

Η Wall Street δεν μπορεί να αγνοεί την Ινδία. Η εκρηκτική ανάπτυξη που έχει γνωρίσει μετά την πανδημία η χρηματοπιστωτική πρωτεύουσα της Ινδίας, Μουμπάι, έχει εκτοξεύσει την κεφαλαιοποίηση του χρηματιστηρίου της στα 5 τρισ. δολ., και πλησιάζει εκείνη του Χονγκ Κονγκ. Η οικονομία της Ινδίας είναι από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες στον κόσμο. **Σελ. 9**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Επιδότηση έως 11.000 για ηλεκτρικό όχημα

Με προϋπολογισμό 33 εκατ. ξεκινάει στην Ελλάδα το πρόγραμμα «Κινούμαι Ηλεκτρικά 3», με στόχο την επιδότηση αγοράς ηλεκτρικών οχημάτων. Για την αγορά αμιγούς ηλεκτρικού Ι.Χ. η επιδότηση ανέρχεται στο 30% επί της λιανικής τιμής, με μέγιστο ποσό τις 9.000 ευρώ, ενώ αν συνδυαστεί με την απόσυρση παλαιού οχήματος φθάνει στις 11.000. **Σελ. 19**

ΟΙ ΚΙΝΕΖΟΙ ΜΕΝΟΥΝ ΕΝΤΟΣ

Αλμα των τουριστικών κρατήσεων στην Κίνα

Φθηνότερους και εγχώριους προορισμούς επιλέγουν οι Κινέζοι τουρίστες έναντι ταξιδιών στο εξωτερικό, με αποτέλεσμα οι ατραξιόν εντός της χώρας να γίνονται συνεχώς πιο ανταγωνιστικές. Κύριος λόγος για τα πλούσια νοικοκυριά να μένουν εντός είναι οι πολλές τουριστικές επιλογές, ενώ δεύτερος είναι το υψηλό κόστος των ταξιδιών στο εξωτερικό. **Σελ. 13**

5 291296 000378

ΚΟΜΙΣΙΟΝ

Στο ραντάρ της Ε.Ε. ακόμα το καλώδιο

Στο ραντάρ της Ε.Ε. παραμένει το έργο Great Sea Interconnector για τη διασύνδεση της Κύπρου με την ηπειρωτική Ευρώπη μέσω ηλεκτρικού καλωδίου. Η Κομισιόν τηρείται ενήμερη για τις προσπάθειες του νέου φορέα υλοποίησης του έργου, του ΑΔΜΗΕ, για την ανάλυση κόστους-οφέλους. Δεδομένα τα 657 εκατ. ευρώ από το Connecting Europe Facility. **Σελ. 7**

ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Εκδόσεις ομολόγων 1 τρισ. ευρώ

Νέο ρεκόρ έσπασαν οι εκδόσεις ομολόγων στην Ευρώπη, καθώς ξεπέρασαν το φράγμα του 1 τρισ. ευρώ. Οι εκδόσεις στην αγορά κοινοπρακτικού χρέους έφθασαν το ορόσημο αυτό χάρη στην ομολογιακή έκδοση ύψους 10 δισ. ευρώ της Ισπανίας. Το προηγούμενο ρεκόρ είχε καταγραφεί στις 9 Ιουνίου 2020, όταν κυβερνήσεις αύξησαν τον δανεισμό λόγω της πανδημίας. **Σελ. 12**

ΤΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ

Ο Θωμάς επιστρέφει δριμύτερος με επιχειρηματικά νέα στο μενού του. **Σελ. 24**

Ο υπερτουρισμός απειλεί πόλεις και κατοίκους

Το 2024 προβλέπεται ότι θα είναι μια χρονιά-ρεκόρ για τον παγκόσμιο τουρισμό, με τον τζίρο της βιομηχανίας να ξεπερνάει το προηγούμενο υψηλό, του 2019. Με τις όποιες αμφιβολίες γύρω από την ασφάλεια των ταξιδιών να έχουν πλέον ξεδιαλυθεί, οι τουρίστες επιστρέφουν δυναμικά μετά την πανδημία. Ομως, ακόμη και σε μέρη που υποδέχονταν εκατομμύρια ξένους εδώ και δεκαετίες, οι ταξιδιώτες μοιάζουν πλέον να μην είναι και τόσο καλοδεχούμενοι. Ενα μέτρο που εφαρμόζεται σε όλο και περισσότερες περιοχές με πρόβλημα υπερτουρισμού είναι η ρύθμιση της ροής επισκεπτών στις ώρες αιχμής. Αυτό μπορεί να γίνει με τη χρέωση εισιτηρίου για όσους δεν σκοπεύουν να διανυκτερεύσουν στην πόλη. **Σελ. 8**

Προ των πυλών η πρώτη μείωση επιτοκίων ΕΚΤ

Αναμένονται άλλες τρεις

Το πρώτο βήμα για μείωση των επιτοκίων κάνει την Πέμπτη η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Αναμένεται να τα μειώσει κατά 0,25%. Αναλυτές εκτιμούν ότι τα επιτόκια θα συνεχίσουν την πτωτική τους τάση έως και το δεύτερο μισό του 2025, με στόχο να φτάσουν κοντά στο 2%. Μικρή ανάσα για δανειολήπτες. **Σελ. 4**

Διαχειρίσιμες οι συνέπειες από χρεοκοπία FTI

Αβεβαιότητα για το μέλλον

Διαχειρίσιμες είναι οι άμεσες επιπτώσεις για τον κυπριακό τουρισμό από τη χρεοκοπία του γερμανικού tour operator FTI. Ωστόσο εκφράζονται ανησυχίες για τις παρενέργειες που δυνατό να έχει για την Κύπρο και τις προσπάθειες για διείσδυση στη γερμανική αγορά. **Σελ. 5**

ΠΟΛΙΤΙΚΗ Σελ. 6

- **Στενή η συνεργασία Λευκωσίας-Καΐρου**
  Τι σηματοδοτεί η επίσκεψη του Κωνσταντίνου Κόμπου στην Αίγυπτο.
- **Ούρσουλα εν μέσω συμπληγάδων**
  Διπλός σκόπελος για επανεκλογή της στην ηγεσία της Κομισιόν.

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Η νομισματική πολιτική παραμένει περιοριστική

Το επιτόκιο καταθέσεων στην Ευρωζώνη βρίσκεται στο 4% και είναι το ψηλότερο καταγεγραμμένο επιτόκιο στην ιστορία του ευρώ. Το 4% προέκυψε ως αποτέλεσμα των δέκα διαδοχικών αυξήσεων που πραγματοποίησε η ΕΚΤ την περίοδο Ιουλίου 2022 έως Σεπτεμβρίου 2023. Εκτοτε παραμένουν σταθερά, καθώς η μάχη με τον πληθωρισμό συνεχίζεται αν και σε χαμηλότερα επίπεδα. Η αυριανή συνάντηση έχει λίγο έως πολύ προεξοφληθεί και αναμένεται να αποφασιστεί μείωση κατά 25 μονάδες βάσης στο 3,75%. Αν εξαιρέσουμε την προηγούμενη περίοδο, στο 3,75% το επιτόκιο βρέθηκε ξανά τον Οκτώβριο του 2000, όταν η Ευρωζώνη πάλευε με την άνοδο των τιμών του πετρελαίου και την υποτίμηση έναντι του δολαρίου.

Για το υπόλοιπο του έτους, τα επιτόκια αναμένεται να διατηρηθούν στα ψηλά καθώς οι οικονομικές εξελίξεις προβλέπονται αβέβαιες με αρκετά σκαμπανεβάσματα στα βασικά οικονομικά μεγέθη. Αυτό βέβαια, σε καμία περίπτωση, δεν αποκλείει άλλη μια μείωση εντός του 2024, αφού όλοι πλέον συμφωνούν πως η ενδεδειγμένη πορεία για την συνέχεια είναι προς την κατεύθυνση της αποκλιμάκωσης με προοδευτικό τρόπο. Στις επερχόμενες συνεδριάσεις της Νομισματικής Επιτροπής, οι οικονομολόγοι της ΕΚΤ και οι κεντρικοί τραπεζίτες θα είναι επιφορτισμένοι με την ευθύνη της απόφασης για το σωστό μείγμα πολιτικής που από τη μία θα αποκλιμακώνει τα επιτόκια χωρίς να διακινδυνεύει ένα πισωγύρισμα στον έλεγχο του πληθωρισμού. Οι πιέσεις στην δομή κόστους είναι σημαντικές και έχουν να κάνουν με τα ημερομίσθια. Η συγκεκριμένη δυναμική αναμένεται να συνεχιστεί για το υπόλοιπο του έτους πριν καταγραφούν τα πρώτα σημάδια υποχώρησης, στις αρχές του 2025. Αυτό επιβάλλει συνέχιση της περιοριστικής πολιτικής, προκειμένου να ελεγχθεί η ζήτηση και να μην δοθεί περιθώριο στις επιχειρήσεις να ανεβάσουν τις τιμές μετακυλώντας το επιπλέον κόστος στους καταναλωτές. Μια άλλη περιοχή ανησυχίας έχει να κάνει με τον τομέα των υπηρεσιών όπου η ζήτηση παραμένει ισχυρή. Η καλοκαιρινή περίοδος που ξεκίνησε, σηματοδοτεί το άνοιγμα της αγοράς των διακοπών προκαλώντας ανησυχίες για τον πληθωρισμό σε αυτόν τον ευαίσθητο τομέα. Ολα τα δεδομένα συνηγορούν πως στο μέτωπο της ακρίβειας η οικονομία βρίσκεται σε μεταβατική φάση και άρα οι μεγάλες αποφάσεις για τα επιτόκια δεν μπορούν να ληφθούν τώρα. Η αυριανή μείωση των επιτοκίων στέλνει το μήνυμα ότι, ενώ παραμένουμε σε περιοριστική φάση, έφτασε ο καιρός να εγκαταλείψουμε την κορυφή του 4%. Ακόμη και μια πιθανή δεύτερη μείωση εντός του 2024 δεν θα πρέπει να ερμηνευθεί πως μπαίνουμε σε φάση ομαλοποίησης της νομισματικής πολιτικής. Τα πληθωριστικά σοκ της περιόδου 2021-2022 υπήρξαν έντονα και αυτό που σήμερα βιώνουμε είναι τους μετασεισμούς στην προσπάθεια εκτόνωσης του φαινομένου.

Καθώς θα ομαλοποιείται η κατάσταση και ο πληθωρισμός θα πλησιάζει στον στόχο του 2%, ένα μεγάλο ζητούμενο αποτελεί η τελική κατάληξη των επιτοκίων σε αυτό που ονομάζεται «ουδέτερο» επιτόκιο. Το επιτόκιο δηλαδή που ούτε λειτουργεί περιοριστικά αλλά ούτε και μπορεί να θεωρηθεί χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής. Για να ληφθεί αυτή η απόφαση χρειάζεται να εκτιμηθεί η κατάσταση στο μέτωπο των επενδύσεων σε σχέση με τις δυναμικές που αναπτύσσονται στις αποταμιεύσεις. Αυτά τα δύο μεγέθη καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό την εμπιστοσύνη που αποδίδουν οι πολίτες στην οικονομία. Οι μέχρι τώρα συνθήκες και προοπτικές προσδιορίζουν ένα βασικό επιτόκιο που σε συνθήκες ομαλοποίησης θα κυμαίνεται μεταξύ 2%-3%.

Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις **cashback**!

ΚΑΤΕΒΑΣΕ ΤΟ ΤΩΡΑ

HELLENIC BANK | μπλε

ΣΧΟΛΙΟ / *Του* **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Σκέψεις για το Φυτώριο... και τα εικαστικά

Η περίπτωση του οικήματος τού Φυτωρίου στον Δημοτικό Κήπο Λευκωσίας και το άδηλο μέλλον του ως έδρας των καλλιτεχνών που απαρτίζουν το Φυτώριο, δηλαδή του Συνδέσμου Εικαστικών Καλλιτεχνών και Θεωρητικών Τέχνης, λόγω εργασιών ανάπλασης που προτίθεται να κάνει ο Δήμος Λευκωσίας, είναι μία μικρογραφία της κατάστασης που επικρατεί στα εικαστικά πράγματα της χώρας, σε επίπεδο θεσμικής προστασίας και σχεδιασμού.

Σκεφτείτε για παράδειγμα την περίπτωση της ΣΠΕΛ, που πλέον είναι ένας χώρος ποικίλων εκδηλώσεων και ο οποίος, μετά το 2024, μέλλεται να χρησιμοποιηθεί για τις ανάγκες της Προεδρίας της Ε.Ε. το 2026, όπως φαίνεται να σχεδιάζεται να γίνει και με το οίκημα του Φυτωρίου. Μετά το 2026 βλέπουμε και για το ένα και για το άλλο. Ελπίζω τουλάχιστον για το οίκημα του Φυτωρίου, έργο μάλιστα του Νεοπτόλεμου Μιχαηλίδη, να έχουμε καλύτερη έκβαση, και να παραμείνει ένας ζωντανός καλλιτεχνικός πνεύμονας, ένας χώρος ώσμωσης ιδεών, χωρίς παράλληλες χρήσεις και συν-διοργανώσεις.

Φυσικά, δεν ξέρω τι ανέμεναν να βγει από την εκδήλωση που διοργάνωσαν στο Φυτώριο ο Σύνδεσμος την περασμένη Πέμπτη (30 Μαΐου), λίγες μόνος μέρες πριν από τις δημοτικές εκλογές, μιας και οι υποσχέσεις θα ήταν πολλές, όπως επίσης και η κατανόηση θα ήταν μεγάλη, και αυτά θα αρκούσαν... Η πραγματικότητα βέβαια θα χτυπήσει την πόρτα του νέου δημάρχου μετά την εγκατάστασή του και τότε μόνο θα δούμε τι μέλλει γενέσθαι. Εννοείται πως πολύ καλά έκαναν και έθεσαν το ζήτημα, αρκεί να συνεχιστεί δυναμικά ο αγώνας τους και μετά, και γιατί όχι να επεκταθεί, καλύπτοντας και την ανάγκη που έχει η χώρα για μία μόνιμη έδρα της σύγχρονης εικαστικής πραγματικότητάς της, έναν χώρο ζύμωσης, ανταλλαγής απόψεων, αλλά και έκθεσης Κύπριων σύγχρονων δημιουργών.

Για την ιστορία, θα πρέπει να πούμε πως το οίκημα παραχωρήθηκε στον Σύνδεσμο Συνδέσμου Εικαστικών Καλλιτεχνών και Θεωρητικών Τέχνης από τον Δήμο Λευκωσίας το 2009 και συντηρήθηκε από τα ιδρυτικά μέλη, εξασφαλίζοντας ιδιωτικές χορηγίες πέραν των 60.000 ευρώ. Η ανακαίνιση που θέλει να κάνει ο Δήμος, οι ανάγκες που δημιουργούνται λόγω της ανάληψης της Προεδρίας της Ε.Ε. το 2026, και η χαμηλή αξία που προσδίδεται στις Τέχνες γενικότερα ανησυχούν τώρα και το Φυτώριο, διότι ουδέν μονιμότερο του προσωρινού. Αν αλλάξει χρήση το οίκημα, ή το μοιραστούν με κάτι άλλο, τότε αποχαιρέτα το το κτήριο.

Αναδεικνύεται περίτρανα λοιπόν πως η Πολιτεία δυσκολεύεται να εγγυηθεί την απρόσκοπτη λειτουργία οποιουδήποτε πολιτιστικού οργανισμού, αλλά και πως η ίδια η κοινότητα των εικαστικών καλλιτεχνών, ευρύτερα, θα πρέπει επιτέλους να εγκύψει στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν διαχρονικά, με σχεδιασμό ολοκληρωμένο, με προτάσεις για το αύριο. Δεν ήταν απ' ό,τι φαίνεται αρκετά πιεστική η «κατάληψη» της ΣΠΕΛ, πριν από λίγους μήνες, διότι πάλι το κτήριο δεν έχει τη χρήση για την οποία προοριζόταν. Τώρα λοιπόν που το Φυτώριο αρχίζει να νιώθει έντονα την ανάσα των υπηρεσιών as συγκροτηθεί ένα ενιαίο μέτωπο ώστε να διασφαλιστεί πως το Οίκημα, αφού ανακαινιστεί, όπως πρέπει, θα παραμείνει έδρα του Συνδέσμου Εικαστικών Καλλιτεχνών και Θεωρητικών Τέχνης, και ο Σύνδεσμος θα ενδυναμώσει την παρουσία του ακόμη περισσότερο, προς όφελος και των μελών του, αλλά και της κοινωνίας ευρύτερα, καθιστώντας τον κυψέλη συνεργασιών, συζητήσεων για όσα ταλανίζουν και την καλλιτεχνική κοινότητα και την κοινωνία.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

«Εκεί Έξω Μαζί»: απόψεις, στάσεις και ιδέες

Η καλλιτεχνική διευθύντρια του Λεμεσός 2030, Ελεάνα Αλεξάνδρου, εξηγεί στην «Κ» τη δράση Εκεί Έξω Μαζί, που διοργανώνεται στο πλαίσιο των εκδηλώσεων που έχουν προγραμματιστεί στην Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης Λεμεσός 2030 (ΠΠτΕ). Όπως λέει η Ελεάνα η διεκδίκηση του τίτλου της ΠΠτΕ για το 2030 ήταν η αφορμή και η ευκαιρία να δουλέψουμε για κάτι που αφορά το μέλλον μας με έναν στοχευμένο και προσβάσιμο τρόπο, ενεργοποιώντας σιγά σιγά το δυναμικό της πόλης, τον κόσμο που αγαπά και ενδιαφέρεται για το μέλλον της Λεμεσού και πιστεύει ακόμη πως ο πολιτισμός λειτουργεί ως καταλύτης για μια διαφορετική καθημερινότητα και εμπειρία στην πόλη που επιλέγουμε (ακόμη) να ζούμε.

Για το ποιος ήταν ο στόχος η Ελεάνα λέει πως από την αρχή ήθελαν να δουλέψουν από τα κάτω προς τα πάνω, με τη συμμετοχή όχι μόνο των πολιτιστικών φορέων, καλλιτεχνών και παραγωγών πολιτισμού αλλά και ανθρώπων της πόλης από διαφορετικά κοινωνικά στρώματα, διαφορετικούς τομείς, έχοντας υπόψη πως βλέπουμε τον πολιτισμό με την ευρεία έννοιά του ως ο τρόπος που απολαμβάνουμε και βιώνουμε την καθημερινότητα της πόλης μας αλλά και της συνύπαρξης με τους «συγκατοίκους» μας μέσα σε αυτήν. Και εξηγεί: «Ο ίδιος ο θεσμός μάς καλεί να δουλέψουμε προς μια κατεύθυνση που αποτέλεσμά της θα είναι, ανάμεσα σε άλλα, να νιώσουμε περηφάνια για την πόλη μας».

Αυτή η περηφάνια για την πόλη ενεργοποίησε αντανακλαστικά κατά κάποιο τρόπο το Λεμεσός 2030: «Τι από τη Λεμεσό μάς κάνει περήφανες/ους; Τι από τη Λεμεσό μάς προβληματίζει, μας βασανίζει και θέλουμε να δουλέψουμε; Και τελικά, το πεδίο του πολιτισμού, και το εκτόπισμα που μπορεί να έχει, είναι ο χώρος όπου φανταζόμαστε και ακολούθως να δημιουργούμε νέα καθημερινότητα και σύνδεση με την πόλης μας» και συνεχίζει η Ελεάνα: «Συζητήσαμε, διαβουλευτήκαμε, συν-σχεδιάσαμε με περισσότερο από 1000 άτομα σε περίοδο οκτώ μηνών σε πλαίσια που διαρκούσαν από δύο μέχρι τέσσερις ώρες. Καταγράψαμε ό,τι εισπράξαμε και από σκέψεις και απόψεις, φτάσαμε, μέσα από ομάδες εργασίας, σε ιδέες τις οποίες σήμερα, ένα χρόνο μετά την έναρξή μας, δοκιμάζουμε σε μια τριήμερη, ανοιχτή για το κοινό δράση».

Η δράση «Εκεί Έξω Μαζί» του Λεμεσός 2030 αποτελείται από εφτά περιπάτους τους οποίους έχουν σχεδιάσει 15 ενεργοί/ές Λεμεσιανοί/ές, πιστοί/ές ακόλουθοι της υποψήφιας πόλης ήδη από το ξεκίνημά της πριν ακριβώς ένα χρόνο.

Εκεί Έξω Μαζί

Έχοντας ως μότο το «συναντώ-συνδέομαι-φαντάζομαι», η δράση «Εκεί Έξω Μαζί» του Λεμεσός 2030 αποτελείται από εφτά περιπάτους τους οποίους έχουν σχεδιάσει 15 ενεργοί/ές Λεμεσιανοί/ές, πιστοί/ές ακόλουθοι της υποψήφιας πόλης ήδη από το ξεκίνημά της πριν από ακριβώς ένα χρόνο. Συμμετοχικές διαδικασίες και για τον σχεδιασμό μιας πολιτιστικής δράσης με τα 15 άτομα-μέλη των σχεδιαστικών ομάδων να συμμετέχουν σε σειρά εργαστηρίων και να χαράσσουν νέες διαδρομές στην πόλη, υπό την καθοδήγηση της Έλενας Αγαθοκλέους (ιδέα, επιμέλεια, σχεδιασμός συμμετοχικής διαδικασίας) και της Ελένης Πασιά (συνεργάτιδας στον συντονισμό και σχεδιασμό των συμμετοχικών διαδικασιών).

> **«Το πεδίο του πολιτισμού είναι ο χώρος όπου φανταζόμαστε και ακολούθως να δημιουργούμε νέα καθημερινότητα και σύνδεση με την πόλης μας».**

Συγκεκριμένες θεματικές

Καθεμιά από αυτές τις εφτά διαδρομές αγγίζει και μία συγκεκριμένη θεματική, λέει η Ελεάνα, θεματική που δεν έχει ορίσει η ομάδα τού Λεμεσός 2030, αλλά έχει προέλθει από τα αποτελέσματα ομάδων εστίασης και διαβουλεύσεων. «Ουσιαστικά, το "Εκεί Έξω Μαζί" έρχεται να εξασκήσει και να προβάλει τις "απόψεις, στάσεις και ιδέες" που εκφράστηκαν για την πόλη το τελευταίο διάστημα. Αναδεικνύει θεματικούς άξονες που απασχολούν τους δημότες σε μεγάλο βαθμό, όπως η ενθάρρυνση της ποδηλατικής κουλτούρας, η διεκδίκηση του δημόσιου χώρου, οι λιγότερο προβεβλημένες συνοικίες της Λεμεσού, η πολυγλωσσία και η πολυπολιτισμικότητα, η συμπερίληψη λιγότερο προνομιούχων κοινοτήτων της πόλης κ.λπ.».

Επιπλέον ενδιαφέρον έχει, όπως μας λέει η Ελεάνα, πως καθένας από τους περιπάτους και τις δράσεις επιφυλάσσει πολλές εκπλήξεις - στοιχεία που προήλθαν καθαρά ως έμπνευση των ίδιων των σχεδιαστών/ριών και κουβαλούν προσωπικές ματιές και ιστορίες της πόλης! «Πιστεύω ότι αυτό ακριβώς είναι και το καινοτόμο στη δράση: οι ίδιοι οι συμμετέχοντες κατέθεσαν μεράκι και φροντίδα στο εγχείρημα, άλλοι το αποκάλεσαν "ευχάριστο πάρεργο" κι άλλοι "πρόκληση γεμάτη ενθουσιασμό". Είναι πράγματι συγκινητικό να βλέπεις τόσους ανθρώπους να συγκεντρώνονται και να εργάζονται συλλογικά, όχι επειδή αισθάνονται αναγκασμένοι να το κάνουν, αλλά επειδή το νιάξιμό τους για την πόλη είναι βαθύ και ουσιαστικό» σημειώνει η Ελεάνα και προσθέτει: «Επιπλέον των σχεδιαστών/τριών, θεωρώ πολύ σημαντικό να αναφέρω ότι η δράση εμπλέκει και έναν μεγάλο αριθμό ατόμων και οργανισμών που συνεργάστηκαν ή συνέβαλαν ουσιαστικά στην υλοποίησή της με διάφορους τρόπους (περφόρμερ, συνοδοί, αφηγητές, συνεργάτες κλπ). Οι 7 περίπατοι και οι 5 επιπλέον δράσεις έχουν συνολικά εμπλέξει έμμεσα και ενεργά στη διαδικασία άλλα 60 άτομα, σύνολα και οργανισμούς σε μια κατά τ' άλλα πιλοτική δράση που δοκιμάζεται ως μέρος της πορείας διεκδίκησης και συγγραφής της πρότασης της πόλης μας. Αυτό ακριβώς επιδιώκει και το Λεμεσός 2030 εν γένει: να συνθέσουμε την πρόταση μαζί, συλλογικά, δημοκρατικά και συμμετοχικά».

Στρατηγικός σχεδιασμός

Πόσο χρειάζεται όμως η πόλη της Λεμεσού τον τίτλο της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας; «Τον χρειάζεται η Λεμεσός τον τίτλο και σίγουρα εκεί στοχεύουμε» απαντά η Ελεάνα: «Πρέπει να θυμόμαστε όμως συχνά πως περνούμε μια ωφέλιμη και ενδυναμωτική περίοδο, έχουμε δημιουργήσει και συνεχίζουμε να δημιουργούμε μια δυναμική πορεία, διαφορετικά εργαλεία συμμετοχικότητας και προγραμματισμού τα οποία η πόλη οφείλει να αγκαλιάσει ανεξαρτήτως αποτελέσματος» και προσθέτει: «Το Λεμεσός 2030 έχει φανταστεί και εξασκήσει με στρατηγικό τρόπο την εμπλοκή και ενεργοποίηση πολιτότητας, έχει σχεδιάσει και εφαρμόσει διαφορετικές μορφές διαβουλεύσεων και εργαστήρια σχεδιασμού, καταγραφής και οραματισμού τα οποία ήδη αφήνουν το στίγμα τους. Παράλληλα, για πρώτη φορά η πόλη γράφει στρατηγική πολιτισμού για την επόμενη δεκαετία. Η αγάπη για την πόλη και η έγνοια για το μέλλον της έχει τροφοδοτήσει μια πορεία άνευ προηγούμενης. Εξασκούμε τρόπους δουλειάς, μαθαίνουμε από προκλήσεις που συναντούμε, δοκιμαζόμαστε και προχωράμε. Φαντάσου εκείνη η μεγάλης κλίμακας διαβούλευση που κάναμε τον Νοέμβριο του 2023, "10 10 100", να ήταν μια πρακτική για λήψη αποφάσεων για θέματα της πόλης. Θα μπορούσε. Και αυτό είναι ένα μόνο παράδειγμα» καταλήγει η Ελεάνα.

Πληροφορίες
info@lemesos2030.com | 99800050
Για το αναλυτικό πρόγραμμα, επισκεφθείτε την ιστοσελίδα www.lemesos2030.com
Όλες οι δράσεις και οι περίπατοι είναι ανοιχτοί στο κοινό.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**

kouroupakisa@kathimerini.com.cy

«Μεσόγειος»

Η εικαστικός εικαστικό Άννα Αχιλλέως-Staeubli παρουσιάζει στην γκαλερί Marginalia την ατομική της έκθεση με τίτλο «Μεσόγειος», σε επιμέλεια της αρχαιολόγου και ιστορικού Τέχνης Ίριδας Κρητικού. Όπως σημειώνει η επιμελήτρια της έκθεσης τα ζωγραφικά έργα, δημιουργημένα από τη διεθνή εικαστικό Άννα Αχιλλέως-Staeubli, με εγκαυστική τεχνική, επιχειρούν να συλλαβίσουν και να νοηματοδοτήσουν συμβολικά και πλαστικά τη θάλασσα ως ομηρική λέξη. «Να τη μετρήσουν νοερά, ταξιδεύοντάς μας στη Μεσόγειο ολόκληρη του ελληνικού πολιτισμού, από το Ιόνιο και το Αιγαίο, ως το Λιβυκό και τη Μαύρη Θάλασσα. Να την αποτυπώσουν ως αρχέγονη πρώτη ύλη που διαπνέει και καθορίζει τόσα πολλά από τα πολύτιμα εκθέματα του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου».
Γκαλερί Marginalia, αρχιεπισκόπου Κυπριανού 15, Στρόβολος. Διάρκεια έκθεσης ώς 29 Ιουνίου Εγκαίνια έκθεσης Παρασκευή 7 Ιουνίου, ώρα 7:30 μ.μ. Πληροφορίες τηλέφωνο 99657080 | marginaliagallery.com

Παρουσιάζεται από τη νεανική ομάδα σύγχρονου χορού Dance Lab 14 ΆΝΩ, στο black box του Εγκώμιου Πολιτιστικού Κέντρου η παράσταση χορού «Souls On Soles».

Η εικαστικός εικαστικό Άννα Αχιλλέως-Staeubli παρουσιάζει στην γκαλερί Marginalia την ατομική της έκθεση με τίτλο «Μεσόγειος», σε επιμέλεια της αρχαιολόγου και ιστορικού Τέχνης Ίριδας Κρητικού.

Η γκαλερί eins ανακοινώνει τη συμμετοχή της στο Liste Art Fair Basel με μια ατομική παρουσίαση από τη Ραΐσσα Αγγελή.

«Το αρχαίο δράμα ως σύγχρονο θέατρο»

Το Φανταστικό Θέατρο, σε συνεργασία με την Ερευνητική Μονάδα IST S – History, Archaeology, Heritage Management (Κέντρο Αριστείας SOSCIEATH) του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου, παρουσιάζει επιστημονική συνάντηση και ανοιχτή συζήτηση με θέμα Καλλιτεχνική δημιουργία και εκπαίδευση: το αρχαίο δράμα ως σύγχρονο θέατρο. Ομιλήτριες οι καθηγήτριες Edith Hall και Arlene Holmes από το Πανεπιστήμιο του Durham και η σκηνοθέτρια Μαγδαλένα Ζήρα. Αντιφώνηση και συντονισμός συζήτησης θα κάνει ο Πάνος Χριστοδούλου, επίκουρος καθηγητής, Ελληνικές Σπουδές, στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου. Οι θεματικές που θα συζητηθούν, και οι οποίες έχουν πρακτική εφαρμογή στο πλαίσιο της τάξης ή της πρόβας αλλά και της προσωπικής καλλιτεχνικής εξέλιξης, καλύπτουν όλες τις πτυχές μιας θεατρικής αναβίωσης αρχαίων κειμένων, από το ιδεολογικό περιεχόμενο και αισθητικό στίγμα μιας σύγχρονης σκηνοθεσίας αρχαίας τραγωδίας μέχρι τη συγγραφική/δραματουργική παρέμβαση για δημιουργία παραστάσεων που εμπνέονται από την αρχαία γραμματεία, είτε ως διασκευές είτε ως νέα έργα.
Σάββατο, 8 Ιουνίου, ώρα 10:00 π.μ. Δημοτικό Μουσείο Χαρακτικής Χαμπή, Αμμοχώστου 55-59, Λευκωσία. Είσοδος ελεύθερη.

«Souls On Soles»

Παρουσιάζεται από τη νεανική ομάδα σύγχρονου χορού Dance Lab 14 ΆΝΩ, στο black box του Εγκώμιου Πολιτιστικού Κέντρου η παράσταση χορού «Souls On Soles». Η φετινή εξαίρετη φουρνιά της νεανικής ομάδας σύγχρονου χορού 14 ΆΝΩ αποτελείται από τις Νεκταρία Χατζηγεωργίου, Χριστίνα Τσούντα, Αυγή Στυλιανού, Πηνελόπη Πασχάλη, Δήμητρα Γιασεμή, Κωνσταντίνα Ευθυβούλου, Σώτια Στυλιανού, έξι πολύ ταλαντούχα κορίτσια, κάποιες από τις πλέον ελπιδοφόρες εκπρόσωπους της πολύ ελπιδοφόρου νέας κυπριακής γενιάς σύγχρονου χορού. Την εξάδα χορογραφεί φέτος μια πεντάδα επίλεκτων χορογράφων, κράμα ιδανικό φαντασίας, ευρηματικότητας, εμπειρίας και δημιουργικότητας, οι Γιάννης Οικονομίδης, Άννα Νικολάου, Ήβη Χατζηβασιλείου, Νικόλ Γιάννακα, Έλενα Χριστοδουλίδου.
Κυριακή 9 Ιουνίου, ώρα 8:00 μ.μ., black box θεάτρου Εγκώμιου Πολιτιστικού Κέντρου, Νέας Έγκωμης 8, Έγκωμη. Πληροφορίες www.dancelabnicosia.com

Starlight 4

Η Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου υποδέχεται στη σκηνή τη διεθνώς φημισμένη πιανίστα Anna Fedorova, της οποίας το εμπνευσμένο παίξιμο δημιουργεί μια βαθιά συναισθηματική σύνδεση με τους ακροατές της. Φημισμένη για τον «όμορφο ήχο και τη φυσική της ελευθερία στη δημιουργία μουσικής με απόλυτη τεχνική σιγουριά», η Fedorova θα ερμηνεύσει το Κοντσέρτο για πιάνο αρ. 1 του Pyotr Ilyich Tchaikovsky, ένα από τα πιο αγαπημένα έργα του ρομαντισμού. Το κοντσέρτο συνδυάζει αριστοτεχνικά τη λαμπρή δεξιοτεχνία και τον άκρατο λυρισμό.
Λευκωσία: Πέμπτη 6 Ιουνίου 2024 - Αμφιθέατρο Σκαλί, Αγλαντζιά. Λεμεσός: Παρασκευή 7 Ιουνίου 2024 - Αρχαίο Αμφιθέατρο Κουρίου, ώρα 8:30 μ.μ. Δωρεάν είσοδος σε άτομα με αναπηρίες. Πληροφορίες: 22 463144, www.cyso.org.cy

Liste Art Fair Basel

Η γκαλερί eins ανακοινώνει τη συμμετοχή της στο Liste Art Fair Basel με μια ατομική παρουσίαση από τη Ραΐσσα Αγγελή. Το πλαίσιο της φετινής έκδοσης της φουάρ, εξετάζει τη σύνθετη σχέση μεταξύ ανθρώπου και περιβάλλοντος. Αυτή η πολυεπίπεδη προσέγγιση αντανακλά μια βαθιά συνειδητοποίηση της πολυπλοκότητας του σύγχρονου κόσμου και του επείγοντος χαρακτήρα των οικολογικών και κοινωνικών ζητημάτων. Οι επισκέπτες στο Liste 2024 θα δουν πώς οι καλλιτέχνες χρησιμοποιούν τα έργα τους για να εξερευνήσουν την εφήμερη φύση της ανθρώπινης εμπειρίας, τη σημασία της μνήμης και την αναπόφευκτη αντιπαράθεση με τη θνησιμότητα και την απώλεια. Το έργο της Αγγελή ενσωματώνει πολλαπλά αρχιτεκτονικά στοιχεία, συχνά παρουσιάζοντας ένα ενδιαφέρον για την αρχαιολογία. Το περίπτερο της eins θα είναι η μοναδική συμμετοχή από την Κύπρο, ανάμεσα σε 91 γκαλερί από 35 χώρες, ακολουθώντας το στόχο της φουάρ να υποστηρίξει τις νέες, πολλά υποσχόμενες γκαλερί σε πρώιμο στάδιο.
Eins Gallery, Θέμιδος 28, Λεμεσός. Πληροφορίες τηλέφωνο 99809380 | www.einsgallery.com

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»
Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: Δημητρης Λοττιδης • Σύμβουλος Εκδοσης: Αλκης Ανδρεου
Διευθύντρια: Μαρινα Οικονομιδου • Υπεύθυνος Υλης: Αποστολος Κουρουπακης • Υπεύθυνος Ατελιέ: Παντελης Δαμιανου

Νικόλαου Σαριπόλου 2, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **Αλεξης Παπαχελας** ■ Διεύθυνση συντάξεως: **Κωστης Φαφουτης - Νωτης Παπαδοπουλος**

Η Eurobank αλλάζει το κυπριακό τραπεζικό τοπίο

Ηρθε η πολυπόθητη έγκριση ΕΚΤ για να προχωρήσει το πρότζεκτ απόκτησης της Ελληνικής Τράπεζας – Τι γίνεται με τους άλλους μετόχους

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έδωσε το πράσινο φως στην Eurobank για την απόκτηση μετοχών άνω του 50% στην Ελληνική Τράπεζα και έτσι η Eurobank επισήμως με το 55,3% του μετοχικού κεφαλαίου της Ελληνικής ελέγχει την τράπεζα. Η Eurobank έχει οραματιστεί για το άμεσο μέλλον τη δημιουργία μιας τραπεζικής οντότητας στην Κύπρο, συγχωνεύοντας την Eurobank Κύπρου και την Ελληνική Τράπεζα, δημιουργώντας εκτός από τη μεγαλύτερη τράπεζα στο νησί, μία τράπεζα που τα επιχειρηματικά μοντέλα των δύο παραπάνω, «κουμπώνουν». Μέχρι να γίνει ωστόσο η συγχώνευση, που αποδεικνύεται ότι δεν θα είναι και το ευκολότερο «πρότζεκτ» λόγω διαφορετικών «θέλω» των υπολοίπων μετόχων της Ελληνικής Τράπεζας, οι δύο οντότητες θα «τρέχουν» παράλληλα. Ακόμα και να παραμείνει στο 55,3% και να μην «πατήσουν το κουμπί» για πώληση των μετοχών τους οι υπόλοιποι μέτοχοι της Ελληνικής προς 2,56 ευρώ ανά μετοχή, η Eurobank –όπως είχαν δηλώσει οι επικεφαλής της από την Αθήνα– θα προχωρήσει στο επιχειρηματικό πλάνο που έχει σχεδιάσει.

Η Eurobank έχει το 55,3% του μετοχικού κεφαλαίου της Ελληνικής Τράπεζας και πλέον αναμένει εθιμοτυπικά και τις εγκρίσεις από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου και τον έφορο Ασφαλιστικών Εταιρειών.

Μόλις προχωρήσει στη δημόσια πρόταση, τότε θα εκκινήσει και η διαδικασία του λεγόμενου «fairness opinion» ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου της Ελληνικής Τράπεζας.

Η Eurobank έχει το 55,3% του μετοχικού κεφαλαίου της Ελληνικής Τράπεζας και αφού έλαβε το πράσινο φως της ΕΚΤ, πλέον αναμένει εθιμοτυπικά και το πράσινο φως από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου και τον έφορο Ασφαλιστικών Εταιρειών. Στο αμέσως επόμενο διάστημα η Eurobank θα υποβάλει δημόσια προσφορά για απόκτηση του συνόλου των υπόλοιπων μετοχών της Ελληνικής Τράπεζας, κάτι που θα γίνει εντός του καλοκαιριού και είναι διαδικασία που περνά από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου. Μόλις προχωρήσει στη δημόσια πρόταση, τότε θα εκκινήσει και η διαδικασία του λεγόμενου «fairness opinion» ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου της Ελληνικής Τράπεζας. Εκεί, ένας ανεξάρτητος σύμβουλος θα εξετάσει την προσφορά της Eurobank και θα αναφέρει αν είναι συμφέρουσα η προσφορά προς τους υπόλοιπους μετόχους να πωλήσουν τις μετοχές τους, ή όχι. Δεν είναι κάτι δεσμευτικό. Πρακτικά είναι για να δοθεί μία «βοήθεια» στους υπόλοιπους μετόχους για το τι θα πράξουν. Η δημόσια πρόταση έχει ισχύ οκτώ εβδομάδες, δηλαδή δύο μήνες, και την τελευταία ημέρα θα γίνει γνωστό πόσο ενδιαφέρον «μαζεύτηκε» για να πωλήσουν τις μετοχές τους οι υπόλοιποι μέτοχοι της Ελληνικής Τράπεζας.

Οι προσφυγές

Τα φώτα πλέον στρέφονται στο τι θα πράξουν οι υπόλοιποι τρεις μεγάλοι μέτοχοι της Ελληνικής Τράπεζας, η Δήμητρα, η ΕΤΥΚ και η Logicom. Η Δήμητρα Επενδυτική έχει και το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό στην Ελληνική Τράπεζα, της τάξης του 21,3%, ενώ αν συνυπολογιστεί και το ποσοστό του 3,33% που έχει η «αδερφή εταιρεία» της Δήμητρα, Logicom, φτάνει λίγο κάτω από το 25%. Η ΕΤΥΚ από την άλλη, μέσω των ταμείων της έχει κοντά στο 10% του μετοχικού κεφαλαίου της Ελληνικής Τράπεζας, ενώ το υπόλοιπο περίπου 10% του μετοχικού κεφαλαίου της Ελληνικής είναι κατακερματισμένο σε μικρότερους μετόχους. Η Δήμητρα Επενδυτική και η ΕΤΥΚ, εντούτοις, δεν φαίνεται να είχαν διάθεση τουλάχιστον μέχρι τα μέσα Μαΐου να προχωρήσει ο «γάμος» μεταξύ Eurobank και Ελληνικής Τράπεζας. Και αυτό, διότι, η Δήμητρα Επενδυτική αλλά και η Ένωση Τραπεζοϋπαλλήλων Κύπρου (ΕΤΥΚ) έχουν προσφύγει κατά της απόφασης της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) που είχε εγκρίνει την πράξη συγκέντρωσης των μετοχών της Ελληνικής στην Eurobank. Οι προσφυγές των δύο έγιναν εντός του περασμένου Απριλίου, όταν ανέμενε η Eurobank τις εγκρίσεις της ΕΚΤ. Από ό,τι αποδείχθηκε είναι ξεχωριστές διαδικασίες, αφού η ΕΚΤ έδωσε τελικά το «πράσινο φως» παρόλο που υπάρχουν ανοιχτές προσφυγές στο εσωτερικό της χώρας.

Πάντως, από την Αθήνα, όταν η διοίκηση της Eurobank είχε συναντήσεις με τα ΜΜΕ, είχε δηλώσει ο CEO του Συγκροτήματος, κ. Φωκίων Καραβίας ότι, ο ίδιος έχει πολύ καλές σχέσεις τόσο σε προσωπικό όσο και σε τραπεζικό επίπεδο με τους υπόλοιπους μεγάλους μετόχους της Ελληνικής Τράπεζας. Είχε δηλώσει ότι τους εκτιμά ως πρόσωπα και ως επιχειρηματίες, ενώ είχε πει πως οι συζητήσεις ανάμεσα σε ευφυείς ανθρώπους καταλήγουν σε παράγωγα που είναι προς το όφελος του οργανισμού που είναι μέτοχοι.

Η Μουμπάι και η Eurobank

Όπως είχε γράψει ξανά η «Κ», στο πλαίσιο της στρατηγικής που έχει διαγράψει η Eurobank, θα δημιουργηθεί ένα γραφείο αντιπροσωπείας (repoffice) στην Μουμπάι, στην Ινδία. Η διοίκηση της Eurobank εκτιμά πως η Κύπρος μπορεί να γίνει «πύλη εισόδου» για εγκατάσταση επιχειρήσεων από την Ινδία στο νησί, και να γίνει η βάση τους για εργασίες που θα θέλουν να αναπτύξουν επί ευρωπαϊκού εδάφους. Εξάλλου, έχει υπογράψει ήδη η Eurobank μία συμφωνία για εισαγωγή ενός συστήματος πληρωμών μεταξύ Ελλάδας και Ινδίας, ενώ αξίζει να υπενθυμιστεί πως ο μεγαλύτερος μέτοχος της Eurobank, που είναι η καναδική Fairfax, έχει ιδιοκτήτη των Πρεμ Γουάτσα που είναι από την Ινδία.

Όσο η Eurobank ανέμενε τις εγκρίσεις της ΕΚΤ για την απόκτηση του 55,3% της Ελληνικής Τράπεζας, η Ελληνική προχώρησε σε συμφωνία με την CNP Assurances για την εξαγορά της θυγατρικής της CNP Cyprus που δραστηριοποιείται σε Κύπρο και Ελλάδα. Με την ολοκλήρωση της συναλλαγής η Ελληνική Τράπεζα αποκτά μεριδιακά ηγετική θέση στην ασφαλιστική αγορά της Κύπρου, με μερίδια αγοράς περίπου 30,3% και 23,2% στους κλάδους ζωής και γενικών ασφαλειών αντίστοιχα. Η συναλλαγή έκλεισε στα 180 εκατ. ευρώ και, όπως αποδεικνύεται, η Eurobank εκτός από το 55,3% ενός εκ των δύο μεγαλύτερων τραπεζών στο νησί, αποκτά και ηγετική θέση στις ασφάλειες στην Κύπρο με διαφορά από τον δεύτερο.

Τι αγόρασε, και το 2,56%

Η Eurobank με τις εγκρίσεις της ΕΚΤ αγόρασε συνολικό ποσοστό 26,1% (107.694.301 μετοχές) στην Ελληνική Τράπεζα, έναντι 275,7 εκατ. ευρώ. Όπως γίνεται αντιληπτό, το τίμημα ανήλθε στα 2,56 ανά μετοχή, έναντι του αρχικού σχεδιασμού για 2,35 ευρώ ανά μετοχή. Αναλυτικότερα, αγόρασε 71.428.572 μετοχές (17,3%) από την Poppy S.à.r.l. έναντι 182,9 εκατ. ευρώ, 6.555.717 μετοχές (1,59%) από επενδυτικά κεφάλαια τα οποία διαχειρίζεται η Senvest Management LLC έναντι 16,8 εκατ. ευρώ, 28.023.767 μετοχές (6,79%) από την Wargaming έναντι 71,7 εκατ. ευρώ, 857.142 μετοχές (0,21%) από το Ταμείο Προνοίας για τους εκτελεστικούς διευθυντές της Wargaming έναντι 2,2 εκατ. ευρώ και τέλος, 829.103 μετοχές (0,20%) από το Ταμείο Προνοίας για το ανώτερο διοικητικό προσωπικό της Wargaming έναντι 2,1 εκατ. ευρώ. Πριν από τις παραπάνω συναλλαγές η Eurobank κατείχε 120.559.360 μετοχές, που αντιπροσωπεύουν το 29,2% των μετοχών της Ελληνικής. Το συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της Ελληνικής Τράπεζας αποτελείται από 412.805.230 κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας 0,50 ευρώ η κάθε μία.

Ηγγικεν η ώρα για μικρή μείωση των επιτοκίων ύστερα από δύο χρόνια

Η ΕΚΤ στην προσεχή συνεδρίαση της νομισματικής πολιτικής θα τα «ρίξει» κατά 25 μονάδες βάσης

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Η ώρα για μικρή μείωση επιτοκίων έφτασε. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) την Πέμπτη αναμένεται να μειώσει τα επιτόκια κατά 25 μονάδες βάσης, αλλιώς 0,25%. Η μείωση αυτή θα είναι η πρώτη που προχωρά μετά από σχεδόν 23 μήνες συνεχών αυξήσεων των επιτοκίων, αλλά συνάμα και αμετάβλητων θέσεών τους, αρχής γενομένης του Ιουλίου του 2022. Εάν επιβεβαιωθούν οι προθέσεις της ΕΚΤ στην προσεχή συνεδρίαση της νομισματικής πολιτικής, θα μειώσει τα τρία βασικά επιτόκιά της κατά 25 μονάδες βάσης και έτσι το επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης καθώς και τα επιτόκια της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης και της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων θα διαμορφωθούν σε 4,25%, 4,50% και 3,75% αντιστοίχως, από 4,5%, 4,75% και 4% που είναι σήμερα. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ που είναι αποφασισμένο να διασφαλίσει ότι ο πληθωρισμός θα επανέλθει εγκαίρως στον μεσοπρόθεσμο στόχο του 2% πρέπει να βλέπει σημάδια ομαλοποίησής του, γι' αυτό και προχωρά σε αυτή την κίνηση.

Η ΕΚΤ έκρινε από τον Ιούλιο του 2022 πως θα έπρεπε να βγάλει από το αρνητικό πρόσημο του -0,5% τα επιτόκια, για να αντιμετωπίσει τον πληθωρισμό και τα αύξησε 10 φορές στο διάστημα μέχρι σήμερα.

Η ΕΚΤ έκρινε από τον Ιούλιο του 2022 πως θα έπρεπε να βγάλει από το αρνητικό πρόσημο του -0,5% τα επιτόκια, για να αντιμετωπίσει τον πληθωρισμό και τα αύξησε 10 φορές στο διάστημα μέχρι σήμερα. Όπως κρίνουν οι αναλυτές, τα επιτόκια της ΕΚΤ θα συνεχίσουν την πτωτική τους τάση έως και το δεύτερο μισό του 2025, με στόχο να φτάσουν κοντά στο 2%, ίσως και στο 2,5%. Ωστόσο, φέτος δεν αναμένεται να δούμε περισσότερες μειώσεις από τρεις στο σύνολο, υπολογίζοντας πως η επόμενη μείωση επιτοκίων θα έρθει μετά το καλοκαίρι, ίσως τον Σεπτέμβριο. Πάντως, η ΕΚΤ αύξησε τα επιτόκια επί 14 συνεχείς μήνες από τον Ιούλιο του 2022 και κατά εννέα μήνες τα κράτησε αμετάβλητα.

Οπως κρίνουν οι αναλυτές, τα επιτόκια της ΕΚΤ θα συνεχίσουν την πτωτική τους τάση έως και το δεύτερο μισό του 2025, με στόχο να φτάσουν κοντά στο 2%, ίσως και στο 2,5%.

Τα δάνεια και το 25άρι

Πολλές τράπεζες στην Κύπρο βλέποντας το «τσουνάμι» των αυξήσεων αλλά και τις πιέσεις των δανειοληπτών για να καταβάλουν τις δόσεις των δανείων τους τον Μάρτιο – Απρίλιο του 2023 αποφάσισαν να κάνουν κινήσεις προς βοήθεια των συνεπών –και μόνο– δανειοληπτών. Πρακτικά, ήταν κινήσεις που επιβράβευαν τους συνεπείς, με «παγώματα» επιτοκίων σε συγκεκριμένο επίπεδο, ή μειώσεις κατά 0,5% παραδείγματος χάριν πάνω στο επιτόκιο που καλούνταν να δίνουν τη δόση τους. Πολλοί δανειολήπτες στράφηκαν σε επαναδιαπραγματεύσεις δανείων με δόσεις σταθερού επιτοκίου και έτσι μια μείωση της τάξης του 0,25% ή 25 μονάδων βάσης που ετοιμάζει η ΕΚΤ θα επηρεάσει λίγο ή ελάχιστα τους υφιστάμενους δανειολήπτες. Εκείνοι που άμεσα θα επωφεληθούν θα είναι αυτοί που θα επιλέξουν να συνάψουν νέο δανεισμό, καθώς θα είναι όσο ήταν «προχθές», αλλά κατά 0,25% πιο κάτω. Αξίζει να σημειωθεί πως, θα επηρεαστούν αναλόγως της κάθε τράπεζας που είναι πελάτες και τη διάρκεια του προγράμματος που είχε ανακοινώσει η εκάστοτε τράπεζα τον Μάρτιο – Απρίλιο του 2023.

Τα επιτόκια τον Μάρτιο

Το επιτόκιο για καταθέσεις προθεσμίας, όπως σημειώνει η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, έως ενός έτους από νοικοκυριά, τον Μάρτιο του 2024 σημείωσε αύξηση στο 2,24%, σε σύγκριση με 1,98% τον Φεβρουάριο του 2024. Το αντίστοιχο επιτόκιο για καταθέσεις από μη χρηματοδοτικές εταιρείες παρουσίασε μείωση στο 2,24%, σε σύγκριση με 2,53% τον Φεβρουάριο του 2024. Το επιτόκιο που αφορά καταναλωτικά δάνεια σημείωσε αύξηση στο 6,19% τον Μάρτιο του 2024, σε σύγκριση με 6,17% τον Φεβρουάριο του 2024. Τα στοιχεία της ΚΤΚ δείχνουν πως το επιτόκιο που αφορά δάνεια για αγορά κατοικίας μειώθηκε στο 4,75% τον Μάρτιο, σε σύγκριση με 5,15% τον Φεβρουάριο του 2024 και το επιτόκιο που αφορά δάνεια προς μη χρηματοδοτικές εταιρείες για ποσά μέχρι 1 εκατ. ευρώ παρουσίασε μείωση στο 5,52%, συγκριτικά με 5,91% τον Φεβρουάριο του 2024. Το επιτόκιο που αφορά δάνεια προς μη χρηματοδοτικές εταιρείες για ποσά άνω του 1 εκατ. ευρώ κατέγραψε μείωση στο 5,88% τον Μάρτιο του 2024, όπως αναφέρει η ΚΤΚ, σε σύγκριση με 6,07% τον Φεβρουάριο του τρέχοντος έτους.

Μικρή μείωση στα δάνεια

Πάντως, τα επιτόκια της ΕΚΤ ενώ έφεραν τα επιθυμητά αποτελέσματα σε άλλα κράτη, στην Κύπρο ο δανεισμός μεν κάμφθηκε, ωστόσο δεν μειώθηκε δραματικά. Οι συνολικές καταθέσεις τον Απρίλιο 2024 κατέγραψαν καθαρή αύξηση 209,1 εκατ. ευρώ, σε σύγκριση με καθαρή αύξηση 252,1 εκατ. ευρώ τον Μάρτιο 2024. Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής των συνολικών καταθέσεων έφτασε στο 1,4%, σε σύγκριση με 0,6% τον Μάρτιο 2024 και το υπόλοιπο των συνολικών καταθέσεων τον Απρίλιο 2024 έφθασε στα 52,5 δισ. ευρώ. Οι καταθέσεις κατοίκων Κύπρου παρουσίασαν αύξηση 256,9 εκατ. ευρώ, ενώ πιο αναλυτικά, οι καταθέσεις των νοικοκυριών και των μη χρηματοδοτικών εταιρειών αυξήθηκαν κατά 33,5 εκατ. ευρώ και 136,2 εκατ. ευρώ αντίστοιχα. Οι καταθέσεις των υπόλοιπων εγχώριων τομέων παρουσίασαν επίσης αύξηση, η οποία ανήλθε στα 87,1 εκατ. ευρώ.

Τα συνολικά δάνεια τον Απρίλιο 2024 κατέγραψαν καθαρή μείωση 278,6 εκατ. ευρώ, σε σύγκριση με καθαρή αύξηση 133,1 εκατ. ευρώ τον Μάρτιο 2024. Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής των συνολικών δανείων έφτασε στο 1,2%, σε σύγκριση με 1,8% τον Μάρτιο 2024. Το υπόλοιπο των συνολικών δανείων τον Απρίλιο 2024 έφθασε στα 24,9 δισ. ευρώ. Τα δάνεια κατοίκων Κύπρου παρουσίασαν μείωση 320,4 εκατ. ευρώ. Πιο αναλυτικά, τα δάνεια προς νοικοκυριά αυξήθηκαν κατά 2 εκατ. ευρώ, ενώ τα δάνεια προς μη χρηματοδοτικές εταιρείες κατέγραψαν μείωση 51,2 εκατ. ευρώ. Τα δάνεια των υπόλοιπων εγχώριων τομέων παρουσίασαν συνολικά μείωση 271,3 εκατ. ευρώ.

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Των* **ΤΖΑΝΑΣ ΡΑΝΤΟΟΥ** *και* **ΧΑΡΟΥΜΙ ΙΤΣΙΚΟΥΡΑ / BLOOMBERG**

Περισσότερες πιθανότητες για λιγότερες μειώσεις επιτοκίων

Σε αναδίπλωση οδηγούνται αναλυτές και οικονομολόγοι ως προς τις επόμενες κινήσεις της ΕΚΤ, οι οποίες (κατά συναίνεση) θα είναι έξι της τάξεως των 25 μ.β. από τα σημερινά επίπεδα του 4% του επιτοκίου καταθέσεων. Πρόκειται για μια αλλαγή ως προς τις προβλέψεις τους, εφόσον τώρα κάνουν λόγο για λιγότερες περικοπές εν συγκρίσει με τα λεγόμενά τους μετά την τελευταία συνεδρίαση της ΕΚΤ τον Απρίλιο. Αλλωστε, έκτοτε η Κριστίν Λαγκάρντ και άλλα στελέχη της τράπεζας έχουν ενδυναμώσει τις προσδοκίες περί πρώτης μείωσης των επιτοκίων τον Ιούνιο, πριν από τη Fed και την Τράπεζα της Αγγλίας. Βέβαια, η απροσδόκητα ρωμαλέα ανάκαμψη της οικονομίας της Ευρωζώνης, οι επίμονες πιέσεις από τις αυξήσεις μισθών και οι κίνδυνοι για νέα τόνωση του μάλλον ασταθούς πληθωρισμού αναθερμαίνουν τη συζήτηση για τα επόμενα βήματα. Λόγου χάριν, μία εκ των σκληροπυρηνικών της ΕΚΤ, η Ιζαμπέλ Σνάμπελ, καθώς και ο πρόεδρος της Bundesbank Γιοακίμ Νάγκελ, επιθυμούν να τηρηθεί στάση αναμονής έως τον Σεπτέμβριο προτού μελετηθεί η δεύτερη κίνηση. Οι οικονομολόγοι σκέπτονται πως η διστακτική στάση της Fed θα περιστείλει τα περιθώρια κινήσεων της ΕΚΤ.

Τα «γεράκια» της ΕΚΤ πιέζουν για στάση αναμονής έως τον Σεπτέμβριο προτού μελετηθεί η δεύτερη κίνηση.

«Δύσκολα θα επιχειρηματολογήσουμε υπέρ της μεγάλης σιγουριάς τους στην ΕΚΤ ότι αυτή είναι η σωστή στιγμή να μειώσουν το κόστος δανεισμού, χωρίς όμως να δίνουν κατευθύνσεις για τις άλλες περικοπές», επισημαίνει ο Ουγκό Λενταμανί, οικονομολόγος της AXA Investment Managers. Προβλέπει ότι τον Ιούνιο του 2025 θα διακόψει τον κύκλο νομισματικής χαλάρωσης η ΕΚΤ, αφότου προβεί σε μόνον πέντε κινήσεις και θα έχει διαμορφώσει ένα επιτόκιο καταθέσεων στο 2,75%. Οι οικονομολόγοι που έλαβαν μέρος στην έρευνα του Bloomberg εξακολουθούν να λογίζουν τον πληθωρισμό ως τον μεγαλύτερο κίνδυνο για την Ευρωζώνη, ενώ έπονται οι επιπτώσεις από την έκβαση των αμερικανικών προεδρικών εκλογών του Νοεμβρίου και οι γεωπολιτικές εντάσεις. Ο δείκτης πληθωρισμού τον Μάιο ενισχύθηκε στο 2,6% μετά το 2,4% τους προηγούμενους δύο μήνες, ενώ αναφορικά με την αύξηση των μισθών, αυτές απρόσμενα δεν υποχώρησαν στις αρχές του 2024. Ως αποτέλεσμα, στην Ευρωζώνη ενισχύθηκαν οι πιέσεις στις τιμές υπηρεσιών, οι οποίες συνεχίζουν ανοδικά με ρυθμό σχεδόν 4%. Υπό αυτές τις συνθήκες, το 75% των ερωτηθέντων δεν αναμένει καμία αναφορά από την ΕΚΤ για τα επόμενα βήματά της από τη μία συνεδρίαση στην άλλη, πόσο μάλλον επειδή οι αξιωματούχοι της δεσμεύονται να δίνουν μεγάλη προσοχή στις τριμηνιαίες προβλέψεις. Τέλος, σχεδόν το 84% των οικονομολόγων τονίζει πως με αυτό ως γνώμονα είναι πιθανότερες οι ανά τρίμηνο μειώσεις επιτοκίων, αν και το 92% θεωρεί πως δεν αποκλείονται οι ενδιάμεσες κινήσεις.

Εγκαίνια της πρώτης μπουτίκ Damiani στη Λεμεσό

Η ιστορία του ιταλικού ομίλου κοσμημάτων – Η λάμψη του χρυσού, των διαμαντιών και των μαργαριταριών

Της **ΑΝΝΑΣ ΠΟΛΥΒΙΟΥ**

Ο ιταλικός όμιλος κοσμημάτων Damiani γιορτάζει φέτος 100 χρόνια λειτουργίας. Πρόκειται για μια ισχυρή παρουσία στον χώρο της χρυσοχοΐας, της λάμψης, των διαμαντιών, των πολύτιμων λίθων και των μαργαριταριών.

Η πορεία της εταιρείας Damiani είναι πραγματικά ισχυρή. Είναι μια ιστορία οικογενειακής παράδοσης, με πάθος για την τέχνη της χρυσοχοΐας και αγάπη για την υψηλή ποιότητα δημιουργίας και σχεδιασμού κοσμημάτων. Ιδρύθηκε από τον Enrico Grassi Damiani, το 1924 στη Valenza της Ιταλίας, μέσα στην καρδιά της περιοχής των χρυσοχόων.

Χάρη στην ικανότητά του και τη δεξιοτεχνία στη χρυσοχοΐα, ο Enrico έγινε πολύ γρήγορα γνωστός κοσμηματοποιός, στον οποίο οι εύπορες και ευγενείς οικογένειες της εποχής απευθύνονταν για τη δημιουργία μοναδικών, πολύτιμων κομματιών, αληθινά αριστουργήματα υψηλής ποιότητας και δημιουργίας. Ο γιος του Enrico, Damiano, ανέλαβε και ηγήθηκε της Damiani από το 1960-1990. Κατάφερε να εξελίξει την εταιρεία, ενώ παράλληλα υιοθέτησε νέες στρατηγικές μάρκετινγκ και διαφήμισης. Η δημιουργικότητά του και οι πρωτοποριακές του ιδέες άνοιξαν τον δρόμο για βαθιές αλλαγές, οι οποίες επηρέασαν τον σχεδιασμό των κοσμημάτων, δημιουργώντας νέες τάσεις σε αυτά και κάνοντάς τα όλο και πιο εκλεπτυσμένα, κατακτώντας έτσι ένα μεγαλύτερο και πιο διεθνές κοινό. Από τις αρχές της δεκαετίας του '90, η Damiani μετατράπηκε από μια οικογενειακή επιχείρηση σε διεθνή, καθιερώνοντας σταδιακά την παρουσία της στον χώρο της υψηλής χρυσοχοΐας στον κόσμο. Το 2001, η εταιρεία άρχισε να πουλά προϊόντα στην αγορά των ΗΠΑ, ενώ μέχρι το 2003 είχε 25 καταστήματα, στην Ιταλία, την Ασία και τις ΗΠΑ. Μετά τον Damiano, η εταιρεία πέρασε στα τρία παιδιά του, Guido, Silvia και Giorgio, τα οποία επέλεξαν να συνεχίσουν να ακολουθούν την εξελικτική πορεία και την αριστεία της οικογενειακής επιχείρησης.

Ο όμιλος Damiani μετράει σήμερα περισσότερες από 90 μπουτίκ παγκοσμίως, εκ των οποίων η μία βρίσκεται στην Κύπρο.

Εκθέματα από τα εγκαίνια της πρώτης μπουτίκ Damiani στη Λεμεσό.

Σήμερα, η Damiani συνεχίζει να ξεχωρίζει στον κόσμο του κοσμήματος και της υψηλής ποιότητας σχεδιασμού, σημειώνοντας τη δική της μοναδική ιστορία ανάμεσα στις μεγαλύτερες επωνυμίες κοσμημάτων παγκοσμίως. Εξακολουθώντας να έχει τη βάση στη Valenza, ο όμιλος Damiani συνεχίζει το έργο που ξεκίνησε ο Enrico Damiani, τις μοναδικές δημιουργίες με την εκλεπτυσμένη δεξιοτεχνία και τα εντυπωσιακά σχέδια. Ο όμιλος Damiani μετράει σήμερα περισσότερες από 90 μπουτίκ παγκοσμίως, εκ των οποίων η μία βρίσκεται στην Κύπρο, ενώ ο όμιλος διαθέτει έξι brands: 1. Damiani, 2. Salvini, 3. Bliss, 4. Calderoni, 5. Rocca, και 6. Venini.

Η Damiani στην Κύπρο

Τα εγκαίνια της πρώτης μπουτίκ Damiani στην Κύπρο πραγματοποιήθηκαν την Παρασκευή, 31 Μαΐου 2024, με την παρουσία του Giorgio Damiani, στο City of Dreams Mediterranean στη Λεμεσό, σε έναν χώρο εξίσου πολυτελή και κομψό, όσο και ίδια η εταιρεία. Στο πρώτο πολυθεματικό θέρετρο της Ευρώπης, στο City of Dreams Mediterranean, οι λάτρεις της υψηλής ποιότητας χρυσοχοΐας μπορούν να δουν από κοντά και να προμηθευτούν τα πολυτελή κοσμήματα και ρολόγια της Damiani. Στην εκδήλωση των εγκαινίων, οι εκλεκτοί καλεσμένοι που έδωσαν το παρών τους, είχαν τη μοναδική ευκαιρία να δουν και να θαυμάσουν τις ξεχωριστές δημιουργίες μέσα από την έκθεση που υπήρχε, απολαμβάνοντας μία ιδιαίτερη και πολυτελή εμπειρία.

Η Damiani στην Κύπρο λειτουργεί σε συνεργασία με την εταιρεία Vassos Eliades Ltd, η οποία είναι γνωστή για τα υψηλής ποιότητας προϊόντα που προμηθεύεται και για τις συνεργασίες της με μεγάλα brands ανά το παγκόσμιο. Με το άνοιγμα της πρώτης μπουτίκ Damiani στην Κύπρο, η Damiani επιβεβαιώνει την ισχυρή της στρατηγική επέκταση και σταθεροποιεί τη θέση της στη Μεσόγειο, επιβεβαιώνοντας ουσιαστικά με αυτό τον τρόπο τη μεγάλη απήχηση του ομίλου, η οποία επιτυγχάνεται μέσω των συνεχών επενδύσεων και των νέων ανοιγμάτων καταστημάτων.

Σκόπελος για τουρισμό και γερμανική αγορά η χρεοκοπία FTI

Από συμπληγάδες η αύξηση της γερμανικής πίτας – Διαχειρίσιμες οι επιπτώσεις σε ξενοδοχειακές μονάδες

Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία, στην Κύπρο βρίσκονται περίπου 900 τουρίστες πελάτες της FTI, οι οποίοι θα επιστρέψουν στις χώρες με διευθετήσεις που θα γίνουν.

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Ως ένα βήμα μπροστά και δυο πίσω περιγράφονται οι ευρύτερες επιπτώσεις για το τουριστικό προϊόν της Κύπρου από τη χρεοκοπία του γερμανικού tour operator FTI. Σε μια πρώτη αναζήτηση των συνεπειών, αυτές εντοπίζονται περισσότερο στις προσπάθειες που καταβάλλονται τα τελευταία χρόνια για διείσδυση του κυπριακού τουριστικού προϊόντος στη γερμανική αγορά και λιγότερο στο άμεσο αποτύπωμα σε ξενοδοχειακές μονάδες. Ένας άλλος παράγοντας που δημιουργεί ήδη κλίμα ανησυχίας είναι πως η χρεοκοπία της FTI ήλθε να προστεθεί στα προβλήματα που έχουν προκληθεί από τον συνεχιζόμενο πόλεμο στο γειτονικό Ισραήλ αλλά και την οικονομική ύφεση στο Ηνωμένο Βασίλειο, αγορές στυλοβάτες της τουριστικής βιομηχανίας του τόπου. Η κατάρρευση ενός

Το ζητούμενο για την εγχώρια τουριστική βιομηχανία δεν είναι τόσο οι άμεσες επιπτώσεις όσο αυτές σε βάθος χρόνου. Η δεύτερη χρεωκοπία γερμανικού οργανισμού διοργάνωσης ταξιδιών προκαλεί προβληματισμό για τις προσπάθειες διείσδυσης στη γερμανική αγορά.

από τους μεγαλύτερους διοργανωτές ταξιδιών της Γερμανίας για την ώρα προκαλεί μόνο προβληματισμό για το μέγεθος του αποτυπώματος κατά τη φετινή καλοκαιρινή περίοδο. Με βάση επίσημα στοιχεία η συνεισφορά της FTI στο ετήσιο εγχώριο τουριστικό ισοζύγιο ήταν μικρή, ωστόσο παράγοντες της τουριστικής αγοράς εντοπίζουν ευρύτερα ζητήματα που έχουν να κάνουν με τα κυπριακά «θέλω» από μια τεράστια τουριστική αγορά.

Για την ώρα, οι όποιες ενέργειες εκδηλώνονται έχουν να κάνουν με τη διαχείριση των άμεσων επιπτώσεων όπως πελάτες της FTI που βρίσκονται με τουριστικά πακέτα στην Κύπρο, αλλά και τις οικονομικές εκκρεμότητες με κυπριακές ξενοδοχειακές μονάδες. Τα σοβαρά ζητήματα από την χρεοκοπία, όπως τονίζετε από παράγοντες της τουριστικής βιομηχανίας, θα αποκαλυφθούν προς το τέλος της καλοκαιρινής σεζόν όταν θα γίνει ταμείο για τις φετινές επιδόσεις της γερμανικής τουριστικής αγοράς που πέρυσι τροφοδότησε την Κύπρο με 200 χιλιάδες τουρίστες.

Συναγερμός

Σε μια πρώτη εκτίμηση της κατάστασης από παράγοντες της τουριστικής βιομηχανίας, το αποτύπωμα της χρεοκοπίας είναι μικρό. Συνολικά ο συγκεκριμένος διοργανωτής ταξιδιών έφερνε στην Κύπρο περίπου 30 με 35 χιλιάδες τουρίστες, οι οποίοι χρησιμοποιούσαν 160 ξενοδοχειακές μονάδες κυρίως σε ελεύθερη Αμμόχωστο και Πάφο. Υφυπουργείο Τουρισμού και ΠΑΣΥΞΕ θεωρούν πως η πτώχευση της FTI σε συνδυασμό με άλλους αρνητικούς παράγοντες θα δοκιμάσει τις αντοχές και του τουριστικού προϊόντος του τόπου. Ένας άλλος αρνητικός παράγοντας για τους παράγοντες του τουρισμού είναι πως η μείωση των τουριστικών συνεργατών τους στη γερμανική αγορά καθιστά το μέλλον αβέβαιο. Στις συνεχείς συσκέψεις που πραγματοποιούνται από την περασμένη Δευτέρα, διαπιστώθηκε πως η FTI Touristik έχει οικονομικές εκκρεμότητες με Κύπριους ξενοδόχους, χωρίς να διευκρινίζεται το μέγεθος των οφειλών.

Οφειλές

Σύμφωνα με τον γενικό διευθυντή του ΠΑΣΥΞΕ, η FTI Touristik έχει οφειλές από την περσινή χρονιά αλλά και από τη φετινή, για τουρίστες που ήλθαν τον Απρίλιο και Μάιο. Σχετικά με τις οφειλές ο κ. Ρουσουνίδης θεωρεί ότι θα είναι μια δύσκολη και μακρά η διαδικασία ανάκτησής τους. Σύμφωνα με τον κ. Ρουσουνίδη φέτος αναμενόταν πως οι τουρίστες που θα έφερνε η FTI Touristik θα ξεπερνούσαν τις 30 χιλιάδες. Από την εταιρεία ανακοινώθηκε ότι καταβάλλονται προσπάθειες ώστε όσοι βρίσκονται ήδη σε διακοπές να μπορέσουν να τις ολοκληρώσουν κανονικά και να επιστρέψουν χωρίς πρόβλημα, ενώ το Ταμείο Ταξιδιωτικής Ασφάλισης θα αναλάβει να επιστρέψει προκαταβολές για πακέτα που τελικά θα ακυρωθούν. Το Ταμείο ιδρύθηκε το 2019, μετά τη χρεοκοπία του Ομίλου Thomas Cook.

Η διαχείριση

Με την κατάσταση όπως έχει διαμορφωθεί, δύο είναι τα ζητούμενα για την τουριστική βιομηχανία της Κύπρου. Πρώτον, να μην χαθούν οι 30 χιλιάδες τουρίστες που διακινούσε ετησίως η FTI και δεύτερον, να απορροφηθούν οι κραδασμοί που ενδεχομένως να επηρεάσουν τη γενικότερη προσπάθεια που καταβάλλεται τα τελευταία χρόνια να μεγαλώσει το κομμάτι της πίτας από τη γερμανική τουριστική αγορά. Στο πρώτο που αφορά τα άμεσα ζητήματα, οι εκτιμήσεις που γίνονται δείχνουν πως οι ζημιές που θα προκληθούν θα είναι μικρές μιας και πιστεύεται πως ένα σημαντικό κομμάτι που είχε κάνει κρατήσεις για αυτό το καλοκαίρι θα πραγματοποιήσει τις διακοπές του με κάποιον άλλον tour operator. Αυτό που προβληματίζει περισσότερο τους παράγοντες της τουριστικής βιομηχανίας είναι τα απανωτά εμπόδια διείσδυσης στη γερμανική αγορά, μιας και η χρεοκοπία της FTI δεν ήταν το μοναδικό τα τελευταία πέντε χρόνια.

Η Ενοικιαγορά Πράσινου Αυτοκινήτου (Green Car) αφορά καινούργιο ηλεκτρικό ή υβριδικό αυτοκίνητο με εκπομπές ρύπων <50g CO_2/Km. Η έκπτωση στην ασφάλιση από τις Γενικές Ασφάλειες για τον πρώτο χρόνο θα παραχωρηθεί μόνο στις πρώτες 125 αιτήσεις χρηματοδότησης που θα εγκριθούν.
Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.

Δεν ήταν κεραυνός εν αιθρία η γερμανική κανονιά

Όπως προκύπτει από δημοσιεύματα στον γερμανικό Τύπο, τα προβλήματα της FTI είχαν εμφανισθεί πριν την υγειονομική κρίση του 2020. Στην προσπάθεια να σταθεί στα πόδια της η FTI έλαβε οικονομικές ενέσεις από τη γερμανική κυβέρνηση €590 εκατ. και άλλα €280 εκατ. με τη μορφή δανεισμού από την Unicredit. Ωστόσο αυτό που αναπτέρωσε τις ελπίδες ότι η FTI θα αποφύγει την κατάρρευση ήταν το ενδιαφέρον που επέδειξε το αμερικάνικο fund Certares. Οι Αμερικανοί σύμφωνα με τα δημοσιεύματα θα εξαγόραζαν την εταιρεία και θα της έδιναν ένεση ρευστότητας €125 εκατ. Επίσης, υποστηρίζεται πως οι υποψήφιοι αγοραστές είχαν ζητήσει και κούρεμα των οφειλών της FTI, τα χρέη της οποίας έφταναν το €1 δισ., απαίτηση που απορρίφθηκε από τη γερμανική κυβέρνηση. Στην κατάρρευση φαίνεται να συνέβαλε και η απόφαση της γερμανικής επιτροπής ανταγωνισμού να εγκρίνει την εξαγορά της FTI τέλος καλοκαιριού - αρχές φθινοπώρου. Εξέλιξη αρνητική μιας και η FTI ξέμεινε από ρευστότητα και η γερμανική κυβέρνηση αρνήθηκε να δώσει εγγυήσεις. Ο γερμανικός κολοσσός είχε παρουσία στην τουριστική αγορά από το 1983, απασχολούσε 11 χιλιάδες εργαζόμενους, και είναι η δεύτερη χρεοκοπία γερμανικού tour operator μετά από αυτή του Tomas Cook τον Σεπτέμβριο του 2019.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του **ΦΡΑΝΘΙΣΚΟ ΓΚΕΡΕΡΑ / REUTERS BREAKINGVIEWS**

Η Fed θα πρέπει να είναι ανεξάρτητη, όχι ανεξέλεγκτη

Εάν ο νικητής των αμερικανικών εκλογών ενδιαφέρεται για τη σταθερότητα και την ευημερία, καλό θα ήταν να μη θίξει την ανεξαρτησία της Fed. Το φημολογούμενο σχέδιο των συμμάχων του Ντόναλντ Τραμπ να γονατίσουν την τράπεζα και τον πρόεδρό της Τζερόμ Πάουελ εγκυμονεί κινδύνους, αν και μια ευρύτερη συζήτηση για τον ρόλο της θα ενδείκνυτο.

Οι πολίτες δικαιούνται να ζητήσουν περισσότερο έλεγχο αυτού του ισχυρού ιδρύματος. Η σχέση της Fed με τους πολιτικούς έχει διαμορφωθεί ήδη από τη γέννησή της το 1913. Σύμφωνα με τον πρώην πρόεδρό της Γουίλιαμ Μακτσέσνι Μάρτιν, είναι «ανεξάρτητη εντός της κυβέρνησης, όχι ανεξάρτητη από την κυβέρνηση». Ισως να μην αρκεί για κάποιους. Τον περασμένο μήνα, όπως ανέφερε η Wall Street Journal, στελέχη της πρώτης κυβέρνησης Τραμπ συνέταξαν ανωνύμως μια αναφορά με στόχο την περιστολή της ανεξαρτησίας της τράπεζας σε μια ενδεχόμενη δεύτερη θητεία του πρώτου. Προτείνουν να την αναγκάσουν να συμβουλεύεται τον πρόεδρο σχετικά με τις αποφάσεις για τα επιτόκια και να επιτραπεί στον Λευκό Οίκο να απολύσει τον Πάουελ πριν λήξει η θητεία του το 2026. Εάν εφαρμοζόταν, θα ισοδυναμούσε με τον μέγιστο πολιτικό περιορισμό, από το 1935, όταν έπαυσαν οι υπουργοί Οικονομικών να συμμετέχουν στο συμβούλιο λήψης αποφάσεων της Fed.

Δεν υφίσταται ως έννοια το «λίγο ανεξάρτητος ή το λίγο αξιόπιστος», προειδοποιούσε ο πρώην πρόεδρος της Fed Κέβιν Γουόρς.

Υπάρχει ένα πρακτικό εμπόδιο: Η διακυβέρνηση της Fed κατοχυρώνεται βάσει σχετικής νομοθεσίας και οι όποιες τροποποιήσεις απαιτούν την έγκριση του Κογκρέσου. Ακόμη και αν επιτευχθεί, η υπαγωγή της βασικής λειτουργίας της Fed, ήτοι ο καθορισμός της τιμής του χρήματος, στον έλεγχο του Λευκού Οίκου θα ήταν καταστρεπτική για την οικονομία. Μια μελέτη-ορόσημο των Αλμπέρτο Αλεζίνα και Λόρενς Σάμερς, με τη συμμετοχή 16 βιομηχανικών χωρών, συμπεριλαμβανομένων των ΗΠΑ, κατέδειξε ότι, μεταξύ 1955 και 1988, όσες είχαν θεσπίσει ανεξάρτητες κεντρικές τράπεζες εμφάνιζαν χαμηλότερο και λιγότερο ασταθή πληθωρισμό. Η δε υπονόμευση της ανεξαρτησίας της πιο ισχυρής νομισματικής Αρχής του κόσμου θα διαταράξει τις κεφαλαιαγορές, οι οποίες εκλαμβάνουν τα αμερικανικά επιτόκια ως γνώμονα τιμολόγησης των περισσότερων περιουσιακών στοιχείων. Ακόμη, θα απειλήσει τον ρόλο του δολαρίου ως του κατ' επιλογήν παγκόσμιου νομίσματος. Ο Κέβιν Γουόρς, πρώην πρόεδρος της Fed, προειδοποίησε ότι τέτοιο κόστος θα ήταν «ανυπολόγιστο», προσθέτοντας ότι «δεν υπάρχει κάτι σαν να είσαι λίγο ανεξάρτητος ή λίγο αξιόπιστος».

Η πρόταση των συνεργατών του Τραμπ εγείρει ένα θέμα: πώς να βελτιωθεί ο τρόπος με τον οποίο οι εκλεγμένοι εκπρόσωποι και οι ψηφοφόροι παρακολουθούν την Ομοσπονδιακή Τράπεζα. Ο κίνδυνος έγκειται στο ότι, στο όνομα της ανεξαρτησίας της, η Fed αντιμετωπίζεται ως ανέγγιχτη, ακόμη και αν ορισμένες αλλαγές θα ήταν επωφελείς.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του **ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΣΗ**

Ο ΦΠΑ και η ακρίβεια

Συζητάμε για να συνεννοηθούμε και να λύσουμε κανένα πρόβλημα ή απλώς για να γίνεται κουβέντα; Μάλλον το δεύτερο. Παράδειγμα, η συζήτηση για ΦΠΑ και ακρίβεια. Η μείωση των συντελεστών ΦΠΑ μπορεί να αναχαιτίσει την ακρίβεια; Οχι. Η μείωση ΦΠΑ θα μειώσει τις τιμές εφάπαξ, καθώς θα παρεμβληθεί –πρόσκαιρα και προσωρινά– στο σπιράλ των ανατιμήσεων. Αμέσως μετά από αυτό το διάλειμμα, η ανοδική πορεία των τιμών θα συνεχιστεί για όσο θα ασκούνται πληθωριστικές πιέσεις. Είναι ή δεν είναι, λοιπόν, σκόπιμο να μειωθεί ο ΦΠΑ σε αγαθά και υπηρεσίες πρώτης ανάγκης; Βεβαίως είναι, για λόγους περισσότερους του ενός και δη σημαντικούς.

Οχι ότι θα λυνόταν –δήθεν– το πρόβλημα της ακρίβειας, αλλά για λόγους κοινωνικής δικαιοσύνης και έντιμης και συνετής δημοσιονομικής διαχείρισης: είναι τεράστια αδικία (με σοβαρές πολιτικές συνέπειες) οι φτωχότεροι να συνεισφέρουν, συστηματικά, πολλά επιπλέον δισ. ευρώ έσοδα λόγω του πληθωρισμού, και με αυτόν τον τρόπο να γεμίζουν τα κρατικά ταμεία χωρίς να εξυγιαίνονται τα δημόσια οικονομικά – ούτε τα έσοδα ούτε οι δαπάνες. Η αφαίμαξη δεν είναι εξυγίανση. Κι αν τα δημόσια οικονομικά είχαν πραγματικά εξυγιανθεί, τότε δεν θα κρεμόταν η τύχη τους από τη βαρύτατη φορολογική αφαίμαξη των λαϊκών στρωμάτων. Πόσο σταθερή, αλήθεια, μπορεί να είναι μια κανονικότητα όπου το 53% των μισθωτών έχει μεικτό μισθό κάτω από 1.000 ευρώ και από όσα του μένουν

Η μείωση του ΦΠΑ σε είδη πρώτης ανάγκης θα γίνει κίνητρο για μια πραγματική δημοσιονομική εξυγίανση.

καθαρά, το κράτος αφαιρεί 24% ακόμη; Πόσο διατηρήσιμη είναι μια δημοσιονομική ισορροπία που εξαρτάται από δραματικά μεγάλη συμμετοχή έμμεσων φόρων στα έσοδα – ή/και από τη μόνιμη παραγνώριση των αναγκών του κοινωνικού κράτους, π.χ. του ΕΣΥ; Δεν είναι. Το ξέρουν και οι οίκοι αξιολόγησης.

Τα διανεμόμενα κέρδη, μερίσματα μικρού ή αστρονομικού ύψους, φορολογούνται με τον πιο χαμηλό συντελεστή σε ολόκληρο τον ΟΟΣΑ – με εξαίρεση τη Λετονία. Η συνολική, πάλι, φορολογία κερδών (διανεμόμενων και μη) είναι η τέταρτη χαμηλότερη στον ΟΟΣΑ. Αντιθέτως πρωτεύουμε στην υπερφορολόγηση του εισοδήματος από μισθωτή εργασία, διακρινόμαστε στην πολύ μεγάλη άμβλυνση προοδευτικότητας της φορολογίας εισοδήματος και στην καταθλιπτική κυριαρχία των έμμεσων φόρων ως ποσοστού του συνόλου των φορολογικών εσόδων. Ενώ ο μεσοσταθμικός φορολογικός συντελεστής για τα κέρδη είναι 25,9%, το εισόδημα της μισθωτής εργασίας φορολογείται με 28% πάνω από 20.000, με 36% πάνω από 30.000 και με 44% πάνω από 40.000 ευρώ.

Στις χώρες της Ε.Ε., σε κάθε 1 ευρώ που συλλέγεται από άμεσους φόρους αντιστοιχεί άλλο 1 ευρώ που συλλέγεται από έμμεσους φόρους. Στα καθ' ημάς, σε κάθε 1 ευρώ άμεσης φορολογίας αντιστοιχεί 1,8 ευρώ από έμμεση φορολογία. Αν λοιπόν –όπως θρυλείται– θέλουμε να προσεγγίσουμε την ανεπτυγμένη Ευρώπη, ναι, βεβαίως πρέπει να μειώσουμε δραστικά την έμμεση φορολογία. Ασφαλώς πρέπει να μειώσουμε τους συντελεστές του ΦΠΑ σε αγαθά και υπηρεσίες πρώτης ανάγκης. Θα είναι κίνητρο για πραγματική δημοσιονομική εξυγίανση.

kallitsiskostas@yahoo.com

Ούρσουλα εν μέσω συμπληγάδων

Η Λευκωσία θέλει Φον ντερ Λάιεν – Διπλός σκόπελος για επανεκλογή στην ηγεσία της Κομισιόν

Του **ΠΑΥΛΟΥ Κ. ΞΑΝΘΟΥΛΗ**

Τέσσερα χρόνια χρειάστηκαν ώστε η Λευκωσία να μπορέσει να δημιουργήσει γέφυρες με την πρόεδρο της Κομισιόν Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν. Οι πρώτοι μήνες ήταν τρικυμιώδεις, με αφετηρία τον Δεκέμβριο του 2019, όταν η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, αμέσως μετά την ανάληψη της ηγεσίας της Κομισιόν, κατήργησε ετσιθελικά μέρος των κυρώσεων που είχαν επιβληθεί ομόφωνα από τα κράτη-μέλη κατά της Τουρκίας, για τις έκνομες της ενέργειες στην κυπριακή ΑΟΖ. Χωρίς να ενημερώσει κανένα και δη τη Λευκωσία, ξεπάγωσε τους τυπικά παγωμένους ευρωτουρκικούς διαλόγους, με πρόσχημα το μεταναστευτικό και στόχο την αναθέρμανση των σχέσεων με το καθεστώς Ερντογάν.

Ο Νίκος Χριστοδουλίδης, τότε ΥΠΕΞ της Κύπρου και θιασώτης της τακτικής των κυρώσεων, έπνεε τα μένεα κατά της Ούρσουλας φον ντερ Λάιεν, «στολίζοντας» πίσω από κλειστές πόρτες

Η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν έχει φλερτάρει με μεγαλύτερους παίκτες από την Κύπρο, όπως την Πολωνία και την Ουγγαρία, όταν με τις ψήφους των εθνικιστικών κομμάτων των δύο χωρών(!), εξασφάλιζε την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το 2019.

Κύκλοι στις Βρυξέλλες, στο Βερολίνο και στο Παρίσι, θεωρούν ότι η παρουσία της κας Φον ντερ Λάιεν στα εγκαίνια της «Αμάλθειας» αποτελούσε ουσιαστικά την έναρξη της προεκλογικής της καμπάνιας για επανεκλογή στην ηγεσία της Κομισιόν.

όσους συμμετείχαν στο ροκάνισμα των κυρώσεων που αντικειμενικά και υπό τις περιστάσεις ήταν μονόδρομος για τη Λευκωσία. Σήμερα όμως, ο Νίκος Χριστοδουλίδης, ως πρόεδρος πλέον της Κυπριακής Δημοκρατίας, έχει κάνει στροφή. Επιθυμεί επανεκλογή της Ούρσουλας φον ντερ Λάιεν στην ηγεσία της Κομισιόν, θεωρώντας ότι τους τελευταίους μήνες έχει οικοδομήσει με τη Γερμανίδα αξιωματούχο μια σχέση η οποία θα αποβεί συμφέρουσα για την Κύπρο, την επόμενη πενταετία. Ο πρόεδρος της Κύπρου εκτιμά ότι «έχει κερδίσει» την Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, κάτι που βασίζει στην παρουσία της στην Κύπρο για τα «εγκαίνια» του ανθρωπιστικού διαδρόμου για τη Γάζα, «Αμάλθεια», στην «προσφορά» 1 δισεκατομμυρίου ευρώ προς τον Λίβανο, προκειμένου, μεταξύ άλλων, να φρενάρει τις ροές προσφύγων και μεταναστών προς την Κύπρο, αλλά και την παρουσία της στη νήσο για τις εκδηλώσεις 20 χρόνια μετά την ένταξη στην Ε.Ε., ως επίσης και στις συνεχείς διαβεβαιώσεις για στήριξη της Λευκωσίας, στο Κυπριακό.

Ωστόσο, για να αντιληφθεί κάποιος την ορθή διάσταση της σχέσης Χριστοδουλίδη – Φον ντερ Λάιεν, θα πρέπει να συνυπολογίσει και τα εξής:

Αφενός, ότι κύκλοι στις Βρυξέλλες, στο Βερολίνο και στο Παρίσι, θεωρούν ότι η παρουσία της κας Φον ντερ Λάιεν στα εγκαίνια της «Αμάλθειας» αποτελούσε ουσιαστικά την έναρξη της προεκλογικής της καμπάνιας για επανεκλογή στην ηγεσία της Κομισιόν. Άρα, σύμφωνα με τους ίδιους κύκλους, η κα Φον ντερ Λάιεν «αξιοποίησε» την «Αμάλθεια», στη βάση των δικών της σχεδιασμών και της δικής της ατζέντας, εκτίμηση που ενισχύεται και από το γεγονός ότι μέχρι τότε, η πρόεδρος της Κομισιόν «μειδιούσε» στο άκουσμα της πρωτοβουλίας της Κύπρου.

Αφετέρου, ότι το 1 δισ. ευρώ το οποίο δόθηκε προς τον Λίβανο, είναι το ίδιο ακριβώς ποσό που διατίθεται τα τελευταία 11 χρόνια προς τη Βηρυτό από την Ε.Ε. (μέσος όρος) και άρα στην πραγματικότητα δεν «διανθίστηκε» ουδόλως προκειμένου να αναχαιτίσει τις μεταναστευτικές ροές προς την Κύπρο. Η δε παρουσία της κας Φον ντερ Λάιεν στην Κύπρο για τα 20χρονα από την ένταξη, έγινε καθ' οδόν προς τον Λίβανο για την ανακοίνωση της οικονομικής βοήθειας προς τη Βηρυτό, ενώ οι αναφορές για στήριξη στο Κυπριακό δεν άγγιξαν ποτέ την ουσία, παραπέμποντας σε μια εξαγγελία άνευ περιεχομένου.

Σε κάθε περίπτωση, η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, έχει αποδείξει ότι ξέρει να προσαρμόζεται και να εξασφαλίζει αυτό που επιθυμεί. Έχει τολμήσει να φλερτάρει με μεγαλύτερους παίκτες από την Κύπρο, όπως την Πολωνία και την Ουγγαρία, όταν με τις ψήφους των εθνικιστικών κομμάτων των δύο χωρών(!), εξασφάλιζε την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το 2019. Με στενότατη πλειοψηφία εννέα μόλις ψήφων, 383 υπέρ και 374 εναντίον. Στη συνέχεια, η κα Φον ντερ Λάιεν, «ξέχασε» τους φίλους της εθνικιστές και επέβαλε στις δύο χώρες πάγωμα των ευρωπαϊκών κονδυλίων, διαπιστώνοντας «κενά» στο κράτος δικαίου. Κενά, τα οποία είχε προσπεράσει όταν συναλλασσόταν με τους εθνικιστές της Πολωνίας και της Ουγγαρίας και απολάμβανε τις ψήφους τους, για να αναρριχηθεί στο ύπατο αξίωμα της Κομισιόν.

Σήμερα, η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, επικεφαλής του ψηφοδελτίου του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος (ΕΛΚ), έχει να αντιμετωπίσει δύο σκοπέλους:

Ο πρώτος, στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο όπου εκτιμάται ότι έχοντας ήδη τις πλάτες 12 εκ των 27 ηγετών, που ανήκουν στο ΕΛΚ, περιλαμβανομένου του προέδρου Χριστοδουλίδη, εύκολα ή δύσκολα θα εξασφαλίσει την απαιτούμενη ειδική πλειοψηφία. Αν και οι ηγέτες του «τριγώνου της Βαϊμάρης», ο πρόεδρος της Γαλλίας Εμανουέλ Μακρόν, ο καγκελάριος της Γερμανίας Όλαφ Σολτς και ο πρωθυπουργός της Πολωνίας Ντόναλντ Τουσκ φέρονται να κάνουν κι άλλες σκέψεις. Ενώ, παράλληλα αφήνονται να διαρρεύσουν ονόματα όπως του Μάριο Ντράγκι, της ΥΠΕΞ της Γερμανίας Αναλένα Μπέρμποκ (Πράσινοι) καθώς και του Κροάτη ηγέτη Αντρέι Πλένκοβιτς.

Ο δεύτερος σκόπελος, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, θεωρείται ο πλέον δύσκολος. Το κόμμα της Φον ντερ Λάιεν, ΕΛΚ, εκτιμάται ότι θα εξασφαλίσει 170 έδρες. Άρα, θα απαιτηθεί η στήριξη των Σοσιαλιστών και των Φιλελευθέρων για να υπερβεί τις 361 ψήφους που απαιτούνται, (από σύνολο 720 ευρωβουλευτών) προκειμένου να εγκριθεί από το Σώμα. Τα τρία σχήματα, σύμφωνα με το Politico, αναμένεται να εξασφαλίσουν περίπου 390 έδρες και σε περίπτωση απώλειας μόλις 10% στη ψηφοφορία, η κα Φον ντερ Λάιεν θα οδηγηθεί σε αποτυχία. Σενάριο υπαρκτό, καθώς το 2019 είχε απωλέσει 100 περίπου ψήφους από τα προαναφερθέντα τρία πολιτικά σχήματα.

Κατά συνέπεια, εκτιμάται ότι η επανεκλογή της κας Φον ντερ Λάιεν θα περάσει μέσα από συμπληγάδες. Και η ίδια η Γερμανίδα αξιωματούχος, ακολουθώντας το μοντέλο του 2019, κλείνει ήδη ξανά το μάτι σε εθνικιστικά και ακροδεξιά σχήματα. Αυτή τη φορά όχι με τους Πολωνούς και τους Ούγγρους, αλλά με την ηγέτιδα της Ιταλίας, Τζιόρτζια Μελόνι, το κόμμα της οποίας συμμετέχει στο ECR (στο οποίο φιλοδοξεί να εκλέξει ευρωβουλευτή και το ΕΛΑΜ). Το κόμμα της Τζόρτζια Μελόνι εκτιμάται ότι θα εκλέξει 30 ευρωβουλευτές. Και δεν είναι προφανώς τυχαίο ότι τις τελευταίες βδομάδες επιχειρείται μια «κανονικοποίηση» της Μελόνι και ένας διαχωρισμός της από τη Γαλλίδα Λεπέν (Economist). Όπως δεν είναι τυχαίες οι προειδοποιήσεις από κύκλους των Σοσιαλιστών και των Φιλελευθέρων ότι όσο η κα Φον ντερ Λάιεν φλερτάρει με εθνικιστές και ακροδεξιούς, τόσες μεγαλύτερες απώλειες θα έχει από τις φιλοευρωπαϊκές δυνάμεις της Ευρωβουλής.

Στενή η συνεργασία Λευκωσίας-Καΐρου

Διήμερη επίσκεψη Κόμπου στην Αίγυπτο – Ενέργεια, περιφερειακά και διμερείς σχέσεις στο επίκεντρο

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΙΩΑΝΝΟΥ**

Σε επίσημη επίσκεψη εργασίας στην Αίγυπτο βρίσκεται ο υπουργός Εξωτερικών της Κύπρου, Κωνσταντίνος Κόμπος. Με διευρυμένη ατζέντα που περιλαμβάνει μια σειρά ζητημάτων διμερούς και πολυμερούς ενδιαφέροντος, Κάιρο και Λευκωσία θα επιβεβαιώσουν τη στενή τους συνεργασία τόσο σε επίπεδο διμερών σχέσεων όσο και σε ένα ολόκληρο πεδίο συνεργασίας με φόντο την ανατολική Μεσόγειο αλλά και τις τρέχουσες προκλήσεις της περιόδου –με τον πόλεμο στη Γάζα να αποτελεί, αναμφισβήτητα, τη μεγαλύτερη.

Διευρυμένη ατζέντα

Οι διμερείς σχέσεις, οι εξελίξεις στην περιοχή, το πεδίο της ενεργειακής συνεργασίας αλλά και το Κυπριακό περιλαμβάνονται στην ατζέντα των διευρυμένων επαφών που θα έχει στο Κάιρο ο κ. Κόμπος με τον Αιγύπτιο ομόλογό του, Σάμεχ Σούκρι. Η Κυπριακή Δημοκρατία επιδιώκει την εμβάθυνση της συνεργασίας ιδίως στον τομέα των τριμερών σχημάτων συνεργασίας στην περιοχή, αλλά και σε διμερές επίπεδο –δεδομένου πως οι ενεργειακοί σχεδιασμοί στην περιοχή της ανατολικής Μεσογείου και δη επί της κυπριακής ΑΟΖ περιλαμβάνουν πάντα την Αίγυπτο λόγω των τερματικών εγκαταστάσεων στο Ίντκου. Όπως χαρακτηριστικά δήλωσε και σε αιγυπτιακά ΜΜΕ ο κ. Κόμπος, «Κύπρος και Αίγυπτος συζητούν αυτή τη στιγμή συνεργασία για την εκμετάλλευση συγκεκριμένων κοιτασμάτων φυσικού αερίου, όπου αμοιβαία επωφελείς συνέργειες μπορούν να συμβάλουν στην καθιέρωση της περιοχής μας ως ενεργειακού κόμβου». Υπενθυμίζεται πως η Αίγυπτος ήταν η πρώτη χώρα που σύναψε συμφωνία οριοθέτησης θαλασσίων ζωνών με την Κ.Δ., το 2003, ενώ η πρόσφατη διαδικασία επαναπροσέγγισης Καΐρου-Αιγύπτου δεν πέρασε απαρατήρητη από τη Λευκωσία. Σημαντική επίσης κρίνεται, ιδίως για τη Λευκωσία, η παραδοσιακή στάση διαμεσολάβησης που τηρεί η Αίγυπτος στον πόλεμο μεταξύ Χαμάς και Ισραήλ στη Γάζα, ενώ ξεχωριστή σημασία έχει και το ζήτημα του διαδρόμου ανθρωπιστικής βοήθειας από την Κύπρο προς τη Γάζα («Αμάλθεια») μια πρωτοβουλία για την οποία και η στήριξη (πολιτικά και λογιστικά) από την Αίγυπτο είναι επιδιωκόμενος στόχος εκ μέρους της Λευκωσίας.

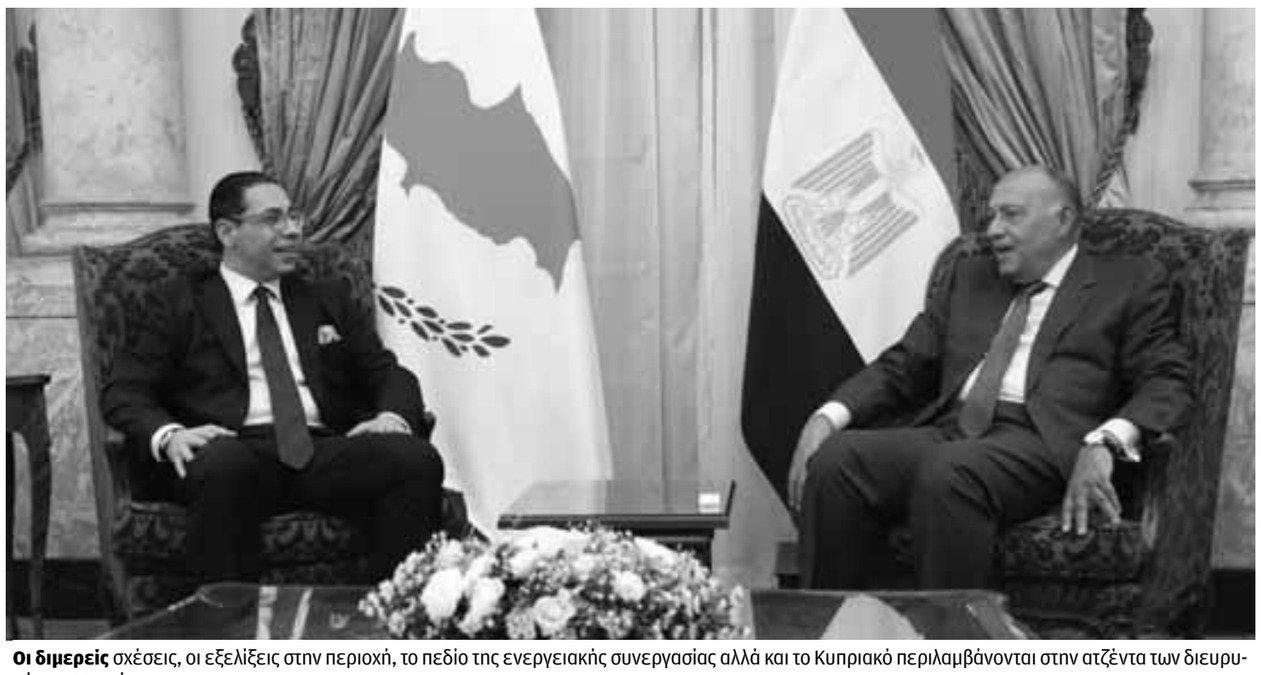

Οι διμερείς σχέσεις, οι εξελίξεις στην περιοχή, το πεδίο της ενεργειακής συνεργασίας αλλά και το Κυπριακό περιλαμβάνονται στην ατζέντα των διευρυμένων επαφών.

«Κύπρος και Αίγυπτος συζητούν αυτή τη στιγμή συνεργασία για την εκμετάλλευση συγκεκριμένων κοιτασμάτων φυσικού αερίου, όπου αμοιβαία επωφελείς συνέργειες μπορούν να συμβάλουν στην καθιέρωση της περιοχής μας ως ενεργειακού κόμβου».

Σημαντική η Αίγυπτος

Ο κ. Κόμπος σημείωσε ότι η χρονική συγκυρία της επίσκεψής του υπογραμμίζει τη στρατηγική σημασία και τον εύρωστο χαρακτήρα της ισχυρής διμερούς σχέσης των δύο χωρών. «Εν μέσω περιφερειακών και παγκόσμιων προκλήσεων, η Κύπρος και η Αίγυπτος πρέπει να ενισχύσουν τη συνεργασία και να συγχρονίσουν τις προσπάθειες σε τομείς αμοιβαίου συμφέροντος και στόχων προς όφελος της προώθησης της συνεργασίας μας», είπε. Διαβεβαίωσε, εξάλλου, ότι η στρατηγική σχέση Κύπρου-Αιγύπτου θα συνεχίσει να βαθαίνει «μέσω διαρκούς διαλόγου, κοινών πρωτοβουλιών και στρατηγικών συνεργασιών» που είναι αμοιβαία επωφελείς. Ιδιαίτερη αναφορά έκανε και στην τριμερή συνεργασία μεταξύ Κύπρου, Αιγύπτου και Ελλάδας, λέγοντας ότι αυτή «όχι μόνο ενισχύει τη συλλογική ασφάλεια και τα οικονομικά μας συμφέροντα, αλλά προάγει επίσης την περιφερειακή σταθερότητα και ευημερία».

Και το Κυπριακό

Και το Κυπριακό –σε μια κρίσιμη συγκυρία λόγω των προσπαθειών για άρση του αδιεξόδου των συνομιλιών– θα απασχολήσει τη συνάντηση Κόμπου-Σούκρι. Επιπλέον, ο υπουργός Εξωτερικών θα έχει εκτενή συνάντηση και με τον γενικό γραμματέα του Αραβικού Συνδέσμου Ahmed Aboul Gheit (σ.σ. είναι αιγυπτιακής καταγωγής). Η Κύπρος, υπενθυμίζεται, διαχρονικά προσπαθεί σε επίπεδο διπλωματικής προετοιμασίας να έχει καλές επαφές εντός του Αραβικού Συνδέσμου τόσο για θέματα αναγνώρισης της «ΤΔΒΚ» όσο και για ζητήματα που αφορούν ενέργειες του κατοχικού καθεστώτος για ζητήματα αναβάθμισης εντός του Συνδέσμου.

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

Προκλήσεις για τη νομοθεσία κρυπτο-περιουσιακών στοιχείων

Η τεχνολογία κινείται σε απίστευτα γρήγορους ρυθμούς και όπως ήταν επακόλουθο ο χώρος των κρυπτονομισμάτων έχει πλέον κανονικοποιηθεί. Με ένα κλικ στο κινητό μας μπορούμε να γίνουμε κάτοχοι διαφόρων κρυπτονομισμάτων ή NFTs. Αυτό βέβαια έχει φέρει και τον κίνδυνο απώλειας χρημάτων από τους επενδυτές. Το είδε η Ευρωπαϊκή Ένωση και πολύ σωστά αποφάσισε να ρυθμίσει αυτή τη νέα αγορά με σκοπό να προστατεύσει τους Ευρωπαίους πολίτες. Έτσι λοιπόν, σε λίγους μήνες μπαίνει σε εφαρμογή το νέο πλαίσιο που ονομάζεται MICA (Markets In Crypto Assets regulation) όπου θα ρυθμίζει τα κρυπτο-περιουσιακά στοιχεία και τις εταιρείες που προσφέρουν υπηρεσίες γύρω από αυτά. Είναι ένα πολύ σημαντικό βήμα αφού είναι η πρώτη φορά που γίνεται κάτι τέτοιο και είμαι σίγουρος ότι θα ακολουθήσουν νέες εκδόσεις όπως συμβαίνει με τη νομοθεσία MIFID. Ακόμα και μ 'αυτό όμως, θα εξακολουθήσουν να υπάρχουν προκλήσεις αφού γεννιούνται κάποιοι προβληματισμοί γύρω από τη νέα νομοθεσία. Για παράδειγμα κάποια προϊόντα DEFI και NFT θα μείνουν εκτός του σκοπού της νομοθεσίας αφήνοντας έτσι εκτός ρυθμιζόμενης αγοράς ένα μεγάλο μέρος της Αγοράς κρύπτο. Την ίδια ώρα τα ψηφιακά νομίσματα που θα εκδίδονται από κεντρικές τράπεζες μένουν επίσης εκτός του σκοπού της νομοθεσίας. Ένα μεγάλο πρόβλημα είναι και η μη ολοκλήρωση της ένωσης των κεφαλαιαγορών στην Ευρωπαϊκή Ένωση με αυτό να σημαίνει ότι κάθε χώρα θα μπορεί να μεταφράσει και να χειριστεί τη νέα νομοθεσία υπό το δικό της πρίσμα δημιουργώντας ανισότητες σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Το δυσβάστακτο κόστος για κανονιστική συμμόρφωση από την άλλη, θα αναγκάσει πολλές μικρές εταιρείες να κλείσουν σκοτώνοντας την καινοτομία. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση επίσης πρέπει να σταματήσουμε να διώχνουμε τις επενδυτικές υπηρεσίες εκτός Ευρώπης λόγω της πολύπλοκης και ακριβής εποπτείας με αποτέλεσμα να στέλνουμε τους Ευρωπαίους πολίτες-επενδυτές σε μη σωστά ρυθμιζόμενες ή και καθόλου ρυθμιζόμενες αγορές. Ο σκοπός είναι να προστατευτούν οι Ευρωπαίοι πολίτες και όχι να απαλλαγεί η Ευρωπαϊκή Ένωση από την ευθύνη να μας προστατεύει. Τέλος, μεγάλο ρόλο θα παίξει η σωστή επιμόρφωση του κοινού. Έχει υποχρέωση το κράτος να μας μάθει έστω και πολύ βασικές αρχές για το πώς λειτουργούν οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες. Όπως και να έχει, το μέλλον είναι ήδη εδώ.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων

Στο ραντάρ της Ε.Ε. ακόμα το καλώδιο

Οι Βρυξέλλες παρακολουθούν στενά τις νέες συζητήσεις του φορέα για τον τέως EuroAsia, νυν Great Sea Interconnector

Του ανταποκριτή μας στις Βρυξέλλες,
ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΑΚΟΥΡΗ

Η Κομισιόν τηρείται συνεχώς ενήμερη για την πρόοδο του έργου και παρακολουθεί τις εξελίξεις όπως προβλέπεται για την εφαρμογή των έργων κοινού ενδιαφέροντος.

Στο ραντάρ της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνεχίζει να βρίσκεται το έργο για τη διασύνδεση της Κύπρου με την ηπειρωτική Ευρώπη μέσω ηλεκτρικού καλωδίου, με την Κομισιόν να τηρείται ενήμερη για τις προσπάθειες του νέου φορέα υλοποίησης του έργου, δηλαδή του ΑΔΜΗΕ, όσον αφορά την ανάλυση κόστους -οφέλους, μετά και την παρουσίαση που πραγματοποίησε ο ελληνικός φορέας στη Λευκωσία την Τρίτη.

Το έργο Great Sea Interconnector (τέως EuroAsia Interconnector), το οποίο είχε προστεθεί στον 5ο κατάλογο έργων κοινού ενδιαφέροντος της Ε.Ε. για την ενέργεια στα τέλη του 2021, βρίσκεται από τον Απρίλιο φέτος στον επικαιροποιημένο 6ο κατάλογο, ο οποίος έχει αναδιαμορφωθεί εστιάζοντας περισσότερο στις υποδομές ενέργειας με στόχο την κλιματική ουδετερότητα.

Όπως υπενθύμισε στην «Κ» εκπρόσωπος της Κομισιόν, «το έργο έχει λάβει χρηματοδότηση 657 εκατομμυρίων ευρώ μέσω του Connecting Europe Facility» (διευκόλυνση Ενώνοντας την Ευρώπη), η οποία αφορά «την κατασκευή του μέρους της διασύνδεσης Κύπρου - Κρήτης». Επίσης, εφόσον προχωρήσει, το έργο αναμένεται να λάβει στήριξη μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας ύψους 100 εκατ. ευρώ. Σύμφωνα με εκπρόσωπο της Κομισιόν, η καταβολή της χρηματοδότησης αυτής συνδέεται με τρία ορόσημα, των οποίων η αξιολόγηση ακόμα δεν έχει ξεκινήσει καθώς το πρώτο υπολογίζεται να ολοκληρωθεί στα τέλη του 2024.

Δεδομένα τα 657 εκατ. ευρώ από το Connecting Europe Facility που αφορά την κατασκευή του μέρους της διασύνδεσης Κύπρου - Κρήτης.

Πάντως βάσει των όσων έχουν συμφωνηθεί, η συμμετοχή της κυπριακής κυβέρνησης στο έργο δεν αποτελεί προϋπόθεση όσον αφορά τη χρηματοδότηση 657 εκατομμυρίων που έχουν ήδη χορηγηθεί στον φορέα υλοποίησης στο πλαίσιο της Διευκόλυνσης Ενώνοντας την Ευρώπη. Η Κομισιόν τηρείται συνεχώς ενήμερη για την πρόοδο του έργου και παρακολουθεί τις εξελίξεις όπως προβλέπεται για την εφαρμογή των έργων κοινού ενδιαφέροντος (Projects of Common Interest ή PCI), καθώς και τις διεργασίες που βρίσκονται σε εξέλιξη, με πιο πρόσφατη την παρουσίαση της μελέτης κόστους-οφέλους από τον ΑΔΜΗΕ. Η τελική επικαιροποιημένη μελέτη αναμένεται να είναι έτοιμη μέχρι τα μέσα Ιουνίου, όπως επιβεβαίωσε σε δηλώσεις του στο ΚΥΠΕ το απόγευμα της Τρίτης ο υπουργός Ενέργειας, Γιώργος Παπαναστασίου. Το συνολικό έργο αφορά στην πράξη τη διασύνδεση των δικτύων ηλεκτρισμού Ισραήλ, Κύπρου και Ελλάδας μέσω υποθαλάσσιων καλωδίων συνολικού μήκους 1.200 χιλιομέτρων.

Ιστορικό και επιλογές

Το έργο πέρασε από αρκετά κύματα από όταν ανακοινώθηκε αρχικά ως EuroAsia Interconnector, όταν την υλοποίησή του είχε αναλάβει ο ομώνυμος φορέας με έδρα την Κύπρο. Μετά την αύξηση στο κόστος του έργου από 1,57 σε 1,9 δισ. ευρώ λόγω της αύξησης της τιμής των υλικών, εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, στην οποία βασιζόταν ο τότε φορέας για εξεύρεση των επενδύσεων που υπολείπονταν, είχε αναφέρει στην «Κ» πως η ΕΤΕπ δεν προτίθετο να εγκρίνει δάνειο για το έργο.

Όπως είχε γράψει η «Κ» (13/8/2023), η ΕΤΕπ αντιλαμβανόταν ως κύριες προκλήσεις για την Κύπρο την ανάγκη σε επενδύσεις σε εγκαταστάσεις αποθήκευσης ηλεκτρισμού, ενώ όπως έγραφε μια εβδομάδα μετά, έκανε δεύτερες σκέψεις για τη βιωσιμότητα του EuroAsia Interconnector όπως παρουσιαζόταν, καθώς και για τις τεχνικές προδιαγραφές. Στη μελέτη κόστους-οφέλους που παρουσιάστηκε χθες, σύμφωνα με ανακοίνωση του ΑΔΜΗΕ, καταγράφονται δύο σενάρια: της ηλεκτρικής διασύνδεσης του συστήματος ηλεκτρισμού με την αγορά της Ε.Ε., και της απομονωμένης ανάπτυξης του συστήματος μέσω της εγκατάστασης μεγάλων μονάδων μπαταριών. Σύμφωνα με τη μελέτη, το κόστος των μπαταριών μέχρι το 2040 θα ανέλθει στα 4 δισ. ευρώ σε σύγκριση με το συνολικό κόστος του έργου διασύνδεσης (1,9 δισ.).

Συμμετοχή Κύπρου

Όπως δήλωσε στο ΚΥΠΕ την Τρίτη μετά το τέλος της συνάντησης ο υπουργός Ενέργειας, Γιώργος Παπαναστασίου, η κυβέρνηση ζήτησε από τον ΑΔΜΗΕ να καταθέσει επίσημα την έκθεση εντός των επόμενων δύο εβδομάδων ώστε να αξιολογηθεί από συμβουλευτικό οίκο που θα επιλέξει η Κυπριακή Δημοκρατία.

Στη συνέχεια, θα ληφθεί η απόφαση κατά πόσο η κυβέρνηση θα συμμετάσχει με επένδυση που μπορεί να φτάνει μέχρι τα 100 εκατ. ευρώ στο κεφάλαιο του φορέα υλοποίησης.

Ο ΑΔΜΗΕ από την πλευρά του εμφανίζεται αισιόδοξος, με τον πρόεδρο του οργανισμού, Μανούσο Μανουσάκη, να δηλώνει στο ΚΥΠΕ πως τα αποτελέσματα της μελέτης «δείχνουν πέραν πάσης αμφιβολίας» πως η διασύνδεση της Κύπρου με την υπόλοιπη Ε.Ε. θα είναι προς το συμφέρον των καταναλωτών, και πως το κόστος του έργου για τους καταναλωτές θα υπερκαλυφθεί κατά τον πρώτο χρόνο λειτουργίας, με όφελος 400 ευρώ τον χρόνο στη συνέχεια.

Ο δανεισμός 100 εκατ. ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας αποτελεί ουσιαστικά συγχρηματοδότηση για προσέλκυση επενδύσεων, αν και στο το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης της Κύπρου αναφέρεται πως ο δανεισμός θα πραγματοποιηθεί «δεδομένου πως το έργο θα εξασφαλίσει την απαραίτητη χρηματοδότηση από τον Μηχανισμό "Συνδέουμε την Ευρώπη" και την απαραίτητη χρηματοδότηση από την ΕΤΕπ και/ή άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς».

Οι αεροπορικές φέτος αναμένουν κέρδη άνω των 30 δισ. δολαρίων

Προβλέψεις για κέρδη ύψους 30,5 δισ. δολαρίων φέτος στην παγκόσμια αεροπορική βιομηχανία έκανε η Διεθνής Ενωση Εναέριων Μεταφορών (IATA) χάρη στις υψηλότερες τιμές των εισιτηρίων και στη ζήτηση, που παραμένει εκρηκτική μετά την πανδημία.

Πέρυσι, τα κέρδη του διεθνούς κλάδου ανήλθαν στα 27,4 δισ. δολάρια, σύμφωνα όσα αναφέρθηκαν στην ετήσια γενική συνέλευση της Ενωσης που διενεργήθηκε στο Ντουμπάι. Το φετινό ποσό δεν ξεπερνάει, όμως, μόνο τα κέρδη του 2023, αλλά είναι και πολύ πιο αισιόδοξο από τα 25,7 δισ. δολάρια που είχε προβλέψει η IATA τον Δεκέμβριο. Βέβαια, εκπρόσωποι της Ενωσης επεσήμαναν ότι όσο τα κέρδη ανεβαίνουν τόσο αυξάνονται και τα έξοδα, συγκρατώντας μέχρι ένα βαθμό τα κέρδη ανά επιβάτη. «Το κέρδος μόλις 6,15 δολαρίων ανά επιβάτη είναι ένδειξη του πόσο χαμηλά είναι τα κέρδη μας – σε πολλά μέρη του κόσμου ίσα που φτάνουν για έναν καφέ», δήλωσε ο γενικός διευθυντής της IATA, Willie Walsh.

Η Βόρειος Αμερική θα έχει τα μεγαλύτερα κέρδη, στα 14,8 δισ. δολ., ενώ ο ευρωπαϊκός αεροπορικός κλάδος θα αποσπάσει 9 δισ. δολάρια.

Αιτία η εκρηκτική άνοδος της ζήτησης και οι υψηλότερες τιμές των εισιτηρίων.

Η παγκόσμια αεροπορική βιομηχανία κατάφερε να ανακάμψει πλήρως από την πανδημία, κατά τη διάρκεια της οποίας πολλές αεροπορικές ζημιώθηκαν σοβαρά και κατέφυγαν σε πακέτα διάσωσης. Τώρα, παρότι η ζήτηση έχει επανέλθει δριμύτερη, οι αεροπορικές έρχονται αντιμέτωπες με νέα προβλήματα. Μεταξύ αυτών και η έλλειψη νέων αεροσκαφών που εμποδίζει την αύξηση της διεθνούς χωρητικότητας. Η Boeing και η Airbus δυσκολεύονται να επιταχύνουν την παραγωγή, προκειμένου να καλύψουν την υψηλή ζήτηση. Ετσι, εκκρεμούν εκατοντάδες παραγγελίες αεροσκαφών από τις εταιρείες ανά τον κόσμο.

«Η επίλυση των προβλημάτων στις εφοδιαστικές αλυσίδες είναι κρίσιμης σημασίας, ώστε να αναπτύξουμε στόλους με αποδοτικό τρόπο, προκειμένου να καλύψουμε τη ζήτηση», δήλωσε ο Walsh. «Και θα βοηθούσε να πάρουμε μια ανάσα από την "παρέλαση" των επίπονων ρυθμίσεων και των προτάσεων για νέες αυξήσεις φορολογίας», συμπλήρωσε. Ανά περιοχή, η IATA προβλέπει ότι η Βόρειος Αμερική θα έχει τα μεγαλύτερα κέρδη, στα 14,8 δισ. δολάρια. Ο ευρωπαϊκός αεροπορικός κλάδος θα αποσπάσει 9 δισ. δολάρια, ενώ η Μέση Ανατολή αναμένεται να έχει κέρδη 3,8 δισ. δολάρια.

Στην Ασία, οι διεθνείς πτήσεις παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα λόγω της Κίνας, όπου τα ταξίδια είναι κάτω από τα επίπεδα προ COVID, σύμφωνα με την IATA. «Εξακολουθεί να υπάρχει ακόμη πολύ συσσωρευμένη ζήτηση για ταξίδια στο εξωτερικό από την περιοχή, το οποίο κατά πάσα πιθανότητα θα αυξήσει τις προοπτικές ανάπτυξης», ανέφερε η IATA.

Οι κρυφές επενδύσεις σε startup τεχνολογίας από τον Σαμ Αλτμαν

Οι πιο πολλές συνδέονται με την OpenAI – Υποψίες για σύγκρουση συμφερόντων

Ο Σαμ Αλτμαν είναι διευθύνων σύμβουλος και συνιδρυτής της διάσημης OpenAI, η οποία βρίσκεται στην πρωτοπορία της τεχνολογικής επανάστασης, δημιουργώντας πρώτη ένα αξιόπιστο γλωσσικό μοντέλο τεχνητής νοημοσύνης, το ChatGPT. Οπως είναι γνωστό, δεν κατέχει μερίδιο σε αυτό, διατεινόμενος ότι θέλει να μη διαφθαρεί από τον πλούτο και να εμποδιστεί η ασφαλής ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης. Οι απολαβές του σε ετήσια βάση από την OpenAI ανέρχονται μόλις σε 65.000 δολάρια, όπως αναφέρει σχετικό δημοσίευμα της εφημερίδας The Wall Street Journal. Εκείνο, ωστόσο, που δεν διατυμπανίζει δημοσίως ο Σαμ Αλτμαν, ο οποίος λόγω σφοδρών εσωτερικών συγκρούσεων πριν από μήνες βρέθηκε εκτός εταιρείας και επανήλθε, είναι η επενδυτική του δράση. Πρόκειται για έναν από τους παραγωγικότερους και επιθετικότερους μεμονωμένους επενδυτές της Σίλικον Βάλεϊ,

Οι συμμετοχές που ελέγχει ήταν αξίας τουλάχιστον 2,8 δισ. δολαρίων στις αρχές του 2024.

διότι διαχειρίζεται μία τεράστια αυτοκρατορία απευθείας ωφελούμενη από την επιτυχία της εταιρείας του OpenAI. Οι συμμετοχές που ελέγχει ήταν αξίας τουλάχιστον 2,8 δισ. δολαρίων στις αρχές του 2024, σύμφωνα με τα αρχεία της εταιρείας και τα ρεπορτάζ της Wall Street Journal. Μεγάλο μέρος του χαρτοφυλακίου δεν είναι ευρέως γνωστό. Ο Σαμ Αλτμαν και τα καινοτομικά κεφάλαιά του επενδύουν σε άνω των 400 –κυρίως νεοφυών– εταιρειών, σύμφωνα με δικές του εκτιμήσεις. Ανάμεσα σε αυτές θα δει κανείς διάσημα ονόματα, όπως οι Stripe, Airbnb και Reddit. Η διαχείριση των συμμετοχών του γίνεται από το οικογενειακό του γραφείο και ανταγωνίζονται την αξία και το μέγεθος ορισμένων ομίλων συμμετοχών.

Ο Σαμ Αλτμαν και τα καινοτομικά κεφάλαιά του επενδύουν σε άνω των 400 κυρίως νεοφυών εταιρειών. Ανάμεσα σε αυτές θα δει κανείς διάσημα ονόματα, όπως οι Stripe, Airbnb και Reddit.

Ο Σαμ Αλτμαν έκτισε τα μερίδιά του στις νεοφυείς τεχνολογικές μονάδες μέσα από ειδικές πιστώσεις από την JPMorgan Chase, επιτρέποντάς του να διαθέτει εκατοντάδες εκατομμύρια δολάρια περισσότερα σε ιδιωτικές εταιρείες. Η στρατηγική του θεωρείται σπάνια μεταξύ των επενδυτών επιχειρηματικών κεφαλαίων, δεδομένης της ασταθούς φύσης των επενδύσεων σε νεοφυείς μονάδες με υψηλά ποσοστά αποτυχίας. Εν τω μεταξύ, ολοένα και περισσότερες από τις επιχειρήσεις στις οποίες ο ίδιος ο Αλτμαν έχει μερίδια συνεργάζονται με την OpenAI είτε ως πελάτες είτε ως βασικοί συνεταίροι. Συνεπώς, ο επιχειρηματίας έχει παρουσία ένθεν και ένθεν των συμφωνιών, οπότε μπορεί πλέον να καταρτιστεί κατάλογος περιστατικών με πιθανές συγκρούσεις συμφερόντων, στις οποίες θα μπορούσε να επωφεληθεί προσωπικά από το έργο της OpenAI. Λόγου χάριν, η OpenAI συζητεί για μια συμφωνία με τη νεοφυή μονάδα πυρηνικής ενέργειας Helion, από την οποία θα αγόραζε τεράστιες ποσότητες ηλεκτρικής ενέργειας για τα κέντρα δεδομένων της. Η Helion θέλει να κατασκευάσει σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής πυρηνικής σύντηξης, μια τεχνολογία που δεν υπάρχει ακόμη σε εμπορική μορφή. Ο Αλτμαν επένδυσε 375 εκατ. δολάρια σε αυτήν προ τριετίας, ποσό που θεωρείται και το μεγαλύτερο ιστορικά στη φάση εκκίνησης μιας εταιρείας. Η πρώτη πελάτισσα της Helion πέρυσι υπήρξε η Microsoft, η μεγαλύτερη επενδύτρια της OpenAI. Τον Μάιο, επιπροσθέτως, η τελευταία ανακοίνωσε τη συνεργασία της με τη Reddit, την οποία θα πλήρωνε για να μεταφέρει το περιεχόμενο του ιστότοπου της ανταλλαγής μηνυμάτων στο ChatGPT και σε άλλα προϊόντα τεχνητής νοημοσύνης. Ο Σαμ Αλτμαν και οι μονάδες που ελέγχει, διατηρούν μερίδιο της τάξεως του 7,6% στη Reddit, οπότε ο ίδιος αναδεικνύεται στον τρίτο μεγαλύτερο εξωτερικό μέτοχό της. Μόλις έγινε η ανακοίνωση, η μετοχή της Reddit εκτινάχθηκε 10%, ενισχύοντας το μερίδιο του Αλτμαν κατά 69 εκατ. δολάρια στα 754 εκατ. δολάρια. Τέλος, όπως αναφέρει η The Wall Street Journal, οι πιο πρόσφατες επενδύσεις του επιχειρηματία επικεντρώθηκαν σε εταιρείες που επιδιώκουν να επωφεληθούν από την τεχνητή νοημοσύνη, στην οποία ηγετική θέση έχει εξασφαλίσει η OpenAI.

Πλήγμα για τη Γαλλία η υποβάθμιση από τη S&P

Ο οίκος χαμήλωσε τη βαθμολογία της χώρας στο «AA-» από «AA»

Νέο χτύπημα για τους δημοσιονομικούς της χειρισμούς δέχθηκε η γαλλική κυβέρνηση, με τη Standard & Poor's να προχωράει σε υποβάθμιση της Γαλλίας και να αποτελεί τον δεύτερο μεγάλο οίκο που χαμηλώνει την αξιολόγηση της χώρας τον τελευταίο περίπου χρόνο. Η S&P «έκοψε» τη βαθμολογία της Γαλλίας στο «AA-» από «AA», προκαλώντας νέο πονοκέφαλο στον πρόεδρο Εμανουέλ Μακρόν, λίγα 24ωρα πριν από τις ευρωεκλογές, τη στιγμή που η κυβέρνησή του ήδη αγωνίζεται να μειώσει το σημαντικό προβάδισμα της Ακροδεξιάς ενόψει της κάλπης της Κυριακής.

Εξηγώντας την αρνητική δράση αξιολόγησης, ο οίκος –του οποίου η βαθμολογία ευθυγραμμίζεται με αυτή της Fitch (που υποβάθμισε επίσης τη Γαλλία τον Απρίλιο του 2023)– επικαλέστηκε την προσδοκία ότι τα μεγαλύτερα από τα αναμενόμενα ελλείμματα θα ωθήσουν το χρέος της υψηλότερα. «Η υποβάθμιση αντικατοπτρίζει την πρόβλεψή μας ότι, σε αντίθεση με τις προηγούμενες προσδοκίες μας, το χρέος της γενικής κυβέρνησης της Γαλλίας ως ποσοστό του ΑΕΠ θα αυξηθεί ως αποτέλεσμα μεγαλύτερων από το αναμενόμενο δημοσιονομικών ελλειμμάτων για την περίοδο 2023-2027», ανέφερε η S&P.

Η «απειλή» μιας υποβάθμισης υπήρχε εδώ και καιρό πάνω από τη δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρωζώνης, καθώς η κυβέρνηση αναγκάστηκε να αναθεωρήσει απότομα υψηλότερα τις

Προβλέπεται ότι τα μεγαλύτερα από τα αναμενόμενα ελλείμματα θα ωθήσουν το χρέος υψηλότερα.

εκτιμήσεις της για το δημοσιονομικό έλλειμμα τον Απρίλιο, επειδή τα φορολογικά έσοδα του 2023 ήταν πιο αδύναμα από το αναμενόμενο. Η κυβέρνηση αναμένει τώρα να μειώσει το δημοσιονομικό έλλειμμα από το 5,1% του ΑΕΠ φέτος (από 4,4% που προέβλεπε πριν) στο 4,1% το επόμενο έτος, με στόχο την επίτευξη του ορίου 3% που θέτουν οι νέοι δημοσιονομικοί κανόνες της Ε.Ε., έως το 2027.

Ωστόσο, αυτές οι εκτιμήσεις δεν έχουν πείσει τους θεσμούς και τους οίκους, καθώς εξαρτώνται από την εξοικονόμηση δεκάδων δισεκατομμυρίων ευρώ στον προϋπολογισμό (περίπου 20 δισ. ευρώ ετησίως το 2024-2025 που δεν έχουν προβλεφθεί), για την οποία έχει δοθεί μια γενική και όχι αναλυτική αναφορά. Η S&P ανέφερε ότι αν και ανέμενε ανάκαμψη της οικονομίας και ότι οι πρόσφατες μεταρρυθμίσεις θα βοηθούσαν στη μείωση του ελλείμματος, ωστόσο αυτό θα παραμείνει πάνω από το 3% το 2027. Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο έχει επίσης αμφισβητήσει την επίτευξη του στόχου για το έλλειμμα.

Παράλληλα, η κίνηση της S&P επιβεβαιώνει για μία ακόμη φορά την υπεραπόδοση του Νότου σε σχέση με τον Βορρά, με τις «μικρές» χώρες που κάποτε ήταν αδύναμοι κρίκοι, όπως η Ελλάδα, η Ιρλανδία και η Πορτογαλία, να βρίσκονται σε ανοδική έως σταθερή τροχιά αξιολόγησης, τη στιγμή που οι «μεγάλες» χώρες κατεβαίνουν σκαλοπάτια στην κλίμακα αξιολογήσεων. Στην ετυμηγορία της, η S&P τόνισε ότι αντίθετα με τις προηγούμενες προσδοκίες της, «βλέπει» τώρα το χρέος της γενικής κυβέρνησης της Γαλλίας να αυξάνεται σε 112% του ΑΕΠ έως το 2027, από 109% το 2023. Ο υπουργός Οικονομικών Μπρινό Λε Μερ δήλωσε ότι η υποβάθμιση δεν θα αποδυναμώσει την αποφασιστικότητά του να βελτιώσει τα δημόσια οικονομικά της Γαλλίας, κατηγορώντας την κρίση που προκάλεσε η COVID-19 ως «υπεύθυνη» για τη δημοσιονομική επιδείνωση. «Το χρέος μας βρίσκει εύκολα αγοραστές στις αγορές. Παραμένει υψηλής ποιότητας, μεταξύ των καλύτερων στον κόσμο», δήλωσε σε συνέντευξή του στην εφημερίδα Le Parisien.

Η κίνηση της S&P αναμένεται να προκαλέσει περισσότερο «πολιτικό» πόνο στην κυβέρνηση Μακρόν παρά κάποιο χτύπημα στα γαλλικά ομόλογα. Σύμφωνα με τους αναλυτές της Citigroup, η υποβάθμιση θα έχει ελάχιστο αντίκτυπο στο κόστος δανεισμού της Γαλλίας, προσθέτοντας πιθανώς μόνο 3-5 μονάδες βάσης στα spreads

Η S&P «βλέπει» το χρέος της γενικής κυβέρνησης της Γαλλίας να αυξάνεται σε 112% του ΑΕΠ έως το 2027, από 109% το 2023. Ο υπουργός Οικονομικών Μπρινό Λε Μερ δήλωσε ότι η υποβάθμιση δεν θα αποδυναμώσει την αποφασιστικότητά του να βελτιώσει τα δημόσια οικονομικά της Γαλλίας, κατηγορώντας την κρίση που προκάλεσε η COVID-19 ως «υπεύθυνη» για τη δημοσιονομική επιδείνωση.

των γαλλικών ομολόγων. «Πιστεύουμε ότι ο πολιτικός κατακερματισμός αυξάνει την αβεβαιότητα σχετικά με την ικανότητα της κυβέρνησης να συνεχίσει να εφαρμόζει πολιτικές που αυξάνουν το δυναμικό οικονομικής ανάπτυξης και αντιμετωπίζουν τις δημοσιονομικές ανισορροπίες», επισήμανε η S&P. Τα κόμματα της αντιπολίτευσης άδραξαν άλλωστε την ευκαιρία να επιτεθούν στην κυβέρνηση εκμεταλλευόμενα και το τάιμινγκ ενόψει των ευρωεκλογών της 9ης Ιουνίου. «Η καταστροφική διαχείριση των δημόσιων οικονομικών από κυβερνήσεις που είναι τόσο ανίκανες όσο και αλαζονικές έχουν φέρει τη χώρα μας σε σοβαρές δυσκολίες, με φόρους, ελλείμματα και χρέη - ρεκόρ», έγραψε σε μήνυμά της στο μέσο κοινωνικής δικτύωσης Χ η Μαρίν Λεπέν.

«Η Γαλλία τιμωρείται για τα λάθη και τις δημοσιονομικές της ασυνέπειες», δήλωσε ο Ερίκ Σιοτί, πρόεδρος του κόμματος Οι Ρεπουμπλικανοί, επίσης σε μήνυμά του στο Χ. «Εδώ είναι που μας οδηγεί η θλιβερή διαχείριση των δημόσιων οικονομικών του διδύμου Μακρόν - Λε Μερ». Η Ανυπότακτη Γαλλία, του Ζαν Λικ Μελανσόν κατηγόρησε την κυβέρνηση ότι θέλει να χρησιμοποιήσει την υποβάθμιση για να μειώσει τις δημόσιες δαπάνες και να στοχεύσει την κοινωνική προστασία για τη μείωση των ελλειμμάτων. «Οι οίκοι αξιολόγησης, όπως το σκιάχτρο του χρέους, είναι μόνο προσχήματα για την αύξηση της λιτότητας και των πολιτικών από την πλευρά της προσφοράς», ανέφερε.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Ο υπερτουρισμός και ο κίνδυνος μετατροπής πόλεων σε άλλες «Disneyland»

Το 2024 προβλέπεται ότι θα είναι μια χρονιά - ρεκόρ για τον παγκόσμιο τουρισμό, με τον τζίρο της βιομηχανίας να ξεπερνάει το προηγούμενο υψηλό, του 2019. Με τις όποιες αμφιβολίες γύρω από την ασφάλεια των ταξιδιών να έχουν πλέον ξεδιαλυθεί, οι τουρίστες επιστρέφουν δυναμικά μετά την πανδημία. Όμως, ακόμη και σε μέρη που υποδέχονταν εκατομμύρια ξένους εδώ και δεκαετίες, οι ταξιδιώτες μοιάζουν πλέον να μην είναι και τόσο καλοδεχούμενοι.

Στην Πάλμα της Μαγιόρκα, το τελευταίο Σαββατοκύριακο του Μαΐου, με την έναρξη της καλοκαιρινής σεζόν, περίπου 10.000 άτομα βγήκαν στους δρόμους. «Οπου κι αν κοιτάξεις όλοι είναι ξένοι», έγραφε ένα πλακάτ. «Ζούμε από τον τουρισμό, αλλά ο τουρισμός δεν μας αφήνει να ζήσουμε», ήταν ένα άλλο σύνθημα. Το μήνυμα της διαμαρτυρίας ήταν ότι ο τουρισμός κάνει τη ζωή ανυπόφορη για τους ντόπιους, σύμφωνα με το BBC.

Πώς, όμως, στράφηκαν κατά του τουρισμού προορισμοί, που εδώ και πολλά χρόνια ζουν από τους τουρίστες; Η απάντηση είναι σύνθετη.

Δεν είναι μόνο η μεγάλη επιθυμία

Οι αντιδράσεις των κατοίκων από τη Μαγιόρκα μέχρι τη Βενετία.

του κόσμου να ταξιδέψει μετά την πανδημία και τα lockdowns, αλλά και το γεγονός ότι σήμερα πολλοί περισσότεροι άνθρωποι έχουν τα χρήματα να ταξιδέψουν. Κι αυτό φέρνει στο προσκήνιο μεγάλα ερωτήματα σε σχέση με το μέλλον του τουρισμού.

Στις Βαλεαρίδες Νήσους της Ισπανίας, η συσσωρευμένη τουριστική ζήτηση μετά την πανδημία έχει συνεισφέρει στην αύξηση των ενοικίων σε τέτοιον βαθμό, ώστε οι ντόπιοι δεν μπορούν πια να πληρώσουν για να ζήσουν στην ίδια τους την πόλη. Στην Ιμπίζα, ένας σεφ κοιμόταν στο αυτοκίνητό του εδώ και τρία χρόνια. Νοσοκόμες, γιατροί και αστυνομικοί δυσκολεύονται να πληρώσουν ενοίκιο με τους μισθούς τους.

Στα Κανάρια Νησιά ο τουρισμός ευθύνεται για το 35% του ΑΕΠ και το 40% των θέσεων εργασίας. Ομως, καθώς οι

Σήμερα ο πληθυσμός της Βενετίας έχει πέσει κάτω από τα 50.000 άτομα, έναντι 150.000 που ήταν τη δεκαετία του 1970, κι αυτό γιατί οι Ιταλοί αδυνατούν να καλύψουν το κόστος στέγασης.

μεγάλοι αριθμοί των ταξιδιωτών οδηγούν πολλούς ιδιοκτήτες ακινήτων να τα διαθέσουν για βραχυπρόθεσμες μισθώσεις, οι ντόπιοι βλέπουν τα ενοίκια να εκτινάσσονται, σε μια περιοχή που έχει το χαμηλότερο μέσο εισόδημα σε ολόκληρη την Ισπανία. Εκεί το κόστος ζωής δεν είναι το μοναδικό πρόβλημα, καθώς οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις του τουρισμού μοιάζουν πλέον να λαμβάνουν μη βιώσιμες διαστάσεις. Οι τουριστικές περιοχές με τα πολλά ξενοδοχεία και τις πισίνες χρησιμοποιούν εξαπλάσιο νερό από τις οικιστικές περιοχές. Οι πόροι και οι υποδομές που πιέζονται είναι ανάμεσα στους βασικούς λόγους για τους οποίους 20.000 άτομα βγήκαν στους δρόμους στα τέλη Απριλίου.

Στη Βενετία, οι κάτοικοι πέτυχαν μια μεγάλη νίκη, όταν τα κρουαζιερόπλοια απαγορεύτηκαν στο βιομηχανικό λιμάνι της πόλης. Ομως σήμερα, ο πληθυσμός της Βενετίας έχει πέσει κάτω από τα 50.000 άτομα, έναντι 150.000 που ήταν τη δεκαετία του 1970, κι αυτό γιατί οι Ιταλοί αδυνατούν να καλύψουν το κόστος στέγασης σε μια πόλη όπου, όπως λένε, υπάρχουν περισσότερες κλίνες για τουρίστες παρά για ντόπιους. Ο κίνδυνος σε πόλεις όπως η Βενετία είναι η μετατροπή τους σε άλλες «Disneyland», καθώς οι κάτοικοι αναγκάζονται να φύγουν, τα σχολεία, τα σούπερ μάρκετ και τα κανονικά μαγαζιά κλείνουν, με την περιοχή να παίρνει τη μορφή ενός ιστορικού θεματικού πάρκου. Ενα μέτρο που εφαρμόζεται σε όλο και περισσότερες περιοχές με πρόβλημα υπερτουρισμού είναι η ρύθμιση της ροής επισκεπτών στις ώρες αιχμής. Αυτό μπορεί να γίνει με τη χρέωση εισιτηρίου για όσους δεν σκοπεύουν να διανυκτερεύσουν στην πόλη (π.χ. τουρίστες κρουαζιέρας), όπως συμβαίνει στη Βενετία. Πολλά διάσημα ιστορικά αξιοθέατα ανεβάζουν τις τιμές των εισιτηρίων για τους τουρίστες.

Αλλωστε, το νέο μότο που υιοθετούν όλο και πιο πολλοί προορισμοί για τον τουρισμό είναι «χαμηλός όγκος, υψηλή αξία», καθώς προσπαθούν να στραφούν σε ταξιδιώτες που θα ξοδέψουν περισσότερα χρήματα και θα είναι πιο ευαισθητοποιημένοι ως προς τον αντίκτυπο της παρουσίας τους σε ένα εύθραυστο περιβάλλον.

Εταιρείες της Δύσης αλλάζουν τα σχέδια για έξοδο από τη Ρωσία

Αλλάζει το κλίμα για τους κολοσσούς της Δύσης που παραμένουν στη Ρωσία, παρά τις υποσχέσεις περί αποχώρησης, μετά την έναρξη του πολέμου στην Ουκρανία. Μεγάλες εταιρείες, όπως η Avon Products, η Air Liquide και η Reckitt εξακολουθούν να δραστηριοποιούνται στη χώρα, καθώς αυξάνονται τα γραφειοκρατικά εμπόδια για την αποχώρησή τους και η δραστηριότητα των καταναλωτών ανακάμπτει. Η μάρκα καλλυντικών που ανήκει στη Natura, ο γαλλικός παραγωγός βιομηχανικού αερίου και ο βρετανικός κολοσσός των προϊόντων προσωπικής φροντίδας είναι μεταξύ των εκατοντάδων δυτικών επιχειρήσεων που έχουν παραμείνει, μετά την εισβολή το 2022. «Πολλές ευρωπαϊκές εταιρείες βρέθηκαν πραγματικά μεταξύ σφύρας και άκμονος. Είπαν ότι θα φύγουν. Τους παρουσιάστηκε όμως μια γκάμα αγοραστών που ήταν απαράδεκτοι γι' αυτούς», είπε στέλεχος που συνεργάζεται με δυτικές εταιρείες στη χώρα. Συνολικά, περισσότερες από 2.100 πολυεθνικές έχουν μείνει στη Ρωσία από το 2022, σύμφωνα με τη Σχολή Οικονομικών Επιστημών του Κιέβου, σε σύγκριση με περίπου 1.600 διεθνείς εταιρείες που είτε εγκατέλειψαν τη ρωσική αγορά είτε μείωσαν τις δραστηριότητές τους.

Λίγο μετά την εισβολή του 2022 στην Ουκρανία, πολλές δυτικές φίρμες υποσχέθηκαν να περιορίσουν την παρουσία τους στη Ρωσία, καθώς η Δύση προσπαθούσε να «γονατίσει» την οικονομία της χώρας και να αποστραγγίσει τα πολεμικά ταμεία του Κρεμλίνου. Ομως η Μόσχα αύξησε σταδιακά το κόστος της εταιρικής αποχώρησης, επιβάλλοντας υποχρεωτική έκπτωση 50% σε περιουσιακά στοιχεία από «μη φιλικές» χώρες που πωλούνται σε Ρώσους αγοραστές και ελάχιστο «φόρο εξόδου» 1%. Επίσης, ήταν όλο και πιο δύσκολο να βρεθούν ντόπιοι αγοραστές, αποδεκτοί τόσο από τον πωλητή όσο και από τη Μόσχα. Η Air Liquide ανακοίνωσε τον Σεπτέμβριο του 2022 ότι είχε συμφωνήσει να πωλήσει τις δραστηριότητές της στη Ρωσία στην ομάδα των τοπικών διευθυντών που τη διοικούσαν, δεν έλαβε όμως ποτέ την έγκριση της ρωσικής κυβέρνησης. Αντίστοιχα, η Avon ξεκίνησε μια διαδικασία πωλήσεων για τις ρωσικές δραστηριότητές της και έλαβε προσφορές αλλά αποφάσισε να μην τις δεχθεί. Και η Reckitt, ενώ ανακοίνωσε τον Απρίλιο του 2022 ότι «ξεκινάει τη μεταβίβαση της ρωσικής επιχείρησής της», ο νέος διευθύνων σύμβουλός της Κρις Λιχτ υιοθέτησε μια πιο μετρημένη προσέγγιση. «Εξετάζουμε όλες τις επιλογές, αλλά έχει γίνει πιο περίπλοκο», είπε τον περασμένο μήνα.

Στην εξίσωση μετρούν και οι δυσκολίες που αντιμετώπισαν εταιρείες όπως η Carlsberg και η Danone, μετά την ανακοίνωση των σχεδίων αποχώρησης. Ενώ η Danone κατάφερε τελικά να συνάψει συμφωνία για να πωλήσει τα περιουσιακά στοιχεία με μεγάλη έκπτωση, η Carlsberg παραμένει εγκλωβισμένη σε μια παρατεταμένη δικαστική διαμάχη με τη Μόσχα και ένα από τα πρώην κορυφαία στελέχη της ζυθοποιίας βρίσκεται σε ρωσική φυλακή.

Η Αλεξάνδρα Προκοπένκο, από το Carnegie Russia Eurasia, είπε ότι οι αυξανόμενοι μισθοί και μια καλύτερη από την αναμενόμενη οικονομική κατάσταση τροφοδότησε μια έκρηξη δαπανών, καθιστώντας τη Ρωσία πολύ πιο ελκυστική για τις πολυεθνικές, ιδιαίτερα στον τομέα των καταναλωτών. Η PepsiCo ανακοίνωσε τον Μάρτιο του 2022 ότι ανέστειλε την πώληση και την παραγωγή του εμβληματικού της ποτού στη Ρωσία, αλλά συνεχίζει να λειτουργεί μια γαλακτοκομική επιχείρηση στη χώρα, που απασχολεί 20.000 άτομα άμεσα και 40.000 έμμεσα στον τομέα της γεωργίας. Η ανταγωνιστική Coca-Cola σταμάτησε να στέλνει τα αναψυκτικά της στη Ρωσία, αλλά τον ρόλο έχει αναλάβει η εμφιαλώτρια του γίγαντα ποτών στην περιοχή, η Coca-Cola HBC, στην οποία κατέχει το 21%. Μεταξύ των περισσότερων των 2.000 εταιρειών που έχουν δηλώσει ότι θα παραμείνουν στη Ρωσία, στις οποίες περιλαμβάνονται οι Mondelez, Unilever, Nestlé και Philip Morris, κάποιες έχουν γίνει πιο ανοιχτές στις προθέσεις τους. Ο διευθύνων σύμβουλος της Mondelez δήλωσε πρόσφατα στους FT ότι οι επενδυτές δεν έχουν ηθική υποχρέωση να εγκαταλείψουν τη χώρα.

Ενα δεύτερο στέλεχος που συνεργάζεται με δυτικές εταιρείες στη Ρωσία είπε ότι υπήρξε μια αισθητή αλλαγή στο κλίμα. Ενώ οι εταιρείες που έφυγαν τις πρώτες εβδομάδες μετά την εισβολή ένιωσαν μια ηθική επιταγή να το κάνουν, «το τρέχον κύμα φαίνεται να αναρωτιέται περισσότερο: πρέπει πραγματικά να φύγουμε; Θέλουμε να φύγουμε; Μερικές από αυτές τις εταιρείες έχουν κατασκευάσει τέσσερα-πέντε εργοστάσια σε 30 χρόνια. Δεν πρόκειται να τα πωλήσουν με έκπτωση 90%», τόνισε.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Το πραγματικό δίλημμα της ευρωπαϊκής ηγεσίας

Του **ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ**

Η βασίλισσα Ελισάβετ Α΄, το 1589, δεν δίστασε να αποπέμψει τον εφευρέτη της πρώτης πλεκτικής μηχανής. Αρνήθηκε να αναγνωρίσει ως ευρεσιτεχνία, με επίσημη βασιλική πατέντα, την εκπληκτική εφεύρεση που της παρουσίασαν. «Σκεφτείτε, είπε, τι θα κάνει η μηχανή σας στους φτωχούς υπηκόους μου. Θα τους κατέστρεφε, μετατρέποντάς τους σε επαίτες». Η βασίλισσα φοβήθηκε ότι η εφεύρεση θα ανέτρεπε τις ισορροπίες στην κοινωνία, θέτοντας σε κίνδυνο την εξουσία του Στέμματος. Δεν είναι το μοναδικό παράδειγμα αντίστασης στην εξέλιξη της τεχνολογίας. Από την υιοθέτηση της τυπογραφίας στην οποία αντιστάθηκαν η εκκλησία και οι φευδάρχες φοβούμενοι ότι θα υπονομεύσει την εξουσία τους, έως τον σκεπτικισμό τον 19ο αιώνα για τον ηλεκτρισμό, η παγκόσμια ιστορία είναι γεμάτη με παραδείγματα αντίστασης της εξουσίας στην τεχνολογική εξέλιξη. Ωστόσο διεθνής έρευνα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι σε έξι χρόνια, το 2030, έως και 30% των σημερινών ωρών εργασίας θα έχουν αυτοματοποιηθεί με βάση την τεχνητή νοημοσύνη και δεν θα προσφέρονται. Ακόμα και χωρίς εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης, σημαντικό μερίδιο των ωρών εργασίας θα καταργηθεί εξαιτίας άλλων εξελίξεων, όπως η πράσινη μετάβαση. Εκατομμύρια άνθρωποι, ίσως πάνω από 8 εκατ. στην Ευρώπη, θα επιχειρούν να αλλάξουν επαγγελματικό προσανατολισμό για να έχουν απασχόληση. Αυτό το κύμα επαγγελματικής μετακίνησης είναι πολύ σημαντικότερο από άλλες μεγάλες εξελίξεις, όπως οι συνέπειες της πανδημίας, και θα διαμορφώσει τη νέα Ευρώπη ανάλογα με τον τρόπο που θα προσαρμοστεί στην καινούργια πραγματικότητα.

Η ατζέντα των ευρωεκλογών σήμερα, στις περισσότερες χώρες κινείται γύρω από θέματα όπως η προστασία από τη μετανάστευση ή την ενίσχυση της εγχώριας παραγωγής από τα εισαγόμενα ή και το κόστος της πράσινης μετάβασης. Στην Ελλάδα βέβαια η προεκλογική ρητορική είναι πιο άσχετη και προσανατολίζεται στην καταδίκη της κυβερνητικής πολιτικής. Το πραγματικό δίλημμα όμως που θα αντιμετωπίσει η Ευρώπη, είναι αν και σε ποιο βαθμό θα υιοθετήσει την τεχνολογία της τεχνητής νοημοσύνης, τις εφαρμογές της και πώς θα αντιμετωπίσει τις συνέπειες. Κι αυτό μπορεί να συμβεί νωρίτερα από το 2030, που ορίζει ως ορόσημο η έρευνα, γιατί συνήθως οι εξελίξεις είναι επιταχυνόμενες.

Οποια κι αν είναι η νέα ηγεσία της Ευρώπης, θα είναι υποχρεωμένη με συνειδητές επιλογές ή παραλείψεις να αποφασίσει αν θα υιοθετηθεί γρήγορα ή αργά η τεχνολογική εξέλιξη. Αν τελικά υλοποιηθεί η ταχεία αποδοχή των εξελίξεων, οι συνέπειες στην απασχόληση θα έρθουν νωρίτερα, οπότε χρειάζεται προληπτική επανεκπαίδευση και παραγωγική αξιοποίηση εκατομμυρίων ανθρώπων. Η «εναλλακτική» της καθυστερημένης προσαρμογής σημαίνει χαμηλή παραγωγικότητα, αδυναμία εκατομμυρίων ανθρώπων να βρίσκουν παραγωγική απασχόληση και ίσως τεχνολογική υστέρηση της Ευρώπης με μακροχρόνιες συνέπειες.

Ποιο όμως είναι το διαφαινόμενο μέλλον της εργασίας; Η έρευνα του McKinsey Global Institute υποστηρίζει ότι η ζήτηση για θέσεις εργασίας θα αφορούν τεχνικά επαγγέλματα, τον τομέα υγείας - περίθαλψης και θέσεις εργασίας υψηλής ειδίκευσης. Αντίθετα οι θέσεις εργασίας για υπαλλήλους γραφείου και παραγωγής, εξυπηρέτηση πελατών, κλάδο τροφίμων θα είναι λιγότερες. Η νέα αντίφαση είναι ότι θα υπάρχει μεγάλη ζήτηση για θέσεις εργασίας με υψηλές αποδοχές, ενώ αντίθετα πολλοί εργαζόμενοι στις χαμηλότερες κλίμακες αποδοχών θα αναγκάζονται να αλλάξουν κατεύθυνση προκειμένου να απασχολούνται. Είναι μια νέα διχοτόμηση της εργασίας που πλήττει όσους έχουν λιγότερα τεχνολογικά προσόντα, χαμηλότερες δυνατότητες προσωπικής ενσυναίσθησης και ηγετικών προσόντων που χρειάζονται στον τομέα της υγείας και των διευθυντικών θέσεων.

Στην ανάπτυξη της Ινδίας στρέφει το βλέμμα της η Wall Street

«Μαγνήτης», η άνοδος της οικονομίας της και οι αποδόσεις των ινδικών μετοχών

Του **ΑΛΕΞ ΤΡΑΒΕΛΙ**
THE NEW YORK TIMES

Η Wall Street δεν μπορεί πλέον να αγνοεί την Ινδία. Η εκρηκτική ανάπτυξη που έχει γνωρίσει μετά την πανδημία η χρηματοπιστωτική πρωτεύουσα της Ινδίας, Μουμπάι, έχει εκτοξεύσει την κεφαλαιοποίηση του χρηματιστηρίου της, που φτάνει πλέον περίπου στα 5 τρισ. δολ. και πλησιάζει εκείνη του Χονγκ Κονγκ. Και η οικονομία της Ινδίας είναι από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες στον κόσμο. Το Μουμπάι έχει πληθυσμό 26 εκατ. άτομα, αν συμπεριληφθούν και τα προάστιά του. Εχει παρουσιάσει εκπληκτική ανάπτυξη: κρεμαστές γέφυρες πάνω από τη θάλασσα, αλλά και πάνω από τις διαβόητες παραγκουπόλεις, και νέες γραμμές του μετρό κάτω από τις προσόψεις των σταθμών με τεχνοτροπίες Art Deco.

Το Μουμπάι είναι το εμπορικό κέντρο της Ινδίας εδώ και 80 χρόνια, αλλά ο χρηματοπιστωτικός κόσμος αδιαφορούσε. Σήμερα, επενδυτές και συνταξιοδοτικά ταμεία της Βόρειας Αμερικής και κρατικά επενδυτικά ταμεία από τον Περσικό Κόλπο, τη Σιγκαπούρη και τις τράπεζες της Ιαπωνίας, όπως και διάφορες επενδυτικές σπεύδουν να πάρουν ένα κομμάτι από τη θεαματική ανάπτυξη της Ινδίας. Εύκολο να λένε ότι θα κερδίσουν χρήματα και πολύ πιο δύσκολο να το επιτύχουν ει μη τι άλλο επειδή έχουν έρθει πολύ πριν από όλους αυτούς οι Ινδοί επενδυτές. Αν λάβουμε υπόψη τα κέρδη των ινδικών επιχειρήσεων, βλέπουμε πως οι τιμές των μετοχών τους βρίσκονται πολύ ψηλά. Οι ξένοι επενδυτές δεν έχουν ρίξει ακόμη στην Ινδία όλο το οικονομικό τους βάρος. Τον Μάιο επικρατούσε μεγάλη αστάθεια στο χρηματιστήριο του Μουμπάι, επειδή ήταν σε εξέλιξη οι εκλογές. Αναμένεται να επανεκλεγεί ο Ναρέντρα Μόντι, αλλά οι επενδυτές ήταν επιφυλακτικοί λόγω της αβεβαιότητας.

Η κεφαλαιοποίηση του χρηματιστηρίου του Μουμπάι φτάνει πλέον περίπου στα 5 τρισ. δολ. δολάρια.

Μολονότι εισρέει τόσο καυτό χρήματα στις αγορές του Μουμπάι, η Ινδία παραμένει επισφαλής για τις ξένες επιχειρήσεις όπως και για τις άμεσες επενδύσεις. Η θεωρητικά μεγάλη βάση των Ινδών καταναλωτών δεν έχει αυξήσει τις δαπάνες όσο περίμεναν οικονομολόγοι και αναλυτές. Οι δαπάνες των πλουσιότερων είναι περισσότερες από ποτέ, όμως, εκατοντάδες εκατομμύρια άνθρωποι παραμένουν στάσιμοι σε πολύ χαμηλό βιοτικό επίπεδο. Ο πραγματικός λόγος που έχουν τόσο ενθουσιαστεί οι επενδυτές είναι η οικονομία της Ινδίας, καθώς παρουσιάζει ισχύ όμοια της οποίας δεν έχουν οι αναδυόμενες οικονομίες. Οπως αναφέρει στέλεχος ινδικής τράπεζας, που προτίμησε την ανωνυμία μια και συνεργάζεται στενά με την κυβέρνηση, οι ξένοι πελάτες «καταφθάνουν στην Ινδία επειδή επιδεικνύει αξιόπιστους ρυθμούς ανάπτυξης, σταθερό νόμισμα και δημοσιονομική πειθαρχία».

Ο δείκτης MSCI των αναδυόμενων αγορών, τον οποίο εγκαινίασε πρώτη η Morgan Stanley, έχει αυξήσει τη βαρύτητα της Ινδίας άνω του 18%, ενώ έχει μειώσει την εκπροσώπηση της Κίνας. Μέσα στον Ιούνιο, η JPMorgan Chase πρόκειται να ενσωματώσει τα κρατικά ομόλογα της Ινδίας στον δικό της δείκτη αναδυόμενων αγορών. Αυτό οφείλεται στο ότι πολλά αμοιβαία κεφάλαια αγοράζουν πολύ περισσότερους ινδικούς τίτλους. Ο Ασίς Αγκαρουάλ, στέλεχος της επενδυτικής Jefferies με αρμοδιότητα για τις επενδύσεις στην Ινδία, κλείνει συμφωνίες στο Μουμπάι εδώ και πάνω από 20 χρόνια. Οπως τονίζει, οι ινδικές μετοχές έχουν απόδοση πολύ καλύτερη από εκείνες της Κίνας και οι αγορές της Ινδίας προσελκύουν πολύ ευρύτερο φάσμα εταιρειών από πολλές άλλες αναδυόμενες οικονομίες. Εξίσου θετική εικόνα για την Ινδία έχει και ο Κέβιν Κάρτερ της Lafayette στην Καλιφόρνια. Ιδρυσε μια επενδυτική εταιρεία με την επωνυμία EMQQ Global, που με πολλά επενδυτικά ταμεία της διευκολύνει τους καθημερινούς ανθρώπους να επενδύουν στις αναδυόμενες αγορές. Η αξία ενός εκ των ταμείων της που εστιάζεται στο Ιντερνετ της Ινδίας και σε τομείς όπως το ηλεκτρονικό εμπόριο σημείωσε άνοδο 40% στη διάρκεια του περασμένου έτους. Οπως επισημαίνει ο ίδιος, η Ινδία συγκεντρώνει όσα έχουν αποδειχθεί ότι βοηθούν τις αναδυόμενες αγορές και τους δίνουν τη δυνατότητα να επιτύχουν: μεγάλο πληθυσμό, ιδιαιτέρως νέους ανθρώπους, και οικονομική ανάπτυξη που ενθαρρύνει τον κόσμο να ξοδεύει περισσότερο.

Με πληθυσμό 1,4 δισ. άτομα, η Ινδία είναι η πλέον πολυπληθής χώρα στον κόσμο. Οι περισσότεροι Ινδοί βρίσκονται σε παραγωγική ηλικία ή πρόκειται να φτάσουν σύντομα την παραγωγική ηλικία, σε αντίθεση με τους κατοίκους της Ευρώπης ή της Ανατολικής Ασίας. Ο ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης της Ινδίας κυμαίνεται γύρω στο 7%, όταν ο παγκόσμιος μέσος όρος βρίσκεται στο 3,2%. Πολλοί επενδυτές αμφισβητούν το κατά πόσον μπορεί να επιτύχει τόσο πολλά η Ινδία. Θυμούνται ότι πριν από περίπου 15 χρόνια όλα έδειχναν ότι η Ινδία ήταν έτοιμη να αφήσει πίσω της την Κίνα και να απογειώσει τους ρυθμούς ανάπτυξής της. Οσοι το πίστεψαν απογοητεύτηκαν. Από το 2008 έως το 2020 το κατά κεφαλήν εισόδημα της Κίνας τετραπλασιάστηκε, ενώ της Ινδίας αυξήθηκε μόνο δυόμισι φορές. Και η Ινδία παρέμεινε φτωχή σε σύγκριση με τον υπόλοιπο κόσμο.

Η ΜΠΥΡΑ ΚΕΟ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΗΝ ΚΩΜΩΔΙΑ ΤΟΥ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ:

ΓΙΑ ΟΝΟΜΑ...

MATHIEU DELAPORTE
ALEXANDRE DE LA PATELLIERE
Μετάφραση - διασκευή: Θοδωρής Πετρόπουλος

Σκηνοθεσία:
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΡΚΟΥΛΑΚΗΣ

ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ:
ΙΕΡΟΚΛΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ
ΡΕΝΙΑ ΛΟΥΙΖΙΔΟΥ
ΚΡΑΤΕΡΟΣ ΚΑΤΣΟΥΛΗΣ
ΝΤΟΡΑ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ
ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΖΑΜΠΕΤΑΚΗΣ

ΕΧΤΡΑ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΠΑΤΤΙΧΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΛΕΜΕΣΟΥ:
ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΙΟΥΝΙΟΥ
18.00 (ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ)
ΜΑΡΚΙΔΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΑΦΟΥ:
ΚΥΡΙΑΚΗ 16 ΙΟΥΝΙΟΥ:
21.00 (ΒΡΑΔΙΝΗ)

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ:
ticketmaster.cy
ACS | 7777 7040

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ: 5-6-7 & 8 ΙΟΥΝΙΟΥ
ΠΑΤΤΙΧΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΛΕΜΕΣΟΥ: 10-11 & 12 ΙΟΥΝΙΟΥ
ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ UCLAN CYPRUS - ΠΥΛΑ 13 & 14 ΙΟΥΝΙΟΥ
ΜΑΡΚΙΔΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΑΦΟΥ: 15 & 16 ΙΟΥΝΙΟΥ

ΜΕΓΑΛΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ: cablenet, AstroBank
ΧΟΡΗΓΟΙ: Electroline, onap ΚΥΠΡΟΥ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ: Pharma LEAD, Parex, Δ.Κ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΛΤΔ., COSMOS insurance
ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: LOVE 100.7, Α, τηλε ώρες
ΟΙ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΗΘΟΠΟΙΩΝ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΤΗΣ UNICARS
ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΕΑΣ: SKY express
ΜΕΡΟΣ ΤΩΝ ΚΑΘΑΡΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΘΑ ΔΙΑΤΕΘΟΥΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ

Ράλι τιμών σε τρόφιμα λόγω κλιματικής κρίσης

Από τον καφέ μέχρι τη ζάχαρη και το κακάο, ακραίες καιρικές συνθήκες πλήττουν την παραγωγή βασικών ειδών διατροφής

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Αν δεν είχε χρησιμοποιηθεί καταχρηστικά η έκφραση «τέλεια καταιγίδα», θα ήταν σίγουρα η κατάλληλη για να περιγράψει όχι μόνον την κλίμακα της ακρίβειας που πλέον τείνει να μετατρέψει βασικά είδη διατροφής σε προνόμια για λίγους, αλλά και την περιπλοκότητα των αιτίων της. Στη συγκυρία ενός ατίθασου πληθωρισμού που προκάλεσε τα τελευταία χρόνια η πανδημία και το συνεπακόλουθο έμφραγμα στην εφοδιαστική αλυσίδα, προστέθηκε μια αλληλουχία ακραίων καιρικών φαινομένων, συνεπακόλουθων της κλιματικής αλλαγής. Αλλοτε κατακλυσμιαίες βροχές, άλλοτε αφύσικα παρατεταμένη ξηρασία και καύσωνες και άλλοτε τυφώνες έχουν πλήξει την αγροτική παραγωγή στις χώρες που αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής και των παγκόσμιων εξαγωγών αγροτικών προϊόντων. Από τη Βραζιλία μέχρι την Ταϊλάνδη και από την Ισπανία μέχρι το Βιετνάμ η κλιματική αλλαγή επιφέρει ζημιές στην παραγωγή, με αποτέλεσμα να παρουσιαστούν ελλείψεις βασικών αγροτικών ειδών και να εκτοξευθούν οι τιμές τους.

Από το βασικότερο ίσως όλων, το ελαιόλαδο, καίριο προϊόν τόσο της Ελλάδας όσο και των άλλων μεσογειακών χωρών, με κυριότερη όλων την Ισπανία, που έχει απασχολήσει τόσο και εξακολουθεί να απασχολεί τους Ελληνες καθώς οι τιμές του έχουν αυξηθεί με γεωμετρική πρόοδο, μέχρι τον καφέ, τη σοκολάτα, τη ζάχαρη και μαζί της τα γλυκίσματα και τα μπισκότα κοντεύουν να μετατραπούν σε είδη πολυτελείας. Σε ό,τι αφορά ειδικά το ελαιόλαδο, το ράλι των τιμών του έχει κάπως κοπάσει τους τελευταίους δύο μήνες, καθώς κύρια αιτία του ήταν η ακραία ξηρασία στην Ισπανία που αντιπροσωπεύει το 40% της παγκόσμιας παραγωγής, αλλά τον Μάρτιο και τον Απρίλιο μεσολάβησαν ευεργετικές βροχές. Σύμφωνα πάντως με αναλυτές της αγοράς, τα αποθέματα είναι μειωμένα και αυτό σημαίνει πως ανά πάσα στιγμή είναι πιθανή μια νέα εκτόξευση της τιμής του. Και το τελευταίο θύμα της κλιματικής αλλαγής είναι τα πολύτιμα και πάλαι ποτέ φτηνά πορτοκάλια που τείνουν να ακολουθήσουν την πορεία του καφέ. Οι χώρες που παράγουν μαζικά και εξάγουν πορτοκάλια έχουν πληγεί από την κλιματική αλλαγή και ειδικότερα η Βραζιλία, η παραγωγή της οποίας έχει πληγεί από ακραίες και καταστρεπτικές βροχοπτώσεις. Η ανησυχία για τις ελλείψεις πορτοκαλιών στην αγορά εκδηλώθηκε μέσα στην εβδομάδα στην τιμή των προθεσμιακών συμβολαίων συμπυκνωμένου χυμού πορτοκαλιών που πλησίασαν τα 5 δολάρια η λίβρα, έχοντας σχεδόν διπλασιαστεί σε σύγκριση με την τιμή τους πριν από ένα χρόνο.

Τα πολύτιμα και πάλαι ποτέ φθηνά πορτοκάλια τείνουν να ακολουθήσουν την πορεία του καφέ.

Προβλέψεις για απότομη πτώση της παραγωγής των δύο προϊόντων λόγω υπερθέρμανσης του πλανήτη.

Η μείωση της προσφοράς πορτοκαλιών άρχισε να γίνεται ανησυχητική από το 2022 όταν επλήγη από τυφώνες η Φλόριντα των ΗΠΑ, δεύτερη δύναμη στον κόσμο σε παραγωγή πορτοκαλιών και οι ελλείψεις στη διεθνή αγορά έχουν εμφανιστεί πλέον εδώ και σχεδόν τρία χρόνια. Το πρόβλημα το αντιμετωπίζουν οι παραγωγοί τυποποιημένου χυμού πορτοκαλιών που αρχίζουν να αλλάζουν τη σύνθεση των χυμών και να στρέφονται στα μανταρίνια, η παραγωγή των οποίων είναι πιο ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή. Είναι πάντως ορατός ο κίνδυνος να μετατραπούν τα πορτοκάλια σε μονίμως ακριβό είδος, καθώς η μείωση της προσφοράς έχει αρχίσει εδώ και 20 χρόνια όταν η παραγωγή στη Φλόριντα επλήγη από μια ασθένεια γνωστή ως «πρασίνισμα» των πορτοκαλιών που αρχικά αλλάζει τη γεύση τους προς το πικρότερο και στη συνέχεια τα καταστρέφει τελείως. Η κλιματική αλλαγή ευνοεί, όμως, την ασθένεια που από το 2008 εξαπλώνεται σε περισσότερες χώρες. Φέτος, η παγκόσμια παραγωγή πορτοκαλιών εκτιμάται πως έχει μειωθεί κατά 25%.

Φόβοι για ρύζι και καλαμπόκι

Αναλυτές του Διεθνούς Ινστιτούτου Ερευνών Πολιτικής για τα Τρόφιμα επισημαίνουν πως η ακρίβεια σε βασικά είδη διατροφής, όπως το ελαιόλαδο, τα πορτοκάλια, η ζάχαρη και ο καφές, θα πλήξει περισσότερο τις αναπτυσσόμενες χώρες και τους φτωχότερους. Και όπως συνήθως συμβαίνει με την ακρίβεια, ακόμη και στις ανεπτυγμένες οικονομίες των ΗΠΑ και της Ε.Ε. θα πληγούν περισσότερο τα φτωχά νοικοκυριά που υπολογίζεται ότι κατά μέσον όρο καταβάλλουν το 40% των εισοδημάτων για τη διατροφή τους. Στελέχη της Rabobank που παρακολουθούν τις αγορές εμπορευμάτων και τροφίμων, αναφέρουν πως ήδη η καταναλωτική ζήτηση για χυμό πορτοκαλιού έχει μειωθεί φέτος κατά περίπου 20% σε σύγκριση με το περασμένο έτος και η αιτία δεν είναι άλλη από την «τρελή πορεία» της τιμής του. Και οι προβλέψεις είναι ανησυχητικές καθώς αρκετές επιχειρήσεις εκμεταλλεύονται τα γνωστά πλέον προβλήματα στην παραγωγή και ανεβάζουν τις τιμές. Ο Γκερνότ Βάγκνερ, οικονομολόγος στο Πανεπιστήμιο Κολούμπια, προεξοφλεί πως οι επιχειρήσεις θα ανεβάσουν περισσότερο τις τιμές, αν και θεωρεί δεδομένη και απόλυτα άμεση την απειλή της κλιματικής αλλαγής για την αγροτική παραγωγή. Οπως τονίζει, «τα ακραία καιρικά φαινόμενα πλήττουν την παραγωγή τροφίμων και όπως είδαμε πριν από ένα χρόνο περίπου είχε μειωθεί η παραγωγή των αβοκάντο, ενώ φέτος μειώθηκε η παραγωγή ζάχαρης». Ο ίδιος υπογραμμίζει πως επικρατεί αυξανόμενη ανησυχία «για τον αντίκτυπο που θα έχει μακροπρόθεσμα η κλιματική αλλαγή στην παραγωγή και στις τιμές άλλων βασικών ειδών διατροφής όπως, για παράδειγμα, το ρύζι».

Εχουν ήδη υπάρξει μελέτες που καταδεικνύουν πως η υπερθέρμανση του πλανήτη πρόκειται να μειώσει καθοριστικά τη δυνατότητα ορισμένων χωρών όπως η Κίνα να παράγουν ρύζι στις σημερινές ποσότητες. Αλλες μελέτες έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα πως η κλιματική αλλαγή θα πλήξει την παραγωγή καλαμποκιού τόσο ώστε να τη μειώσει έως και κατά 24% μέχρι το 2030. Σύμφωνα μάλιστα με ειδικούς, ορισμένες καλλιέργειες δεν πρόκειται να μειωθούν σταδιακά αλλά θα σημειώσουν απότομη πτώση εξαιτίας των ακραίων καιρικών συνθηκών. Οπως τονίζει ο Γκερνότ Βάγκνερ, το σημαντικότερο δεν είναι κατά πόσον οι καταναλωτές στην ανεπτυγμένες οικονομίες θα πληρώνουν ακριβότερα τον καφέ και τη σοκολάτα, αλλά με τι θα τρέφονται και σε τι θα έχουν πρόσβαση όσοι ζουν στα όρια της φτώχειας και πολλοί φτωχοί αγρότες που θα δουν να εξαφανίζονται οι καλλιέργειές τους και οι κόποι της ζωής τους.

Το παράδοξο είναι, πάντως, πως η άνοδος της θερμοκρασίας και η αλλαγή στα επίπεδα βροχοπτώσεων ενδέχεται να διευκολύνουν την παραγωγή άλλων ειδών σε άλλες περιοχές του πλανήτη. Ενδέχεται, για παράδειγμα, να ευνοηθεί ιδιαιτέρως η παραγωγή σιτηρών και δημητριακών σε χώρες παραδοσιακά κρύες όπως η Ρωσία και ο Καναδάς.

Πανάκριβα τα πιο απλά είδη διατροφής

Καφές, σοκολάτα, πορτοκάλια και ελαιόλαδο κοντεύουν να γίνουν είδη πολυτελείας.

ΠΟΡΤΟΚΑΛΙΑ

Η τιμή προθεσμιακών συμβολαίων χυμού σχεδόν διπλασιάστηκε σε ένα έτος.

▶ **Η παραγωγή στη Βραζιλία μειώθηκε φέτος κατά 25%.**

ΚΑΦΕΣ

Οι τιμές του καφέ έχουν αυξηθεί 30% από την αρχή του έτους και 63% από τον Νοέμβριο.

▶ **Μόνο στο Βιετνάμ η παραγωγή καφέ μειώθηκε φέτος κατά 20%.**

ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ

Η τιμή του ελαιολάδου της Ισπανίας έχει αυξηθεί 112% από το 2022.

▶ **Η παραγωγή του στην ίδια χώρα μειώθηκε κατά 50%.**

ΖΑΧΑΡΗ

Η τιμή της βρίσκεται στα υψηλότερα επίπεδα από το 2011.

▶ **Η παραγωγή της έχει πληγεί σε Βραζιλία, Κούβα, Ινδία και Ταϊλάνδη.**

ΚΑΚΑΟ

Η τιμή του κακάο τριπλασιάστηκε τον τελευταίο χρόνο και αυξήθηκε 49% τον Απρίλιο.

▶ **Η παγκόσμια παραγωγή εκτιμάται ότι μειώθηκε φέτος σχεδόν 11%.**

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οι αιτίες

Ο Ολε Χάνσεν, αναλυτής εμπορευμάτων στη Saxo Bank, επισήμανε πως «οι ακραίες καιρικές συνθήκες κυρίως στο νότιο ημισφαίριο, όπου καλλιεργούνται τόσο ο καφές όσο και το κακάο σε ειδικές συνθήκες θερμοκρασίας, υγρασίας και εδάφους, έχουν παίξει καθοριστικό ρόλο στην εκτόξευση των τιμών τους σε πολύ υψηλά επίπεδα».

80%

της παγκόσμιας παραγωγής του καφέ arabica παράγεται στη Βραζιλία, αλλά η σοδειά της επλήγη από καταρρακτώδεις βροχές.

Συνέπειες

Αναφερόμενος στην άνοδο που σημειώνουν οι τιμές των γλυκισμάτων συνεπεία ανάλογης ανόδου της τιμής της ζάχαρης, ο Γκερνότ Βάγκνερ, οικονομολόγος στο Πανεπιστήμιο Κολούμπια, υπογράμμισε πως «είναι βολικό για τη βιομηχανία γλυκισμάτων Oreo να επικαλείται την κλιματική αλλαγή και τις συνέπειές της στον πληθωρισμό, αλλά είναι κατανοητό καθώς ισχύει».

350.000

τόνοι ήταν μόνον την προηγούμενη σεζόν η παραγωγή ζάχαρης στην Κούβα, όταν το 2019 ήταν 1,3 εκατ. τόνοι.

Ελιγμοί

Ο Χάρι Κάμπελ, αναλυτής της αγοράς εμπορευμάτων στην εταιρεία ερευνών Mintec, διαπιστώνοντας τους ελιγμούς στους οποίους καταφεύγουν οι βιομηχανίες φρουτοχυμών μετά την εκτόξευση της τιμής των πορτοκαλιών, προέβλεψε ότι «πολλές από αυτές αλλάζουν την ποσότητα χυμού στο μείγμα, μειώνοντας την περιεκτικότητα σε πορτοκάλι και αυξάνοντάς την σε αχλάδι, μήλο, σταφύλι ώστε να επιβαρύνονται λιγότερο».

Καταστρέφονται φυτείες, μεγάλες οι ελλείψεις προϊόντων

Καθώς τα πορτοκάλια γίνονται πιο ακριβά προστίθενται στον κατάλογο των ειδών που μέχρι προσφάτως είχαμε σε αφθονία. Πολλά από αυτά τα καταναλώνουμε καθημερινά όπως, για παράδειγμα, τον καφέ, αλλά τώρα κινδυνεύουν να γίνουν απαγορευτικά ακριβά.

Οι τιμές του κακάο έχουν υπετριπλασιαστεί μέσα στο τελευταίο έτος και σε συνδυασμό με την άνοδο της τιμής της ζάχαρης συμπαρασύρουν αναπόφευκτα τη σοκολάτα και τα γλυκίσματα. Από τους σημαντικότερους παράγοντες ήταν το φαινόμενο Ελ Νίνιο, καθώς έφερε ακραία υψηλές θερμοκρασίες στις δύο από τις κυριότερες παραγωγούς κακάο, την Ακτή Ελεφαντοστού και την Γκάνα που αντιπροσωπεύουν περίπου το 70% της παγκόσμιας παραγωγής. Τα ακραία καιρικά φαινόμενα έχουν προστεθεί στη μάστιγα της αποψίλωσης στις δύο χώρες.

Τα γλυκίσματα παγκοσμίως έχουν αυξηθεί κατά μέσον όρο 8% με 9% από το περασμένο έτος.

Από το 1950 και μετά, η Ακτή Ελεφαντοστού έχει χάσει περίπου το 90% των δασών της και η Γκάνα περίπου το 65%. Το αποτέλεσμα είναι να μεταφέρουν οι παραγωγοί τις φυτείες σε περιοχές λιγότερο κατάλληλες για το κακάο. Τον Μάρτιο, η Παγκόσμια Οργάνωση Κακάο προέβλεψε πως το έλλειμμα παγκοσμίως θα φτάσει φέτος τους 374.000 μετρικούς τόνους από τους 74.000 μ.τ. της περασμένης διετίας.

Σε ό,τι αφορά τη ζάχαρη, το κόστος της βρίσκεται παγκοσμίως στα υψηλότερα επίπεδα από το 2011, καθώς η παρατεταμένη ξηρασία μείωσε την παραγωγή στην Ινδία και στην Ταϊλάνδη, τις δύο χώρες με τις μεγαλύτερες εξαγωγές ζάχαρης μετά τη Βραζιλία. Η παγκόσμια ανησυχία για τη ζάχαρη αυξήθηκε, άλλωστε, όταν οι χώρες αυτές άρχισαν να εξετάζουν την επιβολή περιορισμών στις εξαγωγές, προκειμένου να διατηρήσουν επαρκή αποθέματα για την εγχώρια αγορά, ενώ στη Βραζιλία η συμφόρηση στα λιμάνια της προκάλεσε μείωση των εξαγωγών. Το αποτέλεσμα είναι να έχουν ακριβύνει τα γλυκίσματα παγκοσμίως κατά μέσον όρο 8% με 9% από το περασμένο έτος, ενώ σε ό,τι αφορά το τρέχον έτος οι υπολογισμοί κατατείνουν σε αυξήσεις της τάξης του 5,6% τουλάχιστον.

Στο μεταξύ, η παρατεταμένη ξηρασία σε χώρες της Νοτιοανατολικής Ασίας και ιδιαιτέρως στο Βιετνάμ και στην Ινδονησία έχει μειώσει την παραγωγή καφέ και τις παγκόσμιες εξαγωγές. Σύμφωνα με τη συμβουλευτική εμπορευμάτων BMI, οι εξαγωγές της ποικιλίας Robusta έχουν μειωθεί δραματικά και μόνον η ποικιλία Arabica αναμένεται να ανακάμψει κάποια στιγμή μέσα στο έτος. Ετσι, οι τιμές των προθεσμιακών συμβολαίων Robusta έχουν αυξηθεί πάνω από 15% φέτος και της Arabica κατά 15%. Και τα παγκόσμια αποθέματα καφέ είναι μειωμένα σε σύγκριση με τα ιστορικά επίπεδά τους, ενώ επιμηκύνεται ο κατάλογος των ειδών που ακριβαίνουν καθημερινά.

pwc

Corporate Statutory Compliance

Corporate Secretarial Services

Find out more

ΑΝΑΛΥΣΗ

Μειώνεται η παγκόσμια ζήτηση για πετρέλαιο

Των **ΡΟΜΠΕΡΤ ΧΑΡΒΕΪ** και **ΝΑΤΑΛΙ ΓΚΡΟΒΕΡ / REUTERS**

Οι παγκόσμιες αγορές πετρελαίου δείχνουν σημάδια εξασθένησης λόγω της χαμηλής ζήτησης στα διυλιστήρια και της άφθονης προσφοράς, όπως επισήμαναν, μιλώντας στο ειδησεογραφικό πρακτορείο Ρόιτερς, διαπραγματευτές και αναλυτές. Η εν λόγω αδυναμία φανερώνει πως το υψηλό κόστος δανεισμού σε συνδυασμό με τον πληθωρισμό ελαττώνουν τη ζήτηση των καταναλωτών και της βιομηχανίας, ειδικά στην Ευρώπη, κατά την περίοδο ενίσχυσης της προσφοράς από τους εκτός ΟΠΕΚ παραγωγούς, όπως είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες. Αυτό θα μπορούσε να λειτουργήσει υπέρ των επιχειρημάτων του ΟΠΕΚ να διατηρήσει τους περιορισμούς της παραγωγής του στη συνεδρίασή του της 1ης Ιουνίου. Εν τω μεταξύ, η ζήτηση από τα διυλιστήρια είναι χαμηλή, παρόλο που η ικανότητα πρόσληψης του αργού έχει αυξη-

Υπό πίεση οι τιμές, λόγω της αύξησης της προσφοράς.

θεί μετά το τέλος της ανοιξιάτικης συντήρησης. «Η αύξηση της παραγωγικής ικανότητας των διυλιστηρίων δεν καλύφθηκε από την αναμενόμενη διόγκωση της ζήτησης», δήλωσε ο αναλυτής της Saxo Bank, Ολε Χάνσεν. «Οι καταναλωτές αισθάνονται την πίεση από τα υψηλά επιτόκια και τον πληθωρισμό, καθώς και από τους εμπορικούς πολέμους και τις σοβαρές προκλήσεις σε γεωπολιτικό επίπεδο». Η αποδυνάμωση καθίσταται ιδιαιτέρως εμφανής στη Βόρεια Θάλασσα. Εκεί παράγονται ποιότητες αργού οι οποίες μαζί με το αργό Νέας Υόρκης στηρίζουν το σημείο αναφοράς των συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης του πετρελαίου τύπου Brent. Ως αποτέλεσμα συμβάλλουν στη διαμόρφωση της τιμής των 2/3 του παγκόσμιου πετρελαίου.

«Είναι φαινομενικά μια σχετικά ευνοϊκή περίοδος για τη ζήτηση», σημείωσε ο αναλυτής της Sparta Commodities, Νιλ Κρόσμπι, ο οποίος προσέθεσε ότι τα άφθονα αποθέματα αργού μπορεί να καθυστερούν την αγορά. «Προς το παρόν, η φυσική τιμολόγηση βρίσκεται υπό πίεση». Εκτός από την αναιμική ζήτηση από πλευράς των διεθνών διυλιστηρίων, έχει διογκωθεί παγκοσμίως η προσφορά ελαφρού αργού χαμηλής περιεκτικότητας σε θείο. Αυτό ανταγωνίζεται το πετρέλαιο της Βόρειας Θάλασσας και προέρχεται είτε από τη Δυτική Αφρική είτε από τις Ηνωμένες Πολιτείες. Η ανεμπόδιστη προσφορά είναι, επίσης, εμφανής στη δομή των βραχυπρόθεσμων σουάπ του Brent και ειδικά όταν το αργό για έγκαιρη παράδοση διαπραγματεύεται με έκπτωση 1,07 δολάριο το βαρέλι στα συμβόλαια Ιουλίου σε αντίθεση με την προσαύξηση του 1,64 δολαρίου το βαρέλι προ ενός μηνός. Στις Ηνωμένες Πολιτείες, οι φυσικές αγορές έχουν, επιπροσθέτως, χαλαρώσει, διότι οι τιμές επεξεργασίας πετρελαίου στα διυλιστήρια της χώρας διατηρήθηκαν κάτω από τα κανονικά εποχικά επίπεδα παρά τη λήξη της περιόδου συντήρησης.

Οι τιμές του αργού Louisiana Light Sweet υποχώρησαν σε ναδίρ τριών εβδομάδων των 2,33 δολαρίων το βαρέλι έναντι του αργού Νέας Υόρκης στις 16 Μαΐου, σύμφωνα με τα στοιχεία του Χρηματιστηρίου του Λονδίνου. Ο μέσος όρος τεσσάρων εβδομάδων για τη χρήση των διυλιστηρίων των ΗΠΑ ήταν στο 88,7% την εβδομάδα 6-10 Μαΐου, από το 91,2% σε σχέση με την ίδια περίοδο πριν από ένα χρόνο, σύμφωνα με την Υπηρεσία Πληροφοριών Ενέργειας των ΗΠΑ.

Ταυτόχρονα, οι μέσοι όροι τεσσάρων εβδομάδων για τη βενζίνη των ΗΠΑ όσο και για τον δείκτη, που αντιστοιχεί στη ζήτηση, ήταν 4%-5% κάτω από τα επίπεδα του 2023. Τα περιθώρια κέρδους των διυλιστηρίων σε όλο τον κόσμο έχουν αποδυναμωθεί, εν μέρει λόγω της παγκόσμιας πτώσης της αξίας του ντίζελ, ενός βασικού διυλισμένου προϊόντος για τη βιομηχανία και τον τομέα των μεταφορών. Εν κατακλείδι, αυτά τα περιορισθέντα περιθώρια κέρδους έχουν υποχρεώσει τα ασιατικά διυλιστήρια να επεξεργάζονται λιγότερες ποσότητες τον Μάιο, ενώ μερικά σχεδιάζουν μεγαλύτερες περικοπές τους επόμενους μήνες, μειώνοντας περαιτέρω τη ζήτηση αργού.

Η Ε.Ε. χρηματοδοτεί με 2,5 δισ. την ανάπτυξη νέας γενιάς τσιπ

Τα κεφάλαια θα ενισχύσουν μεγάλα εργαστήρια και πιλοτική γραμμή παραγωγής

Ενώ σοβεί ο εμπορικός και τεχνολογικός πόλεμος ανάμεσα στην Κίνα και στο μέτωπο ΗΠΑ και Ευρώπης, η Ε.Ε. αρχίζει να εφαρμόζει τα σχέδιά της για την προώθηση της ευρωπαϊκής παραγωγής μικροεπεξεργαστών και για την απεξάρτηση των ευρωπαϊκών βιομηχανιών τόσο από την Κίνα όσο και από τις ΗΠΑ. Πρόκειται έτσι να χρηματοδοτήσει τα μεγαλύτερα ερευνητικά εργαστήρια της Γηραιάς Ηπείρου με κεφάλαια ύψους 2,5 δισ. ευρώ, προκειμένου αυτά να αναπτύξουν και να θέσουν σε δοκιμαστική λειτουργία νέες γενιές προηγμένων μικροεπεξεργαστών για ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Την είδηση ανακοίνωσε η διεθνής οργάνωση έρευνας και ανάπτυξης Imec και τόνισε πως η χρηματοδότηση θα γίνει στο πλαίσιο του νομοσχεδίου για τους μικροεπεξεργαστές που παρουσίασε πέρυσι η Ε.Ε. και αφορά τα δέσμευση 43 δισ. ευρώ με σκοπό την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής βιομηχανίας μικροεπεξεργαστών. Τα απαιτούμενα κεφάλαια θα προέλθουν από πολλά προγράμματα της Ε.Ε., ενώ θα διαθέσει 1,4 δισ. ευρώ και η κυβέρνηση της Φλάνδρας του Βελγίου. Επίσης, κορυφαίες βιομηχανίες, μεταξύ των οποίων και η ASML, θα διαθέσουν 1,1 δισ. ευρώ για τη χρηματοδότηση της πιλοτικής γραμμής.

Πρόκειται περί πιλοτικής γραμμής

Στόχος είναι να αναπτυχθούν μικροεπεξεργαστές, πολύ πιο προηγμένοι από εκείνους των κορυφαίων σήμερα βιομηχανιών.

Η πιλοτική γραμμή θα αναπτυχθεί στην έδρα της Imec στο Βέλγιο όπου και θα παραχθούν μικροτσίπ κάτω των 2 νανομέτρων με σκοπό να διευκολυνθεί η ευρωπαϊκή βιομηχανία, ο ακαδημαϊκός κλάδος και οι startups.

στην παρούσα φάση και στοχεύει να καλύψει τις ανάγκες των ευρωπαϊκών βιομηχανιών που επλήγησαν από την έλλειψη μικροεπεξεργαστών στη διάρκεια της πανδημίας. Η πιλοτική γραμμή θα αναπτυχθεί στην έδρα της Imec στο Βέλγιο όπου και θα παραχθούν μικροεπεξεργαστές κάτω των 2 νανομέτρων με σκοπό να διευκολυνθεί η ευρωπαϊκή βιομηχανία αλλά και ο ακαδημαϊκός κλάδος και οι νεοφυείς εταιρείες και να τους προσφερθεί πρόσβαση στην τεχνολογία κατασκευής μικροεπεξεργαστών.

Κι αυτό γιατί διαφορετικά τόσο η χρήση όσο και η δοκιμή αυτών των τεχνολογιών θα ήταν οικονομικά απρόσιτη για όλες τις ευρωπαϊκές βιομηχανίες, τους ακαδημαϊκούς κλάδους και τις νεοφυείς. Οι κορυφαίες βιομηχανίες παραγωγής μικροεπεξεργαστών, όπως οι TSMC της Ταϊβάν και η Samsung της Νότιας Κορέας, αναμένεται να διαθέσουν φέτος και το επόμενο έτος μικροεπεξεργαστές 2 νανομέτρων σε βιομηχανικές μονάδες ή σε εργαστήρια και το κόστος τους θα φτάνει στα 20 δισ. ευρώ. Στόχος, όμως, της πιλοτικής γραμμής έρευνας και ανάπτυξης που εγκαινιάζει η Ε.Ε. είναι να αναπτύξει μικροεπεξεργαστές νεότερης γενιάς, πολύ πιο προηγμένους από εκείνους των κορυφαίων σήμερα βιομηχανιών και εξοπλισμένους με τον κατάλληλο εξοπλισμό και τα κατάλληλα υλικά από ευρωπαϊκές και διεθνείς εταιρείες. Ανακοινώνοντας την πιλοτική γραμμή, ο Λικ Βαν ντε Χοβ, διευθύνων σύμβουλος της Imec, τόνισε πως «η εν λόγω επένδυση θα μας δώσει τη δυνατότητα να διπλασιάσουμε τον όγκο της παραγωγής μας και να επιταχύνουμε τον ρυθμό με τον οποίο προχωρούμε σε καινοτομίες και έτσι να ενισχύσουμε το ευρωπαϊκό οικοσύστημα μικροεπεξεργαστών και να τονώσουμε την οικονομική ανάπτυξη στην Ευρώπη». Προσέθεσε, επίσης, ότι η παραγωγή της πιλοτικής γραμμής θα στηρίξει μεγάλο εύρος ευρωπαϊκών βιομηχανιών από τις αυτοκινητοβιομηχανίες και τις τηλεπικοινωνίες μέχρι τις βιομηχανίες ιατρικού εξοπλισμού και υπηρεσιών υγείας.

Ανάμεσα στα ερευνητικά εργαστήρια που θα συμμετάσχουν στην πιλοτική γραμμή συγκαταλέγονται το CEA-Leti της Γαλλίας, το Fraunhofer της Γερμανίας, το VTT της Φινλανδίας, το CSSNT της Ρουμανίας και το Tyndall Institute της Ιρλανδίας. Η οικονομική βοήθεια από την Ε.Ε. θα προέλθει κατά κύριο λόγο από τα κράτη-μέλη και συχνά καθυστερεί η διαδικασία. Η Intel και η TSMC περιμένουν ακόμη την έγκριση της Ε.Ε. για την εκταμίευση πολλών δισ. ευρώ που έχει αποφασίσει να τους χορηγήσει το γερμανικό κράτος για την ανέγερση μονάδων παραγωγής στο Μαγδεμβούργο και στη Δρέσδη.

REUTERS

Ανησυχία για το υψηλό χρέος του Βελγίου

Το Βέλγιο –με πληθυσμό περίπου σαν του Οχάιο και ελαφρώς μικρότερο ΑΕΠ– αρχίζει να θυμίζει τη μεγαλύτερη οικονομία του πλανήτη. Και αυτό γιατί, όπως συμβαίνει και με τις ΗΠΑ, το χρέος του ήδη ξεπερνάει το 100% του ΑΕΠ και αναμένεται να αυξηθεί κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες έως το 2029. Η διαφορά, βέβαια, είναι ότι το Βέλγιο δεν έχει την «πολυτέλεια» να τυπώνει χρήμα, όπως κάνουν οι ΗΠΑ.

Σύντομα το χρέος του Βελγίου θα είναι το τρίτο υψηλότερο στην Ευρω-

Το ΔΝΤ προβλέπει ετήσια ελλείμματα γύρω στο 4%-5% για το Βέλγιο, μόλις μία ποσοστιαία μονάδα μικρότερα από εκείνα των ΗΠΑ.

ζώνη, έπειτα από εκείνα της Ελλάδας και της Ιταλίας. Το ΔΝΤ προβλέπει ετήσια ελλείμματα γύρω στο 4%-5%, μόλις μία ποσοστιαία μονάδα μικρότερα από εκείνα των ΗΠΑ. Για την ώρα, οι επενδυτές δεν δίνουν μεγάλη προσοχή στα δημοσιονομικά ελλείμματα και στον υψηλό δανεισμό του Βελγίου. Όμως η Ευρωζώνη είναι αποφασισμένη να επιστρέψει στη δημοσιονομική πειθαρχία τα επόμενα χρόνια, με αποτέλεσμα το Βέλγιο να ξεχωρίζει σαν μια από τις χώρες που θα εμφανίζουν τα υψηλότερα ελλείμματα.

«Είναι βέβαιο ότι η σημερινή κατάσταση δεν μπορεί να συνεχιστεί», λέει στο Bloomberg ο Πέτερ Βάντεν Χούτε, οικονομολόγος της ING, ενόψει και των εκλογών στο Βέλγιο τον Ιούνιο. «Μπορεί να χρειαστεί πολύς καιρός για να σχηματιστεί μια νέα κυβέρνηση. Ολα αυτά σημαίνουν ότι το Βέλγιο μπορεί πράγματι να είναι ευάλωτο σε μια αναταραχή στις αγορές».

Το Βέλγιο αντιμετωπίζει πολλές κοινές προκλήσεις με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, όπως είναι η αύξηση του κόστους δανεισμού, η γήρανση του πληθυσμού, η αδύναμη αύξηση της παραγωγικότητας και οι πιεστικές δαπάνες για την άμυνα και την πράσινη μετάβαση. Επιπλέον, όμως, αυτή η διχασμένη χώρα, που κυβερνάται από τον πρωθυπουργό Αλεξάντερ ντε Κρο και ένα συνασπισμό επτά κομμάτων, αντιμετωπίζει ένα πολιτικό αδιέξοδο. Κάτι που δεν αναμένεται να αλλάξει σημαντικά μετά τις εκλογές της 9ης Ιουνίου.

Μετά τις εκλογές του 2019 χρειάστηκαν σχεδόν 500 ημέρες για να σχηματιστεί η σημερινή κυβέρνηση, ενώ οι εντάσεις υπονόμευσαν τα σχέδια για μεταρρυθμίσεις. Ενώ η πόλωση ανάμεσα στον φλαμανδικό βορρά και στον γαλλόφωνο νότο είναι ένα παραδοσιακό πρόβλημα για τη χώρα των 12 εκατ. κατοίκων, η κατάσταση μετά τις εκλογές του Ιουνίου θα μπορούσε να είναι ακόμη πιο περίπλοκη λόγω της αυξανόμενης στήριξης προς το ακροδεξιό, αντιμεταναστευτικό κόμμα Vlaams Belang. Το γεγονός ότι το κόμμα αυτό, που ζητάει την απόσχιση της Φλάνδρας, κερδίζει το 25% των ψήφων στην περιοχή αυτή, σύμφωνα με τις δημοσκοπήσεις, σημαίνει ότι τα άλλα κόμματα θα έχουν λιγότερα περιθώρια να σχηματίσουν έναν βιώσιμο συνασπισμό. Fitch Ratings και Scope Ratings παρακολουθούν από κοντά τις εξελίξεις και έχουν δώσει στο Βέλγιο αρνητικές προοπτικές.

Οι επενδύσεις Αμερικανών πίσω από τη στεγαστική κρίση στον ευρωπαϊκό Νότο

Οι οικονομίες της νοτίου Ευρώπης εμφανίζουν αξιοσημείωτη ανάκαμψη από την κρίση χρέους που χτύπησε πριν από μία δεκαετία. Ο τουρισμός καλπάζει, οι επενδυτές και οι μεγάλες επιχειρήσεις έχουν προχωρήσει και πολλοί ξένοι εγκαθίστανται στην περιοχή, για να εκμεταλλευθούν τις νέες θέσεις εργασίας και το φθηνότερο κόστος ζωής.

Οπως διαπιστώνει ρεπορτάζ του Business Insider, όμως, η «παρενέργεια» όλων αυτών είναι η εκτίναξη του κόστους στέγασης. Οι τιμές των κατοικιών και τα ενοίκια έχουν σημειώσει ράλι σε πόλεις όπως η Αθήνα και η Λισσαβώνα, ενώ οι παραθαλάσσιοι προορισμοί από την Ισπανία έως τα ελληνικά

Αγοράζουν μερικά από τα πιο ακριβά ακίνητα στην Ισπανία, ενώ στην Πορτογαλία απέκτησαν περισσότερες «χρυσές βίζες» από κάθε άλλη εθνικότητα το 2022.

νησιά κυριαρχούνται από ακριβά ακίνητα βραχυχρόνιων μισθώσεων. Σε ένα βαθμό, σημειώνει η αμερικανική ιστοσελίδα, αυτό είναι αποτέλεσμα των προγραμμάτων «χρυσής βίζας», που αποδείχθηκαν εξαιρετικά δημοφιλή ανάμεσα στους ξένους επενδυτές.

Οι Αμερικανοί αποτελούν μεγάλο μέρος των ξένων που εισρέουν στη Ν. Ευρώπη. Αυτοί αγοράζουν μερικά από τα πιο ακριβά ακίνητα στην Ισπανία. Για την ακρίβεια, ξοδεύουν περισσότερα ανά τετραγωνικό μέτρο από όλες τις άλλες εθνικότητες στη χώρα, με εξαίρεση τους Δανούς. Στην Πορτογαλία, απέκτησαν περισσότερες «χρυσές βίζες» από κάθε άλλη εθνικότητα το

Η Πορτογαλία πέρυσι άλλαξε τους όρους του προγράμματος «χρυσής βίζας», αφαιρώντας τις επενδύσεις στα ακίνητα.

2022. Κάποιοι από αυτούς τους Αμερικανούς ήθελαν να «δραπετεύσουν» από την όλο και ακριβότερη αγορά κατοικιών των ΗΠΑ. Αλλά τώρα μεταφέρουν το πρόβλημα αυτό στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού, σημειώνει το Business Insider.

Η αύξηση των επενδύσεων στο real estate ανέβασε πολύ τις τιμές των κατοικιών και συνέβαλε στο λεγόμενο gentrification των πιο περιζήτητων πόλεων, με αποτέλεσμα οι παλιοί κάτοικοι να εκτοπιστούν και οι νέοι να αδυνατούν να φύγουν από το πατρικό τους. Παρά την υψηλή ανάπτυξη των οικονομιών τους, οι Νοτιοευρωπαίοι αμείβονται με σχετικά χαμηλούς μισθούς και δεν μπορούν να ανταγωνιστούν τους ξένους επενδυτές, τους αγοραστές κατοικιών, τους τουρίστες και τους εξ αποστάσεως ξένους εργαζομένους. Στην Πορτογαλία, για παράδειγμα, το πρόγραμμα «χρυσής βίζας» που εφαρμόστηκε από το 2012 έδινε βίζα σε ξένους που μετέφεραν τουλάχιστον 1 εκατ. ευρώ σε μια πορτογαλική τράπεζα, αγόραζαν ακίνητα αξίας τουλάχιστον 500.000 ευρώ, δημιουργούσαν τουλάχιστον 10 θέσεις εργασίας ή δώριζαν τουλάχιστον 250.000 ευρώ σε συγκεκριμένες πολιτιστικές ή καλλιτεχνικές πρωτοβουλίες.

Η συντριπτική πλειονότητα των ξένων επέλεξε να αγοράσει ακίνητα για να εξασφαλίσει τη βίζα, κάτι που είχε τεράστια επίπτωση στην αγορά και στο κόστος στέγασης, επισημαίνει ο Ζαουάο Περέιρα ντος Σάντος, ερευνητής του School of Economics and Finance στο Queen Mary University of London. «Αγοράζουν σπίτια, επομένως δεν επενδύουν και δεν δημιουργούν θέσεις εργασίας. Και γνωρίζουμε ότι μέρος από αυτά τα σπίτια μπαίνουν αμέσως στην αγορά μακροπρόθεσμης και βραχυπρόθεσμης μίσθωσης. Επομένως, αυτοί οι άνθρωποι που κάνουν αίτηση για βίζα δεν έρχονται να ζήσουν στην Πορτογαλία», λέει ο Περέιρα ντος Σάντος. Οι τιμές των κατοικιών στην Πορτογαλία αυξήθηκαν κατά 19% μόνο από το 2021 στο 2022.

Βέβαια, δεν ευθύνεται μόνο η «χρυσή βίζα», καθώς την ίδια στιγμή η Πορτογαλία βίωσε μια μεγάλη αύξηση του τουρισμού, όπως συνέβη και στην υπόλοιπη νότιο Ευρώπη. Η πανδημία έφερε επίσης ένα κύμα από ξένους εργαζομένους εξ αποστάσεως, αλλά και συνταξιούχους που έψαχναν για υψηλότερη ποιότητα ζωής στις πιο προσιτές ευρωπαϊκές χώρες. Επιπλέον, τα νέα προγράμματα βίζας για ψηφιακούς νομάδες ενίσχυσαν τη ζήτηση για κατοικίες. Ομως, καθώς η Πορτογαλία βρέθηκε αντιμέτωπη με μια στεγαστική κρίση που επιδεινώνεται, η κοινή γνώμη τάχθηκε εναντίον της «χρυσής βίζας», με την πλειοψηφία των πολιτών να επιθυμεί την κατάργηση του προγράμματος, ακόμη και εάν αυτό θα επέφερε ένα πλήγμα στην οικονομία. Πέρυσι, η χώρα άλλαξε τους όρους του προγράμματος, αφαιρώντας τις επενδύσεις στα ακίνητα. Αλλες ευρωπαϊκές χώρες ακολουθούν, με την Ισπανία να ανακοινώνει το τέλος του δικού της προγράμματος «χρυσής βίζας», το οποίο στηριζόταν σχεδόν εξ ολοκλήρου στις επενδύσεις στα ακίνητα.

Ανάπτυξη 5,7% στην Τουρκία παρά τις αυξήσεις επιτοκίων

Οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην άνοδο της κατανάλωσης το πρώτο τρίμηνο

Η αύξηση των λιανικών πωλήσεων στην Τουρκία κυμαίνεται γύρω στο 20% και η εμπιστοσύνη των καταναλωτών βρίσκεται στο υψηλότερο επίπεδο εδώ και σχεδόν ένα χρόνο. Μια έρευνα σε νοικοκυριά αυτόν τον μήνα από το Πανεπιστήμιο Κος με έδρα την Κωνσταντινούπολη διαπίστωσε ότι ο πληθωρισμός θα τελειώσει το έτος στο 92%, δηλαδή σε ποσοστό υπερδιπλάσιο από τις προβλέψεις της ίδιας της κεντρικής τράπεζας.

Ταχύτερη και από την Κίνα ήταν η ανάπτυξη που καταγράφηκε στην Τουρκία κατά την έναρξη της χρονιάς, στο τελευταίο πιθανότατα θετικό δείγμα πριν από μια αναμενόμενη επιβράδυνση λόγω των επιθετικών αυξήσεων στα επιτόκια. Το ΑΕΠ αυξήθηκε ετησίως κατά 5,7% το πρώτο τρίμηνο, ελαφρώς χαμηλότερα από τη μέση πρόβλεψη των αναλυτών που συμμετείχαν σε έρευνα του Bloomberg, αλλά υψηλότερα από το 4% των προηγούμενων τριών μηνών. Τα στοιχεία έδειξαν επίσης ότι ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ έφτασε στο 2,4% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Η τουρκική οικονομία παρέμεινε αλώβητη παρά το γεγονός ότι η κεντρική τράπεζα έχει αυξήσει τα επιτόκια στο 50%, σε μια πρωτοφανή εκστρατεία νομισματικής σύσφιγξης που κορυφώθηκε στο τέλος του πρώτου τριμήνου. Η ανθεκτικότητα της οικονομίας οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην κατανάλωση των νοικοκυριών, η οποία αυξήθηκε κατά 7,3% σε ετήσια βάση. «Ήταν ο κύριος μοχλός ανάπτυξης την τελευταία περίοδο», δήλωσε ο Χαλούκ Μπουρουμτσεκτσί, οικονομολόγος στο Burumcekci Consultancy στην Κωνσταντινούπολη. Τα στοιχεία είναι ενδεικτικά της έλλειψης προόδου που έχει σημειωθεί ως προς την εξισορρόπηση της ζήτησης, πρόσθεσε.

Ο μετριασμός της κατανάλωσης αποτελεί πρόκληση για την Τουρκία, καθώς πολλοί Τούρκοι επιτάχυναν τις δαπάνες τους εν αναμονή της πτώσης του νομίσματος μετά τις τοπικές εκλογές του Μαρτίου. Και με τα νοικοκυριά να αναμένουν σχεδόν τριψήφιο πληθωρισμό μέχρι το τέλος του έτους, οι αγοραστές προχώρησαν σε αγορές που θα έκαναν ούτως ή άλλως, αλλά πιθανώς σε υψηλότερες τιμές. Η σχετικά γενναιόδωρη δημοσιονομική πολιτική δεν βοήθησε να αναχαιτιστεί η ζήτηση για καταναλωτικά αγαθά και υπηρεσίες που είναι ένας από τους κύριους λόγους για τους οποίους ο πληθωρισμός πλησιάζει στο 75%. Οι κρατικές δαπάνες αυξήθηκαν κατά 3,9% σε σχέση με το πρώτο τρίμηνο του περασμένου έτους. Καθώς πλησίαζαν οι δημοτικές εκλογές, για παράδειγμα, η κυβέρνηση αύξησε τον κατώτατο μισθό κατά 50% στην αρχή του έτους για να αντισταθμίσει το υψηλό κόστος διαβίωσης, απόφαση που συνέβαλε καθοριστικά στην ανθεκτικότητα των δαπανών των νοικοκυριών.

Αναμένεται ότι η οικονομία θα αισθανθεί τον αντίκτυπο της πιο περιοριστικής νομισματικής πολιτικής από το τρέχον τρίμηνο μέχρι και το 2025.

«Αποδίδουμε την αύξηση των δαπανών το πρώτο τρίμηνο στις προσδοκίες για μια απότομη διολίσθηση του νομίσματος μετά τις κάλπες της 31ης Μαρτίου. Η λίρα υποχώρησε περισσότερο από 20% έναντι του δολαρίου, μετά τις εκλογές. Τα νοικοκυριά πιθανότατα επιτάχυναν την κατανάλωση στο α΄ τρίμηνο του ’24, εν μέσω φόβων για παρόμοιο χτύπημα στην αγοραστική δύναμη μετά την ψηφοφορία του Μαρτίου». Η μέτρηση του παλμού της εγχώριας ζήτησης είναι ολοένα και πιο σημαντική για τους επενδυτές που επιστρέφουν μαζικά στην αγορά χρέους της Τουρκίας, παρασυρμένοι από τα περιουσιακά στοιχεία υψηλής απόδοσης και την προοπτική μιας απότομης επιβράδυνσης του πληθωρισμού. Ελάχιστα στοιχεία ωστόσο μέχρι στιγμής δείχνουν κάμψη της διάθεσης των καταναλωτών.

Η αύξηση των λιανικών πωλήσεων κυμαίνεται γύρω στο 20% και η εμπιστοσύνη των καταναλωτών βρίσκεται στο υψηλότερο επίπεδο εδώ και σχεδόν ένα χρόνο. Μια έρευνα σε νοικοκυριά αυτόν τον μήνα από το Πανεπιστήμιο Κος με έδρα την Κωνσταντινούπολη διαπίστωσε ότι ο πληθωρισμός θα τελειώσει το έτος στο 92%, σε ποσοστό υπερδιπλάσιο δηλαδή από τις προβλέψεις της ίδιας της κεντρικής τράπεζας. Η πτώση του πληθωρισμού εξαρτάται πλέον από τον καλύτερο συντονισμό μεταξύ της νομισματικής και της δημοσιονομικής πολιτικής και φυσικά από την υπομονή του ίδιου του προέδρου Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, εάν η οικονομία αντιστραφεί.

Ωφελημένος πολιτικά από το «φθηνό χρήμα» ο Ερντογάν άλλαξε απότομα πορεία πριν από ένα χρόνο και άφησε μια ομάδα τεχνοκρατών στο τιμόνι της οικονομίας. Μια ισχυρότερη δέσμευση για χαλάρωση του πληθωρισμού ανοίγει το έδαφος για ισχυρότερες δημοσιονομικές προσαρμογές για τη μείωση του ελλείμματος και την παράκαμψη μιας ενδιάμεσης αύξησης των μισθών τους επόμενους μήνες. Το τι θα συμβεί στη συνέχεια είναι άγνωστο, όλα δείχνουν ωστόσο δύσκολες μέρες για την οικονομία της γείτονος. «Αναμένουμε ότι η οικονομία θα αισθανθεί τον αντίκτυπο της πιο περιοριστικής νομισματικής πολιτικής από το τρέχον τρίμηνο μέχρι και το 2025. Αναμένουμε ότι το υψηλό κόστος δανεισμού, σε συνδυασμό με την πιο σφιχτή δημοσιονομική πολιτική, θα οδηγήσει σε πτώση τον ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης στο 3,2% συνολικά το 2024», δηλώνει η οικονομολόγος Σέλβα Μπαχάρ Μπαζίκι.

BLOOMBERG

Οι ανατιμήσεις στις υπηρεσίες, εμπόδιο στον στόχο της ΕΚΤ για τον πληθωρισμό

Το αυξανόμενο κόστος των ξενοδοχείων, μεταφορών και άλλων εμπειριών είναι το βασικό εμπόδιο που υψώνεται ανάμεσα στην ΕΚΤ και τον στόχο της για πληθωρισμό κοντά στο 2%, σύμφωνα με τη στήλη BreakingViews του Reuters.

Θεωρείται πια σχεδόν βέβαιο πως η κεντρική τράπεζα θα χαμηλώσει το κόστος δανεισμού στη συνεδρίαση της εβδομάδας. Ωστόσο, οι επόμενες κινήσεις της εξαρτώνται από την πορεία του πληθωρισμού των υπηρεσιών. Πάντως, η πτώση του κόστους της ενέργειας και η αποκλιμάκωση των πληθωριστικών πιέσεων στους μισθούς δείχνουν ότι θα έρθει και η επιβράδυνση του πληθωρισμού των υπηρεσιών.

Οι επενδυτές που ρωτούσαν πριν από λίγους μήνες αν επιτέλους φτάνουμε στη μείωση του κόστους δανεισμού, τώρα αναρωτιούνται τι έπεται. Και δικαίως, διότι όλα δείχνουν ότι την επόμενη εβδομάδα οι αξιωματούχοι θα προχωρήσουν στην πρώτη μείωση του επιτοκίου καταθέσεων από το 2019, το οποίο βρίσκεται στο επίπεδο - ρεκόρ του 4%.

Μετά την εκτίναξη των τιμών αυτών, η συνεισφορά τους στον γενικό δείκτη έχει αυξηθεί.

Ωστόσο, το πόσο σύντομα θα γίνει το επόμενο βήμα εξαρτάται από τον πληθωρισμό των υπηρεσιών, σύμφωνα με το BreakingViews. Υπό φυσιολογικές συνθήκες οι μεταφορές, τα καταλύματα, τα εστιατόρια και άλλες εμπειρίες αποτελούν περίπου το 45% του εναρμονισμένου δείκτη τιμών καταναλωτή στην Ευρωζώνη.

Θεωρείται πια σχεδόν βέβαιο πως η κεντρική τράπεζα θα χαμηλώσει το κόστος δανεισμού στη συνεδρίαση της εβδομάδας.

Τελευταία, όμως, μετά την εκτίναξη των τιμών αυτών, η συνεισφορά τους στον γενικό δείκτη του πληθωρισμού έχει αυξηθεί. Χαρακτηριστικό είναι ότι τον Απρίλιο οι υπηρεσίες αποτέλεσαν τα δύο τρίτα της αύξησης, που έφτασε στο 2,4% σε ετήσια βάση.

Αυτό οφείλεται σε δύο βασικούς λόγους. Πρώτον, στα καθυστερημένα αποτελέσματα της στροφής των καταναλωτών από τις αγορές προϊόντων στην απόκτηση εμπειριών μετά την πανδημία και στην ανάκαμψη των μισθών, καθώς οι εργαζόμενοι ζητούσαν προσαρμογή των αποδοχών τους βάσει του πληθωρισμού. Με ετήσια αύξηση 3,7%, ο πληθωρισμός των υπηρεσιών ξεπερνάει το επίπεδο που είναι συμβατό με τον στόχο της ΕΚΤ για 2%. Μάλιστα, η άνοδος των τιμών πετρελαίου σε σύγκριση με πέρυσι, που επηρεάζει το κόστος ορισμένων υπηρεσιών, όπως λεωφορεία, τρένα και πτήσεις, σημαίνει πως ανέβηκε περαιτέρω τον Μάιο.

Βέβαια, σε βάθος χρόνου, οι τάσεις βαίνουν πτωτικά. Αρχικά, η καταναλωτική ζήτηση «μαζεύεται». Τα αεροπορικά εισιτήρια, για παράδειγμα, σταθεροποιούνται. Και παρότι η ανάπτυξη των μισθών, που καλύπτουν το 80% των εργαζομένων της Ευρωζώνης, επιταχύνθηκε στο 4,7% το α΄ τρίμηνο από 4,5% τους τελευταίους τρεις μήνες του 2023, αυτό αποδόθηκε σε παράγοντες που δεν θα επαναληφθούν. Ο ανιχνευτής μισθών της ΕΚΤ δείχνει ότι η μέση αύξηση των μισθών το 2024 έφτασε το 4,1%, ενώ η έρευνα της πλατφόρμας Indeed κατέγραψε αύξηση 3,4% τον Απρίλιο, από 3,7% τον Μάρτιο.

Σύμφωνα με τους αναλυτές της Capital Economics, αν οι τιμές της ενέργειας, ιδίως το φυσικό αέριο και το ηλεκτρικό ρεύμα, συνεχίσουν να πέφτουν, τότε ο πληθωρισμός των υπηρεσιών μπορεί να υποχωρήσει στο 3% μέχρι τον Δεκέμβριο, δηλαδή στο χαμηλότερο επίπεδο από τον Μάρτιο του 2022. Τότε οι υπηρεσίες συνέβαλαν μόλις 1% στον γενικό δείκτη του πληθωρισμού, ποσοστό συμβατό με τον στόχο για 2%. Εάν οι υπηρεσίες «συνεργαστούν», η ΕΚΤ θα μπορέσει να περάσει το τελευταίο εμπόδιο στον αγώνα του πληθωρισμού. Σύμφωνα με το BreakingViews, έπειτα από αυτό η πορεία των επιτοκίων δανεισμού θα είναι πτωτική.

Ξεπέρασαν το 1 τρισ. ευρώ οι εκδόσεις ομολόγων στην Ευρώπη μέσα σε 5 μήνες

Νέο ρεκόρ έσπασαν οι εκδόσεις ομολόγων στην Ευρώπη, καθώς ξεπέρασαν το φράγμα του 1 τρισ. ευρώ, μία εβδομάδα νωρίτερα από το προηγούμενο ρεκόρ. Οι εκδόσεις στην αγορά κοινοπρακτικού χρέους έφθασαν το ορόσημο αυτό την Τετάρτη, χάρη στην ομολογιακή έκδοση ύψους 10 δισ. ευρώ της Ισπανίας, σύμφωνα με στοιχεία του Bloomberg. Το προηγούμενο ρεκόρ είχε καταγραφεί στις 9 Ιουνίου 2020, όταν κυβερνήσεις και επιχειρήσεις αύξησαν τον δανεισμό τους κατά τους πρώτους μήνες της πανδημίας. Περίπου τα μισά από τα ομόλογα που εκδόθηκαν φέτος προέρχονται από υπερεθνικούς οργανισμούς και κυβερνήσεις, εν μέσω υψηλής επενδυτικής ζήτησης. Ωστόσο, και αμερικανικές επιχειρήσεις έσπευσαν να επωφεληθούν από το αυξανόμενο χάσμα στις αποδόσεις, καθώς η ΕΚΤ ετοιμάζεται για την πρώτη μείωση των επιτοκίων στη συνεδρίαση της 6ης Ιουνίου, τη στιγμή που η Fed αναμένεται να διατηρήσει τα επιτόκια σταθερά.

Περίπου οι μισοί τίτλοι που εκδόθηκαν φέτος προέρχονται από υπερεθνικούς οργανισμούς και κυβερνήσεις.

«Οι εκδότες έσπευσαν να κλειδώσουν τη χρηματοδότηση σε σχετικά στενά spreads», λέει ο Μαρκ Λίγουελ της JPMorgan Chase & Co, μιλώντας στο Bloomberg. Επιχειρήσεις όπως η Merck & Co και η Coca-Cola εκμεταλλεύτηκαν την πτώση των spreads στο χαμηλότερο επίπεδο από τις αρχές του 2022. Οι εκδόσεις ομολόγων αυξάνονται και από την ανάγκη να χρηματοδοτηθούν εξαγορές και συγχωνεύσεις, όπως τα deals των Swisscom και Johnson & Johnson.

Δεκαεπτά εκδότες βγήκαν στην αγορά ομολόγων την περασμένη Τετάρτη, συμπεριλαμβανομένων της αμερικανικής Medtronic, της ισπανικής τράπεζας BBVA και της γαλλικής LVMH.

«Ενώ τα spreads παραμένουν χαμηλά και η επενδυτική ζήτηση σε τόσο υψηλά επίπεδα, οι δυναμικές της αγοράς είναι ιδιαίτερα ισχυρές, καθοδηγώντας την αύξηση της προσφοράς», σημειώνει στο Bloomberg η Φαμπιάνα ντελ Κάντο της MUFG. Δεκαεπτά εκδότες βγήκαν στην αγορά την Τετάρτη, συμπεριλαμβανομένων της αμερικανικής Medtronic, της ισπανικής BBVA και της γαλλικής LVMH. Μέχρι στιγμής οι συμφωνίες έχουν φθάσει το 1,013 τρισ. ευρώ.

Οι συμφωνίες βρήκαν πολύ ισχυρή ζήτηση, με τους επενδυτές να διοχετεύουν ρευστό σε funds σταθερού εισοδήματος. Παρότι τα spreads είναι σε στενό πλαίσιο διακύμανσης, οι αποδόσεις παραμένουν υψηλές σε σχέση με τις δύο προηγούμενες δεκαετίες. Ωστόσο, ο Νικολας Τριντάντε, διαχειριστής χαρτοφυλακίου της Axa Investment Managers, εμφανίστηκε συγκρατημένος απέναντι σε αυτή την υπερβάλλουσα ευφορία, επειδή ο πληθωρισμός παραμένει υψηλός, κάτι που θα μπορούσε να αποσταθεροποιήσει ανά πάσα στιγμή τη νομισματική πολιτική.

B-start
Κάνε καλή αρχή με Business Start
Ισχύουν όροι | Cyta Business Call Center 150
Ολοκληρωμένες Λύσεις για νέες επιχειρήσεις
Σταθερή | Ίντερνετ | Υπηρεσία Cloud | Κινητή
Δωρεάν εγκατάσταση και πολλά προνόμια
Μέχρι 25% έκπτωση στη μηνιαία συνδρομή για 12 μήνες
cyta business
Μαζί από την αρχή

Γιατί η Κίνα πρωταγωνιστεί στην καθαρή ενέργεια

Η απάντηση των ΗΠΑ με το πακέτο Μπάιντεν και οι προσπάθειες της Ε.Ε.

Των **ΠΑΤΡΙΤΣΙΑ ΚΟΕΝ, ΚΙΘ ΜΠΡΑΝΤΣΕΡ** *και* **ΤΖΙΜ ΤΑΝΚΕΡΣΛΕΪ THE NEW YORK TIMES**

Η παραγωγή φωτοβολταϊκών και ηλεκτροκίνητων οχημάτων της Κίνας οικοδομήθηκε αφού πρώτα αναπτύχθηκαν οι βιομηχανίες χημικών, χάλυβα, μπαταριών και ηλεκτρονικών, καθώς και αφού επενδύθηκαν μεγάλα κεφάλαια σε σιδηροδρομικές γραμμές, λιμάνια και αυτοκινητοδρόμους.

Για περισσότερο από μισόν αιώνα οι κυβερνήσεις επένδυαν σε εναλλακτικές πηγές ενέργειας φοβούμενες το ενδεχόμενο ελλείψεων στην αγορά πετρελαίου ή μιας καταστροφής του κλίματος. Τη δεκαετία του 1970 ο τότε πρόεδρος των ΗΠΑ, Τζίμι Κάρτερ, τοποθέτησε φωτοβολταϊκά στη στέγη του Λευκού Οίκου δηλώνοντας συμβολικά τη δέσμευσή του να αναπτύξει ενέργεια από τον ήλιο. Τη δεκαετία του 1990 η Ιαπωνία προσέφερε γενναίες επιδοτήσεις στους ιδιοκτήτες κατοικιών προκειμένου να εγκαταστήσουν φωτοβολταϊκά πάνελ. Και τη δεκαετία του 2000 η Γερμανία παρουσίασε πρόγραμμα που εξασφάλιζε στους καταναλωτές ηλιακής ενέργειας ότι θα μπορούσαν να την πουλήσουν με κέρδος.

Καμία χώρα, όμως, δεν είχε φτάσει στην κλίμακα της στήριξης που προσέφερε η Κίνα: σύμφωνα με τη Διεθνή Υπηρεσία Ενέργειας (IEA) το 2022 οι επενδύσεις του Πεκίνου στη μεταποίηση με καθαρή ενέργεια αντιπροσώπευαν το 85% του συνόλου παγκοσμίως. Τώρα οι ΗΠΑ, η Ευρώπη και πολλές πλούσιες χώρες καταβάλλουν πυρετώδεις προσπάθειες για να φτάσουν την Κίνα. Ελπίζοντας να διορθώσουν τα λάθη που έκαναν στη βιομηχανική πολιτική και να διδαχθούν από τις επιτυχίες της Κίνας, δαπανούν τεράστια ποσά για επιδοτήσεις στις εγχώριες εταιρείες, ενώ παράλληλα προσπαθούν να εμποδίσουν τη διείσδυση των κινεζικών ανταγωνιστριών τους. Σύμφωνα με την IEA, το 2023 πέτυχαν να μειώσουν στο 75% το μερίδιο της Κίνας στις επενδύσεις σε καθαρή ενέργεια. Το πρόβλημα για τη Δύση είναι, όμως, ότι η κυριαρχία της Κίνας στηρίζεται σε δεκαετίες εμπειρίας που αποκτήθηκε με τη χρήση όσων μέσων διέθετε η κινεζική εξουσία και όσων κεφαλαίων διέθεταν οι κινεζικές τράπεζες.

Το 2022, οι επενδύσεις του Πεκίνου στη μεταποίηση με πράσινη ενέργεια αντιπροσώπευαν το 85% του συνόλου παγκοσμίως.

Η παραγωγή φωτοβολταϊκών και ηλεκτροκίνητων οχημάτων της Κίνας οικοδομήθηκε αφού πρώτα αναπτύχθηκαν οι βιομηχανίες χημικών, χάλυβα, μπαταριών και ηλεκτρονικών, καθώς και αφού επενδύθηκαν μεγάλα κεφάλαια σε σιδηροδρομικές γραμμές, λιμάνια και αυτοκινητόδρομους.

Κι όλα αυτά με φθηνά δάνεια από τις κρατικές τράπεζες και φθηνή γη από τις τοπικές αρχές των περιφερειών και χωρίς μεγάλες προσδοκίες για άμεσες αποδόσεις. Στο μεταξύ η Κίνα δεν δίσταζε να παραβιάζει διεθνείς εμπορικές συμφωνίες, να κλέβει πνευματική ιδιοκτησία άλλων και να επιβάλλει υποχρεωτική δωρεάν εργασία σε κατηγορίες πολιτών της. Ολοι αυτοί οι παράγοντες συνδυάστηκαν και έφτασαν την Κίνα στη θέση που είναι σήμερα να κατακλύζει όσες χώρες θέλουν να την ανταγωνιστούν με τα φθηνά ηλεκτροκίνητα οχήματά της, τα φθηνά φωτοβολταϊκά της και τις φθηνές μπαταρίες της από λίθιο, ακριβώς σ' αυτή τη συγκυρία που οι καταναλωτές όλων των πλούσιων χωρών στρέφονται στην πράσινη τεχνολογία.

Ο πρόεδρος Μπάιντεν και οι Ευρωπαίοι ηγέτες είναι αποφασισμένοι να αναπτύξουν τη δική τους εγχώρια παραγωγή προηγμένων τεχνολογιών μικροεπεξεργαστών, ηλεκτροκίνητων οχημάτων και μπαταριών εν μέρει υιοθετώντας και κάποιες από τις τακτικές της Κίνας, προκειμένου να ενισχύσουν τις βιομηχανίες τους. Και ταυτοχρόνως κατηγορούν το Πεκίνο για τις αθέμιτες πρακτικές του, όπως οι συνεχείς επιδοτήσεις στην πλεονασματική παραγωγή και η ηθελημένη πτώση των τιμών στα προϊόντα που προορίζονται για άλλες χώρες. Η Κίνα αντικρούει τις κατηγορίες πως έχει παραβιάσει τους κανόνες του εμπορίου και επιμένει πως η πλημμύρα της βιομηχανικής της παραγωγής αποτελεί σημάδι επιτυχίας. Προ ημερών μάλιστα ο Κινέζος πρόεδρος, Σι Τζινπίνγκ, δήλωσε πως η Κίνα αύξησε την παγκόσμια προσφορά αγαθών και περιόρισε τις πληθωριστικές πιέσεις, ενώ παράλληλα συνδράμει στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Οι Ευρωπαίοι ετοιμάζονται να επιβάλουν δασμούς στα κινεζικά προϊόντα, παρά τις προειδοποιήσεις των οικονομολόγων και των οικολόγων ότι κινδυνεύουν να καθυστερήσουν την επίτευξη των στόχων για την πράσινη ενέργεια.

Η στροφή της Δύσης σ' αυτή τη βιομηχανική πολιτική αποτελεί απομάκρυνση από την ιδεολογία των ανοικτών αγορών και της ελάχιστης κρατικής παρέμβασης που είχε επικρατήσει στις ΗΠΑ και στους συμμάχους τους. Το 1980, όταν εξελέγη πρόεδρος των ΗΠΑ ο Ρόναλντ Ρέιγκαν ανακάλεσε όσες πολιτικές είχε υιοθετήσει η υπερδύναμη τη δεκαετία του 1970 με την πετρελαϊκή κρίση. Απομάκρυνε ακόμη και τα φωτοβολταϊκά πάνελ από τη στέγη του Λευκού Οίκου. Από την οπτική γωνία ορισμένων Κινέζων οικονομολόγων οι διαμαρτυρίες των ΗΠΑ και της Ευρώπης περί αθέμιτων πρακτικών της Κίνας αντανακλούν απλώς τις αποτυχίες των κυβερνήσεών τους. Οποια λάθη κι αν έκαναν, πάντως, οι πολιτικοί ηγέτες των ΗΠΑ δηλώνουν τώρα αποφασισμένοι να μην τα επαναλάβουν. Και το πακέτο Μπάιντεν με τα πολλά δισ. δολάρια είναι από τις πλέον σημαντικές κινήσεις αποφασιστικής βιομηχανικής πολιτικής στην αμερικανική Ιστορία. Στη συνάντησή τους στην Ιταλία οι υπουργοί Οικονομικών του G7, όπως και πολιτικοί ηγέτες από τις δύο πλευρές του Ατλαντικού, κάλεσαν τις ΗΠΑ και την Ευρώπη να συντονίσουν τις πολιτικές προστατευτισμού που υιοθετούν και τις επιδοτήσεις τους, αν θέλουν να προλάβουν το Πεκίνο και να μην αφήσουν την Κίνα να κυριαρχήσει στις στρατηγικής σημασίας βιομηχανίες.

Πείραμα συνδικαλισμού ενοικιαστών στην Καλιφόρνια για μείωση μισθωμάτων

Τα εργατικά συνδικάτα των ΗΠΑ βοήθησαν κάποιες κατηγορίες επαγγελματιών να πιέσουν τις εργοδοσίες και να διασφαλίσουν αυξήσεις στους μισθούς τους. Γιατί να μην μπορεί να γίνει κάτι αντίστοιχο και με ένα κίνημα ενοικιαστών; Αυτή ήταν η συλλογιστική με την οποία κινήθηκε ομάδα ισπανόφωνων ενοικιαστών σε ένα συγκρότημα κατοικιών στο Σαν Χοσέ της Καλιφόρνιας. Αποφάσισαν, έτσι, να συσπειρωθούν και να διαπραγματευτούν με τους ιδιοκτήτες του κτιρίου σε συλλογικό επίπεδο για να επιτύχουν καλύτερες συμφωνίες. Τα αιτήματά τους ήταν αρκετά, καθώς τα διαμερίσματά τους παρουσιάζουν ποικίλα προβλήματα, από την εμφάνιση κατσαρίδων μέχρι κάποια παράθυρα που δεν κλείνουν. Το βασικότερο όλων, όμως, ήταν το ύψος των ενοικίων.

Στις ΗΠΑ, σε πολλές πόλεις τα ενοίκια έχουν εκτοξευθεί σε τέτοια δυσθεώρητα ύψη ώστε ένα διάμεσο ενοίκιο να φτάνει στις 2.500 δολ. τον μήνα και, την ίδια στιγμή, μια διάμεση τιμή αγοράς κατοικίας να βρίσκεται στο απρόσιτο ύψος των 420.000 δολ. Η τιμή αυτή είναι κατά 30% αυξημένη σε σχέση με το 2019 και οι τιμές εξακολουθούν να κινούνται ανοδικά, ενώ η φτώχεια αυξάνεται παντού. Το ΔΝΤ επισημαίνει πως αυτή η αύξηση του 30% είναι ένα από τα δραματικά άλματα που έχει σημειώσει οποιαδήποτε αξία παντού. Και το πρόβλημα για τα στρώματα χαμηλού εισοδήματος γίνεται θέμα επιβίωσης. Οπως αναφέρει σχετικό ρεπορτάζ του βρετανικού The Guardian, το πείραμα του συνδικαλισμού των ενοικιαστών γίνεται σε ένα συγκρότημα όχι ακριβώς εργατικών πολυκατοικιών, αλλά πάντως κατοικιών χαμηλού κόστους. Είναι, ωστόσο, ιδιωτικό το συγκρότημα και αυτό σημαίνει πως η επιτρεπόμενη αύξηση των ενοικίων ανά έτος ακολουθεί το διάμεσο εισόδημα στην περιοχή.

Στις ΗΠΑ, σε πολλές πόλεις τα ενοίκια έχουν εκτοξευθεί σε δυσθεώρητα ύψη.

Η μέση τιμή αγοράς μιας κατοικίας στις ΗΠΑ βρίσκεται σήμερα στο ύψος των 420.000 δολ., αυξημένη κατά 30% σε σύγκριση με το 2019.

Στο Σαν Χοσέ, όμως, πολλοί εισπράττουν μισθούς αντίστοιχους με των στελεχών εταιρειών της Σίλικον Βάλεϊ, με αποτέλεσμα οι αυξήσεις να είναι συχνά δυσβάστακτες για τις οικογένειες χαμηλού εισοδήματος, όπως συχνά είναι των ισπανόφωνων. Πολλοί από τους ενοικιαστές του συγκεκριμένου συγκροτήματος καταβάλλουν από 50% έως 70% του μηνιαίου μισθού τους για το ενοίκιο, όταν το αμερικανικό υπουργείο Στέγασης και Αστικής Ανάπτυξης θεωρεί ιδιαιτέρως επιβαρυμένους όσους καταβάλλουν πάνω από το 30% του εισοδήματός τους για τη στέγη τους.

Τα πράγματα όμως είναι πολύ πιο περίπλοκα και δεν υπάρχει αναλογία με τα εργατικά συνδικάτα πρωτίστως γιατί δεν υπάρχει ομοσπονδιακή υπηρεσία που να στηρίζει και να προστατεύει τις ενώσεις ενοικιαστών και να μπορεί να επιβάλλει σχετικούς νόμους. Και πάλι, πάντως, μια συντονισμένη κίνηση ενοικιαστών θα μπορούσε να αποδειχθεί ισχυρή. Αμέσως μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, στη Νέα Υόρκη υπήρξαν κινητοποιήσεις ενοικιαστών στις οποίες συμμετείχαν χιλιάδες άνθρωποι και πέτυχαν να θεσπιστούν νόμοι ελέγχου των ενοικίων. Τη δεκαετία του 1970, στην Καλιφόρνια, η Ενωση Ενοικιαστών του Μπέρκλεϊ παρουσίασε θεατρική παράσταση με την οποία διαμαρτυρόταν για την απουσία εξόδων κινδύνου από πυρκαγιά στα συγκροτήματα κατοικιών και παρουσίαζε τους ιδιοκτήτες των κατοικιών ως άπληστα τέρατα. Πέτυχαν και αυτοί αρκετά, όπως το «πάγωμα» των εξώσεων και των αυξήσεων στα ενοίκια, αλλά και την πρόβλεψη για φθηνές κατοικίες με στόχο τη στέγαση των οικογενειών χαμηλού και μέτριου εισοδήματος. Το Σαν Φρανσίσκο βρίσκεται στην εμπροσθοφυλακή αυτών των πειραματισμών. Το 2022 το συμβούλιο εποπτών της πόλης ψήφισε ομόφωνα την πρόβλεψη για «ένωση στο σπίτι», την πρώτη ένωση αυτού του είδους στις ΗΠΑ, που απαιτεί από τους ιδιοκτήτες συγκροτημάτων κατοικιών να συνομιλούν και να διαπραγματεύονται καλόπιστα με τις ενώσεις ενοικιαστών. Αμέσως μετά, οι ενοικιαστές τουλάχιστον 60 συγκροτημάτων κατοικιών της πόλης σχημάτισαν ενώσεις που άσκησαν πιέσεις για τα πάντα με τα αιτήματά τους, από τον εκσυγχρονισμό των ανελκυστήρων έως την ανάρτηση των ενημερώσεων στα ισπανικά και στα κινεζικά, ώστε να μπορούν να τις διαβάζουν όλοι οι ενοικιαστές.

Αλμα των τουριστικών κρατήσεων στην Κίνα

Φθηνότερους και εγχώριους προορισμούς τείνουν να επιλέγουν πλέον οι Κινέζοι τουρίστες έναντι ταξιδιών στο εξωτερικό, με αποτέλεσμα οι ατραξιόν εντός της χώρας να γίνονται συνεχώς πιο ανταγωνιστικές, χάρη στη βελτίωση των υποδομών και τη στοχευμένη προώθηση.

Σύμφωνα με σχετική έκθεση της Oliver Wyman, κορυφαίος λόγος για τα πλούσια νοικοκυριά να μένουν εντός Κίνας είναι οι αναρίθμητες τουριστικές επιλογές, ενώ δεύτερος λόγος είναι το πολύ υψηλό κόστος των ταξιδιών στο εξωτερικό. Ως αποτέλεσμα, η συγκράτηση των τουριστών στη χώρα στήριξε σημαντικά την ανάκαμψη της Κίνας μετά την πανδημία. Σύμφωνα μάλιστα με την πλατφόρμα κρατήσεων Trip.com, οι κρατήσεις για την κινεζική ύπαιθρο αυξήθηκαν κατά 2,6 φορές το 2023 σε σύγκριση με το 2019.

Εγχώριους προορισμούς τείνουν να επιλέγουν πλέον οι Κινέζοι τουρίστες.

Επίσης, κατά τη διάρκεια εθνικής γιορτής το πρώτο πενθήμερο του Μαΐου τα ταξίδια και τα τουριστικά έσοδα στη χώρα εκτινάχθηκαν σε σύγκριση με το 2019, όσο οι πτήσεις στο εξωτερικό ήταν ελαφρώς χαμηλότερες. «Φέτος ο εγχώριος τουρισμός θα ξεπεράσει τα επίπεδα προ πανδημίας», δήλωσε η Ασλεϊ Ντουνταρένοκ, ιδρύτρια της συμβουλευτικής ChoZan.

Σύμφωνα με το CNBC, η ίδια αναμένει ότι η ανάκαμψη των ταξιδιών στο εξωτερικό θα καθυστερήσει, διότι πλέον είναι ακόμη πιο έντονο «το αίσθημα ότι ο υπόλοιπος κόσμος είναι τρελός και επικίνδυνος».

Η τουριστική ανάπτυξη που έχει σημειωθεί όμως σε διάσπαρτες περιοχές της Κίνας δεν ήταν στρατηγικά σχεδιασμένη και συνεπώς είναι αβέβαιο το πόσο θα διαρκέσει ή το αποτύπωμα που θα αφήσει. Σε βραχυπρόθεσμο επίπεδο, πάντως, ορισμένες περιφέρειες θα επωφεληθούν σημαντικά. Εξ ου και οι τοπικές αρχές εκτός των μεγάλων πόλεων έχουν αυξήσει τις προσπάθειες για να προσελκύσουν τουρίστες, ιδίως μέσω social media.

«Προσπαθούν να γίνουν viral, προσπαθούν να συμπεριλάβουν την κοινότητά τους, την πολιτιστική τους κληρονομιά, τα βγάζουν όλα στο Διαδίκτυο. Τη στιγμή που γίνεις viral, θα έχεις χιλιάδες τουρίστες στην πόρτα σου», τόνισε η Ντουνταρένοκ. Εκτός των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, μεγάλη ώθηση στον τοπικό τουρισμό έχουν δώσει και οι ταινίες ή σειρές που προβάλλουν συγκεκριμένους προορισμούς.

Κατά τη διάρκεια εθνικής γιορτής, το πρώτο πενθήμερο του Μαΐου, τα ταξίδια και τα τουριστικά έσοδα στη χώρα εκτινάχθηκαν σε σύγκριση με το 2019.

Μάρεντ ΜακΓκίνες, *Ευρωπαία επίτροπος για τις Χρηματοπιστωτικές Υπηρεσίες και την Ενωση Κεφαλαιαγορών*

Τα οφέλη μιας ενιαίας κεφαλαιαγοράς στην Ε.Ε.

Επιπλέον 470 δισ. ευρώ σε ιδιωτικές επενδύσεις ετησίως, καλύτερες αποδόσεις για τους αποταμιευτές στις ευρωπαϊκές κοινωνίες

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΚΩΣΤΟΥΛΑ**

Ενιαία κεφαλαιαγορά σημαίνει ενιαία εποπτεία, γεγονός που δυσχεραίνει τη συμφωνία των κρατών-μελών. Είναι μία από τις παρατηρήσεις που μοιράζεται με την «Κ» η Ευρωπαία επίτροπος για τις Χρηματοπιστωτικές Υπηρεσίες και την Ενωση Κεφαλαιαγορών. Η Μάρεντ ΜακΓκίνες πιστεύει ότι η ενιαία κεφαλαιαγορά μπορεί να μεγαλώσει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις της Ευρώπης, καθώς θα αναβαθμίσει τις εναλλακτικές τους έναντι της τραπεζικής χρηματοδότησης. Τονίζοντας ότι τα δημόσια ταμεία δεν επαρκούν για να χρηματοδοτήσουν την ψηφιακή και πράσινη μετάβαση, διαπιστώνει ότι οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις δεν έχουν την αίσθηση του επείγοντος, με τα εθνικά κεκτημένα συμφέροντα να λειτουργούν ως τροχοπέδη για την ένωση των κεφαλαιαγορών. «Οι Ευρωπαίοι είναι μεγάλοι αποταμιευτές, αλλά δεν είναι καλοί επενδυτές. Υπάρχουν περίπου 33 τρισ. ευρώ σε αποταμιεύσεις και καταθέσεις», σημειώνει η Ιρλανδή επίτροπος, επικαλούμενη εκτιμήσεις σύμφωνα με τις οποίες η ενιαία ευρωπαϊκή κεφαλαιαγορά θα προσέθετε επιπλέον έως και 470 δισ. ευρώ σε ιδιωτικές επενδύσεις ετησίως.

Η ίδια συνδέει το εγχείρημα με το δημογραφικό και το συνταξιοδοτικό, υπό την έννοια ότι θα προσέφερε καλύτερες αποδόσεις για τους αποταμιευτές στις γηράσκουσες ευρωπαϊκές κοινωνίες. Τάσσεται μάλιστα υπέρ ενός ενισχυμένου ρόλου των συνταξιοδοτικών ταμείων στην ευρωπαϊκή κεφαλαιαγορά, ως κίνηση win win αφενός για τα οικονομικά των ασφαλιστικών ταμείων, αφετέρου για τις ίδιες τις αγορές. Αναφερόμενη στη στρατηγική της Ε.Ε. ανεξάρτητα από την ενιαία κεφαλαιαγορά, διαβλέπει μεγαλύτερα περιθώρια για την πιστωτική επέκταση των τραπεζών: «Πρέπει να ξανανοίξουμε τη συζήτηση για το πώς να ενισχύσουμε τη δανειοδοτική τους δυνατότητα, μέσω της τιτλοποίησης και με τις κατάλληλες διασφαλίσεις». Η Μάρεντ ΜακΓκίνες επισκέπτεται σήμερα την Αθήνα, όπου θα παρευρεθεί και σε συνέδριο της Ελληνικής Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

– Ποια είναι τα χαρακτηριστικά που πρέπει να έχει η ένωση των κεφαλαιαγορών στην Ευρώπη ώστε να καταστεί αποτελεσματική;

– Πριν από όλα, με αφορμή την επίσημη επίσκεψή μου στην Ελλάδα σήμερα, θα ήθελα να σταθώ στις σημαντικές ιδιωτικές επενδύσεις που χρειάζονται για τη χρηματοδότηση της μετάβασης σε μια πιο βιώσιμη οικονομία, συμπεριλαμβανομένων σημαντικών επενδύσεων που απαιτούνται για έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Αυτό είναι ένα παράδειγμα τομέα πολιτικής όπου χρειαζόμαστε μια Ενωση Κεφαλαιαγορών της Ε.Ε., ώστε να ανταποκρίνεται στις προτεραιότητες που θέτει η Ε.Ε., και για την Ελλάδα.

Μια αποτελεσματική Ενωση Κεφαλαιαγορών θα σήμαινε την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς κεφαλαίων (CMU), η οποία θα είναι σε θέση να προσφέρει βαθιές δεξαμενές ρευστότητας – και είναι πλέον καιρός να δημιουργηθεί. Σήμερα έχουμε κατακερματισμένες κεφαλαιαγορές, οι οποίες δεν έχουν αναπτυχθεί αρκετά για να χρηματοδοτήσουν την Ε.Ε. του μέλλοντος. Οι εταιρείες μας απευθύνονται σε μεγάλο βαθμό στην τραπεζική χρηματοδότηση. Ενώ οι τράπεζες θα συνεχίσουν να την παρέχουν, οι εταιρείες μας χρειάζονται εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης.

Σήμερα έχουμε κατακερματισμένες κεφαλαιαγορές, οι οποίες δεν έχουν αναπτυχθεί αρκετά για να χρηματοδοτήσουν την Ε.Ε. του μέλλοντος.

Χρειαζόμαστε όχι μόνο ένα κοινό σύνολο κανόνων αλλά και κοινές εποπτικές πρακτικές.

Εχουμε ήδη λάβει πολλά ρυθμιστικά μέτρα για την προώθηση της Ενωσης Κεφαλαιαγορών, αλλά αναμφίβολα θα χρειαστούν περισσότερες ενέργειες, σημειώνει η Ευρωπαία επίτροπος.

Οι Ευρωπαίοι είναι μεγάλοι αποταμιευτές, αλλά δεν είναι καλοί επενδυτές. Υπάρχουν περίπου 33 τρισ. ευρώ σε αποταμιεύσεις και καταθέσεις. Πώς μπορούμε να ενθαρρύνουμε τους πολίτες και τις επιχειρήσεις να χρησιμοποιήσουν ορισμένες από αυτές τις οικονομίες για επενδύσεις, επιτρέποντας στην Ευρώπη να προωθήσει τις προτεραιότητές της, όπως η ψηφιακή και βιώσιμη μετάβαση αλλά και η βιομηχανία ασφάλειας και άμυνας; Πώς βοηθούμε τις εταιρείες που χρειάζονται χρηματοδότηση να έχουν έναν ευκολότερο δρόμο για να συναντήσουν επενδυτές στις κεφαλαιαγορές, ώστε να τους επιτρέψουμε να αναπτυχθούν και να γίνουν πρωταθλητές της Ε.Ε. ή και διεθνείς πρωταθλητές; Η δεξαμενή σκέψης New Financial έχει υπολογίσει ότι εάν η Ευρώπη ολοκληρώσει τη CMU, θα μπορούσαν να διατεθούν έως και 470 δισ. ευρώ επιπλέον σε ιδιωτικές επενδύσεις κάθε χρόνο. Πρόκειται για πολλά χρήματα που μπορούν να επενδυθούν για την υποστήριξη βασικών προτεραιοτήτων της Ε.Ε.

Για να επιτευχθεί αυτό, η Ευρώπη χρειάζεται καλύτερη ολοκλήρωση των κεφαλαιαγορών με ένα εναρμονισμένο σύνολο κανόνων για την αποφυγή οποιουδήποτε ρυθμιστικού αρμπιτράζ. Ολοι οι συμμετέχοντες στην αγορά πρέπει να έχουν διαφανείς και προσβάσιμες πληροφορίες – τόσο οι επενδυτές όσο και οι εταιρείες που αναζητούν χρηματοδότηση στις κεφαλαιαγορές. Η CMU θα πρέπει να υπάρχει για να ενθαρρύνει την καινοτομία στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, αξιοποιώντας τα οφέλη της ψηφιοποίησης, αλλά και για να χρηματοδοτήσει την ψηφιοποίηση σε όλους τους τομείς της οικονομίας. Τέλος θα πρέπει να διασφαλίσουμε την επαρκή προστασία των επενδυτών και την ακεραιότητα της αγοράς μέσω της επιβολής των κατάλληλων κανόνων αγοράς και της αποτελεσματικής εποπτείας από τις αρμόδιες αρχές.

Εχουμε ήδη λάβει πολλά ρυθμιστικά μέτρα για την προώθηση της Ενωσης Κεφαλαιαγορών, αλλά αναμφίβολα θα χρειαστούν περισσότερες ενέργειες. Αυτή τη στιγμή οι Ευρωπαίοι ηγέτες ζητούν επιτάχυνση της προόδου στη CMU. Αυτό είναι παραπάνω από ευπρόσδεκτο. Θα επανεξετάσουν το θέμα στη σύνοδο του Συμβουλίου τον Ιούνιο, όταν ο Μάριο Ντράγκι αναμένεται επίσης να παρουσιάσει τα ευρήματά του σχετικά με τον τρόπο αύξησης της ανταγωνιστικότητας της Ε.Ε. Δεν έχω καμία αμφιβολία ότι η CMU θα διαδραματίσει θεμελιώδη ρόλο στην υποστήριξη των προτεραιοτήτων της Ε.Ε. στο εγγύς μέλλον. Οι προτεραιότητές μας δεν μπορούν να εκπληρωθούν εάν δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν. Και ενώ τα δημόσια ταμεία μπορούν να βοηθήσουν, δεν μπορούν να παρέχουν το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδότησης που απαιτείται για να διασφαλίσουμε το πιο βιώσιμο και ψηφιακό μέλλον μας.

– Πρόκειται για ένα εγχείρημα το οποίο συζητείται εδώ και πολλά χρόνια στην Ευρώπη και κατά γενική ομολογία έχει καθυστερήσει. Πρακτικά, ποια είναι τα ζητήματα που εμποδίζουν την εμβάθυνση της ευρωπαϊκής ενοποίησης σε αυτόν τον νευραλγικό τομέα;

– Η CMU αγγίζει πολλούς τομείς όπου υπάρχουν κεκτημένα συμφέροντα σε εθνικό επίπεδο. Και μερικές φορές είναι δύσκολο να μεταφραστούν οι δηλωμένες πολιτικές φιλοδοξίες σε πραγματική πρόοδο επιτόπου – για εταιρείες και επενδυτές. Ενα ζήτημα είναι ότι οι κανόνες και οι πρακτικές στις κεφαλαιαγορές σε πολλές περιπτώσεις εξακολουθούν να αποκλίνουν από ένα κράτος-μέλος σε ένα άλλο, δημιουργώντας εμπόδια στις ροές επενδύσεων από το ένα κράτος-μέλος στο άλλο. Για παράδειγμα έχουμε ήδη προτείνει την εναρμόνιση των πιο σημαντικών κανόνων αφερεγγυότητας των επιχειρήσεων – η πρόταση σημειώνει πολύ αργή πρόοδο στις διαπραγματεύσεις με τα κράτη-μέλη. Η αίσθηση του επείγοντος απλώς δεν υπάρχει.

Ενα άλλο ζήτημα είναι ότι ορισμένα κράτη-μέλη εκφράζουν ανησυχία ότι η CMU δεν θα τους ωφελήσει ή ότι οι εθνικές τους ιδιαιτερότητες δεν λαμβάνονται επαρκώς υπόψη. Στόχος της CMU είναι να εξασφαλίσει πρόσβαση σε μια ενιαία αγορά κεφαλαίων για όλες τις εταιρείες και όλα τα κράτη-μέλη. Σε ορισμένες περιπτώσεις αυτό θα σημαίνει ότι θα αναπτυχθούν τοπικές κεφαλαιαγορές. Σε άλλες περιπτώσεις θα συνεπάγεται ότι οι τοπικές εταιρείες θα έχουν πρόσβαση στις κεφαλαιαγορές άλλων κρατών-μελών για να εξασφαλίσουν την απαραίτητη χρηματοδότηση. Θα πρέπει να διευκολύνουμε την πρόσβαση των εταιρειών στη χρηματοδότηση.

Τέλος, για να αισθάνονται άνετα όλα τα κράτη-μέλη με την προώθηση της CMU χρειαζόμαστε όχι μόνο ένα κοινό σύνολο κανόνων αλλά και κοινές εποπτικές πρακτικές. Αυτό είναι ένα σύνθετο πολιτικό ζήτημα. Είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς μια γνήσια ενιαία αγορά κεφαλαίων με 27 ή περισσότερες εθνικές εποπτικές αρχές. Οταν μια εταιρεία δραστηριοποιείται σε πολλά κράτη-μέλη και συναλλάσσεται με πολλές ρυθμιστικές αρχές, η καθεμία από αυτές μπορεί να έχει διαφορετικές ερμηνείες. Καθώς μιλάμε για ανταγωνιστικότητα και μείωση της γραφειοκρατίας, πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι η εθνική εποπτεία δεν είναι πάντα αποτελεσματική. Φυσικά, η ενιαία επίβλεψη δεν πρέπει να γίνεται εν μια νυκτί, αλλά με την πάροδο του χρόνου. Πρέπει όμως να κάνουμε τη συζήτηση τώρα και να εντοπίσουμε τομείς στους οποίους απαιτείται εποπτεία σε επίπεδο Ε.Ε.

Καλύτερες συνθήκες χρηματοδότησης για τις μικρές επιχειρήσεις

– Η λειτουργία μιας ενιαίας αγοράς της Ε.Ε. αφορά στην πράξη και μικρές ή αποκλειστικά μεγάλες επιχειρήσεις; Ποιοι θα ωφεληθούν δυνητικά;

– Η CMU ωφελεί τόσο τις μικρές όσο και τις μεγάλες επιχειρήσεις, αν και οι μικρότερες επιχειρήσεις θα επωφεληθούν ακόμη περισσότερο, καθώς θα μπορούν να έχουν πιο εύκολη πρόσβαση στις κεφαλαιαγορές. Μπορούν να διαφοροποιήσουν τις δομές χρηματοδότησής τους και να έχουν πρόσβαση σε μετοχικό κεφάλαιο, εκτός από τον δανεισμό από τις τράπεζες.

Υστερούμε όσον αφορά την υποστήριξη της ανάπτυξης και μεγέθυνσης αυτών των εταιρειών. Η Ε.Ε. έχει σημαντικά μικρότερο βαθμό τεχνολογικής κλίμακας από τις ΗΠΑ και την Κίνα. Ενα σημαντικό εμπόδιο είναι οι δύσκολες συνθήκες χρηματοδότησης που αντιμετωπίζουν αυτές οι εταιρείες στην Ευρώπη. Για τις περισσότερες νέες καινοτόμους εταιρείες, τα τραπεζικά δάνεια δεν είναι η καλύτερη επιλογή – αν είναι καν επιλογή. Οι τράπεζες ενδέχεται να μην τους δανείσουν εάν δεν έχουν συχνά καθορισμένες ροές εσόδων και εμφανίζουν ελάχιστες απτές εγγυήσεις. Αρα χρειάζονται ίδια κεφάλαια. Μια Ενωση Κεφαλαιαγορών θα παρείχε καλύτερες συνθήκες χρηματοδότησης για τις εταιρείες της Ε.Ε. και θα αποτελούσε βασικό παράγοντα για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας.

Πρόκληση, η ενίσχυση του ρόλου των συνταξιοδοτικών ταμείων της Ευρωπαϊκής Ενωσης στις κεφαλαιαγορές.

Η CMU είναι επίσης σημαντική για τους επενδυτές: ενώ οι μεγάλοι θεσμικοί επενδυτές θα επωφεληθούν από την ενοποίηση των κεφαλαιαγορών της Ε.Ε., τα οφέλη της CMU είναι ακόμη υψηλότερα για τους ιδιώτες επενδυτές. Μια CMU θα τους επέτρεπε να επωφεληθούν από ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών προϊόντων και επενδυτικών ευκαιριών σε ολόκληρη την ενιαία αγορά, επιτρέποντάς τους να έχουν καλύτερες αποδόσεις για τις αποταμιεύσεις τους. Αυτό θα επιτρέψει στους πολίτες της Ε.Ε. να προετοιμαστούν καλύτερα για το μέλλον τους, συμπεριλαμβανομένης της σύνταξής τους.

– Με βάση το τρέχον μακροοικονομικό περιβάλλον και τις προτεραιότητες των πολιτικών της Ε.Ε., και ανεξάρτητα από το εγχείρημα της ενιαίας κεφαλαιαγοράς, ποια θα πρέπει να είναι τα βασικά στοιχεία της στρατηγικής των ευρωπαϊκών κεφαλαιαγορών τα χρόνια που θα ακολουθήσουν;

– Εναπόκειται στην επόμενη Επιτροπή να αποφασίσει για τη στρατηγική της ως προς την ανάπτυξη των ευρωπαϊκών κεφαλαιαγορών. Ωστόσο μπορώ να εντοπίσω μερικά στοιχεία που είναι πιθανό να αποτελούν μέρος των επόμενων προτεραιοτήτων. Η δημιουργία μιας κουλτούρας λιανικών επενδύσεων είναι απαραίτητη, ιδίως μέσω πρωτοβουλιών χρηματοοικονομικής παιδείας. Πρέπει να δώσουμε τη δυνατότητα στους ιδιώτες επενδυτές να ενημερώνονται καλύτερα και να λαμβάνουν τις σωστές αποφάσεις σχετικά με τα χρήματά τους και να ενθαρρύνουμε περισσότερους από αυτούς να συμμετέχουν στις κεφαλαιαγορές. Πρέπει επίσης να ξανανοίξουμε τη συζήτηση για το πώς να δημιουργήσουμε περισσότερη δανειοδοτική ικανότητα για τις τράπεζες μέσω τιτλοποίησης, με τις κατάλληλες διασφαλίσεις. Η τιτλοποίηση έχει τη δυνατότητα να απελευθερώσει τους ισολογισμούς των τραπεζών και να ενισχύσει την ικανότητα των τραπεζών να δανείζουν περισσότερα στην οικονομία.

Οι Ευρωπαίοι ηγέτες θα επανεξετάσουν το θέμα της ολοκλήρωσης της ενιαίας αγοράς κεφαλαίων στη σύνοδο του Συμβουλίου τον Ιούνιο, όταν ο Μάριο Ντράγκι αναμένεται επίσης να παρουσιάσει τα ευρήματά του σχετικά με τον τρόπο αύξησης της ανταγωνιστικότητας της Ε.Ε.

Οπως ανέφερα παραπάνω, θα χρειαστεί επιπλέον να σκεφτούμε εάν θα προχωρήσουμε προς μια πιο κεντρική εποπτεία σε ορισμένους συγκεκριμένους τομείς, για παράδειγμα με υποδομές της αγοράς ή χρηματοπιστωτικούς ομίλους που παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε ολόκληρη την ενιαία αγορά. Τέλος, πιστεύω ότι πρέπει να εμβαθύνουμε τη συζήτηση για την παροχή συντάξεων: ενώ τα κράτη-μέλη διατηρούν διαφορετικά συνταξιοδοτικά συστήματα, και αναγνωρίζοντας ότι ο ρόλος που διαδραματίζουν οι κρατικές συντάξεις είναι απολύτως βασικός, μια κοινή πρόκληση στις γηράσκουσες κοινωνίες μας είναι να ενθαρρύνουμε περισσότερους ανθρώπους να αποταμιεύουν για τη συνταξιοδότηση, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των κεφαλαιαγορών. Αυτό θα μπορούσε να ενισχύσει τον ρόλο των συνταξιοδοτικών ταμείων της Ε.Ε. στις κεφαλαιαγορές και να αυξήσει σημαντικά το μέγεθος των κεφαλαιαγορών της Ε.Ε. για τη χρηματοδότηση προτεραιοτήτων της Ε.Ε., όπως η πράσινη ή η ψηφιακή μετάβαση.

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Του* **ΡΟΜΠΕΡΤ ΣΙΡΑΝ / REUTERS BREAKINGVIEWS**

Το στοίχημα των επενδύσεων στην τεχνητή νοημοσύνη

Φαινομενικά τα μοντέλα τεχνητής νοημοσύνης μπορούν να δώσουν λαμπρές απαντήσεις στα ερωτήματα του ανθρώπου, οι οποίες όμως, εάν εξεταστούν προσεκτικότερα, αποκαλύπτουν και κάποιες ανοησίες. Μια παρόμοια δυναμική μπορεί να επικρατεί στις διογκούμενες επενδύσεις και στις αποτιμήσεις εταιρειών υψηλής τεχνολογίας, που προσβλέπουν σε πλούτη από αυτοδίδακτους υπολογιστές. Εντούτοις, από τους σιδηροδρόμους έως τα δίκτυα τηλεπικοινωνιών, η ραγδαία άνθηση που εμφάνισαν ιστορικά οι βιομηχανίες έντασης κεφαλαίου μάς δείχνει αφενός πως οι νέες τεχνολογίες μπορούν να αλλάξουν τον κόσμο, αφετέρου πως μπορεί να αφήσουν τους επενδυτές ανικανοποίητους. Ισως γιατί δεν υπάρχει κορεσμός στην περίπτωση της τεχνητής νοημοσύνης. Η OpenAI, η νεοφυής εταιρεία πίσω από το μοντέλο ChatGPT, συγκέντρωσε φέτος τον Φεβρουάριο βάσει μιας αποτίμησης κεφάλαια 80 δισ. δολ. ή σχεδόν τριπλάσια από ό,τι πριν από ένα χρόνο. Οι μικρότεροι αντίπαλοι Anthropic και Mistral έχουν δει κι αυτοί παρόμοια κέρδη. Ωστόσο, οι εδραιωμένοι τεχνολογικοί γίγαντες έχουν απολαύσει μακράν τα μεγαλύτερα απροσδόκητα κέρδη. Ειδικότερα, η συλλογική κεφαλαιοποίηση των Microsoft, Amazon.com, Alphabet και Meta Platforms αυξήθηκε κατά 5 τρισ. δολ. από την κυκλοφορία του ChatGPT τον Νοέμβριο του 2022.

Σχετικά με τις εταιρείες που δημιουργούν μοντέλα τεχνητής νοημοσύνης και «χτίζουν» τα δίκτυα που τα εκπαιδεύουν και τα διαχειρίζονται, η απάντηση στα ανωτέρω ήταν μια κούρσα δαπανών για απόκτηση εξοπλισμού και εισβολής σε νέες αγορές. Με τη μέθοδο αυτή μπορούν να αποτρέψουν τους ανταγωνιστές από το να διαταράξουν τις υπάρχουσες δραστηριότητές τους, εξ ου και οι Microsoft, Amazon, Alphabet και Meta συγκέντρωσαν αθροιστικά 200 δισ. δολ. σε κεφαλαιουχικές δαπάνες πέρυσι, εκ των οποίων το ήμισυ σχεδόν κατευθύνθηκε σε τεχνολογικές υποδομές, σύμφωνα με την Bernstein. Η εταιρεία ερευνών εκτιμά ότι αυτό θα αυξηθεί πάνω από 50% φέτος κυρίως λόγω της τεχνητής νοημοσύνης. Σε σύγκριση με τα τεράστια αυτά ποσά, το εισόδημα που δημιουργείται από την τεχνητή νοημοσύνη παραμένει μικρό. Τα εταιρικά επενδυτικά κεφάλαια Sequoia εκτιμούν ότι η γενετική τεχνητή νοημοσύνη αποφέρει τώρα έσοδα περίπου 3 δισ. δολ. ετησίως, από μηδέν πριν από ένα χρόνο. Ωστόσο προσθέτουν ότι οι εταιρείες που παρέχουν λογισμικό ως υπηρεσία χρειάστηκαν μία δεκαετία για να φτάσουν σε ένα παρόμοιο επίπεδο.

Αν εξετάσουμε τι συνέβαινε με τα τρένα, θα διαπιστώσουμε ότι οι αθροιστικές επενδύσεις στην κατασκευή του σιδηροδρομικού δικτύου του Ηνωμένου Βασιλείου μεταξύ 1845 και 1850 ισούτο σχεδόν με το 30% του βρετανικού ΑΕΠ το 1850, σύμφωνα με τον Αντριου Οντλίζκο, ιστορικό της Οικονομίας. Σήμερα, ένα επενδυτικό πρόγραμμα 7 τρισ. δολαρίων θα ισοδυναμούσε περίπου με το 30% του ετήσιου ΑΕΠ των ΗΠΑ ή περίπου με το 7% του ετήσιου παγκόσμιου ΑΕΠ. Ας ξεκινήσουμε με την Nvidia, της οποίας οι ημιαγωγοί είναι προεπιλεγμένοι για την εκπαίδευση συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης. Οι αναλυτές αναμένουν ότι φέτος η εταιρεία θα αποκομίσει έσοδα σχεδόν 100 δισ. δολ. από τον βραχίονα κέντρων δεδομένων. Ας υποθέσουμε ότι οι διακομιστές τεχνητής νοημοσύνης που χρησιμοποιούν αυτά τα τσιπ έχουν ωφέλιμη διάρκεια ζωής τεσσάρων ετών. Αλλα κόστη, όπως ο εξοπλισμός δικτύωσης, ο χώρος στα κέντρα δεδομένων και η απαιτούμενη ισχύς για την εκτέλεση μοντέλων τεχνητής νοημοσύνης προσθέτουν περίπου 75% στον λογαριασμό, σύμφωνα με την ερευνητική ομάδα SemiAnalysis, οπότε η δαπάνη ανέρχεται σε 175 δισ. δολ.

Οι εταιρείες τεχνολογίας που πραγματοποιούν αυτές τις επενδύσεις αναμένουν περιθώριο λειτουργικού κέρδους 40%, ήτοι θα χρειαστεί να κερδίσουν 292 δισ. δολ. από έσοδα που σχετίζονται με την τεχνητή νοημοσύνη σε τέσσερα χρόνια ή περίπου 73 δισ. δολ. ετησίως. Αυτό είναι σίγουρα εφικτό, αλλά πόρρω απέχει από τα 3 δισ. δολ. ετησίως που αποδίδει σήμερα η γενετική τεχνητή νοημοσύνη.

ΛΟΡΔΟΣ ΜΠΑΪΡΟΝ

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΦΙΛΕΛΛΗΝΑΣ

Μια πρωτότυπη έκδοση που υπογράφουν 20 Έλληνες και ξένοι συγγραφείς, με πλούσια εικονογράφηση και ανέκδοτα τεκμήρια

Ένα αφιέρωμα με αφορμή τα 200 χρόνια από τον θάνατο του μεγάλου φιλέλληνα, που δήλωσε «Ο αέρας της Ελλάδας με έκανε ποιητή»

ΚΥΡΙΑΚΗ

9/6

Πολλή δουλειά, αλλά χαμηλή παραγωγικότητα

Οι Έλληνες εργάζονται τις περισσότερες ώρες από όλους τους πολίτες στην Ευρωπαϊκη Ένωση, με μισθούς χειρότερους από το 2013

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Δουλεύουμε τις περισσότερες ώρες από όλους στην Ευρώπη, παίρνουμε χαμηλότερους μισθούς σε σύγκριση ακόμη και με τις αρχές της οικονομικής κρίσης, η παραγωγικότητα της εργασίας είναι περίπου κατά 1/3 χαμηλότερη από τον μέσο όρο των κρατών-μελών του ΟΟΣΑ, ενώ στις κατατάξεις της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας η ελληνική οικονομία βρίσκεται αρκετά κάτω από τη μέση της κατάταξης.

Αν μη τι άλλο τα στοιχεία που δημοσιοποίησε η Eurostat για τον μέσο όρο των ωρών εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ενωση έρχονται να επιβεβαιώσουν το προβληματικό παραγωγικό –ή μάλλον αντιπαραγωγικό, όπως αποδεικνύεται– μοντέλο που ακολουθείται στην Ελλάδα. Ενα μοντέλο που δεν άλλαξε ιδιαιτέρως παρά το πάθημα της δεκαετούς οικονομικής κρίσης, ενώ, καθώς φαίνεται, αρκετές από τις προτάσεις της περίφημης έκθεσης Πισσαρίδη δεν έχουν ακόμη περάσει στο στάδιο της υλοποίησης.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τα στοιχεία της Eurostat για το 2023, οι εργαζόμενοι στην Ελλάδα ηλικίας 20-64 ετών εργάζονται εβδομαδιαίως για την κύρια εργασία τους 39,9 ώρες, τις περισσότερες από οποιαδήποτε άλλη χώρα στην Ε.Ε. Κοντά στα επίπεδα της Ελλάδας βρίσκονται η Ρουμανία (39,5 ώρες), η Πολωνία (39,3 ώρες) και η Βουλγαρία. Η χώρα όπου οι εργαζόμενοι δουλεύουν τις λιγότερες ώρες την εβδομάδα είναι η Ολλανδία (32,2 ώρες) και ακολουθούν η Αυστρία (33,6 ώρες) και η Γερμανία (34 ώρες).

Ο μέσος όρος σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ενωσης είναι 36,1 ώρες. Τι συμβαίνει σε άλλες χώρες, των οποίων οι οικονομίες συχνά συγκρίνονται με την ελληνική; Στην Πορτογαλία, μια χώρα η οποία πέρασε επίσης πρόσφατα οικονομική κρίση και έγινε μέλος της Ε.Ε. μετά την Ελλάδα, ο μέσος όρος ωρών εργασίας την εβδομάδα είναι 37,7 ώρες, στο Βέλγιο 34,9, ενώ στις άλλες χώρες του ευρωπαϊκού Νότου επίσης δουλεύουν λιγότερες ώρες: 36,4 ώρες κατά μέσον όρο στην Ισπανία, 36,1 ώρες στην Ιταλία, 38,5 ώρες στην Κύπρο.

Η παραγωγικότητα της εργασίας είναι περίπου κατά 1/3 χαμηλότερη από τον μέσο όρο των κρατών-μελών του ΟΟΣΑ.

Την ίδια ώρα η παραγωγικότητα της εργασίας είναι καθηλωμένη στα επίπεδα των μνημονιακών χρόνων και πολύ χαμηλότερη σε σύγκριση με την Ευρωζώνη και τον μέσο όρο των χωρών-μελών του ΟΟΣΑ. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του διεθνούς οργανισμού, η παραγωγικότητα της εργασίας, υπολογιζόμενη σε ΑΕΠ ανά ώρα εργασίας, ήταν το 2022 34,5 δολάρια στην Ελλάδα, στα ίδια επίπεδα με το 2015, έναντι 53,8 δολαρίων στον ΟΟΣΑ, δηλαδή βρισκόταν στο 64,1% του ΟΟΣΑ. Μάλιστα, τόσο σε επίπεδο Ευρωζώνης όσο και σε επίπεδο ΟΟΣΑ η παραγωγικότητα της εργασίας έχει βελτιωθεί αρκετά σημαντικά σε σύγκριση με το 2015, τάση που δυστυχώς δεν παρατηρείται στην Ελλάδα. Το 2008 η παραγωγικότητα της εργασίας στην Ελλάδα βρισκόταν στο 90% του ΟΟΣΑ.

Το γεγονός ότι δουλεύουμε περισσότερο δεν σημαίνει δυστυχώς ότι πληρωνόμαστε και καλύτερα. Λόγω και της εσωτερικής υποτίμησης που έγινε στα χρόνια της κρίσης, οι ετήσιες αποδοχές των εργαζομένων με πλήρη απασχόληση ήταν το 2022 οι πέμπτες χαμηλότερες στην Ε.Ε. και βρίσκονταν σε χαμηλότερα επίπεδα κατά 4,02% σε σύγκριση με το 2013. Το μεγάλο κενό που υπάρχει ακόμη στις επενδύσεις, και μάλιστα σε παραγωγικές επενδύσεις, οι λιγοστές επενδύσεις εντάσεως τεχνολογίας και ευρύτερα το χαμηλό επίπεδο τεχνολογικού εκσυγχρονισμού και η έμφαση που δίνεται ακόμη στην κατανάλωση και τις υπηρεσίες εξηγούν σε μεγάλο βαθμό την αναντιστοιχία ωρών εργασίας και παραγωγικότητας στην Ελλάδα. Σημειώνεται, τέλος, ότι οι πολλές ώρες εργασίας στην Ελλάδα σχετίζονται και με το μεγάλο ποσοστό αυτοαπασχολουμένων, οι οποίοι εργάζονται πολύ περισσότερες ώρες, 44,7 κατά μέσον όρο την εβδομάδα, έναντι 41,2 στην Ε.Ε.

Μέσος όρος ωρών εργασίας εβδομαδιαίως στην Ευρωπαϊκή Ενωση (2023)

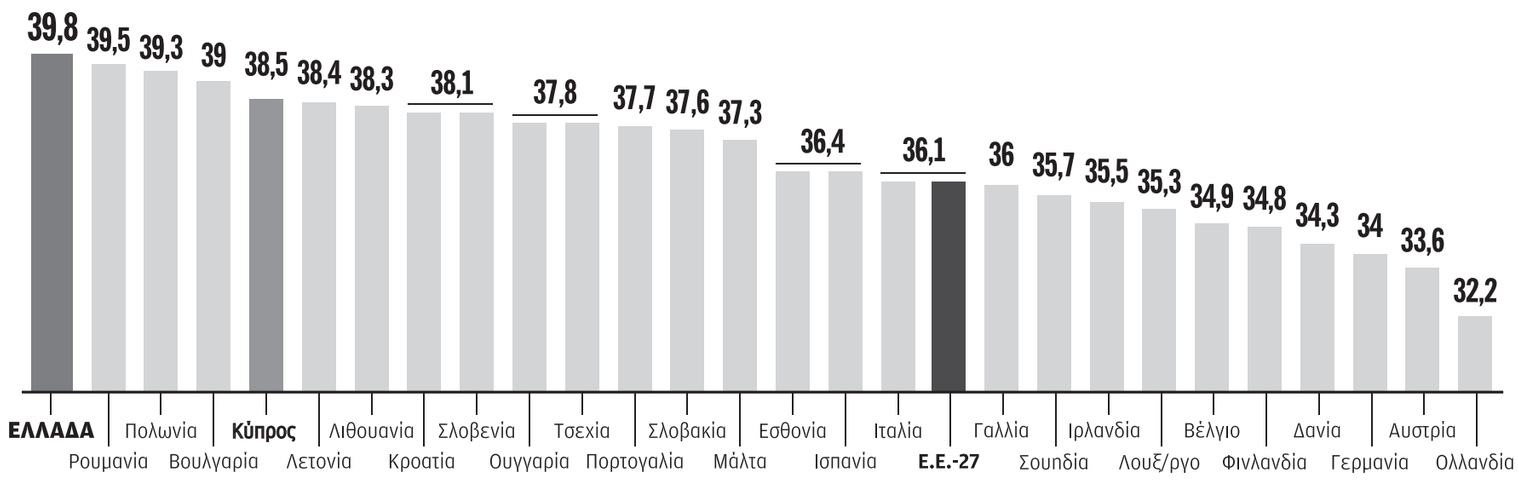

ΕΤΗΣΙΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΜΕ ΠΛΗΡΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ (ΣΕ ΕΥΡΩ)

	2013	2020	2022	2022/2013
ΕΛΛΑΔΑ	17.358	15.378	16.661	-4,02%
Ευρωζώνη	32.647	35.849	39.082	9,02%
Ε.Ε.-27	28.919	32.278	35.329	9,45%

ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΑΕΠ ΑΝΑ ΩΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΔΟΛ., ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ 2015 ΣΕ ΜΟΝΑΔΕΣ ΑΓΟΡΑΣΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΗΣ)

	2015	2021	2022
ΕΛΛΑΔΑ	34,6	34,1	34,5
Ιρλανδία	94,2	130,6	131,6
Ευρωζώνη	58,1	60,9	60,8
Σύνολο ΟΟΣΑ	50,2	54,2	53,8

ΠΗΓΕΣ: Eurostat, ΟΟΣΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΑΠΟΨΕΙΣ

Σε επίπεδα Ανατολικής Ευρώπης

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΠΕΤΡΑΚΗ**

Τα ευρήματα της Eurostat αναφορικά με τον μέσο αριθμό των πραγματικών εβδομαδιαίων ωρών εργασίας των εργαζομένων στην Ελλάδα (ηλικία 20 έως 64) είναι ιδιαίτερα ενδιαφέροντα.

Κατ' αρχήν να προσέξουμε ότι οι Ελληνες διαθέτουν στην κύρια εργασία τους περίπου 40 ώρες την εβδομάδα. Το μέγεθος αυτό συναντάται στις χώρες του ανατολικού μέρους της Ευρώπης, Βαλκάνια, Ρουμανία. Στην Τουρκία είναι αρκετά περισσότερες, ενώ στην υπόλοιπη Ευρώπη λιγότερες.

Οι χώρες στις οποίες περιλαμβάνεται και η Ελλάδα έχουν δύο κοινά χαρακτηριστικά: Χαμηλότερο επίπεδο ανάπτυξης σε σύγκριση με την Κεντρική και τη Δυτική Ευρώπη, άρα ο πληθυσμός απολαμβάνει χαμηλότερη εισοδηματική κατάσταση. Κατ' επέκταση οι εργαζόμενοι είναι διατεθειμένοι να εργαστούν περισσότερο για να συμπληρώσουν το εισόδημά τους.

Συγχρόνως όμως είναι χώρες με συγκριτικά λιγότερες επενδύσεις και υποδομές. Κατ' επέκταση η ένταση εργασίας υποκαθιστά την έλλειψη επενδύσεων. Για τον λόγο αυτό και η παραγωγικότητα της εργασίας είναι συγκριτικά χαμηλότερη. Επιπλέον να σημειωθεί ότι είναι στοιχεία που αφορούν την κύρια εργασία των εργαζομένων. Ομως οι χώρες στις οποίες βρίσκεται και η Ελλάδα έχουν υψηλότερα επίπεδα παραοικονομίας.

Εάν στην ομάδα αυτή των χωρών η παραοικονομία είναι 20%, ενώ στις δυτικές ευρωπαϊκές χώρες είναι περίπου 10%-12%, θα κατέληγε κάποιος ότι οι πραγματικές ώρες εργασίας στην Ελλάδα και στις συγγενείς χώρες είναι αρκετά περισσότερες από αυτές που αναφέρουν τα επίσημα στοιχεία σε σχέση με τη Δυτική Ευρώπη. Η έρευνα μάλιστα έχει δείξει ότι οι αυξανόμενες ώρες εργασίας μειώνουν λόγω κούρασης την παραγωγικότητα της εργασίας. Τέλος να σημειωθεί ότι είναι πολύ πιθανόν πως οι περισσότερες ώρες εργασίας συνεισφέρουν στο χαμηλότερο επίπεδο ικανοποίησης από τη ζωή που συναντάται στις χώρες αυτές.

Ο κ. Παναγιώτης Ε. Πετράκης είναι ομότιμος καθηγητής ΕΚΠΑ.

Ελλειμμα τεχνολογίας και καινοτομίας

Του **ΤΑΣΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΑΤΟΥ**

Στην Ελλάδα, πολύ μεγαλύτερο ποσοστό του εργατικού δυναμικού εργάζονται ως αυτοαπασχολούμενοι σε σύγκριση με την Ευρωζώνη (31% έναντι 18% το 2023), γεγονός που δυσχεραίνει την ακριβή καταγραφή των ωρών εργασίας. Δεν είναι τυχαίο ότι οι αναφερόμενες ώρες είναι παρόμοιες σε γειτονικές χώρες με παρόμοια χαρακτηριστικά, ενώ στην Τουρκία είναι ακόμη περισσότερες. Επιπλέον, στην Ελλάδα λιγότεροι άνθρωποι σε σχέση με άλλες χώρες εργάζονται με σχέσεις μερικής απασχόλησης και οι περισσότεροι είναι πλήρους απασχόλησης, γεγονός που αυξάνει τον μέσο όρο των ωρών εργασίας. Παρά ταύτα, δεν είναι τυχαίο επίσης ότι οι χώρες με τις περισσότερες αναφερόμενες ώρες εργασίας είναι χώρες με κατά κεφαλήν εισοδήματα κάτω του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Ο λόγος είναι η χαμηλή διείσδυση γνώσης, υψηλής τεχνολογίας και καινοτομίας στην παραγωγή αυτών των χωρών, καθώς και η έλλειψη αποτελεσματικών διοικητικών διαδικασιών για την καλύτερη οργάνωση της παραγωγικής διαδικασίας. Αυτά τα χαρακτηριστικά μεταφράζονται σε χαμηλότερη συνολική παραγωγικότητα των παραγωγικών συντελεστών, δηλαδή χαμηλότερη απόδοση της παραγωγής, παρά τις πολλές ώρες εργασίας, και άρα χαμηλότερα εισοδήματα. Επιπλέον, στην Ελλάδα συντελέστηκε τα προηγούμενα χρόνια της κρίσης χρέους μια τεράστια απώλεια κεφαλαιουχικού αποθέματος της τάξης των €100 δισ. λόγω αποεπένδυσης: οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίων ήταν (και παρέμεναν μέχρι το 2022) μικρότερες των αποσβέσεων. Αυτό επιδείνωσε τη σχέση κεφαλαίου και εργασίας, δηλαδή μείωσε την ποσότητα κεφαλαίου που «συνδυάζεται» με κάθε εργαζόμενο και άρα μείωσε την παραγωγικότητα της εργασίας. Η παραγωγικότητα της εργασίας στην Ελλάδα αυξάνεται μεν τα 5 τελευταία χρόνια κατά 1,3% ετησίως, ωστόσο παραμένει σε ένα επίπεδο χαμηλότερο κατά 15,4% σε σύγκριση με το 2007, γεγονός που αντανακλάται στην απόκλιση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 19%.

Ο κ. Τάσος Αναστασάτος είναι επικεφαλής οικονομολόγος του ομίλου της Eurobank.

Παραμένει μεγάλο το κενό των παραγωγικών επενδύσεων

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Μεγάλο παραμένει το κενό των παραγωγικών επενδύσεων στην Ελλάδα, καθώς αντιπροσωπεύουν περίπου το 12% του ΑΕΠ, έναντι περίπου 16% του ΑΕΠ στην Ευρωπαϊκή Ενωση, σύμφωνα με την ετήσια έρευνα επενδύσεων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων για το 2023, που παρουσίασε χθες στην Αθήνα η επικεφαλής οικονομολόγος της, Ντέμπορα Ρεβολτέλα. Η κ. Ρεβολτέλα μίλησε για θετικό ισοζύγιο στη συνολική επενδυτική εικόνα της Ελλάδας, καθώς τα τελευταία χρόνια η αύξηση των επενδύσεων είναι σημαντική και σίγουρα υψηλότερη από αυτήν της Ε.Ε., ενώ οι επιχειρήσεις είναι αισιόδοξες για το μέλλον. Τα στοιχεία της έρευνας χτυπούν και προειδοποιητικά «καμπανάκια»:

• Περίπου το 60% των επιχειρήσεων, έναντι 70% στην Ε.Ε., έχει επενδύσει στην ψηφιοποίηση, και μόλις το 30%, έναντι 50% στην Ε.Ε., έχει επενδύσει στην ενεργειακή μετάβαση.

• Περίπου 3 στις 10 ελληνικές επιχειρήσεις (28%) ανέπτυξαν ή εισήγαγαν νέα προϊόντα ή υπηρεσίες στο πλαίσιο των επενδυτικών τους δραστηριοτήτων του 2022, έναντι 39% μέσου όρου στην Ε.Ε.

• Μόνο το 70%, έναντι περίπου 90% στην Ε.Ε., έχει πάρει μέτρα για τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Αντίθετα, περίπου το 50%, έναντι 35% στην Ε.Ε., έχει πάρει μέτρα για την ανθεκτικότητα έναντι των φυσικών καταστροφών.

• Η συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας μόλις αγγίζει το 60%, έναντι πάνω από 70% στην Ε.Ε., και το ποσοστό είναι το ίδιο για γυναίκες με ή χωρίς παιδιά.

Περίπου το 60% των επιχειρήσεων έναντι 70% στην Ε.Ε. έχει επενδύσει στην ψηφιοποίηση.

Τα βασικά εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι ελληνικές επιχειρήσεις είναι η αβεβαιότητα για το μέλλον, τα διοικητικά εμπόδια, η διαθεσιμότητα εξειδικευμένου προσωπικού και το κόστος χρηματοδότησης. Αντίστοιχα είναι τα προβλήματα και των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, αλλά ο βαθμός δυσκολίας διαφέρει. Για παράδειγμα, μία στις 4 επιχειρήσεις στην Ελλάδα (26%) είναι δυσαρεστημένη με το κόστος χρηματοδότησης, έναντι μόλις 14% στην Ε.Ε. Η κ. Ρεβολτέλα τόνισε την ανάγκη να συνεχιστεί η επενδυτική δυναμική για να καλυφθεί και το κενό που θα δημιουργηθεί μετά το 2026, όταν θα εξαντληθούν οι πόροι του Ταμείου Ανάκαμψης.

Τα δικά του «καμπανάκια» χτύπησε, μιλώντας στην εκδήλωση, όπου παρουσιάστηκε η μελέτη της ΕΤΕπ, ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, Γιάννης Στουρνάρας. Η έγκαιρη απορρόφηση αλλά και εκταμίευση των πόρων της Ε.Ε. προς τον ιδιωτικό τομέα είναι καθοριστικής σημασίας, όπως είπε, σημειώνοντας ότι ενώ το ποσοστό απορρόφησης είναι ικανοποιητικό, φτάνοντας στο 41%, κάτι που κατατάσσει την Ελλάδα στην 4η θέση, οι εκταμιεύσεις προς τις επιχειρήσεις προχωρούν με βραδύτερο ρυθμό, 14% του συνόλου, γεγονός που καθυστερεί την πραγματοποίηση επενδυτικών δαπανών.

«Με δεδομένα τα προβλήματα που συνδέονται με τη γήρανση του πληθυσμού, την υπογεννητικότητα και τη χαμηλή συμμετοχή στο εργατικό δυναμικό, ο ρόλος των επενδύσεων σε υλικό και ανθρώπινο κεφάλαιο καθίσταται καθοριστικός για τη μελλοντική πορεία της οικονομίας», τόνισε. Εκανε και αυτός αναφορά στο επενδυτικό κενό, επικαλούμενος πρόσφατη μελέτη του ΔΝΤ, σύμφωνα με την οποία αυτό έφτασε έως το 8% του ΑΕΠ το 2019. Σύμφωνα με τα στοιχεία, εξάλλου, της Ε.Ε., οι επενδύσεις στην Ελλάδα ήταν το 2023 το 14,3% του ΑΕΠ, έναντι 22% στην Ε.Ε. Για να καλυφθεί το επενδυτικό κενό ο κ. Στουρνάρας τόνισε ότι πρέπει να υλοποιηθεί ένα ευρύ φάσμα φιλόδοξων μεταρρυθμίσεων, όπως στη Δικαιοσύνη και τη γραφειοκρατία, αλλά και να καταργηθούν τα εμπόδια στον ανταγωνισμό στις αγορές αγαθών και υπηρεσιών. Μίλησε επίσης για την ανάγκη ενίσχυσης του ανταγωνισμού στο τραπεζικό σύστημα.

Παραγωγικές επενδύσεις

% του ΑΕΠ, μέσος όρος ανά τρίμηνο

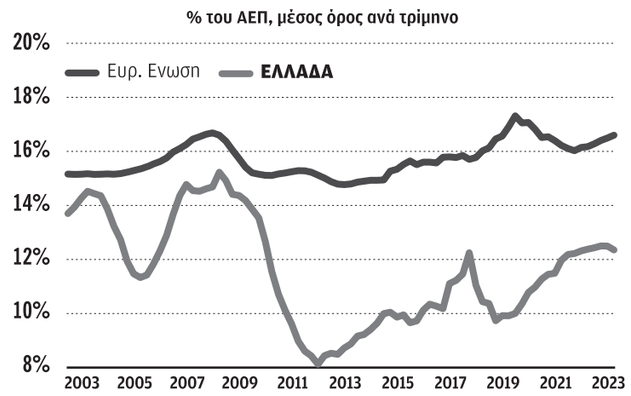

ΠΗΓΗ: Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων βάσει στοιχείων της Eurostat

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Μπαράζ εξαγορών και συγχωνεύσεων στις τηλεπικοινωνίες

Σε νέο κύκλο εξαγορών και συγχωνεύσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά και στην Ελλάδα, βρίσκεται ο κλάδος των τηλεπικοινωνιών. Την έντονη κινητικότητα των παρόχων πανευρωπαϊκά, που υπαγορεύουν ο οξυμένος ανταγωνισμός και η ανάγκη για συρρίκνωση του κόστους, οι αναλυτές συγκρίνουν με το μπαράζ συγχωνεύσεων και εξαγορών που είχε καταγραφεί το 1999.

Μόνο κατά τους τελευταίους μήνες η Swisscom συμφώνησε να εξαγοράσει τις δραστηριότητες της Vodafone στην Ιταλία προς περίπου 8,5 δισ. ευρώ, η γαλλική Orange συγχωνεύθηκε με τη Masmovil σε μια συναλλαγή με αποτίμηση 19 δισ. ευρώ και η Telecom Italia πούλησε το δίκτυο σταθερής στο αμερικανικό επενδυτικό fund KKR.

Στην Ελλάδα, στις εταιρείες που αναμένεται να αλλάξουν χέρια ανήκει η Nova, στο πλαίσιο της αποεπένδυσης της BC Partners του Νίκου Σταθόπουλου από τον όμιλο τηλεπικοινωνιών και παροχής οπτικοακουστικού περιεχομένου United Group, όπου ανήκει ο τηλεπικοινωνιακός πάροχος. Την εξαγορά της United Group ολοκλήρωσε τον Μάρτιο του 2019 η BC Partners, η οποία (μέσω της United Group) απέκτησε, τον Νοέμβριο του 2020, τη Nova. Οπως έχει αναφέρει ο κ. Σταθόπουλος η αποεπένδυση από τη United Group, πέντε χρόνια μετά την απόκτησή της, αποτελεί «φυσιολογική εξέλιξη για ένα equity fund». Η διαδικασία που ακολουθεί η BC Partners περιλαμβάνει δύο παράλληλους δρόμους. Ο πρώτος (Plan A) αφορά την πώληση της United Group και ο δεύτερος (Plan B) την ενδεχόμενη πώληση περιουσιακών στοιχείων της United Group ξεχωριστά, με κυριότερο την ελληνική Nova. Η ενδεχόμενη αλλαγή ιδιοκτησίας της Nova για δεύτερη φορά σε διάστημα μερικών ετών αναμένεται να επαναπροσδιορίσει, έως ένα βαθμό, τις ισορροπίες στην ελληνική αγορά τηλεπικοινωνιών, σε συνάρτηση με τη στρατηγική του νέου ιδιοκτήτη της.

Τη δική του σημαντική συνεισφορά στην κινητικότητα σε ευρωπαϊκό επίπεδο έχει και ο όμιλος ΟΤΕ, που δρομολογεί την πώληση της Telekom Romania Mobile Communications (TRMC), τη θυγατρική της με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών κινητής και δεδομένων στη Ρουμανία. Οπως ανακοίνωσε, πριν από μερικές ημέρες, ο εισηγμένος τηλεπικοινωνιακός όμιλος, νέος υποψήφιος αγοραστής για την Telekom Mobile Romania είναι η West Network Invest, ένα επενδυτικό σχήμα που ελέγχει με πλειοψηφικό ποσοστό η Digi Romania (Digi) και μειοψηφικά η Clever Media Group. Η Digi αποτελεί τον μεγαλύτερο πάροχο υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας της Ρουμανίας και ενδεχόμενη συγχώνευση με την TRMC θα της επέτρεπε να αποκτήσει το προβάδισμα έναντι της Orange Romania, που κατέχει ηγετική θέση στην τοπική αγορά κινητής, διαθέτοντας 9,5 εκατ. πελάτες.

Δ. ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΣ

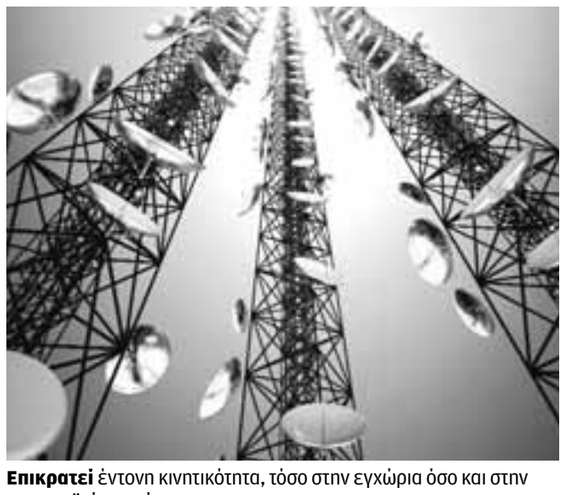

Επικρατεί έντονη κινητικότητα, τόσο στην εγχώρια όσο και στην ευρωπαϊκή αγορά.

Ατομικές επιχειρήσεις για αποφυγή φόρων

Το τρίμηνο Ιανουαρίου - Μαρτίου ιδρύθηκαν οι περισσότερες των τελευταίων τριών ετών, φτάνοντας συνολικά τις 24.650

Του **ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ**

Ακόμη και μετά τη θέσπιση του ελάχιστου τεκμαρτού εισοδήματος, η σύσταση ατομικής επιχείρησης παραμένει ο καλύτερος τρόπος για να... ξεγλιστρήσει κάποιος από τις υψηλές κρατήσεις για φόρους και ασφαλιστικές εισφορές και αυτός είναι ο βασικός λόγος για τον οποίο στο α΄ τρίμηνο του 2024 –και με το νέο καθεστώς φορολόγησης σε πλήρη εφαρμογή– οι ιδρύσεις νέων ατομικών επιχειρήσεων κατέγραψαν υψηλό τριετίας φτάνοντας στις 24.650.

Μπορεί λοιπόν τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ να αποτυπώνουν πολύ μεγάλη αύξηση στον αριθμό των νέων εταιρειών (συνολικά έφτασαν στις 39.000 από 34.000 πέρυσι και 27.000 πρόπερσι), όμως η επεξεργασία των στοιχείων δείχνει ότι αυτή η αύξηση κρύβει το ολοένα και μεγαλύτερο ενδιαφέρον για μικροεπιχειρηματική δραστηριότητα, ελεύθερο επάγγελμα ή ενασχόληση στον πρωτογενή τομέα. Δεν είναι τυχαίο ότι από τις δεκάδες χιλιάδες νέες εταιρείες που ιδρύονται κάθε τρίμηνο, οι κατά κανόνα μεγαλύτερου μεγέθους και αυξημένων κεφαλαιακών απαιτήσεων ανώνυμες εταιρείες περιορίζονται σε 450-600 ανά τρίμηνο, αντιπροσωπεύοντας ποσοστό της τάξεως του 1,1%-1,5% ως ποσοστό των συνολικών ενάρξεων. Τα στοιχεία με τις ενάρξεις του α΄ τριμήνου είναι τα πρώτα που δημοσιεύονται μετά την ενεργοποίηση του νέου νόμου για το ελάχιστο τεκμαρτό εισόδημα της εφορίας, το οποίο ουσιαστικά αφορά τις ατομικές επιχειρήσεις. Το γεγονός ότι οι ενάρξεις είναι οι περισσότερες που έχουν καταγραφεί από το α΄ τρίμηνο του 2021, δείχνει ότι προς το παρόν τουλάχιστον, δεν έχει υπάρξει αρνητική επίδραση από την αλλαγή του φορολογικού συστήματος. Αυτό έχει πολλές ερμηνείες:

1. Παρά τη θέσπιση του ελάχιστου εισοδήματος (άρα και του ελάχιστου) φόρου, η άσκηση ατομικού επαγγέλματος εξασφαλίζει χαμηλότερες κρατήσεις για φόρους και για ασφαλιστικές εισφορές συγκριτικά με τη μισθωτή εργασία. Οταν για μεικτό εισόδημα 13.000 ευρώ, ο αυτοαπασχολούμενος επιβαρύνεται με 3.500 ευρώ τον χρόνο και ο αντίστοιχος μισθωτός με 5.087 ευρώ (μαζί με τις εργοδοτικές εισφορές), τότε όποιος μπορεί να εισπράττει την αμοιβή του με «μπλοκάκι» έχει ισχυρό κίνητρο να το κάνει. Μάλιστα, από του χρόνου

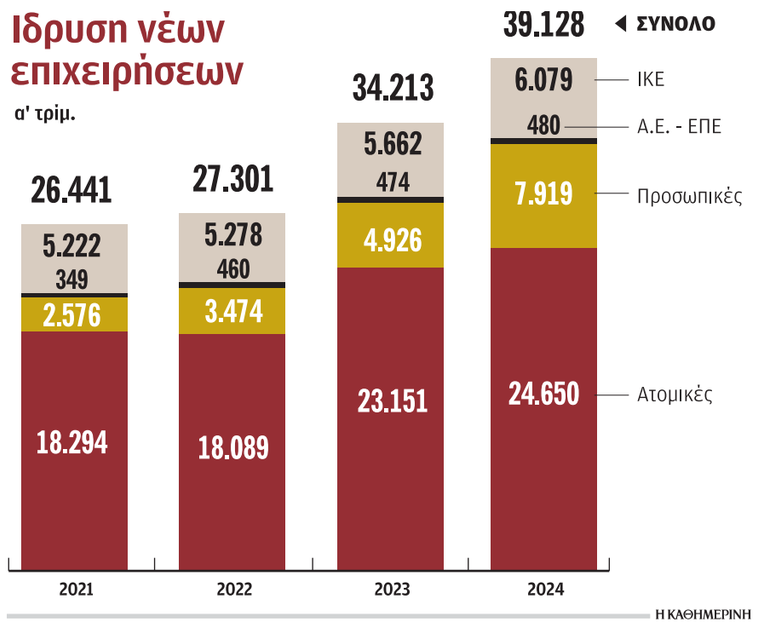

που θα καταργηθεί πλήρως το τέλος επιτηδεύματος, η ψαλίδα θα ανοίξει ακόμη περισσότερο. Γιατί προκύπτει αυτό; Διότι ο επαγγελματίας μπορεί να αφαιρεί από τα ακαθάριστα έσοδά του τις επαγγελματικές δαπάνες (κάτι που δεν μπορεί να κάνει ο μισθωτός) και γιατί ο επαγγελματίας μπορεί να επιλέξει το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών που θα πληρώνει κατεβάζοντας τον πήχυ ακόμη και στα 250 ευρώ τον μήνα αν δεν ενδιαφέρεται για το ύψος της σύνταξης που θα λάβει στο τέλος του εργασιακού βίου.

2. Η μεγάλη άνθηση των βραχυχρόνιων μισθώσεων οδήγησε και στη νομοθετική υποχρέωση όποιος εκμεταλλεύεται περισσότερα από τρία ακίνητα να εισπράττει τις αμοιβές μέσω επιχείρησης. Ομως, ακόμη και αυτοί που εκμεταλλεύονται λιγότερα από 3 ακίνητα επιλέγουν αρκετά συχνά τη λύση της ατομικής επιχείρησης ακριβώς για να μπορούν να εκπίπτουν (νόμιμα) τις δαπάνες που προκύπτουν κατά την εκμετάλλευση του ακινήτου (προμήθειες, έξοδα διαχείρισης, καθαρισμός κ.λπ.).

3. Τα κίνητρα στους συνταξιούχους για να συνεχίσουν να εργάζονται οδηγούν και αυτά στις συστάσεις νέων ατομικών επιχειρήσεων. Ειδικά οι αυτοαπασχολούμενοι συνταξιούχοι (γιατροί, μηχανικοί κ.λπ.) κρατούν πλέον ανοικτή μια ατομική επιχείρηση και επιβαρύνονται μόνο με προσαύξηση 50% επί της ασφαλιστικής εισφοράς, κάτι που μπορεί να μεταφράζεται και σε λιγότερα από 150 ευρώ τον μήνα.

Το ελάχιστο εισόδημα ουσιαστικά επηρεάζει μόνο αυτούς που δηλώνουν κέρδη κάτω από 10.000-12.000 ευρώ τον χρόνο. Αν μάλιστα πρόκειται για νέο επαγγελματία, δεν υπάρχει καν η εφαρμογή του τεκμηρίου για τα πρώτα χρόνια επαγγελματικής δραστηριότητας. Με τη θέσπιση του συντελεστή του 9%, ο επαγγελματίας γνωρίζει ότι ακόμη και αν φορολογηθεί για κέρδη 10.000 ευρώ, η ατομική επιχείρηση θα του κοστίσει 900 ευρώ φόρο καθώς πλέον δεν θα υπάρχει από το νέο έτος και η επιβάρυνση του ελάχιστου τεκμαρτού εισοδήματος. Βέβαια, η πλήρης εικόνα για το πόσο φόρο παράγει το νέο σύστημα θα σχηματιστεί μετά την εκκαθάριση των φετινών δηλώσεων. Φαίνεται πάντως ότι τα τεκμήρια από μόνα τους δεν θα αποτελέσουν «φραγμό» στη σύσταση νέων ατομικών επιχειρήσεων.

Από το σύνολο των 24.650 ατομικών επιχειρήσεων που δημιουργήθηκαν στο α΄ τρίμηνο, οι 5.536 αφορούσαν αγρότες, οι 3.865 ελεύθερους επαγγελματίες, οι 1.487 ατομικά επαγγέλματα και περίπου 1.800 αφορούσαν υπηρεσίες εστίασης και καταλυμάτων.

Σταθερό επιτόκιο για ρυθμίσεις χρεών προς την εφορία έως τα τέλη Μαρτίου 2025

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

«Παγώνουν» για ένα χρόνο τα επιτόκια για όσους έχουν ρυθμισμένες οφειλές στην εφορία, σύμφωνα με τη νέα διάταξη του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, προκειμένου να αποφευχθούν μεγάλες χρεώσεις που θα ανάγκαζαν ενδεχομένως κάποιους να σταματήσουν να πληρώνουν. Το επιτόκιο των δόσεων βεβαιωμένων οφειλών προς την ΑΑΔΕ που έχουν τεθεί σε ρύθμιση θα μείνει σταθερό μέχρι και τις 31/3/2025 στο ύψος στο οποίο είχε διαμορφωθεί μέχρι τις 31/3/2024. Σημειώνεται, δε, πως το μέτρο αυτό θα έχει και αναδρομικό χαρακτήρα από 1/4/2024 τόσο για τις ρυθμίσεις που θεσπίστηκαν τον προηγούμενο μήνα όσο και για εκείνες που βρίσκονταν ήδη σε ισχύ. Με βάση τα ανωτέρω, το ύψος των επιτοκίων για τις δόσεις οφειλών σε ρύθμιση διαμορφώνεται σε:

– 4,34% για οφειλές που ρυθμίζονται σε 12 μηνιαίες δόσεις.

– 5,84% για οφειλές που ρυθμίζονται σε περισσότερες από 12 δόσεις.

Για τις οφειλές που έχουν τεθεί εκ νέου σε ρύθμιση μετά την απώλεια της πρώτης (β΄ υπαγωγή), το επιτόκιο διαμορφώνεται ως εξής:

– 5,84% για οφειλές που ρυθμίζονται σε έως 12 μηνιαίες δόσεις.

– 7,34% για οφειλές που ρυθμίζονται σε περισσότερες από 12 μηνιαίες δόσεις.

Χωρίς τη νομοθετική αυτή παρέμβαση οι φορολογούμενοι θα επιβαρύνονταν με επιτόκιο 6,68% για τις ρυθμισμένες σε 12 δόσεις οφειλές και σε 8,18% για οφειλές που έχουν ρυθμιστεί σε περισσότερες από 12 δόσεις.

Σημειώνεται ότι τα νέα επιτόκια αφορούν μόνο την πάγια ρύθμιση που είναι από 12 έως 48 δόσεις και όχι τις έκτακτες ρυθμίσεις (ρυθμίσεις των 72 δόσεων για την ενεργειακή ή πανδημική κρίση και 120 δόσεων), καθώς σε αυτές το επιτόκιο διαμορφώνεται διαφορετικά, σε αντίθεση με αυτό της πάγιας ρύθμισης που υπολογίζεται με βάση το επιτόκιο δανείων αλληλόχρεων λογαριασμών, το μέσο επίπεδο του οποίου ανακοινώνει κάθε χρόνο η ΤτΕ. Για τις παλαιές ρυθμίσεις που είναι σε ισχύ το επιτόκιο ήταν χαμηλό και ως εκ τούτου δεν χρειάζεται αναπροσαρμογή. Αντιθέτως, χρειάζεται για τις ρυθμίσεις που έγιναν από την 1η Απριλίου. Για αυτές η εφορία θα υπολογίσει εκ νέου τις δόσεις, ενώ θα πιστώσει στους λογαριασμούς των οφειλετών τα επιπλέον ποσά που κατέβαλαν. Ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Κωστής Χατζηδάκης αναφερόμενος στη διάταξη τόνισε: «Προχωράμε σήμερα, όπως είχαμε δεσμευθεί, με τη νομοθετική ρύθμιση που επιστρέφει για ένα έτος το επιτόκιο των ρυθμίσεων οφειλών προς τη φορολογική διοίκηση στο επίπεδο της περυσινής χρονιάς. Οπως έχουμε κάνει ήδη αντίστοιχα με οφειλές προς τον ΕΦΚΑ, διασφαλίζουμε ότι τόσο οι πολίτες όσο και οι επιχειρήσεις θα συνεχίσουν να αποπληρώνουν τις οφειλές τους προς την ΑΑΔΕ χωρίς τις υπέρογκες επιβαρύνσεις που δημιουργούν τα αυξημένα ευρωπαϊκά επιτόκια, τα οποία με τη σειρά τους πιέζουν ανοδικά και τα επιτόκια στην εγχώρια αγορά».

Σημειώνεται ότι τα συνολικά ληξιπρόθεσμα χρέη στην εφορία φτάνουν τα 107,1 δισ. ευρώ, εκ των οποίων τα 26,3 δισ. ευρώ έχουν χαρακτηριστεί «ανεπίδεκτα είσπραξης», χωρίς ωστόσο να διαγράφονται από τα βιβλία της ΑΑΔΕ. Ετσι, το πραγματικό ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο περιορίζεται στα 80,8 δισ. ευρώ. Πέρυσι, με ρυθμίσεις και κατασχέσεις οδηγήθηκαν στο ταμείο εισπράξεις 2,8 δισ. ευρώ, ενώ οι διαγραφές χρεών έφτασαν τα 12 δισ. ευρώ (το μεγαλύτερο μέρος τους αφορούσε τον ΟΣΕ). Στο εύρος οφειλής άνω του 1 εκατ. ευρώ συγκεντρώνεται το 77,3% του συνολικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου και μόλις το 0,2% των οφειλετών. Αντιθέτως, το 72,9% των οφειλετών συγκεντρώνεται στις οφειλές μεταξύ 50 και 10.000 ευρώ, με το συνολικό τους ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο να αγγίζει το 3,7% των συνολικών οφειλών.

GoGordian REAL ESTATE

Ακίνητα υψηλής απόδοσης

Price drop 0%

Go Yield
ΑΚΙΝΗΤΑ ΥΨΗΛΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ!

Κτήριο μικτής χρήσης στον Τρυπιώτη, Λευκωσία

- Εξαιρετική επενδυτική ευκαιρία για boutique ξενοδοχείο ή φοιτητικές εστίες βάσει των σχετικών πολεοδομικών αδειών.
- Βρίσκεται στους πεζόδρομους Λήδρας και Ονασαγόρου, 100μ από την ανακαινισμένη πλατεία Ελευθερίας.
- Εμβαδόν εσωτερικών χώρων 1,322 τ.μ.
- Αποτελείται από 7 καταστήματα στο ισόγειο που έχουν ενοποιηθεί σε 3, 21 διαμερίσματα (13 στούντιο, 6 δύο υπνοδωματίων και 2 τριών υπνοδωματίων).
- Roof garden με εμβαδόν 366 τ.μ.
- Υπόγειο με εμβαδόν 224 τ.μ.

Ref: 7468

Η ιδανική επενδυτική ευκαιρία!

7777 5656
www.gogordian.com

από ~~€1,700,000~~ τώρα €1,600,000

Επιμένει πάνω από το 10% η ανεργία στην Ελλάδα

Ο σκληρός πυρήνας των 500.000 ανέργων και η αναντιστοιχία των δεξιοτήτων των εργαζομένων με τις ανάγκες της αγοράς

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Σε διψήφιο ποσοστό παραμένει η ανεργία στη χώρα μας, εδώ και 14 ολόκληρα χρόνια. Ακόμη και τους τελευταίους 18 μήνες, οπότε παρατηρείται μια σημαντικά πτωτική πορεία, δεν έχει καταφέρει να πέσει κάτω από το 10%, με τους ειδικούς να επισημαίνουν ότι μια δεξαμενή 500.000 ανέργων αποτελεί τον «σκληρό πυρήνα» του φαινομένου.

Τα τελευταία στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, που δημοσιοποιήθηκαν την περασμένη βδομάδα, το επιβεβαιώνουν. Στην Ελλάδα, η ανεργία μπορεί να μειώθηκε τον περασμένο Μάρτιο στο 10,2% από 10,8% τον Φεβρουάριο, αλλά παρέμεινε πάνω από το φράγμα του 10%. Ετσι, η χώρα μας διατηρεί το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό ανεργίας στην Ευρωζώνη μετά την Ισπανία (11,7%), την ώρα που όλες οι

Στην ηλικιακή ομάδα 15-24 ετών, η ανεργία ξεπερνά κάθε άλλο ποσοστό – Το 2023 ήταν 26,8% και το 2024 ήταν 22,9%.

άλλες χώρες έχουν μονοψήφια ποσοστά. Τον Ιανουάριο, η ανεργία ήταν 10,5%, τον Φεβρουάριο 10,8% και τον Μάρτιο 10,2%, ενώ σε απόλυτους αριθμούς οι άνεργοι μετρήθηκαν σε 502.000 τον Ιανουάριο, σε 517.000 τον Φεβρουάριο και 493.000 τον Μάρτιο.

Είναι, δε, χαρακτηριστικό πως η εγχώρια αγορά εργασίας «μάχεται» 18 μήνες με μια ανεργία που επιμένει κοντά στο 10% χωρίς να το νικάει. Συγκεκριμένα, το ποσοστό της ανεργίας έγραψε για πρώτη φορά –μετά τη δημοσιονομική κρίση χρέους– 11 μπροστά τον Οκτώβριο του 2022 και από τότε, αν και καταγράφει πτωτική πορεία, διατηρείται πέριξ του 11% μέχρι τον περασμένο Ιούλιο, ήτοι για 10 μήνες. Και από τότε, 8 μήνες μετά, δεν έχει ακόμη πέσει κάτω από το 10%.

Η Ελλάδα διατηρεί το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό ανεργίας στην Ευρωζώνη μετά την Ισπανία, την ώρα που όλες οι άλλες χώρες έχουν μονοψήφια ποσοστά. Πάνω από το 50% των ανέργων παραμένει εκτός αγοράς εργασίας για περισσότερο από 12 μήνες.

Νέοι και γυναίκες

Οπως επισημαίνουν οι ειδικοί, παρατηρώντας κανείς το προφίλ των ανέργων, μπορεί να διαπιστώσει και τις αιτίες του προβλήματος. Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ και τη ΔΥΠΑ, το προφίλ του ανέργου στον δομικό πυρήνα της ανεργίας είναι νέα γυναίκα, ηλικίας έως 24 ετών. Οσο για τη διάρκεια της ανεργίας, πάνω από 50% των ανέργων παραμένουν εκτός αγοράς εργασίας για περισσότερο από 12 μήνες. Οι υπόλοιποι άνεργοι ανακυκλώνονται εντός του 12μήνου, λόγω και της έντονης εποχικότητας της απασχόλησης. Συγκεκριμένα, το ποσοστό ανεργίας κατά φύλο δείχνει ότι στις γυναίκες το ποσοστό ανεργίας ήταν 14,8% το 2023 και 13,2% το 2024, αισθητά υψηλότερα δηλαδή από τους άνδρες, στους οποίους ήταν 8,6% το 2023 και 8% το 2024. Και αντίστοιχα, στην ηλικιακή ομάδα 15-24 ετών η ανεργία ξεπερνά κάθε άλλο ποσοστό. Το 2023 ήταν 26,8% και το 2024 22,9%. Εναντι 10,4% και 9,7% το 2023 και 2024 αντίστοιχα, για την ηλικιακή ομάδα 25-74 ετών. Παράλληλα, σε σύνολο 1,03 εκατ. εγγεγραμμένων ανέργων στο τέλος του 2023, οι 538.687 είναι εκτός αγοράς το πολύ έως 11 μήνες. Ολοι οι υπόλοιποι είναι άνεργοι για περισσότερους μήνες. Υπάρχουν δε και σχεδόν 200.000 άνεργοι που παραμένουν εγγεγραμμένοι στις λίστες της ΔΥΠΑ για διάστημα άνω των 60 μηνών (πέντε χρόνια).

Ετσι, και παρότι η ανάπτυξη της Ελλάδας «τρέχει» με πολλαπλάσιους ρυθμούς από τη μέση ανάπτυξη της Ευρωζώνης, η ανεργία δεν λέει να πέσει κάτω από το ψυχολογικό –και όχι μόνο– όριο του 10%.

Σε αυτό το τοπίο, μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις των επόμενων ετών αλλά και ένα διαρθρωτικό πρόβλημα της εγχώριας αγοράς ανεργίας, στο οποίο οφείλεται κατά έναν μεγάλο βαθμό και η δυσκολία μείωσης της ανεργίας με γρηγορότερους ρυθμούς, είναι σύμφωνα με τον γενικό γραμματέα Κοινωνικής Ασφάλισης, νομικό, Νίκο Μηλαπίδη, η αναντιστοιχία προσφοράς και ζήτησης.

Οπως χαρακτηριστικά επισημαίνει μιλώντας στην «Κ», από το «βρες μου δουλειά», που ήταν το βασικό αίτημα τα προηγούμενα χρόνια, έχουμε πλέον περάσει στο «βρες μου εργαζομένους». Και αυτό, όπως ξεκαθαρίζει, δεν οφείλεται μόνο στο ότι δεν βρίσκονται εργαζόμενοι με υψηλές δεξιότητες. Πολλές θέσεις εργασίας απαιτούν χαμηλότερες δεξιότητες από αυτές που διαθέτουν οι εργαζόμενοι που τις κατέχουν. Ετσι, σύμφωνα με τα στοιχεία της CEDEFOP, η Ελλάδα κερδίζει αργυρό μετάλλιο αναντιστοιχίας δεξιοτήτων των εργαζομένων με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, αφού συγκεντρώνει τη 2η χειρότερη βαθμολογία στην Ευρωπαϊκή Ενωση των «27» στο skills matching μετά την Ισπανία. Και αντίστοιχα, στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων (skills development) η χώρα μας έρχεται 4η από το τέλος, ενώ είναι ουραγός στον δείκτη ενεργοποίησης δεξιοτήτων (skills activation) καταλαμβάνοντας την 5η θέση από το τέλος.

Αναβάθμιση επενδύσεων

Ο γενικός γραμματέας του υπουργείου Εργασίας ξεκαθαρίζει ότι η ανεργία υποχωρεί, παραμένει όμως σε πολύ υψηλότερο επίπεδο σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, γιατί η διαρθρωτική ανεργία αντιστέκεται, όπως αντιστέκεται ο «πυρήνας» των μακροχρόνια ανέργων. Οσο για το τι πρέπει να γίνει από εδώ και πέρα, ο κ. Μηλαπίδης ξεκαθαρίζει ότι για να επιτευχθούν διατηρήσιμοι και ικανοποιητικοί ρυθμοί ανάπτυξης τα επόμενα χρόνια, απαιτείται να μεγαλώσει η ελληνική οικονομία. Για να μεγαλώσει η οικονομία, απαιτούνται η αύξηση της απασχόλησης του εργατικού δυναμικού (μεγαλύτερο ενεργό ποσοστό του πληθυσμού) και η αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας (το προϊόν ή οι υπηρεσίες που παράγουμε). Και όλα τα παραπάνω θα επιτευχθούν μόνο με τον μετασχηματισμό του παραγωγικού υποδείγματος, που προϋποθέτει αύξηση και ποιοτική αναβάθμιση των επενδύσεων.

Οι επενδύσεις αυτές εξαρτώνται από την ταχύτητα εφαρμογής δομικών μεταρρυθμίσεων σε κομβικούς τομείς της ελληνικής οικονομίας, όπως, για παράδειγμα, η Δικαιοσύνη και η Δημόσια Διοίκηση. Στην Ελλάδα έχει επέλθει βελτίωση στον συγκεκριμένο τομέα, σημειώνει ο γ.γ. του υπουργείου Εργασίας, καθώς η επένδυση σε πάγιο κεφάλαιο έχει αυξηθεί από το 11% το 2019, σχεδόν, στο 15% το 2023, όμως, και πάλι η Ελλάδα υπολείπεται ακόμη του ευρωπαϊκού μέσου όρου (22%). «Είναι σαφές πως ακόμη και μεσοπρόθεσμα, η άνοδος των μισθών θα επιτευχθεί μέσω των επενδύσεων σε πάγιο και ανθρώπινο κεφάλαιο», επισημαίνει ο κ. Μηλαπίδης. Για να συμπληρώσει ότι ο λόγος είναι πολύ απλός και έχει να κάνει με το ότι η αμοιβή της εργασίας είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την παραγωγικότητα.

Θέτει μάλιστα στο τραπέζι έναν ακόμη παράγοντα. Το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ), ίσως το σημαντικότερο πακέτο κοινοτικών πόρων και συναφών μεταρρυθμίσεων, το οποίο έχουμε την ιστορική ευκαιρία να αξιοποιήσουμε ώστε να αλλάξουμε παραγωγικό μοντέλο και να αυξήσουμε –ταυτόχρονα– την ανθεκτικότητα της ελληνικής οικονομίας και την κοινωνική συνοχή. «Εάν, βέβαια, δεν εξασφαλίσουμε ότι η χώρα διαθέτει επαρκές ανθρώπινο κεφάλαιο, είναι δύσκολο να πιστέψει κανείς ότι θα είμαστε σε θέση να απορροφήσουμε σημαντικές επενδύσεις σε πάγιο κεφάλαιο, μακροπρόθεσμα», καταλήγει.

Το 14% των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης έχει φθάσει σε επιχειρήσεις

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Στο 14% του συνόλου των διαθέσιμων πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης περιορίζονται μέχρι στιγμής οι εκταμιεύσεις προς τις επιχειρήσεις, σύμφωνα με στοιχεία που παραθέτει η Τράπεζα της Ελλάδος στο τελευταίο ενημερωτικό δελτίο της για την ελληνική οικονομία, που απευθύνεται σε θεσμικούς επενδυτές και διεθνείς φορείς.

Οπως επισημαίνεται, ενώ έχει σημειωθεί πρόοδος στην έγκριση επιλέξιμων έργων, οι εκταμιεύσεις προς τις επιχειρήσεις προχωρούν με βραδύτερο ρυθμό. Συγκεκριμένα, από τα 36 δισ. ευρώ των διαθέσιμων πόρων για την

Από τα 36 δισ. που είναι διαθέσιμα, μέχρι στιγμής 5,1 δισ. έχουν δοθεί για χρηματοδότηση επενδύσεων.

Ελλάδα από το Ταμείο Ανάκαμψης, στις επιχειρήσεις έχουν φτάσει μέχρι στιγμής 5,12 δισ. ευρώ, αν και οι εκταμιεύσεις έχουν ανέλθει σε 14,9 δισ. ευρώ. Η καθυστέρηση αυτή έχει σημασία γιατί σχετίζεται με την επιδιωκόμενη επιτάχυνση του ρυθμού ανάπτυξης. Φέτος, σχεδόν κατά το ήμισυ η εκτιμώμενη αύξηση του ΑΕΠ θα προέλθει από τις επενδύσεις που χρηματοδοτούν τα κοινοτικά ταμεία.

Αναλυτικά, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΤτΕ, η εικόνα έχει ως εξής:

• Από τις επιχορηγήσεις, συνολικού προϋπολογισμού 18,2 δισ. ευρώ, έχουν εκταμιευθεί προς την Ελλάδα τα 7,6 δισ. ευρώ. Εως τον Μάρτιο 2024 είχαν εκταμιευθεί προς τις επιχειρήσεις 3,42 δισ. ευρώ, ενώ άλλα 2,3 δισ. ευρώ είχαν μεταβιβασθεί σε φορείς της γενικής κυβέρνησης έως τον Απρίλιο.

• Από τα δάνεια, συνολικού προϋπολογισμού 17,7 δισ. ευρώ, έχουν εκταμιευθεί 7,3 δισ. ευρώ. Εως τον Απρίλιο προς τις επιχειρήσεις είχε εκταμιευθεί 1,7 δισ. ευρώ. Ωστόσο, είχαν υπογραφεί συμβάσεις 4,8 δισ. ευρώ, σύμφωνα με τον στόχο. Οσον αφορά τις εκταμιεύσεις, πάντως, με 14,9 δισ. ευρώ, που αντιστοιχούν στο 41% του συνολικού προϋπολογισμού της, η Ελλάδα είναι μεταξύ των 4 πρώτων χωρών. Μάλιστα τον Απρίλιο υπέβαλε το αίτημα για την 4η δόση δανείου, 2,3 δισ. ευρώ. Στο Ταμείο Ανάκαμψης εκτιμούν ότι η δόση αυτή του δανείου θα εκταμιευθεί τον Ιούλιο, οπότε το σύνολο των εκταμιεύσεων θα φτάσει τα 17,2 δισ. ευρώ ή 48% των διαθέσιμων πόρων. Παράλληλα, ετοιμάζονται να καταθέσουν το αίτημα για την 4η δόση επιχορηγήσεων, 1 δισ. ευρώ, παρότι εκκρεμούν ακόμη τρία προαπαιτούμενα: η ανάθεση ανάπλασης του Βοτανικού και της Ακτής Θεμιστοκλέους και η υποβολή 9.700 αιτήσεων για το «Εξοικονομώ» των επιχειρήσεων.

Λόγω των δυσκολιών που υπάρχουν, είναι πιθανό να υποβληθεί το αίτημα με αστερίσκο, προβλέποντας εκταμίευση αφού εκπληρωθούν και τα εκκρεμή ορόσημα. Παράλληλα, στο υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών ετοιμάζουν το επόμενο αίτημα για επιχορηγήσεις και δάνεια, με στόχο να το καταθέσουν εντός του έτους. Αρχικώς είχε αναφερθεί ο Σεπτέμβριος, αλλά είναι πιθανό να καθυστερήσει, καθώς πυκνώνουν οι δυσκολίες όσον αφορά την εκπλήρωση των προαπαιτούμενων, στόχων και οροσήμων. Επιβεβαιώνεται πάντως ότι οι δυσκολίες μεγαλώνουν καθώς περνάει ο χρόνος και ότι η απορρόφηση του συνόλου των πόρων, όπως ελπίζει η κυβέρνηση, θα είναι μεγάλο στοίχημα.

Στο ΥΠΟΙΚ ετοιμάζονται να καταθέσουν το αίτημα για την 4η δόση επιχορηγήσεων, 1 δισ. ευρώ, παρότι εκκρεμούν τρία προαπαιτούμενα.

132.352 νέες θέσεις εργασίας τον Απρίλιο, οι περισσότερες πλήρους απασχόλησης

Μεγάλη αύξηση της πλήρους απασχόλησης κατέγραψε τον Απρίλιο το πληροφοριακό σύστημα «Εργάνη» του υπουργείου Εργασίας, με τις προσλήψεις να υπερισχύουν σημαντικά των απολύσεων, ώστε μέσα σε μόνο ένα μήνα να δημιουργηθούν 132.352 νέες θέσεις εργασίας. Πρόκειται για την καλύτερη επίδοση από το 2001 που υπάρχουν στοιχεία, ενώ ρεκόρ αποτελεί και η επίδοση τετραμήνου (Ιανουάριος - Απρίλιος 2024) με 188.587 νέες θέσεις εργασίας. Εξαιρετικά σημαντικό γεγονός για την ποιότητα της εγχώριας αγοράς εργασίας θεωρείται ότι οι περισσότερες νέες θέσεις καλύφθηκαν με τους εργαζομένους να υπογράφουν συμβάσεις πλήρους απασχόλησης. Παρότι οι περισσότερες θέσεις ήταν για ειδικότητες όπως σερβιτόροι, μάγειροι και ψήστες, καμαριέρες και υπάλληλοι υποδοχής πελατών, φαίνεται πως οι εργοδότες στρέφονται σε προσλήψεις μόνιμου και όχι έκτακτου προσωπικού. Ετσι, σύμφωνα με τα στοιχεία, έχουν για τρίτο συνεχόμενο μήνα θετικό ισοζύγιο απασχόλησης και μάλιστα υπερδιπλάσιο σε σχέση με τις 24.542 θέσεις που δημιουργήθηκαν τον Φεβρουάριο και τις 63.689 του Μαρτίου.

Πρόκειται για την καλύτερη επίδοση στην απασχόληση από το 2001 που υπάρχουν στοιχεία.

Αναλυτικά, οι προσλήψεις κατά τον φετινό Απρίλιο ανήλθαν σε 354.231, περισσότερες κατά 44.907 συγκριτικά με τις 309.324 που είχαν καταγραφεί τον ίδιο μήνα πριν από ένα έτος. Αντίστοιχα βέβαια αυξήθηκαν και οι φετινές απολύσεις, χωρίς όμως να υπερκαλύψουν τη θετική πορεία των προσλήψεων. Τον περασμένο Απρίλιο οι απολύσεις έφτασαν τις 221.879, υψηλότερες κατά 35.634 σε σχέση με τις 186.245 που είχαν προκύψει τον Απρίλιο του 2023. Ετσι, δημιουργήθηκαν 132.352 νέες θέσεις εργασίας, 9.273 περισσότερες από τις 123.079 του περυσινού Απριλίου. Αλλά και σε επίπεδο τετραμήνου (Ιανουαρίου - Απριλίου) η φετινή επίδοση των 188.587 νέων θέσεων απασχόλησης είναι υψηλότερη κατά 8.021 θέσεις, συγκριτικά με τις 180.566 που είχαν προκύψει πέρυσι, κατά το ίδιο χρονικό διάστημα.

Σε επίπεδο συμβάσεων διαπιστώνεται ότι συνεχίστηκε η επικράτηση της πλήρους απασχόλησης έναντι των ευέλικτων μορφών. Τον Απρίλιο, από τις 354.231 προσλήψεις που πραγματοποιήθηκαν, οι 225.428 (ποσοστό 63,64%) αφορούσαν συμβάσεις πλήρους απασχόλησης. Καταγράφηκαν άλλες 104.155 προσλήψεις μερικής απασχόλησης (ποσοστό 29,40%) και 24.648 συμβάσεις με όρους εκ περιτροπής απασχόλησης (ποσοστό 6,96%). Στην πράξη, συνεχίστηκε η πορεία ανάκαμψης των συμβάσεων πλήρους απασχόλησης, που διαπιστώνεται σε όλο το τετράμηνο της τρέχουσας χρονιάς, με αποτέλεσμα να καλύπτουν το 56,71% από το σύνολο των προσλήψεων.

Επίσης, οι επιχειρήσεις φαίνεται ότι προτίμησαν πιο έμπειρους και πιο μεγάλους ηλικιακά εργαζομένους, καθώς οι περισσότερες νέες θέσεις εργασίας (45.359) για έναν ακόμη μήνα αφορούσαν ηλικίες 45-64 ετών. Ακολουθεί η ηλικιακή ομάδα 30-44 ετών με 40.348 νέες θέσεις εργασίας, ενώ στους νέους 15-24 και 25-29 ετών καταγράφηκαν 26.340 και 17.812 νέες θέσεις αντίστοιχα. Η επίδραση του τουρισμού φαίνεται στο επίπεδο δραστηριότητας που αφορούσαν οι νέες θέσεις εργασίας. Ετσι, τα καταλύματα με 73.707 νέες θέσεις εργασίας και οι υπηρεσίες εστίασης με 22.314 βρίσκονται στις πρώτες θέσεις.

Ρεκόρ νέων θέσεων εργασίας

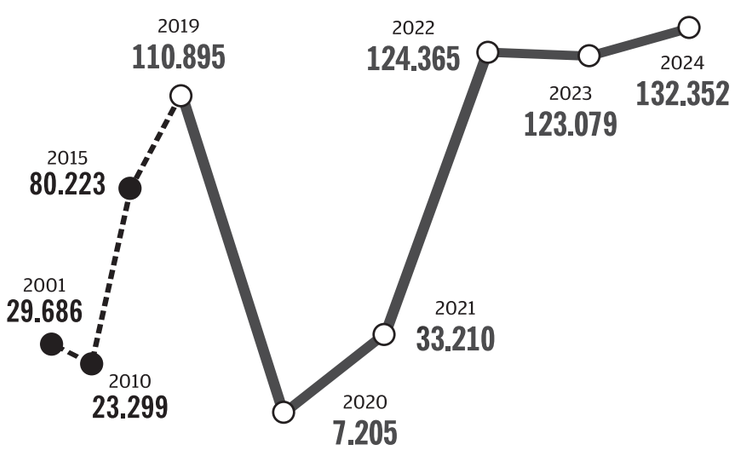

ΠΗΓΗ: ΕΡΓΑΝΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Σύμφωνα με την Global Startup Ecosystem Index, καταλαμβάνει φέτος τη 49η θέση παγκοσμίως, από 46η το 2023.

Πτώση για το ελληνικό οικοσύστημα των startups εταιρειών

Της **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ**

Με βασικότερα εμπόδια τη μεγάλη γραφειοκρατία αλλά και τις υψηλές ασφαλιστικές εισφορές, το ελληνικό οικοσύστημα των νεοφυών επιχειρήσεων έχει εδραιώσει τη θέση του στη λίστα με τα 50 κορυφαία startup οικοσυστήματα παγκοσμίως, ωστόσο καταγράφει απώλειες σε σύγκριση με πέρυσι. Σύμφωνα με τη νέα έκθεση Global Startup Ecosystem Index 2024 του StartupBlink, που αξιολογεί τα startup οικοσυστήματα 1.000 πόλεων σε 100 χώρες παγκοσμίως, η Ελλάδα σημειώνει πτώση στη σχετική κατάταξη σε σύγκριση με πέρυσι καταλαμβάνοντας την 49η θέση παγκοσμίως, από 46η το 2023.

Σε ό,τι αφορά ειδικότερα την κατάταξή της στη Δυτική Ευρώπη, η Ελλάδα χάνει μία θέση καταλαμβάνοντας τη 19η, με την Κύπρο να προπορεύεται στη σχετική λίστα. Το οικοσύστημα των startups της Κύπρου, όπως προκύπτει από τα ευρήματα της έρευνας, σημειώνει μεγάλη άνοδο σε σύγκριση με πέρυσι, καταλαμβάνοντας πλέον την 45η θέση από 54η πέρυσι, ενώ ακολουθούν η Ουκρανία (46η), η Λετονία (47η) και η Κροατία (48η). Οπως σημειώνει στην «Κ» ο διευθύνων σύμβουλος και ιδρυτής της πλατφόρμας StartupBlink, Ελι Ντέιβιντ Ρόκα, «η χρονιά αυτή για το οικοσύστημα των ελληνικών νεοφυών επιχειρήσεων μπορεί να χαρακτηριστεί περισσότερο "ουδέτερη", αποδίδοντας τις απώλειες περισσότερο στη σημαντική άνοδο των startup οικοσυστημάτων άλλων χωρών. "Δεν σημαίνει ότι το οικοσύστημα δεν σημειώνει πρόοδο, απλώς άλλα οικοσυστήματα ανακάμπτουν ή σημειώνουν μεγαλύτερα άλματα"». Τα οικοσυστήματα της Αθήνας αλλά και της Θεσσαλονίκης σημειώνουν μεν πτώση αλλά, όπως εξηγεί ο ίδιος, είχε προηγηθεί μια χρονιά που αυτά είχαν βελτιωθεί σημαντικά. Ετσι, μεταξύ 1.000 πόλεων παγκοσμίως η Αθήνα καταλαμβάνει την 120ή θέση (-4 θέσεις) και η Θεσσαλονίκη (-5 θέσεις) την 470ή. Ως αναδυόμενα οικοσυστήματα νεοφυών επιχειρήσεων εμφανίζονται αυτά του Ηρακλείου αλλά και της Πάτρας. Πάντως, σε αντίθεση με τη Βουλγαρία, οι περισσότερες βαλκανικές χώρες σημειώνουν πτώση στην παγκόσμια κατάταξη.

Σε ό,τι αφορά τη χώρα μας, μεγάλο «ατού» είναι το εργατικό δυναμικό. Σύμφωνα με τους συντάκτες της έρευνας, «η Ελλάδα έχει το πλεονέκτημα ενός πολύ εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού με γνώση της αγγλικής γλώσσας και ενός πολλά υποσχόμενου κλάδου τεχνολογίας». Ωστόσο, όπως επισημαίνει, μεγάλη πρόκληση είναι να διατηρηθεί αυτό το ταλέντο στην Ελλάδα καθώς και να καλλιεργηθεί μια επιχειρηματική νοοτροπία μέσω της εκπαίδευσης.

Επιδότηση έως 11.000 ευρώ σε ιδιώτες για αγορά ηλεκτρικού Ι.Χ.

Ο τρίτος κύκλος του «Κινούμαι Ηλεκτρικά» ξεκινάει αναδρομικά από την 1η Μαΐου

Της **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ**

Με συνολικό προϋπολογισμό 33 εκατ. ευρώ ξεκινάει το πρόγραμμα «Κινούμαι Ηλεκτρικά 3» που έχει στόχο την επιδότηση αγοράς ηλεκτρικών αυτοκινήτων, μοτοσικλετών, τρικύκλων και ποδηλάτων τόσο από φυσικά όσο και από νομικά πρόσωπα. Ο τρίτος κύκλος του προγράμματος ξεκινάει αναδρομικά από την 1η Μαΐου 2024, ενώ βασική διαφορά σε σύγκριση με προηγούμενα προγράμματα είναι η αύξηση της επιδότησης για ιδιώτες καταναλωτές και η μείωση των επιδοτήσεων για τα νομικά πρόσωπα. Από τα 33 εκατ., τα οποία προέρχονται από έσοδα πλειστηριασμών δικαιωμάτων εκπομπών αερίων ρύπων, τα 20 εκατ. ευρώ θα κατευθυνθούν για τις αιτήσεις νομικών προσώπων και τα 13 εκατ. ευρώ για αιτήσεις φυσικών προσώπων. Στην περίπτωση, ωστόσο, των νομικών προσώπων τα ποσά της επιδότησης ανά όχημα είναι χαμηλότερα. Ειδικότερα, σε αυτόν τον τρίτο κύκλο η ανώτατη επιδότηση για τα φυσικά πρόσωπα αυξάνεται. Ετσι, για αμιγώς ηλεκτρικά αυτοκίνητα το οικολογικό μπόνους ανέρχεται στο 30% επί της λιανικής τιμής προ φόρων, με μέγιστο ποσό τις 9.000 ευρώ, από 8.000 ευρώ στο πρόγραμμα «Κινούμαι Ηλεκτρικά 2». «Αυτή η επιδότηση εάν συνδυαστεί με την αύξηση της επιστροφής για απόσυρση παλαιού οχήματος, από τα 1.000 ευρώ που ήταν ο προηγούμενος κύκλος στις 2.000 ευρώ, αθροίζει στις 11.000 ευρώ», επισήμανε χθες κατά την παρουσίαση της δράσης ο υπουργός Υποδομών και Μεταφορών, Χρήστος Σταϊκούρας. Παράλληλα, για ειδικές κατηγορίες πολιτών προβλέπονται επιπλέον επιδοτήσεις, μεταξύ των οποίων τα άτομα με αναπηρία, οι πολύτεκνοι, καθώς και οι νέοι έως 29 ετών. Συγκεκριμένα, για τα άτομα με αναπηρία το ύψος της επιπλέον επιδότησης φθάνει τα 1.000 ευρώ, για τους νέους έως 29 ετών η επιπλέον επιδότηση ανέρχεται σε 1.000 ευρώ και για τις πολύτεκνες οικογένειες η επιδότηση ανέρχεται σε 1.000 ευρώ ανά εξαρτώμενο τέκνο από το τρίτο και πάνω, φθάνοντας τις 4.000 ευρώ επιπλέον. Παράλληλα επιδοτείται με 500 ευρώ η τοποθέτηση φορτιστή.

Επιπλέον ενισχύσεις για άτομα με αναπηρία, πολυτέκνους και νέους έως 29 ετών.

Σε ό,τι αφορά τα νομικά πρόσωπα, ο κ. Σταϊκούρας επισήμανε πως «το ύψος της επιδότησης μειώνεται κατά 2.000 ευρώ ώστε να καλυφθεί μεγαλύτερο ποσοστό της αυξημένης ζήτησης». Η επιδότηση παραμένει στο 30% της λιανικής τιμής προ φόρων, με ανώτατο ποσό τις 6.000 ευρώ (από 8.000 ευρώ στο ΚΗ2) για τα πρώτα 20 αυτοκίνητα. Από το 21ο, το μέγιστο ποσό επιδότησης είναι 4.000 ευρώ (από 6.000 ευρώ στο ΚΗ2) ανά όχημα. Παράλληλα, σύμφωνα με την υφυπουργό Μεταφορών Χριστίνα Αλεξοπούλου, οι εταιρείες που έχουν στον στόλο τους οχήματα πριν από το 2010 μπορούν να λάβουν επιπλέον επιδότηση απόσυρσης 2.000 ευρώ, «ποσό διπλάσιο από το ΚΗ2». Εάν μια επιχείρηση έχει έδρα σε νησί παρέχεται επιπλέον επιδότηση 4.000 ευρώ. Σε ό,τι αφορά τα ηλεκτρικά ποδήλατα, το ύψος της επιδότησης παραμένει το ίδιο με αυτό του β΄ κύκλου. Ετσι, το ύψος της επιδότησης ανέρχεται στο 40% επί της λιανικής τιμής προ φόρων, με μέγιστο ποσό τα 800 ευρώ. Επιπλέον επιδοτήσεις προβλέπονται για πολυτέκνους και ΑμεΑ.

Τσ στελέχη του υπουργείου Μεταφορών ανέφεραν παράλληλα πως σε σύγκριση με το προηγούμενο πρόγραμμα η διαδικασία καταβολής της επιδότησης απλοποιείται, τονίζοντας πως γίνεται αίτημα από τον πολίτη ή την επιχείρηση αφού έχει αγοραστεί ή μισθωθεί το όχημα. «Πλέον δεν δεσμεύονται αναίτια χρήματα. Οποιος έρχεται με τιμολόγιο θα πληρώνεται άμεσα, μέχρις εξαντλήσεως του ποσού των 33 εκατ. ευρώ», επισήμανε η κ. Αλεξοπούλου. Η υποβολή αιτήσεων για το «Κινούμαι Ηλεκτρικά 2» έχει ολοκληρωθεί, ενώ σε εκκρεμότητα βρίσκονται ακόμη 8.000 αιτήσεις. Πάντως, στόχος είναι να δοθούν έως το τέλος του έτους σε επιδοτήσεις επιπλέον 20 εκατ. ευρώ μέσω του προηγούμενου προγράμματος. Μέχρι το τέλος της εβδομάδας η πλατφόρμα του νέου προγράμματος θα έχει τεθεί σε κανονική λειτουργία, ενώ οι αιτήσεις μπορούν να υποβληθούν έως και τις 30 Απριλίου 2025. Η ολοκλήρωση της δράσης προβλέπεται για την 31η Δεκεμβρίου 2025. Πάντως, δεν αποκλείεται ο προϋπολογισμός της δράσης να ενισχυθεί μελλοντικά. Σύμφωνα με στοιχεία του υπουργείου, ύστερα από τέσσερα χρόνια κρατικών ενισχύσεων στη χώρα μας κυκλοφορούν 14.700 αμιγώς ηλεκτρικά αυτοκίνητα και ο στόχος που έχει τεθεί είναι να κυκλοφορούν στην Ελλάδα 67.000 οχήματα χαμηλών εκπομπών ρύπων το 2025 και 340.000 έως το 2030.

Επιδότηση προγράμματος «Κινούμαι Ηλεκτρικά 3»

ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ (οχήματα έως 8 θέσεις και για μεταφορά αγαθών έως 3,5 τόνων)

30% ΤΗΣ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΤΙΜΗΣ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ **και μέχρι €9.000**

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ

Απόσυρση (αυτοκίνητα πριν από το 2010)	€2.000
ΑμεΑ	€1.000
Νέοι ηλικίας έως 29 ετών	€1.000
«Εξύπνος» φορτιστής Η/Ο	€500
Πολύτεκνες οικογένειες (ανά εξαρτώμενο τέκνο από το τρίτο και πάνω και έως €4.000 συνολικά)	€1.000

ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

1-20 ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ	30%	και μέχρι €6.000
21+ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ	20%	και μέχρι €4.000

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ

Απόσυρση (αυτοκίνητα πριν από το 2010)	€2.000
Νησιωτική έδρα	€4.000
«Εξύπνος» φορτιστής Η/Ο	€400

ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΕΣ

ΔΙΚΥΚΛΑ	ΤΡΙΚΥΚΛΑ - 4ΚΥΚΛΑ
30% και μέχρι €1.300	40% και μέχρι €3.000

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ

Οικογένεια με τουλάχιστον 3 εξαρτώμενα τέκνα	€500
ΑμεΑ	€500
Νέοι ηλικίας έως 29 ετών (μόνο για 3κυκλα-4κυκλα)	€1.000
Απόσυρση	€400

! Τα ηλεκτρικά αμαξίδια ΑμεΑ εντάσσονται στα δίκυκλα

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗ ΕΔΡΑ - ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΟΣΑ ΓΙΑ ΑΠΟΣΥΡΣΗ

Αυξάνεται η επιδότηση απόσυρσης παλαιών οχημάτων τύπου:

Γουρούνας	€1.500	από €400 στο «Κινούμαι Ηλεκτρικά 2»
Μοτοσικλέτας	€800	από €400 στο «Κινούμαι Ηλεκτρικά 2»

ΠΟΔΗΛΑΤΑ

40% και μέχρι **€800**

! **Παραμένει ίδιο** με το «Κινούμαι Ηλεκτρικά 2»

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ

Οικογένεια με τουλάχιστον 3 εξαρτώμενα τέκνα	€500
ΑμεΑ	€500

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

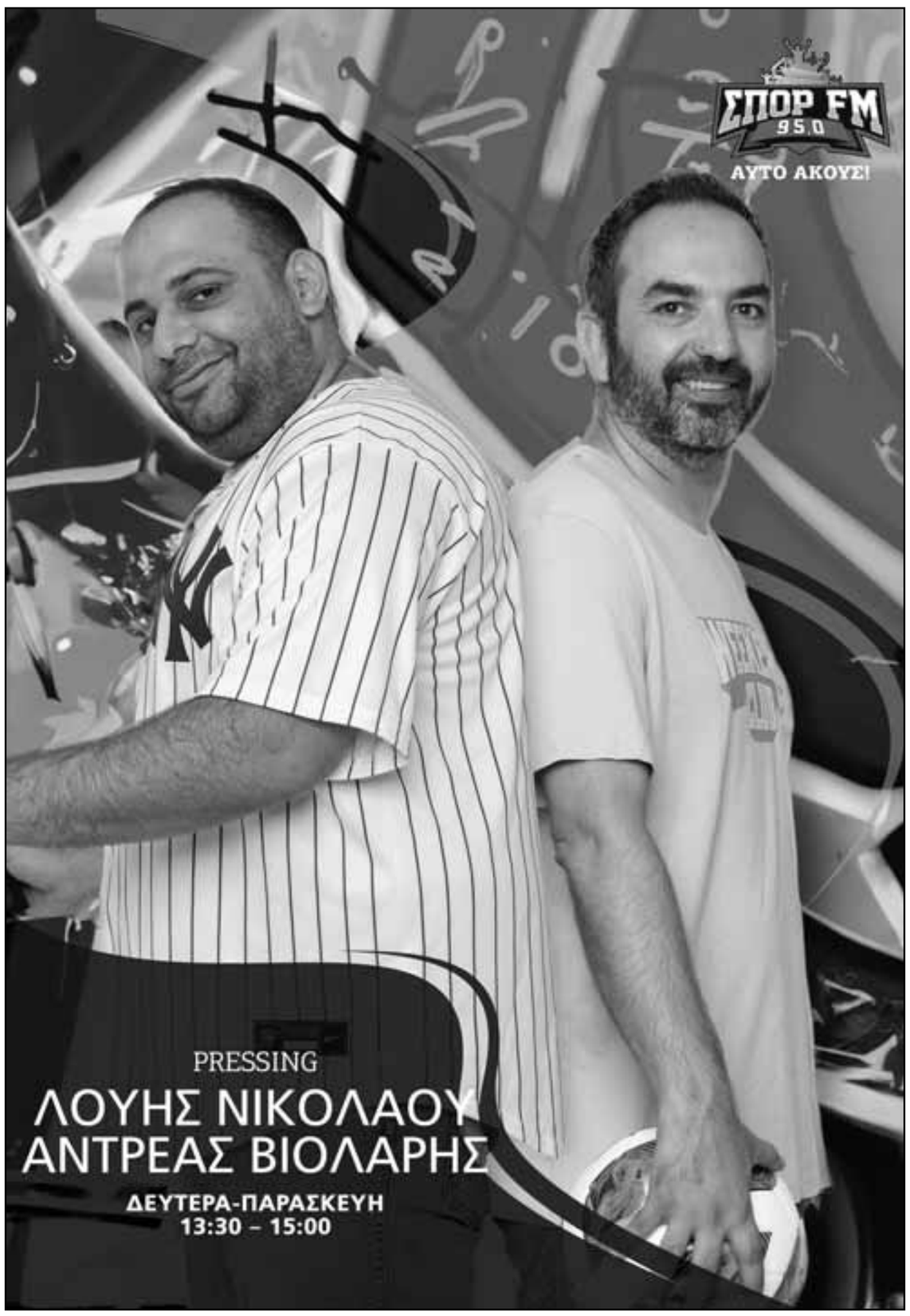

«Βουτιά» τραπεζών και έντονες πιέσεις στο Χρηματιστήριο

Απώλειες 1,57% για τον Γενικό Δείκτη και 2,29% για τον τραπεζικό

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Σε κλοιό ισχυρών πιέσεων βρέθηκε το Χρηματιστήριο Αθηνών, με τον Γενικό Δείκτη να σβήνει όλα τα κέρδη της Δευτέρας και να υποχωρεί ακόμη χαμηλότερα, κάτω από τις 1.425 μονάδες, με σχεδόν όλα τα blue chips να κλείνουν στο κόκκινο και τις ρευστοποιήσεις να είναι έντονες σε τράπεζες και επιλεγμένους τίτλους του FTSE-25.

Αν και ο τζίρος κινήθηκε σε σχετικά χαμηλά επίπεδα, η αδυναμία της αγοράς να εκδηλώσει αντίδραση στα χαμηλά ημέρας προβληματίζει τους αναλυτές, ενώ κάνει πιο επιφυλακτικούς τους αγοραστές, οι οποίοι επιλέγουν να μείνουν στο περιθώριο βλέποντας πως και η μεταβλητότητα έχει αυξηθεί έντονα. Την ίδια στιγμή, πτωτικό ήταν το κλίμα και στις ευρωπαϊκές αγορές, ωστόσο οι απώλειες ήταν πολύ πιο περιορισμένες.

Οπως επισήμανε η Beta Securities στο εβδομαδιαίο της σχόλιο, ο Γενικός Δείκτης

Η αγορά της Αθήνας ολοκλήρωσε τη συνεδρίαση στις 1.424,69 μονάδες και στα χαμηλά ημέρας.

Το ενδιαφέρον της αγοράς στρέφεται στην αυριανή συνεδρίαση της ΕΚΤ, με τις συγκλίνουσες εκτιμήσεις να αναμένουν μείωση των επιτοκίων κατά 25 μονάδες βάσης, ενώ με ενδιαφέρον αναμένονται ενδεχόμενες δηλώσεις αναφορικά με την προοπτική περαιτέρω μειώσεων μέσα στη χρονιά.

βρισκόταν και με τα δύο πόδια σε φάση πωλήσεων από τη στιγμή που διασπάστηκαν διαδοχικά και χωρίς ιδιαίτερη στάση οι 1.450 και οι 1.444 μονάδες. Το σενάριο της ανοδικής αντίδρασης πιθανόν να ξεκινήσει από χαμηλότερα επίπεδα, με πρώτο υποψήφιο επίπεδο στήριξης τις 1.400 μονάδες, όπως εκτιμά.

Στο επίκεντρο της αγοράς βρίσκεται πάντως η συνεδρίαση της ΕΚΤ αύριο, με τις συγκλίνουσες εκτιμήσεις να αναμένουν μείωση των επιτοκίων κατά 25 μονάδες βάσης, ενώ με ενδιαφέρον αναμένονται ενδεχόμενες δηλώσεις αναφορικά με την προοπτική περαιτέρω μειώσεων μέσα στη χρονιά. Τα βλέμματα στρέφονται και στην πρώτη εκτίμηση για το ΑΕΠ του α΄ τριμήνου της Ελλάδας, η οποία θα δημοσιευθεί την Παρασκευή.

Ετσι, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 1.424,69 μονάδες και στα χαμηλά ημέρας με απώλειες 1,57%, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 98,87 εκατ. ευρώ.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης υποχώρησε κατά 1,61% στις 3.440,89 μονάδες, ενώ με πτώση 1,47% έκλεισε ο δείκτης της μεσαίας κεφαλαιοποίησης, στις 2.315,03 μονάδες.

Στα μη τραπεζικά blue chips, πτώση κατά 3,37% κατέγραψε η Autohellas, ενώ ακολούθησαν με απώλειες άνω του 2% οι Aegean, ΔΕΗ, Ελλάκτωρ και ΟΠΑΠ. Ανω του 1% ήταν η πτώση σε ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, ΕΥΔΑΠ, HELLENiQ ENERGY, Motor Oil, Jumbo, Lamda Development και ΕΛΒΑΛ-Χαλκόρ. Ανοδικά έκλεισαν μόνο δύο τίτλοι, η Σαράντης με κέρδη 1,99% και η Cenergy με άνοδο 0,44%. Ο τραπεζικός δείκτης υποαπέδωσε με «βουτιά» 2,29% στις 1.235,49 μονάδες, με την Εθνική να κλείνει στο -2,99%, την Τράπεζα Πειραιώς στο -2,95%, την Alpha Bank στο -2,53% και τη Eurobank στο -0,83%. Η επίδοση των 1.502,79 μονάδων που κατέγραψε ο Γενικός Δείκτης στις 20 Μαΐου, όταν επιδιωκόταν η υπέρβαση των 1.500 μονάδων, ήταν τελικά τοπικό μέγιστο στην παρούσα φάση για το ελληνικό Χρηματιστήριο, όπως επισημαίνει ο Δημήτρης Τζάνας, σύμβουλος διοίκησης στην Κύκλος ΑΧΕΠΕΥ. Η συνέχεια ήταν μια νηοπομπή πτωτικών συνεδριάσεων (7 στις 10), οδηγώντας την αγορά στην περιοχή των 1.430 μονάδων και διαταράσσοντας τη μέχρι πρότινος ελπιδοφόρα τεχνική εικόνα για υψηλότερα επίπεδα.

Απώλειες στις αγορές, πτώση στις τιμές πετρελαίου

Η εξασθένηση των τιμών του αργού επηρέασε και τον κλάδο των ομίλων πετρελαίου και φυσικού αερίου στην Ευρώπη, ενώ οι επενδυτές έδειξαν συγκρατημένοι στο να αναλάβουν μεγάλα στοιχήματα ενόψει της αυριανής συνεδρίασης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της απόφασής της για τα επιτόκια. Ο πανευρωπαϊκός δείκτης STOXX 600 ολοκλήρωσε τις χθεσινές συναλλαγές με απώλειες της τάξεως του 0,54%, ενώ είχαν προηγηθεί τρεις διαδοχικές συνεδριάσεις με κέρδη. Πτωτικά κινήθηκαν χθες και όλα τα μεγάλα χρηματιστήρια στη Γηραιά Ηπειρο, όπου στο Λονδίνο ο FTSE 100 έκλεισε με -0,37%, με -1,09% στη Φρανκφούρτη ο DAX, με -0,75% στο Παρίσι ο CAC 40, με -1,14% στο Μιλάνο ο FTSE MIB και με -0,97% στη Μαδρίτη ο IBEX.

Ο κλαδικός δείκτης των ομίλων πετρελαιοειδών είχε υποχωρήσει 2% σε επίπεδα-ναδίρ διμήνου και πλέον, ουσιαστικά ακολουθώντας την καθοδική πορεία των τιμών του αργού στη διεθνή αγορά. Ο λόγος για τις ζημίες του εμπορεύματος ήταν ότι το επενδυτικό κοινό ανησυχεί μήπως τους επόμενους μήνες η προσφορά ενισχυθεί, ενώ υπάρχουν ενδείξεις για αποδυνάμωση της ζήτησης από την αγορά των Ηνωμένων Πολιτειών.

Το αργό Ν. Υόρκης και το Brent στο Λονδίνο είχαν πτώση 1,7%, στα 72,93 δολάρια το βαρέλι και στα 77 δολάρια το βαρέλι αντιστοίχως. Τη Δευτέρα άγγιξαν το ναδίρ τετραμήνου, διότι ο ΟΠΕΚ+ ανακοίνωσε πως από τον Οκτώβριο θα αρχίσει να αίρει ορισμένες από τις περικοπές της παραγωγής του. Στον κλάδο του πετρελαίου και του φυσικού αερίου στην Ευρώπη ο κολοσσός της BP είχε κάμψη 3,3%, διότι ο διεθνής οίκος αξιολόγησης S&P Global αναθεώρησε προς τα κάτω την πιστοληπτική της προοπτική. Συνολικά, επενδυτές και συναλλασσόμενοι είχαν αποστασιοποιηθεί από την ανάληψη ρίσκου στη χθεσινή συνεδρίαση, τηρώντας στάση αναμονής για την ετυμηγορία της ΕΚΤ αύριο

Ο πανευρωπαϊκός δείκτης STOXX 600 υποχώρησε κατά 0,54%.

Πέμπτη. Αναμένεται πως η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα θα περικόψει τα επιτόκιά της κατά 25 μονάδες βάσης, αν και η πρόσφατη αναθέρμανση του πληθωρισμού στις χώρες της Ευρωζώνης δημιουργεί αμφιβολίες ως προς το ποιες θα είναι οι φετινές προοπτικές για τη χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής. «Πιστεύουμε ότι η ΕΚΤ θα αναθεωρήσει προς τα πάνω τις τριμηνιαίες προβλέψεις του πληθωρισμού, δημιουργώντας μια παράδοξη συνθήκη για τη μείωση», τονίζει ο Γκαμπριέλε Φοά, διαχειριστής χαρτοφυλακίου της Algebris Investments. «Θεωρούμε ότι συντόμως η μείωση αυτή θα χαρακτηριστεί εσφαλμένη».

REUTERS, BLOOMBERG

Το αργό Ν. Υόρκης και το Brent στο Λονδίνο είχαν πτώση 1,7%, στα 72,93 και στα 77 δολάρια το βαρέλι αντιστοίχως.

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%
3M COMPANY/d	98,4	-1,3633
ALCOA CORP/d	41,75	-5,1352
ALTRIA GROUP/d	46,73	0,3867
AMAZON COM/d	178,72	0,2131
AMER EXPRESS C/d	236,545	-0,1414
AMER INTL GROU/d	76,6	-2,1961
AMGEN/d	308,59	0,3806
APPLE INC/d	194,655	0,3221
BANK OF AMERIC/d	39,484	-0,993
BAXTER INTL IN/d	33,68	-1,1737
BOEING CO/d	185,005	0,2357
BRISTOL MYERS /d	41,765	-0,012
CAMPBELL SOUP /d	44,06	-0,3618
CATERPILLAR IN/d	325,225	-1,8515
THE CIGNA GP O/d	333,64	-1,8966
CHEVRON/d	155,22	-1,4226
CISCO SYSTEMS/d	47,07	0,9003
CITIGROUP/d	61,1	-1,3243
CERVECERIAS/d	12,57	0
COCA-COLA CO/d	63,825	1,4222
COLGATE PALMOL/d	93,91	1,5573
DANAOS CORP/d	93,61	-3,5644
DIANA SHIPPING/d	3,0099	-1,3148
DOW INC/d	55,36	-1,2663
DUPONT DE NMOU/d	80,35	-0,3473
GLBL X EM MR E/d	25,86	-2,2521
ENTERGY CP/d	111,5	-0,2505
EXXON MOBIL/d	111,91	-2,2193
FEDEX CORP/d	245,295	-1,3374
FORD MOTOR CO/d	11,9997	-1,5611
INTL BUS MACHI/d	165,66	0,2299
GENERAL DYNAMI/d	297,3	-0,3219
GE AEROSPACE O/d	160,02	-0,8919
GOLDM SACHS GR/d	452,84	-0,4704
HALLIBURTON CO/d	33,865	-2,5187
HARTFORD FINL/d	100,29	-1,2991
HP INC/d	35,565	0,6937
HOME DEPOT INC/d	326,685	-0,404
INTEL CORP/d	30,115	-0,5777
JOHNSON JOHNSO/d	146,38	-0,9205
JPMORGAN CHASE/d	198,76	-1,5162
LAZARD INC ORD/d	39,08	-2,3
MCDONALD'S COR/d	260,8	0,4042
MERCK & CO/d	128,63	0,1635
MICROSOFT CP/d	413,1093	-0,0993
3M COMPANY/d	98,41	-1,3532
MORGAN STANLEY/d	96,27	-1,1703
NIKE INC CL B/d	94,06	-0,3602
NORFOLK SOUTHE/d	222,46	-0,5943
PFIZER INC/d	29,4397	0,4425
PROCTER & GAMB/d	166,65	1,2147
ROCKWELL AUTOM/d	252,3	-2,1941
SCHLUMBERGER L/d	43,32	-1,7018
SOUTHERN/d	80,08	-0,3856
STEALTHGAS/d	8,54	-0,3501
TSAKOS ENERGY/d	30,49	-1,3269
UNISYS CORP/d	4,12	-3,5129
UNITEDHEALTH G/d	506,59	1,8394
US BANCORP/d	39,16	-1,4347
VERIZON COMMS/d	41,335	0,8663
WALT DISNEY CO/d	102,7	-0,0681
WELLS FARGO & /d	58,5	-1,4156
WALMART INC/d	66,4	0,8812

London/Λονδίνο

(Σε πέννες)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ANGLO AMERICAN/d	2479,5	-3,975
A.B.FOOD/d	2553	0,195
ADMIRAL GRP/d	2699	-1,352
ASHTEAD GRP./d	5477,909	-1,159
ANTOFAGASTA/d	2135	-3,612
AVIVA/d	475,2	-0,979
ASTRAZENECA/d	12404	0,47
BABCOCK INTL/d	553,5	-2,035
BAE SYS./d	1385	-0,752
BARCLAYS/d	218,65	-1,916
BR.AMER.TOB./d	2396,821	-0,534
BARRATT DEVEL./d	504	0,396
BERKELEY GP.HL/d	5225	0,286
BR.LAND/d	443	-0,405
BUNZL/d	2950	-0,673
BP/d	462,9	-3,803
BURBERRY GRP/d	1037	-0,813
BT GROUP/d	133,35	0,49
COCACOLA HBC A/d	2690	0,074
CARNIVAL/d	1125	7,267
CENTRICA/d	141,4	0,744
COMPASS GROUP/d	2180,3649	0,554
CAPITA GROUP/d	14,8	-1,07
CRH/d	6036	-3,331
DCC/d	5705	0,962
DIAGEO/d	2639,5	0,019
DIRECT LINE/d	209,2	-1,412
EXPERIAN/d	3700	1,928
EASYJET/d	485,5	2,125
FRESNILLO/d	618	-7,786
GLENCORE/d	468,4	-2,721
GSK/d	1595	1,064
HIKMA/d	1984	1,276
HAMMERSON/d	28,24	-1,876
HARGREAVES LAN/d	1062	-0,188
HSBC HLDGS.UK/d	690,307	-0,447
INTL CONSOL AI/d	175,2	0
INTERCON. HOTE/d	7954	0,025
3I GRP./d	2938,17639	0,547
IMP.BRANDS/d	1943,463	0,8
INTERTEK GROUP/d	4788	1,922
ITV/d	78,4	-0,634
JOHNSON MATTHE/d	1733	-0,97
KINGFISHER/d	270,4	0,933
LAND SECS./d	658,5	-1,716
LEGAL&GEN./d	250,8	-0,437
LLOYDS GRP./d	55,64	0,433
MARKS & SP./d	1900096	1,797
MONDI/d	1546	-0,29
NATIONAL GRID/d	887,6	2,912
NEXT/d	9423,33602	1,008
PRUDENTIAL/d	749,8	-0,715
PERSIMMON/d	1484,5	0,883
PEARSON/d	941,6	1,008
RELX/d	3449,494	1,899
RIO TINTO/d	5352	-1,509
ROLLS-ROYCE HL/d	460,2	-2,799
SAINSBURY(J)/d	278,6	-0,286
SCHRODERS/d	393,8	-0,556
SAGE GRP./d	1017,5	0,49
ST.JAMES'S PLA/d	502	-4,015
SMITHS GROUP/d	1729,4709	-0,058
SMITH&NEPHEW/d	995,2	1,118
SSE/d	1793,5	0,9
STAND.CHART./d	772,8	-5,307
SEVERN TRENT/d	2406	2,079
TRAVIS PERKINS/d	848	-0,806
TESCO/d	312	-0,032
TUI AG/d	587,5	2,085
TAYLOR WIMPEY/d	149,8	0,706
UNILEVER/d	4367	1,393
UTD. UTILITIES/d	1022	1,59
VODAFONE GRP/d	76,84	0,444
WPP/d	812	-0,539
WHITBREAD/d	2972,53585	1,286

Zurich/Ζυρίχη

(Σε ελβ. Φρ.)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ABB LTD N/d	49,13	-1,33
RICHEMONT N/d	143,75	0,07
GEBERIT N1/d	548,4	-0,69
NOVARTIS N/d	92,73	0
ROCHE HOLDING /d	234,2	0,9
SGS N/d	81,92	-0,27
SWATCH GROUP I/d	193,9	0,1
ADECCO N/d	34,14	-1,16
JULIUS BAER N/d	53,96	-1,17
GIVAUDAN N/d	4263	1,16
NESTLE SA/d	97,6	1,18
TRANSOCEAN N/d	0	0
SWISSCOM N/d	502,5	0,5
SWISS RE N/d	111,55	-1,76
UBS GROUP N/d	27,82	-2,25
ZURICH INSURAN/d	470,3	-0,78

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ADIDAS N/d	232,4	-0,5
ALLIANZ SE/d	262	-8,8
BASF SE/d	47,355	-0,58
BAY MOT WERKE/d	92,04	-1,22
BEIERSDORF/d	143,9	-0,7
BAYER N AG/d	28,335	-0,29
COMMERZBANK/d	14,95	-0,435
CONTINENTAL AG/d	62,34	0,02
DEUTSCHE BANK /d	15,026	-0,336
DT BOERSE N/d	186	2,55
DT LUFTHANSA A/d	6,328	-0,122
DT TELEKOM N/d	22,25	-0,39
E.ON SE NA/d	12,56	0,115
FRESENIUS MEDI/d	39,14	-0,11
FRESENIUS SE/d	29,19	0,02
HEIDELBERG MAT/d	94,3	-1,58
HENKEL AG&CO V/d	83,16	0,62
INFINEON TECH /d	36,71	-0,21
K S NA/d	13,31	-0,24
MERCK KGAA/d	166,35	-1,1
MUENCH. RUECK /d	450,8	-7,3
RWE AG/d	35,57	-0,07
THYSSENKRUPP A/d	4,493	-0,123
VOLKSWAGEN VZ/d	114,1	-0,85
VONOVIA SE/d	29,39	0,38
SIEMENS N/d	174,28	-3,88
SAP SE/d	168,6	0,34

Amsterdam/Αμστερνταμ

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AALBERTS/d	42,7	-2,51
AEGON/d	5,864	-1,71
ABN AMRO BANK/d	15,545	-1,3
AKZO NOBEL/d	63,8	-0,31
ARCELORMITTAL/d	23,82	-2,18
ASML HOLDING/d	872,9	-0,86
GALAPAGOS/d	25,42	-0,63
HEINEKEN/d	91,12	-0,13
ING GROEP/d	16,092	-2,28
KPN KON/d	3,474	0,43
NN GROUP/d	42,43	-1,55
IMCD/d	139,4	-0,14
RANDSTAD/d	48,69	0,21
RELX/d	40,96	1,84
VOPAK/d	37,24	-1,32
WOLTERS KLUWER/d	146,95	0,72

Milano/Μιλάνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
A2A SPA/d	1,96	1,95
AZIMUT HLDG/d	24,37	24,49
ENEL/d	6,74	6,75
ENI/d	14,01	14,42
GENERALI ASS/d	23,65	23,73
GEOX/d	0,64	0,64
INTESA SANPAOL/d	3,5475	-2,54
MEDIOBANCA/d	14,63	14,63
RCS MEDIAGROUP/d	0,77	0,78
PRYSMIAN/d	58,88	59,98
SNAM/d	4,49	4,42
TELECOM ITALIA/d	0,25	0,25
TENARIS/d	14,85	14,94
TERNA/d	7,86	7,73
UNICREDIT/d	35,29	-4,16

Tokyo/Τόκιο

(Σε γιέν)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AJINOMOTO/d	5680	0,11
ASAHI GROUP HL/d	5800	0,12
ASTELLAS PHARM/d	1577	1,25
BRIDGESTONE CO/d	6792	-1,25
CANON INC/d	4664	-0,19
CASIO COMPUTER/d	1183,5	-0,34
CITIZEN WATCH/d	1049	0
CREDIT SAISON/d	3371	-2,03
DAIWA SEC GROU/d	1286,5	-1,23
SUBARU/d	3487	-1,89
FUJIFILM HOLDI/d	3614	0,42
FUJITSU/d	2367,5	3,32
HINO MOTORS/d	439	-0,61
HITACHI/d	16560	-0,03
HONDA MOTOR/d	1726	-2,24
IHI/d	3952	-1,08
ISUZU MOTORS/d	2073	-0,93
KAWASAKI HVY I/d	5863	-2,2
KAJIMA CORP/d	2638	-1,81
KEIO/d	3764	0,19
KOBE STEEL/d	2029,5	-1,34
KONICA MINOLTA/d	482,2	0,52
JTEKT/d	1134,5	-1,69
MITSUB UFJ FG/d	1683,5	-0,74
MITSUBISHI COR/d	3305	-1,64
MITSUBISHI ELE/d	2768	0,47
MITSUBISHI MOT/d	433,8	-1,92
NEC CORPORATIO/d	11675	0,3
NIKKON HLDG/d	3004	-0,46
NIKON CORP/d	1628,5	-0,34
NISSUI CORP/d	5800	-0,37
NISSAN MOTOR C/d	556,8	-2,21
NOMURA HOLDING/d	986,3	-0,2
NISSAN CHEMICA/d	4812	4,16
NIPPON PAPER I/d	983	
OBAYASHI CORP/d	1827	-0,71
ODAKYU ELEC RA/d	1620,5	1,47
OJI HOLDINGS/d	638,3	0,63
OSAKA GAS/d	3506	-1,1
RICOH CO LTD/d	1475	0
SECOM/d	9772	-0,66
SEVEN & I HLDG/d	2045,5	0,61
SHARP CORP/d	970,3	-1,4
SHIMIZU CORP/d	858,2	-1,14
SHISEIDO/d	5103	2,18
SONY GROUP COR/d	13340	1,95
SMFG/d	10340	-1,01
SUMITOMO CHEM/d	324,7	-0,55
SUZUKI/d	1431	-1,31
TAISEI CORP/d	6181	0,49
TDK CORPORATIO/d	8300	1,84
TOBU RAILWAY/d	2790	1,55
TOKIO MARINE H/d	5534	-1,86
TORAY INDUSTRI/d	802	0,06
TREND MICRO/d	7075	-1,52
TOPY INDS LTD/d	2481	0,98
TORAY INDUSTRI/d	802	0,06
TOYOBO/d	1066	-1,3
TOYOTA MOTOR C/d	3298	-1,29
YAMAHA CORP/d	3758	5,8

Paris/Παρίσι

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACCOR/d	39,93	-0,52
AIR LIQUIDE/d	182,26	-0,24
ALSTOM/d	17,30	-1,9
AXA/d	32,76	-1,15
BNP PARIBAS/d	66,83	-1,81
BOUYGUES/d	35,78	-1,3
CAPGEMINI/d	188,95	1,78
CARREFOUR/d	15,09	-1,98
CASINO GUICHAR/d	0,04	-3,25
CREDIT AGRICOL/d	14,72	-1,04
DANONE/d	59,64	0,68
DASSAULT SYSTE/d	37,10	0,82
L'OREAL/d	452,10	0,63
L.V.M.H./d	735,00	-0,41
LAGARDERE/d	21,80	0,93
MICHELIN/d	37,04	-0,03
PERNOD RICARD/d	138,65	0,25
KERING/d	322,30	0,05
PUBLICIS GROUP/d	102,90	-1,81
RENAULT/d	52,48	-2,31
SAINT-GOBAIN/d	80,36	-0,62
SANOFI/d	90,27	0,18
SCHNEIDER ELEC/d	224,40	-0,95
SOCIETE GENERA/d	26,43	-2
SODEXO/d	87,65	1,15
TF1/d	8,78	-2,06
THALES/d	166,90	-0,36
VEOLIA ENVIRON/d	30,69	-0,49

Madrid/Μαδρίτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACS CONS Y SER/d	41	-1,5843
AENA SME/d	180,8	-0,7139
ACERINOX/d	10,02	-0,9881
ACCIONA/d	119,8	-0,6633
AMADEUS/d	66,18	0,6387
BBVA/d	9,456	-3,1941
BANKINTER/d	7,814	-4,2167
CAIXABANK/d	5,028	-5,0246
DSTR INT ALIME/d	0,0132	0
ENDESA/d	18,7	0,9719
ENAGAS/d	14,54	1,183
FERROVIAL/d	36,5	0,385
FOMENTO DE CON/d	14,84	0
GRIFOLS/d	9,386	-2,3512
IBERDROLA/d	12,31	0,4898
INT AIRLINES G/d	2,056	-0,0486
INDRA SISTEMAS/d	21,38	-1,0185
INDITEX/d	43,93	-0,1591
MAPFRE/d	2,188	-1,3526
MERLIN PROP/d	11,22	0,1786
ARCELORMITTAL/d	23,81	-2,1775
REPSOL/d	14,57	-1,7201
BCO DE SABADEL/d	1,858	-3,4304
BANCO SANTANDE/d	4,7405	-2,2779
SACYR/d	3,442	-1,4318
TELEFONICA/d	4,455	2,1086
TECNICAS REUN/d	12,74	-1,087

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ			ΤΙΜΕΣ SPOT
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0865	ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	5,7284
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	168,29	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,4860
ΛΕΒ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	1,9558	ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	7,8630
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	24,755	ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	8,4901
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4590	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ	17.680,40
ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,85143	ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ	4,0050
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	392,28	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	90,6925
ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ	4,3005	ΓΟΥΟΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	1.495,71
ΛΕΪ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	4,9750	ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟ	19,5326
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	11,3755	ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ	5,1087
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	0,9703	ΔΟΛΑΡΙΟ Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,7624
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	149,90	ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ	63,854
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	11,4890	ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,4640
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	35,2217	ΜΠΑΧΤ ΤΑΪΛΑΝΔΗΣ	39,733
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,6364	ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	20,2986

ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ: Λόγω της τρέχουσας συναλλακτικής δραστηριότητας στην αγορά EUR/RUB, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δεν είναι σε θέση να καθορίσει μία τιμή αναφοράς αντιπροσωπευτική των επικρατουσών συνθηκών της αγοράς. Ως εκ τούτου, η ΕΚΤ αποφάσισε να αναστείλει τη δημοσίευση τιμής αναφοράς του ευρώ για το ρωσικό ρούβλι μέχρι νεωτέρας.

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2024	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0830
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ	0,8517
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4617
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	11,6325

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΕΥΡΩ)	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	489,50	587,40
ΜΙΣΗ ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	257,00	308,40
ΡΑΒΔΟΣ ΧΡΥΣΟΥ (1 Kg)	65.900	79.100
ΡΑΒΔΟΣ ΧΡΥΣΟΥ (1 gr)	65,90	79,10

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	489,10	589,26
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	489,10	589,26
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	489,10	583,95

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	1.424,69	1.447,41	-22,72	-1,57%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	3.440,89	3.497,31	-56,42	-1,61%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	14.116,02	14.193,46	-77,44	-0,55%
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	4.000,10	4.064,79	-64,69	-1,59%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	2.315,03	2.349,56	-34,53	-1,47%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	823,01	836,28	-13,27	-1,59%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	1.618,54	1.644,63	-26,09	-1,59%
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	2.070,80	2.094,76	-23,96	-1,14%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	2.619,35	2.661,07	-41,72	-1,57%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	1.235,49	1.264,51	-29,02	-2,29%
FTSE/ATHEX ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	5.386,28	5.440,06	-53,78	-0,99%
FTSE/ATHEX ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	5.809,68	5.945,64	-135,96	-2,29%
FTSE/ATHEX ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.653,30	4.690,36	-37,06	-0,79%
FTSE/ATHEX ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	4.988,46	5.097,34	-108,88	-2,14%
FTSE/ATHEX ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	6.280,30	6.254,09	26,21	0,42%
FTSE/ATHEX ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	6.256,56	6.313,00	-56,44	-0,89%
FTSE/ATHEX ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	5.132,92	5.187,62	-54,70	-1,05%
FTSE/ATHEX ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.142,21	5.208,23	-66,02	-1,27%

* Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοινώνουν τους νέους Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/Χ.Α. Οι αλλαγές θα ισχύσουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΤΡΑΠΕΖΕΣ	38.234.828,85
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	14.118.140,90
ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	8.672.725,84
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	7.377.325,49
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	5.084.237,62
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	3.358.704,72
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	3.248.313,70
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	3.203.658,65
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	3.131.204,68
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	2.471.506,16
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1.476.857,65
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	1.456.573,27
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	833.997,17
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	712.720,03
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	698.197,21
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	666.943,05
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	638.265,88
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	596.059,28
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	404.906,72
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	306.406,08
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	288.200,16
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	250.667,82
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	174.378,44
ΥΔΡΕΥΣΗ	162.408,23
ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	153.991,56
Ε.Ε.Α.Π. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	105.427,53
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ΑΜΟΙΒ. ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	97.485,07

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (ΚΟ)	1,310	2,34%	INTERTEK (ΚΟ)	1,155	-5,33%
ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ (ΚΟ)	2,410	2,12%	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	3,855	-4,81%
ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	11,260	1,99%	ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,400	-4,31%
ΑΛΟΥΜΥΛ (ΚΟ)	2,800	0,72%	ΚΛΟΥΚΙΝΑΣ - ΛΑΠΠΑΣ (ΚΟ)	1,610	-3,88%
ΤΡΑΠΕΖΑ OPTIMA BANK A.E. (ΚΟ)	11,860	0,51%	AUTOHELLAS (ΚΟ)	11,460	-3,37%
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	9,040	0,44%	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	7,858	-2,99%
CPI (ΚΟ)	0,682	0,29%	A.S. COMPANY (ΚΟ)	2,620	-2,96%
ΑΒΑΞ (ΚΟ)	1,466	0,14%	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD. (ΚΟ)	3,589	-2,95%
			INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	3,550	-2,74%
			ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	1,540	-2,53%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

		Κλείσιμο	Μετ.%
ΒΙΟ	(ΒΙΟΧΑΛΚΟ)	6,35	-0,78
CENER	(CENERGY HOLDINGS SA)	9,04	0,44
TITC	(TITAN)	30,65	-0,49
EEE	(COCA COLA HBC)	31,5	-0,57
OTE	(OTE)	13,44	-0,44
ΑΡΑΙΓ	(AEGEAN AIRLINES)	11,56	-2,53
ΤΕΝΕΡΓ	(ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)	18,24	-0,38
ΣΑΡ	(ΣΑΡΑΝΤΗΣ)	11,26	1,99
ΕΛΛΑΚΤΩΡ	(ΕΛΛΑΚΤΩΡ)	2,45	-2,39
ΓΕΚΤΕΡΝΑ	(ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	16,5	-1,43
ΜΥΤΙΛ	(ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ)	36,54	-0,44
ΛΑΜΔΑ	(LAMDA DEVELOPMENT)	6,66	-1,33
ΕΛΧΑ	(ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ)	1,87	-1,68
ΑΛΦΑ	(ALPHA BANK)	1,54	-2,53
ΜΠΕΛΑ	(JUMBO)	26,16	-1,88
ΕΤΕ	(ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	7,858	-2,99
ΠΕΙΡ	(ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	3,589	-2,95
ΕΥΡΩΒ	(EUROBANK)	2,03	-0,83
ΕΛΠΕ	(ΕΛΠΕ)	8,395	-1,64
ΚΟΥΕΣ	(QUEST)	5,4	-0,37
ΟΤΟΕΛ	(AUTOHELLAS)	11,46	-3,37
ΕΥΔΑΠ	(ΕΥΔΑΠ)	5,85	-1,52
ΟΠΑΠ	(ΟΠΑΠ)	14,54	-2,28
ΜΟΗ	(MOTOR OIL)	25,92	-1,97
ΔΕΗ	(ΔΕΗ)	11,05	-2,3

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	16.814.286,27	ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (ΚΟ)	0,78%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	13.704.289,62	GALAXY COSMOS MEZZ PLC (ΚΟ)	0,66%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	9.173.229,46	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	0,37%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	8.672.725,84	ALPHA ETF FTSE ATHEX LARGE CAP	0,30%
ΟΤΕ (ΚΟ)	7.377.325,49	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	0,26%
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	6.202.015,51	ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0,25%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	5.751.085,48	MED A.B.E.E. (ΚΟ)	0,25%
HELLENiQ ENERGY Holdings (ΚΟ)	5.084.237,62	QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	0,23%
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	3.358.704,72	HELLENiQ ENERGY Holdings (ΚΟ)	0,20%
JUMBO (ΚΟ)	3.248.313,70	ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ (ΚΟ)	0,17%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	195	1.459	4.864
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	3	11	887
FTSE/Χ.Α. Large Cap	192	1.448	3.964
MSCI GREECE REBASED	0	0	13
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.446	25.397	528.593
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	18	187	26.143
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	17	107	3.847
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	222	9.669	194.882
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ(ΚΟ)	3	17	1.154
AUTOHELLAS (ΚΟ)	0	0	205
ΑΒΑΞ Α.Ε. (ΚΟ)	5	16	934
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	2	10	52
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	26	121	4.115
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	39	179	4.434
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	12	112	4.665
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	43	2.533	28.885
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	4	8	4.346
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	6	26	1.067
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	47	259	15.777
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	18	195	8.016
HELLENiQ ENERGY (ΚΟ)	32	140	5.190
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	65	330	7.592
INTRAKAT (ΚΟ)	7	62	2.462
JUMBO (ΚΟ)	6	12	511
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	16	72	7.321
MIG (ΚΟ)	0	0	136
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	9	22	393
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	52	191	6.382
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	174	1.218	10.431
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	73	356	3.131
ΤΡΑΠΕΖΑ OPTIMA BANK (ΚΟ)	4	5	191
ΟΤΕ (ΚΟ)	15	56	6.608
ΟΛΠ (ΚΟ)	3	15	128
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	310	8.267	108.989
ΔΕΗ (ΚΟ)	107	706	33.824
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	4	13	228
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	61	327	32.207
TITAN CEMENT (ΚΑ)	1	1	160
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	45	165	4.187
Δικαιώματα σε Δείκτες	12	142	1.051
FTSE/Χ.Α. Large Cap	12	142	1.051
Δικαιώματα σε Μετοχές	0	0	564
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	367
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	64
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	23
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	0
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	110
Συνολική Δραστηριότητα	1.653	26.998	535.072

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 4 Ιουνίου 2024

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	2,5500	2,6000	2,5621	0,1670	57.318	2,5600	2,5700	2,5700	-2,65
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	4,1200	4,3700	4,2009	-20,6280	184.263	4,1300	4,1700	4,1700	-5,01
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (EM)	0,9700	0,9880	0,9739	-0,9150	17.465	0,9640	0,9700	0,9780	-0,81
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)	0,1240	0,1240	0,1240	0,8990	406	0,0000	0,1240	0,1240	7,83
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC						0,0575	0,0605		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	3,1200	3,2000	3,1522	-3,5260	9.510	3,1400	3,1800	3,1400	-1,88
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						2,0600	2,1000		
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,1450	0,1590		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ	0,0200	0,0220	0,0212	0,2040	100.000	0,0205	0,0220	0,0220	10,00
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ, Σ)						0,0450	0,0000		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,3660	0,4280		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (EM)						0,0350	0,0395		
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0420		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0090		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0175	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ""" ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ "						1,2500	0,0000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0200	0,0210		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,1080		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	0,0480	0,0480	0,0480	-0,1500	888	0,0480	0,0490	0,0480	-3,03
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,7900	0,8350		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)						3,4400	3,8400		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0840	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0500		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΔΒΚΔ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						1,0000	1,1000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD						0,7850	0,8150		
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,3060	0,3380		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ	3,8800	3,8800	3,8800	0,0000	14	3,5000	3,8800	3,8800	0,00
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0,0420	0,0480		
ΚΕΟ	ΚΕΟ PLC	2,2600	2,3600	2,2722	-2,7800	1.025	2,1600	2,3400	2,3400	1,74
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ						0,0000	0,0000		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC						0,9550	1,0500		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0,3020	0,3100		
Τεχνολογία										
NETIN	NET INFO PLC (Σ)						0,0000	1,0900		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PUBLIC LTD	0,1220	0,1290	0,1250	0,3030	15.000	0,1210	0,1340	0,1220	0,00
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,2800	0,2800	0,2800	0,0040	2.000	0,2700	0,2820	0,2800	0,00
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΩΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ	0,0830	0,0830	0,0830	0,3870	7.164	0,0720	0,0830	0,0830	3,75
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0915	0,1090		
Ενέργεια										
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	0,8600	0,8850	0,8648	-1,5250	4.209	0,8600	0,8800	0,8600	-2,27
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΓΠΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0690	0,0740		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,2080		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0050	0,0080		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0,0025	0,0040		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0005	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC						0,0250	0,0270		
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0315		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD						0,0570	0,0600		
Βιομηχανία										
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (Σ)						0,1500	0,1600		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (Σ)						0,0000	0,1430		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ETMA1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1						102,1000	106,0000		
ETMA2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2	102,0000	102,0000	102,0000	-164,5360	3.000	102,0100	104,0000	102,0000	-1,61

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αυξομείωση της μέσης σταθμικής τιμής σε σεντ από την προηγούμενη χρηματιστηριακή συνάντηση.
** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκτελέστηκαν με τη μέθοδο 'Απλή Προσυμφωνημένη Συναλλαγή'.
Ειδική κατηγορία διαπραγμάτευσης: Στην Κατηγορία αυτή θα ταξινομούνται εταιρείες όταν ενδεχομένως θα συντρέχουν σοβαροί λόγοι μη πλήρους συμμόρφωσης τους με τη νομοθεσία και μη παροχής επαρκών στοιχείων /εκεγγύων προς τους επενδυτές.
Αγορά ειδικών χαρακτηριστικών: ταξινομούνται εταιρείες οι οποίες έχουν: (α) δεν τηρούν τις υποχρεώσεις της διασποράς ή της εμπορευσιμότητας ή της χρηματιστηριακής αξίας της αγοράς στην οποία είναι εισηγμένες ή (β) παραλείπουν να εισαγάγουν στο Χρηματιστήριο μετοχές τους όπως προβλέπεται από το Άρθρο 129 των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων ή (γ) i. για τις οποίες επίκειται ουσιαστική διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους ή ii. για τις οποίες επίκειται αντίστροφη εξαγορά ή iii. οι οποίες είναι επενδυτικοί οργανισμοί και επιζητούν την απαλλαγή τους από περιορισμό αναφορικά προς τις υποχρεώσεις τους.

NBG Securities

Για υψηλής ποιότητας βουτιές η Ευρώπη

Τα αποτελέσματα της ετήσιας αξιολόγησης

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΕΛΑΦΡΟΥ**

Εξαιρετικής ποιότητας ύδατα διαθέτει η συντριπτική πλειονότητα των περιοχών κολύμβησης της Ευρώπης, όπως ανακοίνωσε χθες ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος, παρουσιάζοντας τη σχετική ετήσια έκθεσή του. Συγκεκριμένα, έπειτα από εξέταση το 2023 περίπου 22.000 τοποθεσιών από τον Ατλαντικό και τη Βαλτική Θάλασσα μέχρι τη Μεσόγειο για συγκεκριμένες παραμέτρους σχετικές με την υγεία, 85% των υδάτων που προορίζονται για κολύμβηση χαρακτηρίστηκαν ως έχοντα άριστη ποιότητα. Σε αυτά περιλαμβάνονται θαλάσσια ύδατα, λίμνες και ποτάμια.

Η Ελλάδα, με το 95,8% (1.659) των 1.731 παραλιών που εξετάστηκαν να χαρακτηρίζονται εξαιρετικής κατάστασης όσον αφορά τις παραμέτρους υγείας, βρισκόταν στην 4η θέση της ευρωπαϊκής κατάταξης, πίσω μόνο από την Κύπρο (96,7%), την Αυστρία (96,9%) και την Κροατία (96,7%). Στην Ελλάδα δεν καταγράφηκε ούτε ένας τόπος κολύμβησης φτωχής ποιότητας, 17 ήταν καλής ποιότητας, 4 ικανοποιητικής, ενώ 51 δεν ταξινομήθηκαν. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, το 96% των υδάτων πληρούσε το ελάχιστο επίπεδο των συνθηκών για τη συμμόρφωση με την ευρωπαϊκή οδηγία για τα ύδατα κολύμβησης (του 2006), καταγράφοντας μια ελαφρά αύξηση σε σύγκριση με πέρυσι. Ωστόσο, το 1,5% των υδάτων κολύμβησης της Ε.Ε. παραμένει κακής ποιότητας, με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος (ΕΟΠ) να σημειώνει πως αυτό υποδηλώνει πως «τα διαχειριστικά μέτρα δεν είναι πάντα επαρκή ή δεν εφαρμόζονται».

Τα κριτήρια

Η ποιότητα των υδάτων στη συγκεκριμένη έκθεση εξετάζεται για πολύ συγκεκριμένα πράγματα και κυρίως σχετικά με την παρουσία ή όχι των βακτηρίων Escherichia coli (E. coli) και των εντερόκοκκων, που μπορεί να δημιουργήσουν σοβαρά προβλήματα στην υγεία. Πρόκειται για παράγοντες που σχετίζονται με τη διαχείριση των αστικών λυμάτων και των βιολογικών καθαρισμών. Πέρα από το E. coli και τους εντερόκοκκους, εξετάζονται ακόμη τα κυανοβακτηρίδια καθώς και η χημική ρύπανση.

Οι Αρχές κάθε χώρας οφείλουν να πάρουν τέσσερα δείγματα από κάθε περιοχή κολύμβησης, ένα πριν από την κολυμβητική περίοδο και τρία κατά τη διάρκειά της. Με βάση τα επίπεδα βακτηρίων που ανιχνεύθηκαν, η ποιότητα των υδάτων κολύμβησης ταξινομείται ως άριστη, καλή, επαρκής ή φτωχή. Από τις αναφερόμενες 22.081 περιοχές κολύμβησης στην Ευρώπη το 2023, περίπου το 85% ήταν εξαιρετικής ποιότητας. Σε τέσσερις χώρες (Κύπρος, Αυστρία, Κροατία και Ελλάδα), πάνω από το 95% των υδάτων κολύμβησης ήταν εξαιρετικής ποιότητας. Σε Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Μάλτα, Λουξεμβούργο και Ρουμανία, όλα τα νερά κολύμβησης πληρούσαν τουλάχιστον τα ελάχιστα πρότυπα ποιότητας. Ωστόσο, σε πέντε χώρες (Αλβανία, Βέλγιο, Εσθονία, Ουγγαρία και Πολωνία), λιγότερο από το 70% ήταν εξαιρετικής ποιότητας. Ενας από τους βασικούς στόχους της αρχικής οδηγίας για τα νερά κολύμβησης ήταν να διασφαλίσει πως όλα τα σημεία θα ήταν τουλάχιστον επαρκούς ποιότητας έως το 2015. Το 2023, τον στόχο αυτό ικανοποιούσε το 96% των υδάτων κολύμβησης.

Στην τέταρτη θέση βρίσκεται η Ελλάδα – Δεν καταγράφηκε ούτε ένας τόπος φτωχής ποιότητας, 17 ήταν καλής, 4 ικανοποιητικής, ενώ 51 δεν ταξινομήθηκαν.

Τοποθεσίες με προβλήματα

Συγκεκριμένα, 321 σημεία κολύμβησης στην Ε.Ε. ήταν κακής ποιότητας, το 1,5% του συνόλου, σε σύγκριση με 1,9% το 2009. Οπως σημειώνει ο ΕΟΠ, «ενώ ο αριθμός των περιοχών με κακής ποιότητας ύδατα έχει σταθεροποιηθεί τα τελευταία χρόνια, τα προβλήματα εξακολουθούν να υφίστανται σε ορισμένες τοποθεσίες που επηρεάζονται από βραχυπρόθεσμη ρύπανση, όπως για παράδειγμα κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων, που η δυναμικότητα των μονάδων επεξεργασίας λυμάτων ξεπερνιέται και απελευθερώνονται ακατέργαστα λύματα».

Οι χώρες με τις περισσότερες περιοχές κολύμβησης με κακή ποιότητα υδάτων είναι η Σουηδία (5,1% του συνόλου), η Ολλανδία (4,3%), η Ιρλανδία (3,4%) και η Εσθονία (3,1%). Σύμφωνα με την οδηγία, εάν μια περιοχή βρεθεί πως έχει φτωχής ποιότητας ύδατα, πρέπει να παραμείνει κλειστή για κολύμπι και για τις επόμενες περιόδους, μέχρι να αντιμετωπιστούν οι κίνδυνοι για την υγεία των λουομένων. Από τις περίπου 50 περιοχές που έκλεισαν τα προηγούμενα χρόνια στην Ευρώπη, μόλις δύο άνοιξαν ξανά για κολύμπι το 2023.

Οσον αφορά την πρόκληση της κλιματικής αλλαγής, η έκθεση του ΕΟΠ επισημαίνει πως ισχυρά γεγονότα βροχοπτώσεων (πάνω από 20 χιλιοστά σε μία ημέρα) αυξάνουν τον κίνδυνο κακής ποιότητας των υδάτων κολύμβησης, λόγω αυξημένης ρύπανσης και μόλυνσης από υπερχειλίσεις αποχετεύσεων, πλημμύρες ή επιφανειακή απορροή και μεταφορά στο νερό ρυπογόνων παραγόντων. Αναλύσεις του ΕΟΠ αποκάλυψαν μια θετική συσχέτιση μεταξύ των ισχυρών βροχοπτώσεων τριών ημερών και την αφθονία τόσο του E. coli όσο και του εντερόκοκκου. Αυτοί οι συσχετισμοί παρατηρούνται σε όλα τα ύδατα, αλλά περισσότερο στους ποταμούς. Καθώς η κλιματική αλλαγή αυξάνει τη συχνότητα ακραίων καιρικών φαινομένων, ενδέχεται φαινόμενα επιβάρυνσης των υδάτων να γίνουν πιο συχνά.

Για τον σκοπό αυτό απαιτείται εκπόνηση ολοκληρωμένων σχεδίων διαχείρισης των αστικών λυμάτων, τα οποία να περιλαμβάνουν μέτρα για αποτροπή της ρύπανσης από υπερχειλίσεις ομβρίων υδάτων, παρεμβάσεις για φυσική κατακράτηση νερού, αλλά και μέτρα για τη βελτίωση της διαχείρισης των υφιστάμενων υποδομών συλλογής, αποθήκευσης και επεξεργασίας των λυμάτων.

Ποσοστό των «άριστων» υδάτων κολύμβησης σε κάθε ευρωπαϊκή χώρα

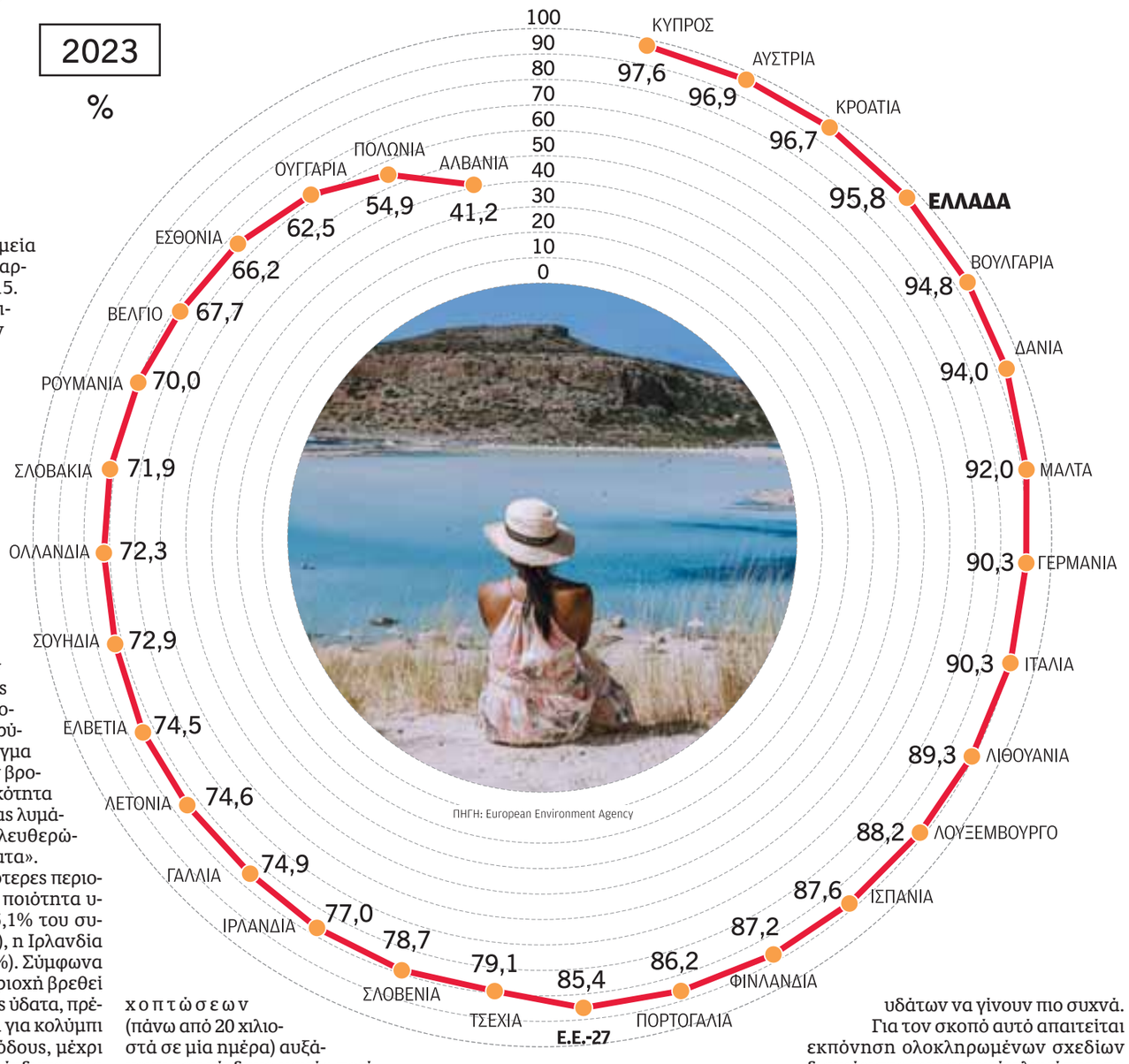

TELETHON 2024

«30 χρόνια μιλά η καρδιά»

Το έργο του φιλανθρωπικού θεσμού Telethon και το πρόγραμμα των επικείμενων εκδηλώσεων που εντάσσονται στο πλαίσιο του «Μήνα Telethon 2024», παρουσίασαν, κατά τη διάρκεια δημοσιογραφικής διάσκεψης, το Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου, ο Σύνδεσμος Μυοπαθών Κύπρου και η ΟΠΑΠ Κύπρου.

Ο φετινός «Μήνας Telethon», πραγματοποιείται σε μια χρονιά-ορόσημο για τον θεσμό που συμπληρώνει 30 χρόνια προσφοράς στην κοινωνία της Κύπρου, και στόχο έχει την ευαισθητοποίηση του κοινού, τη στήριξη ασθενών με νευρολογικές και γενετικές παθήσεις, καθώς και τη χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων από επιστήμονες και φοιτητές του Ινστιτούτου, τα αποτελέσματα των οποίων έχουν άμεση εφαρμογή στους ασθενείς.

«Μέσω των εκδηλώσεων ανθρωπιάς και αγάπης που διοργανώνονται στο πλαίσιο του θεσμού Telethon από το 1994, έχει προσφερθεί στήριξη σε χιλιάδες συνανθρώπους μας», ανέφερε ο γενικός εκτελεστικός διευθυντής & ιατρικός διευθυντής του ΙΝΓΚ, καθηγητής Λεωνίδας Φυλακτού, σε δηλώσεις του, σημειώνοντας παράλληλα ότι «η προσφορά του θεσμού είναι αδιάκοπη, μέσω του φάσματος δραστηριοτήτων του, ενημερώνοντας, ευαισθητοποιώντας την κοινωνία και ταυτόχρονα παρέχοντας ουσιαστική βοήθεια σε ασθενείς με νευρολογικές και γενετικές παθήσεις».

Οι κυριότερες εκδηλώσεις του «Μήνα Telethon 2024»:

Σάββατο, 1η Ιουνίου, το Telethon, σε συνεργασία με το Σωματείο Κεραυνός Στροβόλου, διεξήγαγαν φιλανθρωπικό αγώνα καλαθόσφαιρας στο Γήπεδο Κώστας Παπαέλληνας.

Την Τρίτη, 11 Ιουνίου, στις 21:00 το βράδυ, ο Τηλεμαραθώνιος TELETHON επιστρέφει με την καθιερωμένη ζωντανή, μαραθώνια εκπομπή προσφοράς στο PIK1, με στόχο την οικονομική στήριξη των ατόμων με μυοπάθειες, αλλά και την προώθηση των ερευνητικών προγραμμάτων του Ινστιτούτου Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου.

Την Πέμπτη, 13 Ιουνίου 2024, το Telethon και η Πρεσβεία της Κούβας στην Κύπρο θα παρουσιάσουν τη φιλανθρωπική συναυλία "A Night in Havana – Jazz Fusion". Η συναυλία θα πραγματοποιηθεί στις 20:30, στο αμφιθέατρο Πλατύ Αγλαντζιάς, σε συνεργασία με τη Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου.

Το Σάββατο, 15 Ιουνίου θα διεξαχθεί έρανος από δεκάδες εθελοντές και οργανωμένα σύνολα σε υπεραγορές ανά το παγκύπριο.

EUROBANK ΚΥΠΡΟΥ

Απέσπασε το Digital Transformation Award

Η Eurobank Κύπρου απέσπασε το Digital Transformation Award για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση του προγράμματος ψηφιακού μετασχηματισμού της, στο πλαίσιο του παγκοσμίου κύρους συνεδρίου Temenos Community Forum, που πραγματοποιήθηκε στο Δουβλίνο στις 14-16 Μαΐου.

Η σημαντική αυτή διάκριση αποτελεί αναγνώριση της επιτυχίας του τριετούς προγράμματος ψηφιακού μετασχηματισμού της τράπεζας, που προέβλεπε την αντικατάσταση του 85% των συστημάτων και υποδομών σε Core Banking, Ψηφιακά κανάλια, Data Warehouse και Wealth Management, με νέες καινοτόμες λύσεις. Αξιοποιώντας τις δυνατότητες που παρέχει η πλατφόρμα Temenos, η Eurobank Κύπρου προχώρησε σε βελτιώσεις, απλοποιήσεις και ψηφιοποιήσεις εσωτερικών διαδικασιών της, μειώνοντας, παράλληλα, το περιβαλλοντικό της αποτύπωμα. Με την υλοποίηση του προγράμματος αυτού, η Eurobank Κύπρου ενισχύει περαιτέρω το πελατοκεντρικό μοντέλο της, παρέχοντας στους πελάτες της κορυφαίες υπηρεσίες, διευρυμένες λύσεις και καινοτόμα προϊόντα μέσω σύγχρονων ψηφιακών καναλιών με ευελιξία και ασφάλεια.

Σε δήλωσή του ο διευθύνων σύμβουλος της Eurobank Κύπρου, κ. Μιχάλης Λούης, ανέφερε: «Η έναρξη της λειτουργίας της ψηφιακής πλατφόρμας Temenos αποτελεί ένα σημαντικό ορόσημο που μας επιτρέπει να προχωρήσουμε στον ψηφιακό μετασχηματισμό της τράπεζας σε κορυφαίο επίπεδο. Ήταν ένα περίπλοκο έργο και ταυτόχρονα μια μεγάλη πρόκληση την οποία αντιμετωπίσαμε επιτυχώς χάρη στη στενή συνεργασία της εσωτερικής μας ομάδας με την Temenos. Η νέα πλατφόρμα μάς παρέχει τη δυνατότητα για περισσότερη ευελιξία και μας ανοίγει τον δρόμο για επίτευξη των επιχειρηματικών μας στόχων, συνεχή βελτίωση, αναβάθμιση και εδραίωση της ηγετικής μας θέσης στην αγορά. Είμαστε περήφανοι γι' αυτή τη νέα επιτυχία την οποία θέλουμε να αξιοποιήσουμε προς όφελος των πελατών μας, αλλά και ολόκληρου του ομίλου Eurobank».

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Μεταπτυχιακά και διδακτορικά με διεθνή δυναμική

Το Πανεπιστήμιο Κύπρου προσφέρει πάνω από 100 ποιοτικά μεταπτυχιακά και διδακτορικά προγράμματα σπουδών και, παράλληλα, την ευκαιρία για συνεχή ανέλιξη μέσω της γνώσης. Οι κορυφαίες διακρίσεις που απέσπασε το Πανεπιστήμιο Κύπρου σε διεθνές επίπεδο, εγγυώνται στους υποψήφιους και στις υποψήφιες ότι το νέο τους βήμα θα είναι επιτυχημένο.

Η πλειάδα των μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων αφορά ένα μεγάλο εύρος γνωστικών αντικειμένων στις ανθρωπιστικές, θετικές, κοινωνικές και εφαρμοσμένες επιστήμες. Το Πανεπιστήμιο Κύπρου διατηρεί σημαντικές συνεργασίες στο εξωτερικό, ενώ έχει εξασφαλίσει δεκάδες ευρωπαϊκές χορηγίες, χάρη στην αριστεία στους τομείς της διδασκαλίας και της έρευνας.

Το Πανεπιστήμιο Κύπρου, διαχρονικά, αποτελεί στέγη για διεθνούς κύρους ερευνητές και ερευνήτριες με διακρίσεις στο εξωτερικό, οι οποίοι/ες βρίσκονται δίπλα στους φοιτητές και τις φοιτήτριες, υποστηρίζοντας το κάθε τους βήμα. Αυτός είναι και ο λόγος που ένα υψηλό ποσοστό των αποφοίτων του Πανεπιστημίου Κύπρου εξασφαλίζει μια θέση στην αγορά εργασίας της Κύπρου, και του εξωτερικού, έχοντας τη μέγιστη συμβολή στην ανάπτυξη της οικονομίας.

ΠΑΣΥΚΑΦ

Εκστρατεία ενημέρωσης για τον καρκίνο του θυρεοειδούς αδένα

Η Παγκόσμια Ημέρα Θυρεοειδή που τιμάται στις 25 Μαΐου διεθνώς, σηματοδοτεί την έναρξη της ετήσιας εκστρατείας διαφώτισης και ευαισθητοποίησης του ΠΑΣΥΚΑΦ για την υγεία του θυρεοειδούς αδένα. Η εκστρατεία εμπίπτει στο διαχρονικό πρόγραμμα του ΠΑΣΥΚΑΦ για πρόληψη και αντιμετώπιση του καρκίνου του θυρεοειδούς αδένα, που υποστηρίζει η Κυπριακή Ενδοκρινολογική Εταιρεία και ο υπερήφανος υποστηρικτής του ΠΑΣΥΚΑΦ, ο ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ.

Ο καρκίνος του θυρεοειδούς αδένα είναι ο συχνότερος καρκίνος των ενδοκρινών αδένων, αποτελεί το 90% αυτών. Σύμφωνα με το Αρχείο Καρκίνου Κύπρου –στοιχεία 2023– ο καρκίνος του θυρεοειδούς αδένα είναι ο δεύτερος σε συχνότητα καρκίνος στις γυναίκες και ο έκτος στους άντρες. Τα στοιχεία που καταγράφηκαν από το Αρχείο Καρκίνου παρουσιάζουν ότι τα άτομα που κυρίως επηρεάζονται είναι μεταξύ 35 και 59 ετών. Είναι πλήρως ιάσιμος στις πλείστες των περιπτώσεων και γι' αυτό είναι πολύ σημαντική η πρώιμη διάγνωση.

Το κύριο σύμπτωμα για τη διάγνωση του καρκίνου του θυρεοειδούς αδένα είναι η εμφάνιση ενός ογκιδίου (όζου) στο λαιμό. Στο πλαίσιο της πρόληψης εμπίπτει ο κλινικός έλεγχος του λαιμού όταν επισκέπτεται κάποιος τον γιατρό του αλλά και η αυτοεξέταση της περιοχής του λαιμού τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο, αφού μπορεί να βοηθήσει στον εντοπισμό οζιδίων. Η έγκαιρη ανίχνευση όζων στον θυρεοειδή και η τακτική παρακολούθηση από ειδικούς γιατρούς είναι το βασικό μέτρο για εξασφάλιση καλύτερων αποτελεσμάτων θεραπείας, γι' αυτό ο ΠΑΣΥΚΑΦ ενθαρρύνει όλους τους πολίτες να ζητούν ψηλάφηση του λαιμού όταν επισκέπτονται τον γιατρό τους.

Ριαλτο

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
προτείνει

24

www.rialto.com.cy

2 ΚΥΡ 19:30 (90') Μ
Πόσο σ'αγαπώ | Cantus Choral Music Centre Angelina Nicolaidou

Ο οργανισμός Cantus Choral Music Centre Angelina Nicolaidou διοργανώνει συναυλία αφιερωμένη στη μνήμη της μαέστρου Αγγελίνας Νικολαΐδου, με τίτλο *Πόσο σ'αγαπώ*. Θα παρουσιαστούν ελληνικά και ξένα τραγούδια των Μίκη Θεοδωράκη, Μάνου Χατζιδάκι, Μάνου Λοΐζου, Μάριου Τόκα, Βάσου Αργυρίδη, Στέλιου Πισσή, Santiago Veros, Bob Chillcot κ.ά. Συμμετέχουν τα χορωδιακά τμήματα της Αγγελίνας Νικολαΐδου: παιδικά τμήματα Cantus, μικτή χορωδία Cantus Novus και γυναικείο φωνητικό σύνολο Cantus Novus Femina. €15 / 12

4 ΤΡΙ 20:30 (60') Ολλανδία* Χ
The End - part 2 | Arno Schuitemaker

Μέσα από έναν εντυπωσιακό συνδυασμό κίνησης, ηλεκτρονικής μουσικής, φωτισμού και βίντεο, η περφόρμανς εξερευνά έναν κόσμο μεταβλητών σχέσεων. Πώς ερμηνεύονται οι έννοιες της συλλογικότητας, της σύνδεσης και της αλληλεγγύης; Τι μας φέρνει πιο κοντά; Οι υπερφυσικές περφόρμανς του χορογράφου Arno Schuitemaker εντυπωσιάζουν το κοινό χάρη στις φόρμες που επινοεί, συνδυάζοντας θέματα στα οποία συγκλίνει το οικείο και το οικουμενικό. Ιδέα, σύλληψη, δημιουργία: Arno Schuitemaker.

10 ΔΕΥ 20:30 (75') Δανία* Χ
Carcass - Himherandit Productions | Ανδρέας Κωνσταντίνου

Τολμάμε άραγε να έρθουμε αντιμέτωποι με το αναπόφευκτο; Με τη συνειδητοποίηση ότι αργά ή γρήγορα θα καταλήξουμε εκεί όπου καταλήγουν όλα τα αγαπημένα μας πρόσωπα; Με το έργο *Carcass*, η Himherandit Productions καταπιάνεται με το τέλος του κύκλου της ζωής σε μια παράσταση συναρπαστική, συνάμα βάναυση και εύθραυστη με γερές δόσεις εκκεντρικού χιούμορ. Μπροστά από έναν πελώριο καθρέφτη, έξι περφόρμερ και τα σώματά τους βρίσκουν απάντηση σε ένα κρίσιμο ερώτημα για τη ζωή που δεν περιγράφεται με λέξεις. Χορογραφία & καλλιτεχνική διεύθυνση: Ανδρέας Κωνσταντίνου.

14 ΠΑΡ 20:30 (60') Ελλάδα* Χ
Σιωπή - Rootlessroot | Λίντα Καπετανέα & Jozef Fruček

Στη σύγχρονη εποχή της τεχνολογίας και της πληροφορίας, η καταιγιστική ανθρώπινη δραστηριότητα προκαλεί ακατάπαυστη φασαρία. Και μαζί με τη σιωπή φαίνεται να χάνεται η δυνατότητα ακρόασης. Τι είναι, όμως, η σιωπή; Τι διαστάσεις μπορεί να λάβει; Οι RootlessRoot εξερευνούν ένα σύμπαν όπου η σιωπή επικοινωνεί με όσους την αφουγκράζονται, με όσους συνδιαλέγονται μαζί της, και αξιοποιούν αυτό που τους προσφέρει. Σύλληψη, χορογραφία: Λίντα Καπετανέα, Jozef Fruček. Ερμηνεύουν: Αλέξανδρος Βαρδαξόγλου, Γιώργος Δερέσκος, Λίντα Καπετανέα, Αναστάσης Καραχανίδης, Μαρία Μπρέγιαννη, Χρήστος Στρινόπουλος.

16 ΚΥΡ 20:30 (30') Ιταλία* Χ
AMAE | Eliana Stragapede & Borna Babić

Το έργο διερευνά και αμφισβητεί την ανάγκη για αλληλεξάρτηση στις ανθρώπινες σχέσεις. Την επιθυμία να περιβάλλεται και να αισθάνεται κανείς ένα με τον άλλον, σε μια προσπάθεια αποφυγής αντιπαραθέσεων. Αυτό μπορεί να εκληφθεί ως μία θερμή, ανθρώπινη συμπεριφορά: το να βρίσκεται κανείς σε αρμονία με τους άλλους, να μπορεί να στηριχθεί επάνω τους. Μπορεί όμως και να ερμηνευτεί ως μία προσπάθεια ενθάρρυνσης της αυταρέσκειας, της εξάρτησης, του ελέγχου. Ιδέα, χορογραφία, ερμηνεία: Eliana Stragapede & Borna Babić.

Save the Last Dance for Me - Alessandro Sciarroni 21:30 (20') Επί σκηνής Χ

Ο Alessandro Sciarroni συνεργάζεται με τους χορευτές Gianmaria Borzillo και Giovanfrancesco Giannini ενορχηστρώνοντας τα βήματα του μπολονέζικου χορού «Polka Chinata». Πρόκειται για έναν ερωτικό χορό ντουέτου που χορεύεται αποκλειστικά από άντρες και έχει τις ρίζες του στις απαρχές του 20ου αιώνα: σωματικά απαιτητικός, σχεδόν ακροβατικός, θέλει τους χορευτές να στροβιλίζονται παραμένοντας αγκαλιασμένοι και λυγίζοντας τα γόνατα σχεδόν μέχρι το έδαφος. Δημιουργία: Alessandro Sciarroni με τους Gianmaria Borzillo & Giovanfrancesco Giannini.

23 ΚΥΡ 20:30 (60') Ελλάδα* Χ
Larsen C - Χρήστος Παπαδόπουλος

Ένα έργο τέχνης εν κινήσει που εμπνέεται από τη βραδύτητα της τήξης των παγετώνων προκειμένου να μιλήσει για τη σφοδρότητα της ζωής. «Παγετώνας» ή «παγοκρηπίδα». Αυτή είναι η επιστημονική ονομασία του τεράστιου ακινητοποιημένου όγκου νερού Larsen C, ηλικίας 10.000 ετών, που βρίσκεται στην Ανταρκτική και κινείται τόσο αργά, ώστε δεν συλλαμβάνεται από τις ανθρώπινες αισθήσεις. Λες και ο παλμός της κίνησής του απορροφάται από τον χώρο και τον χρόνο. Στην χορογραφία του Χρήστου Παπαδόπουλου, τα ανθρώπινα σώματα συντονίζονται στον ίδιο αέναο ρυθμό, σε μια ονειρική ακολουθία. Σύλληψη & χορογραφία: Χρήστος Παπαδόπουλος. Χορεύουν: Γεώργιος Κοτσιφάκης, Σωτηρία Κουτσοπέτρου, Μαρία Μπρέγιαννη, Τάσος Νίκας, Αλέξανδρος Νούσκας Βαρελάς, Ιωάννα Παρασκευοπούλου.

25 ΤΡΙ 19:30 (70') Χ
IMAGO - Travis Clausen-Knight & James Pett

Ένα ντουέτο υψηλής τεχνικής και αισθητικής που εκθέτει τις δαιδαλώδεις, συχνά αθέατες δυσλειτουργίες των σχέσεων με έμμεσες αναφορές στη Γλώσσα των Λουλουδιών. Μέσα από δώδεκα διαρκώς εναλλασσόμενα κεφάλαια, σκιαγραφεί την πορεία δύο αντρών καθώς αυτοί εξοικειώνονται με τις έννοιες της διττότητας, της άρνησης και της αποδοχής. €40+

*Φεστιβάλ Σύγχρονου Χορού Κύπρου 2024. Διοργάνωση: Υφυπουργείο Πολιτισμού (Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού) και Θέατρο Ριάλτο.

€8 (€30 για όλες οι παραστάσεις)
Ελεύθερη είσοδος για μαθητές, φοιτητές, στρατιώτες, συνταξιούχους και επαγγελματίες χορού. Δωρεάν μεταφορά από Λευκωσία προς Λεμεσό για τις παραστάσεις που δεν θα παρουσιαστούν στη Λευκωσία.

Στο πλαίσιο του Φεστιβάλ θα παρουσιαστούν στο Δημοτικό Θέατρο Λευκωσίας οι παραστάσεις:
Carcass - Himherandit Productions
Αντρέας Κωνσταντίνου (12/6)
Σιωπή - Rootlessroot
Λίντα Καπετανέα & Jozef Fruček (15/6)

Design: Nasia Demetriou, nasiademetriou.com

ΑΝΑΛΥΣΗ / **EUROBANK**

Σημαντική άνοδος για τις τιμές των μετάλλων

Η υποχώρηση του πληθωρισμού στην Ευρωζώνη, που το τελευταίο διάστημα κινείται πέριξ του 2,4%, ανέδειξε τις επιπτώσεις των εξελίξεων στα ενεργειακά προϊόντα (κλιμάκωση εθελοντικών περικοπών στην παραγωγή του ΟΠΕΚ+, επιθέσεις ανταρτών Χούθι), με σημαντικότερη τη διατήρηση υψηλών επιτοκίων από τις κεντρικές τράπεζες για μεγαλύτερο διάστημα. Τούτων δεδομένων, οι τρέχουσες εξελίξεις σε ορισμένα μέταλλα ενδεχομένως να είναι εξίσου σημαντικές. Συγκεκριμένα, ΗΠΑ και Ηνωμένο Βασίλειο εφαρμόζουν από τα μέσα Απριλίου απαγορεύσεις στις εισαγωγές και τη χρηματιστηριακή διαπραγμάτευση μετάλλων ρωσικής προέλευσης (χαλκός, αλουμίνιο, νικέλιο). Επίσης, στις ΗΠΑ επιβλήθηκαν στα μέσα Μαΐου πολύ υψηλότεροι δασμοί σε εισαγωγές ηλεκτρικών οχημάτων από την Κίνα, που θα επηρεάσουν τη ζήτησή της για χαλκό και αλουμίνιο, αλλά και απευθείας στα κινεζικά προϊόντα χάλυβα και αλουμινίου.

Στον αντίποδα, η κινεζική κυβέρνηση ανακοίνωσε προσφάτως σημαντικά μέτρα στήριξης του τομέα ακινήτων, ύψους 1 τρισ. γουάν (138 δισ. δολ.), για επιπλέον χρηματοδοτήσεις και χαλάρωση κανόνων στα στεγαστικά δάνεια. Υπό αυτές τις εξελίξεις, η τιμή του χαλκού, που ήδη είχε αυξηθεί από την αρχή του 2024 έως τα μέσα Απριλίου κατά 10,9% στο χρηματιστήριο μετάλλων του Λονδίνου (LME), ανήλθε επιπλέον 20,0% έως τις 20 Μαΐου, όταν σημείωσε διαχρονικό μέγιστο 11.105 δολ./τόνο, ενώ κατόπιν υποχώρησε αισθητά (10.016 δολ./τόνο στις 30/5). Αλλωστε, το διευρυμένο κατά 43,5% πλεόνασμα στο παγκόσμιο ισοζύγιο επεξεργασμένου χαλκού το πρώτο τρίμηνο φέτος δεν συνάδει με την ισχυρή άνοδο στις τιμές, ενώ τα αποθέματα στην Κίνα βρίσκονται σε μέγιστο τεσσάρων ετών.

Οσον αφορά το αλουμίνιο, η τιμή του από τα μέσα Απριλίου έως το τέλος Μαΐου ενισχύθηκε στο LME έως 14,2%, σε 2.787 δολ./τόνο, μέγιστο 24 μηνών. Η παραγωγή του συγκεκριμένου μετάλλου είναι από τις πλέον ενεργοβόρες και είχε πληγεί από την ενεργειακή κρίση. Η αποκλιμάκωση του κόστους ενέργειας έχει συμβάλει στην επαναλειτουργία μονάδων παραγωγής, ιδίως σε Γαλλία και Γερμανία, εξέλιξη η οποία προβλέπεται πως θα κλιμακωθεί προσεχώς, ενισχύοντας την προσφορά. Πέραν των παραπάνω εξελίξεων, οι αυξημένες τιμές αλουμινίου οφείλονται στην εκτεταμένη απόσυρση ποσοτήτων του από τις αποθήκες του LME για κάλυψη θέσεων σε άλλες αγορές του μετάλλου.

EUROBANK RESEARCH

ΤΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ

Γράφει ο **ΘΩΜΑΣ**

Η επιστροφή του glam στη Στασικράτους

Μετά την αποκατάσταση των συνδικαλιστικών μου αιτημάτων από την διεύθυνση της εφημερίδας (αυξήσεις, ΑΤΑ, 13ος, 14ος, επίδομα διακοπών), επιστρέφω στην στήλη, μονίμως.

Η αλήθεια είναι πως μου έλειψε το γράψιμο, και η πίεση για τις κρατήσεις στο μαγαζί έγινε προβλέψιμη και βαρετή.

Στο γωνιακό τραπέζι γνωστής οικογενείας του λιανικού εμπορίου σχολιάζαν με φθόνο πως πέτυχε το colpo grosso κυπριακή εταιρεία και συνεργάζεται με τον Όμιλο LVMH, για νέο κατάστημα ομορφιάς στην Στασικράτους. Θυμίζω πως ο Όμιλος του πλουσιότερου ανθρώπου επί γης κ. Bernard Arnault, υπήρξε με δικό του κατάστημα Louis Vuitton προ δεκαετίας και βάλε στην οδό Στασικράτους, προτού φύγει κακήν – κακώς στην κρίση του 2008. Όπως μας ανέλυσε μεταξύ Silent Pool και halloumi bites στέλεχος της EPIC, η πλουσιότερη οικογένεια στον κόσμο, οι Arnault, έχουν και άλλα συμφέροντα στη χώρα μας. Στον γαμπρό Arnault, Xavier – Niel, ανήκει η «δική» μας EPIC μέσω του συνεταιρισμού «Salt Mobile S.A.» με τον πρίγκηπα του Μονακό, Αλβέρτο.

Ο τελευταίος δεν μας τίμησε με την παρουσία του στο μαγαζί στην πρόσφατη επίσκεψή του στο νησί, προτίμησε γεύμα παραλιακά και απόμερα. Ρώτησα αλλά δεν μας επιβεβαίωσε κανείς αν είχε μαζί του αιθέριες υπάρξεις, όπως συνηθίζει άλλωστε, τίμησε όμως τα κυπριακά φαγητά τα οποία ήξερε σε βάθος. Πριγκιπικές πούλλες. Πάντως η, αργή μεν, υπαρκτή δε, αναβίωση της Στασικράτους δικαιώνει τη μεγάλη επένδυση του Δημήτρη Ζορπά στο θρυλικό Pralina, ο οποίος επέμενε μετά τις αρχικές μεγάλες ζημιές.

Σε άλλα νέα, όλο χαρές ήταν προχθές ο υπουργός Μεταφορών Αλέξης Βαφειάδης. Όπως μου εκμυστηρεύτηκε, ο λόγος ήταν η πρωτιά της Κύπρου πανευρωπαϊκά στην αύξηση πωλήσεων ηλεκτρικών και υβριδικών αυτοκινήτων. Τον ρώτησα –μεταξύ μπιφτεκιού και σαλάτας– πότε θα παραδοθεί ο περιφερειακός της Λευκωσίας και κοίταξε αμέσως το ταβάνι. Τον ρώτησα ακολούθως για τον δρόμο Πάφου – Πόλης και ευτυχώς παρενέβη από δίπλα πρώην υπουργός μπασμένος στα της Ελλάδας και μας έβγαλε από τη δύσκολη θέση: «Δεν φταίει σε τίποτε από αυτά. Ο Αλέξης τα παρέλαβε. Όμως κοντά σ' αυτά που θα δούμε από την νέα ΞΕΚΤΕ, οι Κύπριοι εργολάβοι θα φαίνονται ιεραπόστολοι». Στην παράκλησή μου για επεξηγήσεις εμφανίστηκε ο John, καλαμαράς φινετσάτος που γνωρίζει πολλά: «Ό,τι πει το Μαξίμου θα γίνει». Και μας έστειλε αδιάβαστους.

Ξεκινά η εποχή της ντομάτας και των λαδερών, τα οποία πάνε πολύ τα μεσημέρια μαζί με το ροζέ Ακτή, του φίλου μου του Μηνά.

Bon Appetit

Θωμάς

Ξεκινά η περίοδος της ντομάτας και των λαδερών, θα γιορτάσουμε την επιστροφή του LVMH group στη Στασικράτους με chic provence pink Rose Λευκάδα, «ΑΚΤΗ», από τους αδερφούς Φωτιάδη.

Υψηλές επιδόσεις για τις εισηγμένες υψηλής κεφαλαιοποίησης το α΄ 3μηνο

Το σύνολο των μερισμάτων που μοιράζουν φέτος οι εισηγμένες του FTSE-25 ξεπερνάει τα 3,5 δισ.

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Πολύ θετικά είναι τα μηνύματα που στέλνουν τα αποτελέσματα πρώτου τριμήνου των εισηγμένων εταιρειών υψηλής κεφαλαιοποίησης του Χρηματιστηρίου Αθηνών, με τα συγκεντρωτικά στοιχεία να δείχνουν ότι το 2024 οδεύει στο να αποτελέσει άλλη μία πολύ καλή χρήση, «κοντράροντας» το ρεκόρ του 2023. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις ανακοινώσεις των εισηγμένων μη χρηματοοικονομικών εταιρειών στον δείκτη υψηλής κεφαλαιοποίησης FTSE-25 που έχουν έως τώρα δημοσιεύσει στοιχεία πρώτου τριμήνου, τα καθαρά κέρδη διαμορφώνονται κοντά σε αυτά του αντίστοιχου διαστήματος του 2023, και στα 987 εκατ. ευρώ, έναντι 1 δισ. ευρώ (-1,5%). Από τις 21 εισηγμένες της υψηλής κεφαλαιοποίησης (πλην τραπεζών), έως τώρα έχουν δημοσιεύσει αποτελέσματα οι 16, ενώ στο δείγμα συμπεριλαμβάνονται και τα αποτελέσματα του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών, καθώς μετά τις πρόσφατες αλλαγές στη σύνθεση των δεικτών του Χ.Α. η μετοχή του εισάγεται στην υψηλή κεφαλαιοποίηση.

Η συνολική εικόνα της λειτουργικής κερδοφορίας είναι επίσης πολύ καλή καθώς εμφανίζεται αυξημένη κατά 14%, με τα συνολικά EBITDA να κινούνται στα 2,51 δισ. ευρώ, έναντι 2,24 δισ. ευρώ για τις ίδιες εισηγμένες στο πρώτο τρίμηνο του 2023.

Μικρή πτώση της τάξης του 3% καταγράφει ο συνολικός κύκλος εργασιών, καθώς διαμορφώθηκε στα 16,7 δισ. ευρώ έναντι 17,1 δισ. ευρώ στο α΄ τρίμηνο του περυσινού έτους, με τη μείωση να οφείλεται κυρίως στις εταιρείες που ενεργοποιούνται στην πώληση ηλεκτρικής ενέργειας. Σε κάθε περίπτωση, το πρώτο τρίμηνο αποτελεί ένα εξαιρετικό ξεκίνημα για τη χρονιά ειδικά εάν ληφθεί υπόψη ότι η κερδοφορία των εισηγμένων στο Χ.Α. προέρχεται από δύο χρονιές αλλεπάλληλων ρεκόρ, με τη χρήση του 2023 να χαρακτηρίζεται ιστορική καθώς στο σύνολό τους οι εισηγμένες –συμπεριλαμβανομένων των τραπεζών, των επενδυτικών και των ασφαλιστικών εταιρειών– εμφάνισαν καθαρά κέρδη 10,81 δισ. ευρώ, ενώ και τα λειτουργικά κέρδη εκτινάχθηκαν επίσης σε ιστορικά υψηλά και στα 14,93 δισ. ευρώ. Πέραν της συνολικής εικόνας του τριμήνου ωστόσο, τα μηνύματα για μεμονωμένες εταιρείες του FTSE-25 είναι μεικτά, καθώς από τις 17 εισηγμένες τέσσερις κατέγραψαν μείωση στα λειτουργικά κέρδη (ΕΛΒΑΛΧαλκόρ, Quest, Motor Oil, ΟΠΑΠ), ενώ σε επίπεδο καθαρών κερδών, επτά κατέγραψαν μείωση (ΕΛΒΑΛΧαλκόρ, ΔΕΗ, Motor Oil, ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, Quest, ΟΠΑΠ και ΟΤΕ).

Ωστόσο υπάρχουν και εισηγμένες που ξεχωρίζουν, όπως η Mytilineos και η Σαράντης, που έχουν βάλει τις βάσεις για μια νέα χρονιά-ρεκόρ στις επιδόσεις τους, ενώ επίσης αρκετές εισηγμένες εμφανίζουν σημαντικά ισχυρότερα μεγέθη σε όλα τα επίπεδα σε σχέση με το α΄ τρίμηνο του 2023, όπως οι Titan, Cenergy, ΔΑΑ, HELLENiQ ENERGY και ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή. Επίσης, αξίζει να σημειωθεί πως το σύνολο των μερισμάτων που μοιράζουν φέτος οι εισηγμένες του FTSE-25 ξεπερνάει τα 3,5 δισ. ευρώ έναντι 2,3 δισ. ευρώ το 2023, και αυτό χάρη κυρίως στις τέσσερις συστημικές τράπεζες εν αναμονή και της σχετικής έγκρισης του SSM.

Καθαρά κέρδη α' τριμήνου των εταιρειών της υψηλής κεφαλαιοποίησης

2024	ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ	192,14	-19,1%
HELLENiQ ENERGY	179,00	15,5%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ	158,00	10,5%
ΟΤΕ	134,80	-0,4%
ΟΠΑΠ	113,34	-3,9%
TITAN CEMENT INTERNATIONAL	52,43	18,4%
ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ	40,20	-26,9%
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	31,10	-19,8%
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ	28,50	29,5%
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ	27,00	54,0%
CENERGY HOLDINGS	23,61	53,7%
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ	12,94	-28,3%
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	8,53	-15,2%
AUTOHELLAS	7,86	6,0%
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ	-21,00	-

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Σημαντικές ζημιές στο ΧΑΚ ελέω ζημιών στους τραπεζικούς τίτλους

Σημαντικές ζημιές, σε ποσοστό 2,21%, παρουσίασε την Τρίτη το ΧΑΚ, με τον Γενικό Δείκτη να υποχωρεί στις 160,07 μονάδες, ωθούμενο καθοδικά από τις βαριές απώλειες στους τίτλους της Τράπεζας Κύπρου κατά πρώτο λόγο, και της Ελληνικής κατά δεύτερο.

Ζημιές, σε ποσοστό 2,23%, παρουσίασε και ο Δείκτης FTSE/CySE 20, ο οποίος υποχώρησε στο κλείσιμο στις 97,31 μονάδες. Ο ημερήσιος τζίρος περιορίστηκε στις €982.239 σε σύγκριση με €17 εκατ. χθες, αφού περιλάμβανε μικρό αριθμό προσυμφωνημένων συναλλαγών σε τίτλους της Ελληνικής Τράπεζας (συναλλαγές αξίας €82.000), παρά την ανακοίνωση των εποπτικών εγκρίσεων για την αύξηση του μεριδίου της Eurobank στο 55,3% στο μετοχικό κεφάλαιο της Ελληνικής.

Ο Γενικός Δείκτης υποχώρησε στις 160,07 μονάδες, ωθούμενο καθοδικά από τις βαριές απώλειες στους τίτλους της BoC και HB.

Από τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες μόνο η Εναλλακτική Αγορά παρουσίασε άνοδο, με μικρά κέρδη σε ποσοστό 0,15%. Αντίθετα σημαντικές απώλειες παρουσίασε η Κύρια Αγορά με 2,77% και ακολούθησαν οι Επενδυτικές Εταιρείες με 0,80% και ο τομέας των Ξενοδοχείων με 0,35%. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €774.072 (πτώση 5,01% – τιμή κλεισίματος €4,17). Ακολούθησαν οι μετοχές της Ελληνικής Τράπεζας με €146.853 (πτώση 2,65% - τιμή κλεισίματος €2,57), της Logicom Public με €29.977 (πτώση 1,88% - τιμή κλεισίματος €3,14), της Demetra Holdings Plc με €17.008 (πτώση 0,81% - τιμή κλεισίματος €0,98) και της Petrolina Holdings με €3.639 (πτώση 2,27% - τιμή κλεισίματος €0,86). Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης, τέσσερις κινήθηκαν ανοδικά, έξι πτωτικά και τρεις παρέμειναν αμετάβλητες.

Ο χθεσινός όγκος στο ΧΑΚ εκτοξεύτηκε στα €17 εκατ., αφού καταγράφηκαν προσυμφωνημένες συναλλαγές σε 6,55 εκατ. τίτλους συνολικής αξίας €16,8 εκατ. που αφορούσαν την πώληση του μεριδίου (1,67%) της Senvest Management LLC προς την Eurobank. Τις επόμενες μέρες θα ακολουθήσουν οι συναλλαγές για τα μεγάλα μερίδια της Pimco (17,3% του μετοχικού κεφαλαίου), αλλά και το μικρότερο (7,2%) που διατηρούσε η Wargaming και τα Ταμεία Προνοίας της εταιρείας.

Στα ελληνικά ομόλογα «ποντάρει» η αμερικανική τράπεζα Citigroup

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Στα κορυφαία επενδυτικά «στοιχήματα» του καλοκαιριού τοποθετεί η Citigroup τα ελληνικά ομόλογα, αναμένοντας ότι το spread έναντι της Γερμανίας θα συρρικνωθεί, ενώ οι αποδόσεις τους θα πλησιάσουν αρκετά αυτές των ισπανικών ομολόγων.

Η αμερικανική τράπεζα ωστόσο εφιστά την προσοχή στις εκταμιεύσεις του Ταμείου Ανάκαμψης, καθώς σε περίπτωση που υπάρξουν καθυστερήσεις, αυτό αναμένεται να επηρεάσει αρνητικά το μομέντουμ των αξιολογήσεων της Ελλάδας από τους οίκους.

Ειδικότερα, όπως επισημαίνει η Citi, τα ελληνικά ομόλογα έχουν υποαποδώσει έναντι των ομολόγων της υπόλοιπης περιφέρειας φέτος, μετά την εντυπωσιακή υπεραπόδοση που σημείωσαν κατά το δ΄ τρίμηνο του 2024, λόγω και της ανάκτησης της επενδυτικής βαθμίδας.

Αυτό οφείλεται ίσως στην πίεση από το μέτωπο της προσφοράς, η οποία συμπεριλαμβάνει και την έκδοση του νέου 30ετούς ελληνικού ομολόγου τον Απρίλιο που κατά τη Citi ήταν μία κίνηση-έκπληξη.

Ωστόσο, τονίζει, η Ελλάδα έχει πλέον ολοκληρώσει το 82% του δανειακού της προγράμματος για το 2024, το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό στην Ευρωζώνη μετά το 92% της Πορτογαλίας, και μεγαλύτερο από τον μέσο όρο της τελευταίας τριετίας. Η Citi δεν αναμένει άλλη νέα έκδοση φέτος, καθώς εκτιμά πως το ελληνικό Δημόσιο θα προχωρήσει μόνο σε επανεκδόσεις και δημοπρασίες στο υπόλοιπο του 2024, ύψους 1,8 δισ. ευρώ, κάτι που θα στηρίξει τους ελληνικούς κρατικούς τίτλους καθώς δεν θα υπάρχει πίεση λόγω προσφοράς.

Αυτή η στήριξη στα ελληνικά ομόλογα θα είναι ακόμα πιο έντονη, όπως επισημαίνει η Citi, χάρη στα επίμονα ισχυρά οικονομικά θεμελιώδη μεγέθη, με τις εκτιμήσεις για την ανάπτυξη της Ελλάδας φέτος, η οποία σε μέσο όρο τοποθετείται στο 1,55%, να είναι από τις υψηλότερες στην Ευρωζώνη. Αυτός άλλωστε είναι ένας από τους λόγους που έπειτα από την ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας πέρυσι, οι οίκοι συνεχίζουν να αναβαθμίζουν την Ελλάδα, δίνοντας θετικές προοπτικές. Ο βασικός κίνδυνος στις περαιτέρω αναβαθμίσεις της αξιολόγησης της Ελλάδας είναι, κατά τη Citi, η σχετικά πιο αργή πρόοδος σε ό,τι αφορά το Ταμείο Ανάκαμψης, με τη χώρα να έχει υποβάλει μόλις το τέταρτο αίτημα εκταμίευσης τον Απρίλιο, όπως έχει κάνει και η Ισπανία, και βρίσκεται έτσι πίσω από την Ιταλία και την Κροατία (η πέμπτη δόση έχει ήδη ζητηθεί) και την Πορτογαλία (η τέταρτη δόση εγκρίθηκε).

Οποιαδήποτε πρόοδος σε αυτό το μέτωπο τους επόμενους μήνες μπορεί να δώσει περαιτέρω ώθηση στην επενδυτική διάθεση για ελληνικά ομόλογα αλλά και στην αξιολόγηση της Ελλάδας, όπως σημειώνει η αμερικανική τράπεζα.